

SZENTLÉLEK HÁRFÁJA

PROHÁSZKA-IMAKÖNYV

»Egy húr illetésétől visszhangzik az egész hárfa. Hagyjuk zengeni s élvezzük a hangnál még édesebben a visszhangot!«

KIADJA
A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT
Budapest, I., Krisztina-körút 125-127-129.
ÖTÖDIK KIADÁS
1930.

Nihil obstat.

Dr. Theophilus Klinda
censorum praeses.

Nr. 2211.

Imprimatur.

Strigonii, die 3. Septembris 1927.

Dr. Julius Walter
vic. cap.

Germ Károly könyvnyomdája Budapest,
X., Füzér-utca 28.

„IMÁDKOZZUNK, HOGY JOBBÁ LEGYEN A VILÁG!“

„URAM, TANITS MEG MINKET IMÁDKOZNI!“ *(Luk. 11.)*

SZORONGATOTT ember Istenhez emelkedik bánatával s bajával: kér, esd, könyörög. Itt a földön is egymást kérjük, mert egymásra szorulunk; Istennel szemben is van szavunk, közvetítő hatalmunk: ez az imádság. Kell imádkoznunk, mert hisszük, hogy Isten közel van hozzánk, s hogy bölcs és erős; hisszük, hogy szeret, jobban szeret, mint atyánk és anyánk; megnyílik tehát szívünk s szánk; földhöz tapadva, kenyérre, napsugárra, esőre, kegyelemre szorulva kiáltunk; kitárjuk aggodalmainkat, s mindent, ami békénket veszélyezteti. Semmiféle filozófia, semmiféle belátás a természet mechanizmusába nem fogja ez érző és küzdő szívnek hamisíthatatlan ösztönét megtéveszteni, s mechanizmus s anyag fölé emelkedő lelkünket

buta némaságra kárhoztatni. Az imádság lelkünk anyanyelve; ne felejtsük el soha!

Állítsuk bele az imádkozó hitbe a mi vágyódó, esdeklő, feszülő lelkünket s kiáltsunk Istenhez: 1. földi dolgokért is. Jézus is imádkoztat kenyérért s imádkozik életért. 2. Imádkozzunk egymásért. Ne rémítsen a rossz hatalma, sem az ellentállónak akarata; erős az Isten, megfordíthatja. 3. Imádkozzunk mélységes erőmegfeszüléssel; önmagunkkal s a ránk nehezedő világok terhével küzdünk, kiáltsunk hát az erős Istenhez. 4. Imádkozzunk kitartóan, mert rászorulunk az Úrra; Ő az Úr; Ő adhat életet; mi járunk Utána; hétszer napjában kérjük! 5. Imádkozzunk megadással: Legyen meg a Te akaratod! S ha vérrel is verejtékeznénk, akkor is azt suttogjuk: De ne az én akaratom, hanem a Tied legyen.

I.

JERTEK, IMÁDJUK AZ URAT!

REGGELI IMÁDSÁGOK.

Hozzád, Istenem!

Életünknek értelme, célja, csúcspontja, Krisztus. Reszkessünk meg neve hallatára, hulljon ki szemünkből a könny, ha szent szava megérint. Ez a bensőség minden emelkedő élet titka. Ha nincs meg, esdjük le szívünkbe. Tegyünk meg mindent, amit tehet az akarat. Igyekezzünk komolyan ráeszmélni Krisztus életére, lelkületére. Kezdjük el azonnal. Reggel, mihelyt öntudatunk visszatér, már az ébredés feleszmélő homályában keressünk Krisztus felé. Jézussal való eleven kapcsolatunk tisztuló tudatában kezdjük a napot. A lélek zavart, pókhálós reggel, tisztítsunk, tapogassunk, kapaszkodjunk. Eszmélésünk csikorgó kapuja, világosságunk első hasadása Krisztusra nyíljon, ne bocsássuk el a pihentség első fehér galambját másfelé. Ó, milyen fontos

a reggel! Milyen élettermelő ez az első fogódzás! Mennyi léleknevelés kell ahhoz, hogy a féltudatos ébredő lélek ne tévedjen tehetetlen, szálkás, napi apróságok közé! Nagy vonalat a nappal kis tettei fölé, rendezze őket a krisztusi szándék! Aztán e szívbeli motívummal, igazi benső jóakarattal induljunk napi kötelességeink egyformasága felé. Tegyünk mindent szívvel, szeretettel, mosolygó arccal. Így a lélek szeme nem arra fog irányulni, ami a napi munka materialitását teszi, nem a szokott, a poros mindennapiságra, hanem arra, hogy azt miképen teljesítjük: mennyi szeretettel és Istennek tetsző szándékkal, milyen odaadott lelkülettel.

Imáinkat végezzük a lélek teljes tevékenységében. Úgy fogjunk hozzá, mint legfontosabb dolgunkhoz, mint valami életbevágó cselekedethez. Ó, a mindennapiság ne engedje felednünk, hogy Istenhez közeliteni válságos szent pillanat, hogy Isten elé lépni örökkön ismétlődő lelki csoda, hogy az imádság a természetfölöttiség partjaira visz, a Végtelen párkányain hajoltat ki bennünket.

Ne legyenek imáink természetes szavak. Isten irgalma beéri ezzel is, beéri néhány átfigyelt szóval is, de adjunk az imába figyelemnél többet, adjunk akaratot, lelket, életet. Minden ott vár az isteni Szívben, fogjuk át ezt a Szívet, szoritsuk magunkba, imádkozni fog bennünk. Amen.

Téged kereslek, Teremtőm.

Uram, megyek bátran, emelt fővel, nyilt szemmel előre. Ne tereljen el ma semmiféle kisértés, sem édes, sem keserű. Bármilyen alakban jöjjön is felém: szuverén lelkemet követem, Jézus állit ez útra. Ó Uram, Hozzád, igazságaidhoz akarok emelkedni: vetköztess ki gyönge, hitvány fölfogásomból. Szólj, Uram, hallgat a Te szolgád; szólj, mindenben hódolok! Ó, Uram, szólj, nyúlj belém, vonzz erősebben, hogy megismerjelek, hogy lássalak a világ káprázatában is.

Istenem, ki láthatatlanul jársz köztünk, Belőled fakad folyton a lét, a lelkek érintkeznek Veled legmélyebb gyökerükkel: belenyúlsz, belefolysz életükbe. Erkölcsi világom, tehát öntudatos emberi

életem, bármennyire hullámozzék, Isten lábnyomainak útja. Titokzatos dolog, de tény. Hiszem az Istent, hiszem, hogy templomainkban van, hogy szentségeiben hat, de hogy itt legyen, itt a kegyetlen, lapos élet küzdelmeiben s hogy azokba befolyjon s hogy ez mind az Ő területriuma, melyen érvényesülni kíván: ez idegenszerűen hat reám. Tudom, hogy Te, Uram, az egész kultúr-életet lefoglalni kívánod, hogy köztünk vagy s hogy életemnek az egész vonalon krisztusinak kell lennie, mesterségben, iparban, kereskedésben, hivatalban, társadalmi és családi összeköttetésben. Ó, Uram, mily sokat rontottam a Te műveden! Hogyan bántam el kegyelmeddel s fölvilágosításaiddal! Hogyan bánok el most is még intéseiddel! Kérve-kérlek, segíts, hogy finomabb lelkű legyek Veled szemben! „Teljes szívemből kereslek Téged: ne hagyj eltévednem parancsolataidtól. Szívembe rejtem a Te beszédeidet, hogy ne vétsek Ellened." (118. zsoltár.) Törekszem igazi szívtisztaságra: arra, hogy ne feddhess engem a bűnről.

Napi munkámban hasonulok Hozzád,

ki az örök tevékenység életnemesítő tényezője vagy. Hivatásosan akarok dolgozni, ahova állítottál, ott akarok beválni: hisz a főérdek az, hogy mindent jól tegyek. Ez az érzés az én napsugaram. Nekem is van küldetésem: lelkem erejében teszek, ahol hiány van s sötétség és hidegség, ott melegítek és világítok és segítek. Nem vagyok próféta, nem baj: de lelkem Istennel van tele; nem vagyok tudós: de szeretni s egybehangozni tudok; angyali nyelveken nem beszélek: de a szerető lélek nyelvét értem s erre felelgetsz nekem, Istenem!

Nem akarok ma egyes benyomásokhoz vagy sötét gondolataimhoz tapadni: lehangoltság, apátia ellen küzdök. Lelkem alakitó erő s tudok találni „nagy nyugalmat." „Vigyázzatok, mert senkinek sem függ élete azok bőségétől, miket bír". Nem sokat bírni, hanem Istent, erényt, bizalmat, szeretetet átélni, mert azok bőségétől függ az élet. Ó, Uram, add, hogy bizalommal tekintsek föl Reád! Hadd érezzem, hogy mit akarsz tőlem, azt az egész, nagy, szent célt, melyet elém tűztél: „mindhalálig hű." „Mindhalálig hű". Csak ily össze-

köttetéseket ismer a mély, szenvedélyes szeretet. A lelkek mélységeinek különös szépsége a végleges kitartás. Kitartani egy életen át: több az, mint pusztán, viharon, hullámon, vizen, tüzön át. Sok kételyem, megrendülésem lehet... „Légy hű!“... Sok hideg, sötét szellemmel érintkezhettem s vigasztalan lelki világokon vezethet utam... Légy hű!... Sokat nem értek... Légy hű!... Megzavarodom s csüggedek... Légy hű mindhalálig!... s neked adom az élet koronáját!“ Végtelen irgalom kísér nagy kötelességeim teljesitésében, de ha szembeszállok Isten fölségével, összetör. Hiszem, Uram s imádom Fölségedet! Nem ismerlek meg, ha Magad nem nézel reám; kérve-kérlek tehát, hogy nézz, jöjj, hívj és szólíts, Te meleg, erős élet, mely eltölt és szeret. Ó, Uram, nem akarok elmenekülni Tőled: annyi a szöktetőm, a kerítőm s a lelkem még sem szabadulhat ki ölelésedből. Add kegyelmedet, hogy lázas álmaimat kidörzsölhessem szemeimből s hogy Rád vetve bizó és szerető tekintetemet, örömmel mondhassam: Atyám, Istenem, szeretsz, mert alkottál, ó vezess, hogy Hozzád érjek s Benned megnyugodhassam. Amen.

Áldj meg, Uram!

(A Szociális Missziótársulat mindennapi imáiból.)

Áldj meg Uram, az Oltáriszentségből!

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek nevében. Amen.

Imádlak Téged, teljes Szentháromság, szeretlek teljes szívemből és hálát adok Neked összes jótéteményedért, különösen pedig, hogy megőriztél az éjjel.

A mai nappal új életet kezdek, új életet és Istennek tetszőt.

Uram, add rá áldásodat.

Mindazt, amit ma teszek vagy szenvedek, felajánlom Neked, egyesítve Jézus, Mária, Szent József és védőszenteim tetteivel és szenvedéseivel.

Eltökélt szándékom, hogy elnyerem a mai napon elnyerhető összes búcsúkat.

Erősen megfogadom, Uram, hogy ma elkerülöm mindazt, amivel megbánthatnálak, kérlek azonban, terjeszd ki fölém kezedet, mert egyébként elárullak.

Irántad való szeretetből megbocsátok azoknak, kik ellenem vétettek, akik ellen pedig én vétettem, azoktól a Te szent Fölséged előtt bocsánatot kérek.

Istenem, Hozzád való szeretetből keresni akarom az alkalmat, hogy felebaráta imával lelki vagy testi jót tegyek.

Hozzád való szeretetből kerülni akarok mindent, ami nekik bajt, fájdalmat okozhatna.

Készséggel mondok le a világ minden hiú-

ságáról, hogy közelebb lehessek Hozzád, én Uram, Istenem.

Szelíd, alázatos és türelmes leszek lelki és testi szenvedéseimben, hogy eleget tegyek a vétkekért, melyekkel megbántottalak.

Szerelmedért örömmel fogadom a fáradalmakat és szenvedéseket, kísértéseket, bosszúságokat, aggodalmakat, inséget és nyavalyát, sérelmet és rágalmakat, szidalmakat, megaláztatásokat, pironkodást, fenyítést és kisebbítéseket, mert ezek növesztik az erényeket, ezek teszik próbakőre Krisztus tanítványát, ezekből készül a mennyei dicsőség koronája.

Vedd kegyesen és áldd meg, Uram, feltett jószándékomat, mert a Te szent kegyelmed nélkül mit sem tehetek.

Szentséges szűz Mária, őrizz meg engem oltalmad alatt, hogy a bűn rám ne találjon.

Szeretett védőszenteim, vezéreljetek erényeiteknek ösvényén, kérjetek számomra éber és gyengéd lelkiismeretet, hogy a bűnre vivő alkalmakat elkerüljem.

Támogassatok, ha főhibám elleni küzdelemben ellankadok, hogy mindenkor komolyan és vidáman viselkedjem.

Nyerjetek hivatásom betöltéséhez állhatatosságot, lelki és testi szenvedéseim elviseléséhez alázatosságot, szelídséget és türelmet.

Életemnek végóráján kísérjétek szegény bűnös lelkemet Teremtőm kegyes színe elé, hogy e rettenetes pillanatban érdemeitekre való tekintetből kegyelmes ítéletet nyerhessek.

Könyörögjünk. Ó Istenem, engedd, hogy ma akár csak egy tettemmel is, egy lélek megmentéséhez hozzájáruljak, hogy akár csak egy vétket is megakadályozhassak, hogy lássam, mi a bűn, hogy lássam oly színben, mint Te kívánod, hogy lássam elfogultság nélkül és hogy buzgón kívánjam a vétket elhárítani. Add malasztodat, Uram, hogy a lélekmentés magasztos eszméjét példám és befolyásom által mások szívében is felgyujtsam.

Az Úr angyala köszönté Szűz Máriát és ez méhébe fogadá a Szentlélektől szent Fiát. Üdvözlégy Mária stb.

Ime az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a Te igéd szerint. Üdvözlégy Mária stb.

És az Ige testté lőn és miköztünk lakozék. Üdvözlégy Mária stb.

Imádkozzál érettünk, Istennek szent Anyja, hogy méltók lehessünk Krisztus igéretére.

Könyörögjünk. Kérünk Téged, Úristen! Öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik az angyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak, megtestesülését megismertük, az Ő kinszenvedése és keresztje által a föltámadás dicsőségébe vitessünk. Ugyanazon Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

3. Zsoltár.

Uram, be sokan szorongatnak engem,
Sokan fölkelnek szolgád ellenében,
Sokan mondják felőlem:
„Nincs menedéke Istenében!"

De Te, Uram, Te pajzs vagy körülem,
Fölmagasztalod meggörnyedt fejem.
Hangos szavam az Úr elé hatott,
És szent hegyéről Ő meghallgatott.

Elpihentem és el is szenderegtem,
S fölserkenek, mert óv az Isten engem.
Nem rettegem a népek ezreit,
Kik fejemet fenyegetik.

Föl, én Uram, jöjj, ments meg, Istenem,
Hisz elleneim arcon sújtolád
És megtöréd a bűnösök fogát.
Az Úrtól jő segedelem.
Áldásod legyen a Te népeden!

Hit, remény, szeretet.

Én Istenem, hiszek Benned, mert Te örök igazság vagy. Én Istenem, reménylek Benned, mert végtelen irgalom vagy. Én Istenem, szeretlek Téged, mert minden szeretetre legméltóbb jóság vagy. Teéretted szeretem embertársamat, miként önmagamat. Amen.

Aquinói szent Tamás imája szent életért.

Engedd, irgalmas Isten, hogy azokat, amik Neked kedvesek, hévvel kívánjam, ügyesen kutassam, valósággal megismerjem és tökéletesen megtegyem a Te neved magasztalására és dicsőségedre.

Rendelkezzél, Istenem, állapotom felől és

amit akarsz, hogy cselekedjem, add, hogy tudjam és úgy vigyem véghez, amint az szükséges és hasznos lelkemnek.

Sem a jó, sem a balsors ne ártson nekem, Uram Istenem, hogy amabban el ne bizakodjam, emebben el ne csüggedjek. Semmi fölött se örüljek, vagy búsuljak, hanem csak azon, ami Hozzád vezet, vagy Tőled elvezet. Senkinek se óhajtsak tetszeni, vagy féljek nem tetszeni, mint egyedül Neked.

Veszítse el értékét előttem, Uram, minden múlandó és legyen drága minden örökkévaló. Legyen terhemre minden öröm, mely nem Reád vonatkozik és ne kívánjak olyasmit, mi Kívüled van. Gyönyörködtessen, Uram, minden fáradalom, mely Éretted van és gyötörjön minden nyugalom, mely Nélküled való.

Add, Istenem, hogy Feléd irányítsam szívemet és ha megbotlanám, javulási szándékkal sirassam vétkemet.

Tégy engem, Uram, Istenem, engedelmessé, ellenmondás nélkül, szegénnyé, lealacsonyulás nélkül; tisztává, romlás nélkül; türelmessé, zúgolódás nélkül; alázatossá, képmutatás nélkül; vidámmá, kicsapongás nélkül; komollyá, komorság nélkül; fürgévé, könnyelműség nélkül; istenfélővé, kétségbeesés nélkül; igazzá, kétszínűség nélkül; jókat cselekvővé, elbizakodás nélkül; felebarátaimat figyelmeztetővé, dölyfösség nélkül; őket szóval és példával követésemre buzdítóvá, tettetés nélkül.

Adj nekem, Uram, Istenem, éber szívet, melyet el nem terel Tőled semmiféle kíván-

csi gondolat; nemeset, melyet le nem alacsonyít semmiféle méltatlan indulat; egyeneset, melyet félre nem vezet semmiféle helytelen szándék; erőset, melyet meg nem tör semmiféle megpróbáltatás és szabad szívet, melyet le nem győz semmiféle erőszakos óhajtozás.

Adj, ó Uram Istenem, elmét, mely megismerjen Téged; szorgoskodást, mely keressen Téged; bölcseséget, mely föltaláljon Téged; társalgást, mely gyönyörködtessen Téged; állhatatosságot, mely bizalommal várjon Téged. Büntess a penitencia által; add, hogy fölhasználjam e földön jótéteményeidet a kegyelem által és élvezzem az örök hazában örömödet a dicsőség által, ki élsz és uralkodol örökkön örökké. Amen. (3 évi búcsú, ha naponta egyszer imádkozzuk.)

Felajánlás a mindenható és irgalmas Atyához!

Fordította *Prohászka* püspök.

Mindenható Isten, irgalmasság Atyja, felajánlom neked, Szűz Mária Szeplőtelen Szívének indulatával Jézust, a Te édes Fiadat, s felajánlom Benne, Vele s Általa önmagamat! — Teszem ezt az Ő szándékai szerint és az egész teremtés képviseletében.

(300 napi búcsú minden alkalommal, teljes búcsú havonta egyszer. XI. Pius, 1923. június 10-én.)

Ismételjük minél többször ezt a felajánlást és minél gyakrabban tesszük ezt, annál jobban megértjük nagyszerűségét — lelkünk erősödik, tökéletesedik általa és mindinkább alkalmas lesz az Istennel való benső egyesülésre, mind tökéletesebb élő képmása lesz Jézusnak.

Tegyük ezt főleg szentmise hallgatáskor, Úr felmutatáskor, legyen ez első dolgunk a szent-áldozásnál. — Újítsuk fel azt gyakran napközben is, egyesítve az egész földön bemutatott szentmisékkel, hogy így állandóan átadjuk magunkat Istennek.

Tegyük ezt áhitatos felbuzdulásunkban és lelki szárazság idején, örömünkben és bajainkban — ha Istent dicsőíteni vagy hibáinkat jóvátenni kívánjuk, ha jótéteményeiért hálát adunk vagy kegyelmét elnyerni óhajtjuk.

Nem mutathatunk be Istennek ennél tökéletesebb, sem hozzá méltóbb hódolatot.

Az Ő kegyelme világositsa meg értelmünket és adja meg nekünk ezen felajánláshoz a szükséges erőt és buzgalmat.

Suscipe.

Loyolai Szent Ignác imája.

Fogadd, Uram, egész szabadságomat, fogadd emlékezőtehetségemet, értelmemet és akaratomat egészen. Amim van és amivel bírok, a Te ajándékod, mindezt visszaadom Neked, és teljesen a Te akaratod kormányzására bízom. Csak add, hogy szeresselek, és add nekem malasztodat, és elég gazdag vagyok, ezenkívül semmit sem kívánok. Amen.

Litánia az Őrzőangyalról.

(Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennybéli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten, } Irgalmazz
Szentlélek Úristen, } nekünk!
Szentháromság egy Isten
Szűz Mária, az angyalok királynője,
Szent őrzőangyalunk,
Szent vezető angyalunk,
Szent intő angyalunk,
Szent tanácsadó angyalunk,
Szent oltalmazó angyalunk,
Szent gondviselő angyalunk,
Szent szerető angyalunk,
Szent vigasztaló angyalunk,
Szent testvér angyalunk,
Szent tanító angyalunk,
Szent irányító angyalunk,
Szent tanúskodó angyalunk,
Szent segítő angyalunk,
Szent virrasztó angyalunk,
Szent gyámolító angyalunk,
Szent közbenjáró angyalunk,
Szent menedék angyalunk,

Könyörögj értettünk!

Szent kormányzó angyalunk,
Szent mellettünk álló angyalunk,
Szent védő angyalunk,
Szent nevelő angyalunk,
Szent sugalló angyalunk,
Szent megvilágosító angyalunk,
} Könyörögj érettünk!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!
Angyalainak parancsold felőled...
Hogy őrizzenek meg minden utaidon!

Üdvözlégy Isten angyala, ragyogó szépségű lélek, üdvözlégy én oltalmazó, őrző angyalom! Hálát adok az Úrnak, hogy ennyire kitüntetett, kegyelmeivel megszentelt és annyi jóságával elhalmozott. S hálát adok neked azokért a jótéteményekért, amelyeket rám árasztasz és szerető jóakaratodért, melylyel virrasztasz fölöttem. Neked ajánlom ma és mindennap testemet, lelkemet, szívemet, értelmemet, emlékezetemet, akaratomat, vágyaimat, szándékaimat, hogy oltalmazz, szeress, védj, irányíts, hogy tisztíts meg és tökéletessé tégy, hogy így a te oltalmaddal állhatatos legyek a kegyelmi életben, míg veled együtt nem láthatom az Urat, s veled nem örülhetek az Ő színe látásának. Amen.

(Az Egyház imája.)

Az Őrzőangyalhoz.

Nem vagyok magányos és elhagyatott, mert velem jársz, Isten angyala, én Őrzőangyalom. Szeretnék beszélni veled, szemedbe nézni, szívedre borulni, de csak lélekben közelíthetlek meg, mert egy »más világ« vagy mellettem, melynek csak fuvalmát érzem. Hiszlek és örülök néked! Nem karolhatlak át, nem ölelhetlek át, de értelek és szeretlek. Tisztelettel és szeretettel közeledem hozzád, te Istennel egyesült, kegyelemmel telt lélek. Mennyire kell téged tisztelnem, becsülnöm, érted lelkesülnöm, magamat társaságodra, angyali közelségre méltóvá tennem! Nem járok pusztában, ha Őrzőangyalom, a te szavadra hallgatok, ha szeretettel kérdezem: mit akarsz tőlem, fölséges, hősies szellem? Ugy-e azt, hogy ne csüggedjek, ne tétovázzak, ne féljek, hanem szeressek, bízzam s hívjam segítségül Istenünk nevét s kegyelmét. Amen.

ESTI IMÁDSÁGOK.

Maradj velünk, Uram!

Küzködnek a tanítványok a hullámokkal, éj van s szélvész, nehéz, kelletlen s veszedelmes a hajózók élete, keserves a munkája. Lelkünk is könnyen oly keserűvé válik, mint az a kegyetlen, ellenséges hullám, pedig Jézus tud rólunk, sőt jár a tengeren, jár sötétben, elrejtőzve, de segítve.

Jézus biztosítja tanítványait, hogy Ő az, ne féljenek, s hogy neki köze van e hullámzáshoz s e fáradságos küzdelemhez, s egy nagy bizonyítéka van. Pétert magához szólítja, s a tengeren járatja, mintha mondaná: Én vagyok, itt vagyok, s erőt adok nektek, hogy ti is győzelmesen járjatok. Igen, Uram, ez a Te bizonyítékod: erőt adsz, kitartunk s győzünk. Hiszem, hogy kegyelmed nélkül küzdelmeinket meg nem álljuk, de Veled igen, még ha a világ le is szakad! Jézus bizonyítéka a tiszta, kegyelemből való élet. Jézussal bírom az egész erkölcsi törvényt megtartani, Nélküle nem.

Minél inkább tartjuk azt, annál biztosabbak lehettünk, hogy Ő velünk van.

Látván Péter a hullámzást, ijedezik, bizalmatlankodik s sülyed. A feneketlen mélység, mely lábaink alatt tátong, a mi semmiségünk. Ha magamat nézem, egyre mélyebb és sötétebb örvényekre akadok, s vész a talaj lábaim alatt. Teremtmények vagyunk, s Istentől függünk, kegyelme nélkül érdemes jót nem tehetünk. Vétkeink súlya, a pokol malomköve nyakunkban, s mily kegyesen jött az Úr felém, az irgalomnak és kegyelemnek mily mélységeibe tekintek, ha keresztjére vagy az Oltáriszentségre gondolok. Ime, a mélységek lábaim alatt. Körülöttem pedig a nehézségek mozgó s rám ömlő hullámhegyei. De azért alávalóság volna tőlem, ha kételkednék. Ép ezért nem szabad bizalmatlankodnom. Isten tart a mélységek fölött, Ő emel a hullámhegyek fölé.

Uram, Hozzád kiáltok!

Az Úr eljön, de senki sem tudja, mikor. A tapasztalat ezt fényesen bizonyítja, mert nemcsak azokat, kiket villám sujt vagy guta üt, lep meg a halál,

de azokat is, kik ágyban halnak meg. Ki tudja azt? Mások talán igen, de a beteg nem. A szentek sem. Xavéri Szent Ferenc még halála napján is készült Chinába.

Azért kell lelkemnek rendben lennie; nem a véletlen halál, de a halálos bűnben való haláleset a rémítő. Azért minden halálesetnél ez legyen első gondolatunk: hol van a lelke? üdvözült-e? s mi lenne velem, ha meghaltam volna?

„Rövid" életnek végén vár rám a halál. Isten kimérte a „napok számát", s örök célokra adta. Itéletemkor fölhívja velem szemben az időt, szembesít vele. Üres forma, tartály az idő, de ki kell azt töltenem belső élettel s külső tevékenységgel. Telíteni kell színültig megszentelő malaszttal: csak ez isteni, mély vizekben teremnek a gyöngyök s rejlenek a kincsek, a tiszta, szent, nemes gondolatok, érzések, indulatok, cselekvések. »Dies mali« a rossz napok, melyekben nincs napsugár, istenszeretet. Míg egészséges vagyok, örvendezek s dolgozom, halál után »nem lesz idő,« fizikai lesz, de üdvözülésre nem lesz.

A végtelennek partján letérdelek s elmondom: Érzem, hogy véges lény vagyok, mely egyre jobb, a nagyobb, a tökéletesebb élet után vágyik. Ó csak rajta, vágyódjak szabadon, vágyódjak s ne féljek! Értlek, Uram, hisz oly közel vagy hozzám, hogy leheletedet érzem. Érezlek édes, hatalmas létforrásom! Érezlek s élvezlek! Oltáraidnál, szentségeidben, imáimban ezt keresem: bízó, friss, lendületes lelket, melyet le nem tör semmi, mert Isten van velem s az örök élet lehelete csapdossa arcomat!

Forró, imádó, hálaadó szívvel borulok le előtted, Uram, s mindenért, újra mondom, mindenért, a keresztért csak úgy, mint szereteted csókjáért, hálát adok. Hitem, vágyam és reményem nem virulhat ki másba, mint forró, őszinte, mély hálaadásba.

Tőled van minden, Tőled, szerető Istenem. Mennyit teszel értünk! Segítel, vírrasztol, életet adsz, dolgozol s mindezt értem! Ah igen, a hála édes érzelmeivel megkoszorúzod irgalmaidat bennem! Gratias, Deo gratias! S boldogítani akarsz, örökélettel s bevezetsz majd

Magadhoz, hol többé nem kell már küzdenem és kérnem, mert meglesz mindenem. Hála, hála Neked, Uram, Istenem. Amen.

Légy a mi világítónk, dicsőséges Krisztus!

Ó Krisztus-arc! Homályban állunk; a sötétség végtelen perspektívái nyílnak körülöttünk, mit nézünk ki belőlük? A lét érthetetlensége, a feleletek káosza, a találgatások zürzavara ránkerőszakolja a kétséget; az éj pedig éj, sötét éj! A foszforeszkáló intelligenciák képtelenek ezt az éjet megvilágosítani; lidérctüzek ők, posványba visznek vagy céltalan hajszába ingerelnek. Ez éjben légy Te a mi viziónk, dicsőséges és szép Krisztus!

Halljuk a zürzavarnak éjében küzdő, törtető géniuszok harci kiáltását, mely azt üvölti: keressük a jobbat! De mi azt feleljük: Éljen a legjobb s leborulunk s imádunk Téged!

A Te kezeidbe ajánlom lelkemet.

(A Missziótársulat napi imáiból.)

Áldj meg, Uram, az Oltáriszentségből.

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek nevében. Amen.

Ó Uram, Istenem, imádlak és hálát adok Neked szívemből mindazon jóért, mit ma velem műveltél, főleg azon kegyelmedért, hogy a jóra buzdítottál és sok bűntől megóvtál, nemkülönben összes jótéteményeidért, melyekkel engem éltem folyamán elhalmoztál.

Jöjj el, Szentlélek Úristen, világosíts fel engem, hogy ma elkövetett bűneimet tisztán felismerjem, szívből megbánjam és egész komolysággal megjavuljak.

(Lelkiismeretvizsgálat.)

Irgalmazz nekem, mindenható Isten és megbocsátván bűneimet, vezess engem az örök életre.

Vétkeim elengedését, feloldozását és bocsánatát add meg nekem, mindenható és irgalmas Istenem.

A mi Urunk Jézus Krisztus oldozzon fel engem minden bűnömtől az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek nevében. Amen.

Az Úrangyala . . .

Ó Jézusom, Neked nem volt helyed, hova szent fejedet lehajthattad volna és én sze-

gény bűnös kényelmes ágyban nyughatom. Engedd, kérlek, hogy legalább lélekben Veled nyugodjam a keresztfán és az oltárszekrényben. Jézus és Mária, szent sziveitekbe zárkózom. Jézus keresztje legyen pajzsom minden látható és láthatatlan ellenség ellen.

Legszentebb Szívnél közbenjáró Asszonyunk, könyörögj érettünk, kik hozzád menekszünk. (Háromszor.)

Szent József, a szent család gondos őrizője, légy a mi gondviselőnk.

Mindnyájan szent rendalapitók, könyörögjetek érettünk.

Dicsőittessék és magasztaltassék a legméltóságosabb Oltáriszentség.

Most és mindörökké Amen.

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek nevében. Amen.

Dicsértessék és dicsőittessék Jézus Szive a legméltóságosabb Oltáriszentségben és áldassék a boldogságos Szűz Mária és Szent József. Amen.

4. Zsoltár.

Hallgass meg, hogyha hívlak, üdvömnek Istene,
Tágasságot teremts nekem a bajban,
Halld meg imámat, könyörülj meg rajtam.

Ti férfiak, meddig tart szégyenem?
Mért szerettek hívságos dolgokat,
Mért hánytorgattok hazugságokat?
Tudjátok meg: Jeles csodát mivel
Az Úr a jámboron.
Az Úr meghallgat, amikor hívom,
Ám haragudjatok, csak ne vétkezzettek.
Kamrátokban szálljatok magatokba,
És csendesedjetek.
Áldozzatok igaz áldozatot
S az Úrban bízzatok.
Mondják sokan: »Valami jót
Ki mutat immár nékünk?«
Arcodnak fényességét emeld, Uram, fölibénk,
Te adsz örömöt szívembe nekem,
Nagyobbat, mint övék, mikor
Boruk, búzájuk bőséggel terem.
Bízvást térek nyugodni
És elalszom azonnal békességben,
Mert Te, Uram, gondot viselsz rám
Az egyedüliségben.

141. Zsoltár.

Szólok az Úrhoz szózatommal,
Könyörgök Hozzá sóhajommal,
Panaszaim Elébe tárom,
És elmondom minden nyomorúságom.
Ha lelkem benne elapad,
Te tudod az én utamat.

Ahol járok ösvényemen,
Titokban vetnek tőrt nekem.
Hiába nézek jobbra:
Sehol segedelem!
Távol tőlem a menedék,
Ki sem gondol velem.
Uram, Hozzád kiáltok:
Te vagy a menedékem!

Az élők országában
Te vagy örökségem.

Figyelmezz sóhajomra,
Mert alacsonyra váltam,
Ments meg az üldözőktől,
Mert erősebbek nálam.
Börtönéből szabadítsd meg lelkem,
Hogy dicsérjem Neved,
És velem együtt minden igazak
Áldják jótettedet.

II.

JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD!

VASÁRNAP.

Isten dicsősége a világban.

A világ hirdeti az Isten dicsőségét. A teremtés, az eredetiség az övé. Mindnyájan: a próféták, Hafizek, Vedák, Shakespearek, Byronok, Arany Jánosok, Ibsenek csak mozaik-képek technikusai, ujat nem tudnak, csak a meglevőket csoportosítják.

A vonalakat saját lénye őserdejéből merítette; a sejtekből szöveteket szőtt, azokat levelekké szabta ki, vagy ágakat hajlított s edényeket formált belőlük. Azután finomabb, belsőbb szépséget lehelt rá. Ez a finomabb, belsőbb szépség: a színek világa. A napsugár egy külön teremtés. Az Isten ezt szereti legjobban a teremtésben. Nemcsak műve, de szimboluma. Benne lakik..., s ha képét akarja megjelölni, nem a tenger, nem az erdő, nem az égbolt, nem a virág,

hanem a napsugárra, a világosságra mutat: Nézzétek, ilyen vagyok Én! Lényem, szépségem, erőm, termékenységem, gazdagságom olyan, mint a teremtésben a napsugáré. Azért szépségemet is a napsugár óvja a természetben; a Tyrrhenitenger villogása, az alkony színei a szolnoki Tisza partján, a kék barlang bűvös színei, a virágok színszimfóniája az Én szépségemnek elsőrendű tükrözései.

Van neki más, hallható zenéje is. A rét, az erdő zsongása, az elolvadó ezüsthangok, mindaz, ami Beethoven fantáziájában csengett, ami Bizet szenvedélyes, mór zenéjét ihlette, a germán tölgyerdők az Ő zenéje. S Ő játszik a színek finom citeráján épúgy, mint a hangok ezüst húrjain. Játszik rajtuk reggeli, esti imát; tavaszi dalt s őszi búcsúztatót, játszik jegyesi örömében s bús haragjában, játszik őserőben, pazarul s magának játszik... ott, ahol ember nem hallja; az őserdők... a tenger mélye csendjében, a koráll-erdőkben.

Mennyi gondolat és érzés, mennyi benyomás, a lélek sugárzata szállja meg lelkünket, midőn a természetbe, az Isten

lelkesülő művészetének remekei közé állunk! E benyomásokban tisztul, nemesbül, hevül a lélek; olvadozik, salakjától tisztul, őserő szállja meg, ideges, beteg félelmektől, borzadásoktól szabadul, valamiképen megújul.

De ehhez tisztelet, érzék, bensőség, áhítat kell. A szép természet olyan lefátyolozott szfinx, fátyolát csak az libbenti szét, kinek napsugaras lelke és szeme van.

A nagy hit Isten akaratában.

Nekem engedelmeskednem kell. Nekünk hinnünk kell, hogy nagy akaratból valók vagyunk... nagy akarattól függünk, hogy igényünk, hogy lelkünk legmélyebb valójából való ez.

A csillagok, föld, vizek, viharok mind a törvény, a nagy akarat szenvedélyében élnek... Mind a mérték, a szám, a ritmus szépségében... S ha néha a természet dionysosi vadságban látszik kitörni s anyagba, ösztönbe, vérbe és szenvedélybe merülve orientációt, féket s urat látszik nélkülözni, az is inkább a siralmas végzet s a tehetetlen erőlkö-

dés bemutatkozása... az öntudatlan, a feledett vágy a szépség után...

Tanuljunk Krisztustól nagy tiszteletet és szeretetet az isteni akarat iránt. Szent Pál szerint a zsoltár szava volt irányítója: oblatio et sacrificum; in capite libri (a te szándékaid, elhatározásaid) scriptum est de me Ps. 39. 7. (akartad, tehát öröktől fogva abban az idő s zónántúli szférában...). Deus meus volui et legem tuam in medio cordis... szívembe vésve... in medio cordis... a legbensőségesebb, indulatosabb, siralmasabb, átfogóbb vágyam tárgya... érzelmeim lángjával, figyelmem, érdeklődésem központja... Legszeretőbb affektusaim s gerjedelmeim hevével...

Ah, Gertrud, (ex affectu universitatis), te érezted, a mindenségben egy nagy affektus, a belefektetett erők s célok indulatja... a feltartóztathatatlan iram... célbatörekvés jár.

Hát még az Úr Jézus Szent Szive indulatjával (ex affectu Cordis Jesu) átfogni valamit, akarni, vágyni!...

Ez az én étkem... étkem, erőm, lel-

kem frisseségének forrása. Étkem, ebből élek, kenyerem.

Enni ezt az akaratot... fogadni, elfogadni... bevenni. Ez a nagy akarat belevegye magát akaratomba, indulatomba, küzdelmembe. Áttüzesít ez az isteni folyam... Átmelegít... Lendületbe hoz, úgy, hogy lendületét veszem... vele lendülök.

S ízletes kenyerem... ízem, kedvem van hozzá. A nagy akarás megígéz, elragad...

Erősnek, örvendezőnek, vigadozó léleknek érzem magam.

Tegyük-együk ezt az isteni akaratot... amint jön, akár jóban, akár rosszban... eszem, ízlelem... élvezem... gerjedek tőle.

Legnagyobb Istentisztelet az engedelmesség. Ezt a szférát Krisztus nekünk adta... önelhatározásra bízta.

Litánia az isteni gondviselésről.

(Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennybeli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Az ég és föld mindenható Teremtője
Láthatatlan és kifürkészhetetlen Isten,
Mindenható és bölcs Isten,
Hosszantűrő és irgalmas Isten,
Nagyjóságú és igazságos Isten,
Aki minden teremtményeden könyörülsz,
Aki minden élőt áldásoddal betöltesz,
Aki minden teremtményed fölött bölcseséggel és szeretettel uralkodol,
Aki azoknak, akik Téged szeretnek, mindent javukra fordítasz,
Aki minden teremtményedről atyailag gondoskodol,
Aki a mező virágait ruházod,
Aki a hajunk szálait számon tartod,
Aki minden bajt és nyomort javunkra fordítasz,
Aki a keresztény türelmet örök vigsággal jutalmazod,
Isten, egyedüli vigaszunk és segítségünk
Isten, egyetlen reményünk és menedékünk,

Irgalmazz nekünk!

Isten, irgalmazz nekünk!
Uram, kegyelmezz nekünk!
Isten, irgalmazz nekünk!
Uram, hallgass meg minket!
Minden testi és lelki bajtól,
Szolgálatodban való lanyhaságtól,
Kegyelmed megvetésétől,
A Te gondviselésedben való bizalmatlanságtól,
Szent intézkedéseid ellen való zúgolódástól és elégedetlenségtől,
Kislelkűségtől és a szenvedésekben való türelmetlenségtől,
A mulandók felől való szertelen aggodalomtól,
Adományaiddal és jótéteményeiddel való visszaéléstől,
Felebarátunk iránt való szeretetlenségtől,
A szív megátalkodottságától,
Éhinségtől,
Háborútól és ragályos betegségtől,
Hirtelen haláltól,
A rettenetes ítélettől,
Mi bűnösök,
Hogy nekünk kegyelmezz és bűneinket megbocsássad,
Hogy isteni gondviselésedben mindig rendületlenül bízzunk,
Hogy a szerencse elbizakodottá, a szerencsétlenség bizalmatlanokká és türelmetlenekké ne tegyen,
Hogy magunkat minden rendelésednek gyermekileg alávessük,

Ments meg, Uram, minket!

Kérünk Téged, hallgass meg minket!

Hogy szent nevedet állandóan magasztaljuk,
Hogy legyen meg a Te szent akaratod, valamint az égben, úgy a földön is,
Hogy nekünk mindazt megadjad, amire naponta szükségünk van,
Hogy szomorúságunk idején nekünk vigaszodat és segélyedet küldjed,
Hogy a viszontagságok között minket megerősíts és az erény útjára vezess,
Hogy a megpróbáltatások életünk megjobbítására vezessenek,
Hogy fáradozásunkat megáldani méltóztassál,
Hogy nekünk az ideiglenes szenvedésekért örökkévaló javaidat adjad,
Hogy egyházi és világi elüljáróinkat a bölcseség és jámborság szellemével eltölteni méltóztassál,
Hogy jótevőinket örök javaiddal megjutalmazni méltóztassál,
Hogy minden szenvedőn könyörülni méltóztassál,
Hogy a megholt híveknek örök nyugodalmat adni méltóztassál,
Hogy isteni gondviselésedet egykor az égben örökké dicsérhessük és magasztalhassuk,
Szeretet Istene,
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket!

Kérünk Téged, hallgass meg minket!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!

Legyen áldott az Úr neve,
Most és mindörökön örökké!

Könyörögjünk. Isten, ki gondviselő intézkedéseidben nem tévedhetsz, alázatosan kérünk, hogy tőlünk minden ártalmast eltávolítani és nekünk minden üdvöst megadni méltóztassál. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

HÉTFŐ.

Szeresd a te Uradat, Istenedet!

(Máté 22.)

»Szeresd Uradat!...« ez az első parancsolat. Nem az, hogy higgy, félj, jutalmat várj. Szeress, nem akárhogyan, hanem hevesen, vágyódjál, indulj, repülj Feléje, repess Utánna, öleld át, karold át, borulj Rá. Ezekhez értesz s ugyan kire pazarolnád, ha nem Reá? Első ez a parancsolat, mert a szeretet a legtökéletesebb, legerkölcsibb, legúribb, legnemesebb akarat és érzés, én határoztam el magamat arra, hogy egész valómmal odaadom magamat Neki. Mi lehetne ennyire nekem s Neki való? Tiszta moralitás, szivet tölt.

Szeressed Uradat, Istenedet! Minden elmédből, gondolkozzál róla, kutass, mélyedj bele, szemléld. Teljes lelkedből: kedélyed tud elmerülni, énekelni, alakítani, tud sugalmazni s élvezni. Ezzel a teljes lélekkel fordulj Felé. Teljes szívedből, mely dobog s vért lüktet s jótékony meleget s életerőt áraszt: így szeresd s minden erődből, az élet erőivel s szerveivel, szemmel, füllel, ajakkal, nyelvvel. A szeretet legyen tehát inspirációja szívednek, lelkednek, elmédnek, ez legyen eleme életednek.

Szeress bátran, ne félj, hogy tiszteletlen léssz. A bensőséges egyesülés, az Istennek s az emberinek egymásba olvadása, a tannak meleg életté kiváltása lesz mindig az Evangéliumnak főcélja! Lelkem ráömlik az Úrra. Hogy Úr, attól meg nem dermedek. Ráömlik Istenére. Hogy Isten, attól meg nem merevülök! Szeretek, szeretek!

Ő szül és nevel, örömet és lendületet ad lelkünkre. Ő jó és hű, mulandóságon, mint árkon nyujtja felém kezét, ugrom Feléje, mert Ő emel. Küzdelmektől nem óv meg, de egyre azt suttogja: gyerme-

kem vagy s ha sírsz, omolj keblemre s ott sírd ki magadat. Én Istenem, én mindenem!

A szeretet több, mint abstrakció, vagy sápadt gondolat. Az örökkévalónak, az örök mélységnek, az örök istenszeretetnek vonzása ez, mely az emberszivet elragadja úgy, hogy az átengedi magát, elvész benne s nem marad egyebe, mint az a tudat, hogy szeret. A legnagyobb istenszeretet, a legteljesebb odaadás pillanataiban a megismerés úgyszólván elbüvölődik. Könnyek fátyolozzák a szemet, nincsenek szavak, minek beszélni is, mikor Őt fogjuk, Őt öleljük, jelenlétének gyönyörűségét ízleljük? Minek beszélni, mikor minden kívánságunk betelt, mikor egyek vagyunk Istenünkkel, s az a bizonyosság hat át, hogy többé semmi és senki el nem választhat Tőle? Szent Pál lángoló szavakkal kiáltotta ezt bele a világba: »Ki választ el engem Krisztus szeretetétől? Háborúság-e? Szorongatás-e? Éhség-e? Mezítelenség-e? Veszedelem-e? Üldözés-e? Fegyver-e? De mindezeken győzedelmeskedünk azáltal, ki minket szeretett. Mert bizonyos

vagyok benne, sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem jövendők, sem erősség, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket az Isten szeretetétől, mely a mi Urunk Jézus Krisztusban vagyon.« (Róm. 8, 35—39.)

*

Szeretni a természetet, mint Isten művét, mint portáléját templomának, mint praeludiumát zsoltárának; tekinteni azt úgy, mint a végtelen teremtő művész színeit és vásznát, melyeket a szeretetnek ihletése fölhasznál az »örök, hű gondolatok« kifejezésére.

Szeretni a természetet és az életet, de úgy, hogy bármikor készen legyünk meghalni, látván azt, hogy a természet sem ismer pardont, hanem letarol ifjat, öreget s másodszor tudván azt, hogy az örök cél ez életen túl esik.

Szeretni a természetet s élvezni édességét, örömeit, zamatjait, énekeit, de mindent behinteni az önmegtagadás fű-

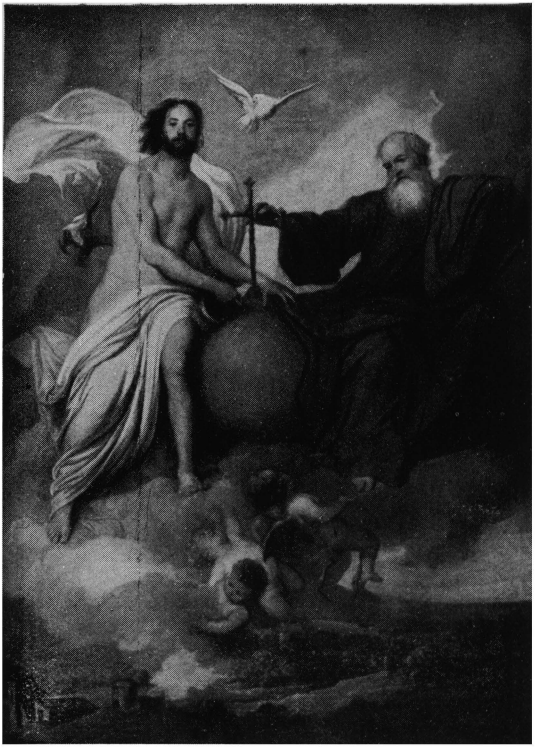

szerével: a fegyelem virrasztó gondolata alá helyezni.

Szeressünk élni, hogy az Isten gondolata: az, amit rólunk gondolt, minél fényesebben testet öltsön, s hogy összes erőinket belefektethessük az előttünk megnyíló meleg valóságba.

Litánia a Szentháromságról.

(Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennybeli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Isten, ki egy vagy lényegedben,
Isten, ki háromság vagy személyeidben,
Atya-, Fiú- és Szentlélekisten,
Atyaisten, mindenható Teremtőnk,
Fiúisten, édes Üdvözítőnk,
Szentlélekisten, életadó Vigasztalónk,
Végtelenül szent Isten,
Szent, erős Isten, szent és halhatatlan Isten,
Isten, kit az egek egei be nem fogadhatnak,
Isten, kitől, kiben és ki által minde-

Irgalmazz nekünk!

nek vannak,
Isten, kiben élünk, mozgunk és vagyunk,
Isten, ki vagy, voltál és leszel mindörökké,
Isten, ki fölnyitod kezedet és mindent, mi él eltöltesz áldásoddal,
Irgalmazz nekünk! Irgalmazz nekünk! Kegyelmezz nekünk, Szentháromság!
Irgalmazz nekünk! Hallgass meg minket, Szentháromság!

Minden gonosztól,
Minden bűntől,
Kevélységtől és csalárd önhittségtől,
Mértéketlenségtől és a földiekhez való bűnös ragaszkodástól,
Hitetlenségtől és babonától,
Szolgálatodban való lanyhaságtól,
Minden gondolati, szóbeli és cselekedeti tisztátalanságtól,
Mérhetetlen hatalmad által,
Végtelen tudásod és bölcseséged által,
Jóságod és szereteted gazdagsága által,
Könyörületed és türelmed kimondhatatlan nagysága által,
Az itélet napján, ments meg minket, Szentháromság!

Mi bűnösök,
Hogy egyedül Téged imádjunk, Szentháromság,
Hogy egész életünkben Neked híven szolgáljunk,
Hogy szentséges nevedet soha meg ne becstelenítsük,

Irgalmazz nekünk!

Ments meg minket Szentháromság!

Kérünk Téged, hallgass meg minket!

Hogy szülőink, előljáróink és fölebbvalóink iránt tiszteletet és engedelmességet tanusítsunk,
Hogy se testében, se lelkében senkit meg ne károsítsunk,
Hogy senkit meg ne csaljunk és az idegen tulajdont el ne kívánjuk,
Hogy szívünket minden tiltott gondolattól és vágytól gondosan megőrizzük,
Hogy testünket semmiféle bűnös cselekedettel be ne szennyezzük,
Hogy felebarátunkat vakmerően soha meg ne itéljük, becsületében meg ne kisebbítsük,
Hogy Téged, háromságban egy Isten, mindenekfölött és felebarátunkat, mint önmagunkat szeressük,
Hogy jóságos és nagy béketűrésed gazdagságát soha meg ne vessük,
Hogy szent Gondviselésed iránt minden szenvedéseinkben bizalommal viseltessünk,
Hogy magunkat élő, szent és kedves áldozatként mindig Neked szenteljük,

Kérünk Téged, hallgass meg minket!

Felséges Szentháromság, kérünk Téged, hallgass meg minket!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!

Áldjuk az Atyát, a Fiút és a Szentlélekistent!
Dícsérjük és magasztaljuk mindörökké.
Uram, hallgasd meg könyörgésemet!
És kiáltásom jusson Elődbe!

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki megadtad szolgáidnak, hogy az igaz hit vallásában az örök Szentháromság dicsőségét megismerjék s a felség hatalmában az egységet imádják: kérünk, hogy ugyanazon hit erőssége által minden viszontagságtól folytonosan megőriztessünk. A mi Urunk Jézus Krisztus, a Te Fiad által, ki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben mindörökkön örökké. Amen.

KEDD.

»Szeresd felebarátodat, mint tennen magadat.« *(Máté 22.)*

Boldog volna a világ, ha ezt a törvényt ismernők és átélnők, de nagyon távol vagyunk tőle. A világ tele van kegyetlenséggel. Lesz-e máskép valamikor? Nem filozofálok, de az én körömben a szeretet lángját élesztem s tegye ezt mindenki tőle telhetőleg. Ha minden ember csak egy valakit boldogítana életében, a világból paradicsom volna. Ez evangéliumi gondolat. Kevés ember osztja, a többi gyűlölködik. De

akik értik, azok tudják, hogy ez a világ boldogulásának útja. Szeress minden embert, tekintet nélkül országra, fajra, vallásra, szeresd őket: 1. viseltessél jóindulattal iránt uk; 2. a polgári élet egész vonalán; 3. ha miniszter, orvos, bíró, tanító, hivatalnok vagy, hivatalod jól betöltése által; 4. szeresd az egyest, a társadalmat, a hazát.

Aki tehát szeret, az magában hordja a törvénykönyvet, s érzi, hogy mit kell tennie. Senkinek sincs szüksége sok tudományra, sem könyvtárakra, hogy jó ember legyen. Pedig ez az én hivatásom s földi célom. Szeretek tehát, s ezáltal leszek jó ember. S minél több türelemmel s önzetlenebbül szeretek, annál jobb ember leszek, s jobban hasonlítok az Úrhoz, aki szeretett s elviselt engem, hálátlan bűnöst.

Jól kell szeretni. Felebarátunknak teste s lelke van, elsősorban lelkére van tekintetem, nevelem gondolkozását s érzületét, vezetem igazságra, megszerettetem vele az erényt, vigasztalom, meglátogatom, s a testi irgalmasság gyakorlatait is végzem. Nem szabad jóindula-

tommal fukarkodnom és bizalmatlankodnom, hogy megérdemli-e ez vagy az szeretetemet, s nem csal-e meg. Hisz Istenért szeretek embert!

Igaz, hogy csalódhatom az emberekben, talán rászednek, visszaélnek velem. De hát e tévedésnek maga a nap is ki van téve, mikor sugarait a tág világtérbe, az ürességekbe küldi! És amint a világ egészében semmiféle energia, tehát egyetlen sugárkéve sem vész el, úgy az erők sem vesznek el, melyeket a szeretet keringésbe hoz.

Ami a szeretet szociális missziójá̇t, az emberekre gyakorolt befolyását illeti, a világnak semmire sincs oly égetően szüksége, mint arra a megváltó szeretetre, mely Jézus Szívéből sugárzik. A világ a több jóságért, szeretetért kiált, szeretetet könyörög. A szeretetnek ez okból nagy apostoli küldetése van a földön. Hisz az emberben, hisz a kegyelmi hivatásban, hisz a lélek örök rendeltetésében. Ezért sohasem pusztít, sem nem tapos, hanem tisztel és fölemel. Szenvedélye menteni és nem elítélni. Az elesettbe a helyes önbecsülést

s ezzel a megtérés vágyát önti. A megtérés mélyén van az a hit, hogy Isten tulajdonai vagyunk, tehát az igazi, legmagasabb önbecsülés. A szeretet mindig új munkára, új tettekre tör. Nem a már végbevittet nézi, hanem azt, ami tennivalója van. Sohasem engedi, hogy roszszat rosszal fizessünk, jót állít szembe a rosszal.

A szeretet folytonosan kész segíteni. Örömét mások szolgálásában keresi. Ez igazán mindenütt ismeretes, és aki csak segítségre szorul, azt magától értetődőleg istenszerető szívektől várja. E lelkekből sugárzik a fény, és a meleg az élet sötét harcaiba. Legjobban szeret az, aki életét adja barátaiért, és hol a szív, mely természetfölötti szeretetet ízlelt és nem akarna a »legjobban« szeretni? Életet, életet adni — adni szüntelen kiszolgáltatottságban, másoknak adott cselekedetekben, fáradhatatlan segítésben, alázatban, türelemben éveken, évtizedeken, emberélten át. Ó, esdjük le magunkra Jézus kezétől ezt a nevelést. Nem mond igazat és rosszfelé vezet bennünket, aki nekünk szeretetlenséget

tanácsol. »Tanuljatok Tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű.« Aki ezt mondotta, Az megérte, szörnyűségesen megszenvedte szeretetének csúffátételét. Mi pedig félnénk szeretetünk kárvallásaitól? Ott a nagy, legszentebb kárvalló lábainál? Nem, nem, el az ürügyekkel, el a szeretetlenség kényelmes motivumaival, mig a szeretettel kézenfogva jár az erő, addig nincs félnivalónk. Ez kivételt nem ismerő parancs. A szeretetnek mindig és minden körülmények között uralkodnia kell bennünk és nem lehet nagyobb veszteségünk, mint a szeretet lelkületének sérülései. Inkább minden sebet, mint ezen a kristályon egyetlen karcolást. Ez annyit jelent, mint erőt, munkát, lelket osztogatni, annyit jelent, mint a krisztusi szív lángjai fölé hajolni, hogy szívünk a lángokba öltözötten semmitse keveseljen, semmitse sokaljon, soha önmagáé ne legyen, s egészen másoknak s bennünk Krisztusnak adottan égjen mindhalálig.

⊠

Mindenszentek litániája.

(Halottak estéjére, Mindenszentek ünnepére, a keresztjáró napokra és búzaszentelő napjára.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennyei Atya Isten,
Megváltó Fiú Isten,
Szentlélek Úr Isten,
Szentháromság egy Isten,
} Irgalmazz nekünk!

Szentséges Szűz Mária,
Istennek szent Anyja,
Szűzeknek szent Szűze,
Szent Mihály főangyal,
Szent Gábor főangyal,
Szent Ráfáel főangyal,
Mindnyájan szent angyalok és főangyalok,
Mindnyájan dicsőült szentek lelkei,
Keresztelő Szent János,
Szent József,
Mindnyájan szent Pátriárkák és Próféták,
Szent Péter apostol,
Szent Pál apostol,
Szent András apostol,
Szent Jakab apostol,
Szent János apostol,
Szent Tamás apostol,
Szent Jakab apostol,
Szent Fülöp apostol,
} Könyörögj (könyörögjetek) értettünk!

Szent Bertalan apostol,
Szent Máté apostol,
Szent Simon apostol,
Szent Tádé apostol,
Szent Mátyás apostol,
Szent Barnabás apostol,
Szent Lukács evangelista,
Szent Márk evangelista,
Mindnyájan szent apostolok és evangelisták,
Mindnyájan Krisztusnak szent tanítványai,
Mindnyájan apró szentek,
Szent István vértanu,
Szent Lőrinc vértanu,
Szent Vince vértanu,
Szent Fábián és Sebestyén vértanuk,
Szent János és Pál vértanuk,
Szent Kozma és Demjén vértanuk,
Szent Gyárfás és Protáz vértanuk,
Mindnyájan szent vértanuk,
Szent Szilveszter pápa,
Szent Gergely pápa,
Szent Ambrus püspök,
Szent Ágoston püspök,
Szent Jeromos hitvalló,
Szent Márton püspök,
Szent Miklós püspök,
Mindnyájan szent püspökök és hitvallók,
Mindnyájan szent tanítók,
Szent Antal,
Szent Benedek,
Szent Bernát,
Szent Domonkos,

Könyörögj (könyörögjetek) érettünk!

Szent Ferenc,
Mindnyájan szent papok és leviták,
Mindnyájan szent szerzetesek és remeték,
Szent Mária Magdolna,
Szent Ágota,
Szent Luca,
Szent Ágnes,
Szent Cicelle,
Szent Katalin,
Szent Anasztázia,
Mindnyájan szent szüzek és özvegyek,
könyörögjetek érettünk!
Istennek minden szentei,
esedezzetek érettünk!

Könyörögj (könyörögjetek) érettünk!

Légy irgalmas!
Uram, kegyelmezz nekünk!
Légy irgalmas!
Uram, hallgass meg minket!

Minden gonosztól,
Minden bűntől,
A Te haragodtól,

Ments meg Uram, minket!

Hirtelen és véletlen haláltól,
Az ördög cseleitől,
Haragtól, gyülölségtől és minden gonosz akarattól,
Fajtalan lélektől,
Mennykőtől és égiháborútól,
A földrengés ostorától,
Döghaláltól, éhségtől és háborútól,
Az örök haláltól,
Csodálatos megtestesülésed által,
Eljöveteled által,

Ments meg, Uram, minket!

Születésed által,
Keresztséged és szent bőjtölésed által,
Kereszted és kinszenvedésed által,
Halálod és temetésed által,
Szentséges föltámadásod által,
Csodálatos mennybemeneteled által,
A vigasztaló Szentlélek eljövetele által,
Az ítélet napján,

Ments meg, Uram, minket!

Mi bűnösök,
Hogy nekünk irgalmazni méltóztassál,
Hogy nekünk megbocsátani méltóztassál,
Hogy minket az igaz töredelemre vezérelni méltóztassál,
Hogy szentegyházadat kormányozni és megerősíteni méltóztassál,
Hogy apostoli helytartódat és az egész papi rendet a szent vallásban megőrizni méltóztassál,
Hogy az anyaszentegyház ellenségeit megalázni méltóztassál,
Hogy a keresztény királyoknak és fejedelmeknek békességet és egyetértést adni méltóztassál,
Hogy az összes keresztény népnek békességet és egyetértést adni méltóztassál,
Hogy minket szent szolgálatodban megerősíteni és megtartani méltóztassál,
Hogy a mi elménket mennyei kívánságokra fölindítani méltóztassál,

Kérünk Téged, hallgass meg minket!

Hogy minden velünk jótevőknek örökkévaló javaidat adni méltóztassál,
Hogy a magunk, felebarátaink, atyánkfiai és a velünk jótevők lelkét az örök kárhozattól megmenteni méltóztassál,
Hogy a földnek bő gyümölcsét megadni és megtartani méltóztassál,
Hogy a megholt híveknek örök nyugodalmat engedni méltóztassál,
Hogy minket meghallgatni méltóztassál,
Istennek szent Fia,

Kérünk Téged, hallgass meg minket!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!

Uram, irgalmazz nekünk!
Miatyánk . . .
És ne vigy minket a kísértésbe,
De szabadíts meg a gonosztól.

69. Zsoltár.

Isten, figyelmezz segítségemre; Uram, siess segítségemre.

Szégyenüljenek meg és valljanak gyalázatot, kik lelkemet keresik.

Térjenek hátra s piruljanak, kik rosszat akarnak nekem.

Térjenek hátra mindjárt pirulva, kik azt mondják nekem: úgy kell, úgy kell.

Örvendezzenek és vigadjanak Tebenned mindnyájan, kik Téged keresnek; és mondják mindenkor, kik szeretik szabadításodat: Magasztaltassék az Úr!

En pedig szűkölködő és szegény vagyok; Isten segíts meg engem.

Én segítőm és szabadítóm vagy Te, Uram, ne késsél.

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek.
Miképen kezdetben vala, most és mindenkor és mindörökkön örökké. Amen.

V. Szabadítsd meg szolgáidat.
R. Én Istenem, kik Benned bíznak.
V. Légy nekünk, Uram, erősség tornya.
R. Ellenségünk színe előtt.
V. Semmi erőt ne vegyen az ellenség rajtunk.
R. És a gonoszságnak fia ne árthasson nekünk.
V. Uram, ne a mi vétkeink szerint cselekedjél velünk.
R. És álnokságunk szerint ne fizess nekünk.
V. Könyörögjünk N. pápánkért.
R. Az Úr tartsa meg őt és éltesse és tegye boldoggá a földön, és ne adja őt ellenségeinek kívánságára.
V. Könyörögjünk jótevőinkért.

R. Fizess meg, Uram, a Te szent nevedért minden jótevőnknek örök boldogsággal.

V. Könyörögjünk a megholt hívekért.

R. Adj nekik, Uram, örök nyugodalmat és az örök világosság fényeskedjék nekik.

V. Nyugodjanak békében.

R. Amen.

V. Könyörögjünk távollevő atyánkfiaiért.

R. Szabadítsd meg szolgáidat, én Istenem, kik benned bíznak.

V. Uram, küldj segítséget nekik szent helyedről.

R. És Sionból oltalmazd őket.

V. Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

R. És az én kiáltásom jusson Elődbe.

V. Az Úr veletek.

R. A te lelkeddel is.

Könyörögjünk. Úristen, a Te tulajdonságod mindenkor könyörülni és kíméletet gyakorolni; fogadd azért kegyesen könyörgésünket, hogy jóságos irgalmad kegyesen föloldozzon bennünket és minden szolgádat, kiket a bűnök láncolata megkötözve tart.

Hallgasd meg, kérünk, Úristen, alázatos könyörgésünket és irgalmazz nekünk, kik Neked bűneinket megvalljuk, hogy Tőled bocsánatot és békét nyerjünk.

Mutasd meg nekünk, Úristen, kegyesen, kimondhatatlan irgalmasságodat, hogy megtisztíts bennünket vétkeinktől, és megszabadíts az érdemelt büntetésektől.

Úristen, kit a bűn megbánt és a töredelem megengesztel, hallgasd meg kegyesen

a Te néped könyörgését, és haragodnak ostorait, melyeket bűneinkkel megérdemeltünk, távoztasd el tőlünk.

Örök, mindenható Isten, könyörülj szolgádon, a mi pápánkon, N-en, és igazgasd őt kegyességed szerint az örök boldogság útjára, hogy a Te jóvoltodból azt akarja, ami kedves Előtted, és végre is hajtsa teljes erővel.

Isten, kitől a szent vágyak, a helyes gondolatok és az igaz cselekedetek származnak; add meg szolgáidnak ama békességet, amelyet a világ meg nem adhat, hogy szívünket törvényeidre adjuk, ellenségeinktől való félelmünk megszünjék, és az ellenségek félelmétől megmenekedve, oltalmad alatt nyugodt időket éljünk.

Égesd, Úristen, a Szentlélek tüzével vesénket és szívünket, hogy Neked tiszta testtel szolgáljunk, és tiszta szívvel kedveskedjünk.

Minden hívők teremtő és megváltó Istene, szolgálóidnak és szolgáidnak bocsásd meg minden vétkét, hogy a bocsánatot, melyet hőn óhajtanak, ájtatos könyörgés által megnyerjék.

Kérünk, Téged, Úristen, tetteinket előzd meg sugallataiddal és kísérd segítségeddel, hogy minden imádságunk és működésünk mindenkor Tőled vegye kezdetét, és a Te közreműködéseddel végződjék.

Örök, mindenható Isten, Te uralkodol az eleveneken és holtakon, és könyörülsz mindazokon, kiket hitük és cselekedeteik által

tieidnek ismersz; alázatosan kérünk, hogy akikért Előtted könyörögni akarunk, és akik vagy még e testben tartózkodnak, vagy a testből kiszabadulva a másvilágra jutottak: minden szenteid közbenjárása által megnyerjék kegyes irgalmasságodtól minden bűneiknek bocsánatát, a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki Veled és a Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik örökkön örökké. Amen.

V. Az Úr veletek.

R. A te lelkeddel is.

V. Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

R. És az én kiáltásom jusson Elődbe.

V. Hallgasson meg minket a mindenható és irgalmas Isten.

R. Amen.

V. És a hívők lelkei Isten irgalmasságából nyugodjanak békében.

R. Amen.

SZERDA.

«Uram, látni akarjuk Jézust.»

(Ján. 12.)

Karold át az Úr Jézust hitedben úgy, hogy betöltse értelmedet nemcsak mint valami eszmény, kiről leolvasod a leg-

szebb elveket, hanem mint való, reális tény, ki neked Istened, végcélod, üdvösséged, kinek vére a te lelked ára, bére, megváltása, ki nem ige, eszme ezekről, hanem testté lett Ige, mindezek megtestesülése. Nem a Róla szóló tan kell neked, hanem Ő Maga, amint élt, érzett, akart. Hányszor lép elénk a modern világban a vágy, hogy látni akarnák Jézust! De csak úgy nézik, mint Caesart és Hannibalt, s nem mint Megváltót, büntörlesztőt; ezek meg nem látják. Ezek régi történelmet s eszményt forgatnak fejükben s nem élik át itt és most az édes, erős Urat. Ah Jézus, nekem nem nagy ember, hanem reális, melegszívű, evangéliumos Istenember kell. Credo, credo et amo.

Küzdelem kell, és nem szabad a bensőség dalait énekelnem úgy, hogy az önmegtagadásról s fegyelemről megfeledkezzem. Ah nem, az nagy csalódás volna. Rossz természetem van, érzékies és közönségesre hajlik. Sok gravitáció van bennem a test és vér felé, könnyen káprázik a szemem a hiúság vásárán. El vagyok tehát szánva, hogy küzdök, hogy megtagadom magam!

Bíznom kell az Úrban s kegyelmében. Imádkoznom kell és mikor imádkozom, be kell helyezkednem a Krisztus által alapított testvérület közösségébe. Sok fölséges, szent testvérem segít itt engem. Keresem az Istent, de a nyomokat, melyekkel ők utat tapostak, meg nem vetem. Én a szentekkel imádkozom, ők is segítenek. Mint Fra Angelico képén az angyalok, jó lelkek, szentek kezet fogva lejtenek és haladnak fölfelé, úgy törekszem én bensőséges lelki közösségben előre. De a bizalomnak nem szabad ernyesztő gondolatnak lennie, nem azért tágul ki a szívem, hogy elernyedjen a karom s kezem. Így ejtsd a szót: Annyit haladsz, amennyire megtöröd magad, vagyis amennyire az isteni akaratot áteléd, ha kell letörés, áldozat árán is.

Mérsékeltnek, türelmesnek kell lennem törekvéseimben. Nem szabad duzzognom, zúznom, törnöm, indulatoskodnom, ha nem sikerül valami. Nem vagyok én barbár, s pesszimistának sem készülök, hogy elundorodjam a gyöngeségtől. Az betegség. A bűntől kell elundorodnom, de nem a bűnöstől, magamtól sem. Még

ha tisztulni vágyom is, akkor sem szabad túloznom. Láttuk a tisztulás vágyait, melyek a penitencia torzalakulásait állították a világba a szektákban.

Vágyódnom kell szenvedélyesen az élet útján, a kifejlés, a több, a különbember után. „Vitam petiit a Te et tribuisti ei...“ életet kért Tőled, és megadtad neki. Ez a Te ajándékod, az élet. A Te kegyelmed a több, az isteni élet, a Te jutalmad az örök élet. Ebben a vágyban el nem hervadok, ettől ki nem fáradok. Amit a savoyai pásztorfiú felelt az aosztai herceg kérdésére, hogy „Mi a boldogság?“ „Egészség, békesség“, azt én kiegészítem hívő fölfogásomban így: igen, a boldogság, az az egészség, békességes, teljességes élet, melyben Isten, lélek meghódított és színében elváltoztatott testet, vért, érzéket, világot. Az kell nekem.

Hol találom meg a lelki békességet?

I. Istenben. Az Isten akaratában van békénk. Ez az a tenger, melyben elmerülnek vágyaink. S mivel kell benne megnyugodnunk? Bűnösségünk érzeté-

vel. Ez a legmélyebb érzésünk Vele szemben. Nem mondom, hogy más érintkezési pontunk nincs. Érintkezünk Vele a nagyság, a végtelenség, a fölség, a függés pontjain, hogy el nem hagy, hogy mindenütt Vele vagyok, ha elbujdosom, Ő velem, de ha szívembe zárkózom, ott is velem. De ez az igazi pont, s aki ezt elkerüli, az Őt igazában meg nem találja.

II. Érintkezésemben Krisztusban, ezzel a fölséges, imádandó emberrel, az élet, a szépség, az erő, az öröm mesterével, Vele, aki oly egész, egységes, csengő lelkű, töretlen; hasadás, meghasonlás nincs a lelkén, s aki ezt az egységes, igaz lelkületet állítja magába a világba. Varratlan köntösben jár, mely egybe volt szőve. Így látom Őt varratlan köntösében. Leírhatatlan, hogy mit jelent ez: a lelkek öltözetét, fegyverzetét, azt az egész divatját a szellemi konfekciónak, a nézeteknek, felfogásoknak ismerője számára. Hasonlítsd össze másokkal! A ruhák: nézeteik dirib-darab, összevarrva foltozva, stoppolva. Mi minden van belevarrva, mennyi rongy, fölszedett, eldobott darabkák, foszlányok! S milyen

varrás, milyen szakadó cérna és öltések! Végre itt egy ember varratlan, ki nem fosztott lélekkel. Ezt hordta egész életében. Ez Ő! S ilyen után vágyódunk, aki egész ember, aki választ, egyszerű, egyenes feleletet ad, milyet mástól nem kapni. Ez kellene, hogy lelkünk varratlan köntösben, egységesen, egészben, egyben legyen.

III. A jóságban. Valaki azt mondta, hogy mikor anyja meghalt, úgy tetszett neki, összedőlt körülötte a világ. Akart volna valami személyes, meghitt viszonyba lépni Istennel. Elővette a Bibliát: olvasott s imádkozott. Iparkodott jól olvasni. Valaki azt mondotta neki, hogy a mi könyveinket jobbról balra, a zsidót balról jobbra, de a Szentirást belülről kifelé kell olvasni. Erre is iparkodott, de nem fogta meg semmi. Akkor az útfélen egyszer egy síró gyermeket talált, aki elesett és feltörte a lábát. Bevitte hajlékába, kimosta sebét, bekötötte, s mikor mindezt megtette, megfordult s Krisztust érezte: a lelkét, a melegét, a szellemét. Valahogy úgy történt, hogy a testi irgalmasság cselekedeténél szívvel-lélekkel volt lefogva, s találkozott az Úrral.

CSÜTÖRTÖK.

A legméltóságosabb Oltáriszentség.

Jézus velünk. A legnagyobb áldás az, hogy Isten velünk. Az izraelitákkal a pusztában volt, s éjjel mint tűzoszlop őrködött fölöttük. A pusztító éj megszünt rémes lenni, a sátrak alatt lakó nép föl-fölriadva álmából a vadállatok ordításától, megnyugodott, midőn látta a tűzoszlop vörös fényét. Velünk az Úr — mondogatták, — nem félünk. Jákob idegen földön járva, kövön pihenteti fejét, s álmában látja az égig érő lajtorját; íme, itt az Úr háza — mondogatta — s az ég kapuja; közel van az Isten. Ezt hirdették Mózesnek a csipkebokor és Sina sziklái, ezt a Pharan és Nun hegye; ezt minden prófétának a küldetés szózatai.

Nekünk a mindenható szeretet állandó csodájaként itt hagyta tabernakulumaiban a Hostiát, nem emlékét, nem szimbolumát, nem igéretét, hanem dobogószivű, véres valóságát.

És ezóta telik a föld az isteni Jelenlét

tüzes csomópontjaival, születnek a tabernakulumok a napjárás végtelen boltozatai alatt, emelkednek a dómok és a missziókunyhók a Hostia titkának mélyén dobogó Istenszív hajlékai fölé. És tüzelnek az emberlelkek felé az esengő szeretet, a lobogó, hívó, sürgető szeretet fénykévéi, és átégnek a Krisztus-szemek sugarai, éjszaka a hallgató templomfalakon megkeresni a szeretetet és a bűnt, magányos, tiszta lelkek szótalan nyugalmát és tobzódó szennyek zsibongó tanyáit.

Testvérem, ha késő éjen zárt templom mellett haladsz el, s a Hostia halvány lámpásának fénye megcsillan a színes rajzú ablaküvegen, érzed az isteni szeretetnek minden kőfalakon átverődő tüzét, mely eleven lángereken fon bele tégedet a lélekközösségek izzó hálózatába. És ha a nappal forgatagában, zúgó gépkocsik tülkölő futása közt bonyolítva utad, messziről templomkereszt rajzolódik az égen, rágondolsz, hogy alatta természetfölötti vonzások kohója ég, érzed a nagyváros zürzavaros emberkavargásában, egymásra fekvő kődobozai kö-

zött a katholikus keresztek aljából szét-tüzelő sugármetszéseket, melyek mind-mind a te szívedet keresik? Tudod, hogy a néma templomok oltárházaiból a fehér Hostiák Istenszíve igazi természetfölötti hullámleadásával szövi be a várost, a hegyvidéket, a kerekarcú földet, a faltalan mindenséget, s hogy ennek a mennyei rádió-szolgálatnak csupa emberszív a detektora, váró kristálya, felvevő lámparácsa? És érzed, hogy mikor templomod homályában letérdelsz a zárt oltárház előtt, a szeretet édesen ragyogó szeme tüzel reád, hogy titokzatos életkeringése indul a Hostia eleven Szívéből a te szíved felé, hogy mint igazi életcsatorna kapcsol téged ez az egyesülés ahhoz a búzaszemekből préselt hófehér materiához, melyet titokzatos otthonául választott az Isten, hogy megmaradjon a te tériességed határai s a te időérzésed igényei között?

Így mutatta meg nekünk, hogy anyagba fogózva, anyagra támaszkodvo, anyaggal harcolva lelket éljünk és mindig szellemibbé legyünk.

Innen merítünk minden földi szeretetet

is, csak eltévesztjük, elmossuk, eltorzítjuk, idegen utakra támolygunk vele, meghordozzuk utcán, porondon, útvesztőkben. A szeretet szellemiségünk ismertető jele, Isten kezétől vett lelkiörökségünk s nem a földi szeretet vonásai kerülnek imádásunkban Istennel való közösségünkbe, hanem az Istenszeretet vonásait visszük olykor nemes hűséggel, máskor szégyenletesen hibázva emberközi viszonyainkba. Nem embereken tanultunk szeretni, a szeretetszomjúság a lélek létével koextenziv, s azért szeretünk embert is, mert a léleknek szeretet az itala, mert szeretnünk kell, és szeretjük azt, aki elénk akad, s aki számunkra tud hasonlítani ahhoz az istenisséghez, vagy annak valamely letévelyedéséhez, melynek igazi lelki kényszeréül van lelkünkbe oltva a szeretet szomjúsága. Az emberszív istenszeretetre van teremtve, s mikor az Eucharistiában embermódra szeretjük a Krisztust, Istenszeretetünk hazatalált.

PÉNTEK.

Az Úr Jézus Krisztus kínszenvedéséről.

Krisztussal járunk kivált nehéz napjaink sötét zöldcsütörtöki s nagypénteki küzdelmeinek emlékével. Egyetérzünk Vele; értjük vágyát, ájulását, gyötrődését, kínját . . . a szívtelen, a kegyetlen, borzalmasan piszkos, utálatos világgal szemben. Értjük a halálig való szomorúságot és azt a kegyetlen szót: «Ez itt a ti órátok, a sötétség hatalma». Megsajnáljuk a küzdő, imádkozó, szomorú embert! Ah, ezt a mély szomorúságot legjobban értjük, ha elgondoljuk, hogy mikép tekint a bűnös, a szívtelen, hálátlan lelkekre, veszendő művére, alkotásának romjaira. Mit kellett volna még tennem? — panaszolja. Hogyan fordul hozzám, és kér szánalmat: Emlékezzél meg szegénységemről! Ő a «pauper servus et humilis», e kegyetlen sorsban, ez éjben e vadállati szenvedélyek ütközésében.

Énértem! Minél mélyebben merülök el gyötrelmembe s minél bensőségesebben érzem át annak baját, ki lelkem re-

ménye: annál mélyebb bepillantásokat enged szívébe s pszichologiájába, s úgy érzem, mintha lassankint másra fordulna kínom figyelme; mintha elfelejteném azt a hálátlan, csúnya világot s a keservet. Mintha a világ kitörlődnék öntudatomból, s én magamra maradnék keresztemmel, Krisztusommal, s a kint már nem a világra, hanem magamra vonatkoztatnám, okát nem másban, hanem magamban látnám. Jézus rám néz, s tekintete megnyitja nekem a belátást, hogy hiszen az a világ én vagyok. Mit világ! Az gyűjtőnév, általánositás . . . te, te, te, azaz hogy én, én magam vagyok e kín, e szenvedés oka. Nem másért, énértem folyik a vére. E köves út az én életem útja, mely Krisztusnak keresztútja; a szitok, a gáncs, a gúny lelkemből viharzott feléje, e tövises bogáncsot nyomorúságom földjén szakították. Hallom már: szeretett engem s átadta magát értem ... bűnömért sebezték meg.

Én, én, én, nekem, engem, értem. Bűnöm az egész krisztusi kint fölzaklatta, terméketlen lelkem az egész Krisztusvért szomjazta, utána kiáltott borzalma-

san. Ó, ha e kiáltás öntudatára ébredek, e kegyetlen, istengyilkos kiáltásra, mely lelkemből hangzott; ó, ha a gonoszság ez örvényébe tekintek, melynek tilalomfájául Isten e keresztet tűzte oda, megbódulok, megrendülök. Ez egész Krisztusvér és kín értem van; az egészet értem adta, hogy bűnöm meg legyen bocsátva, hogy szerethessek, hogy megtisztuljak, hogy örvendhessek, hogy remélhessek, hogy mirtuszkoszorúval a fejemen, hogy pálmával a kezemben jöhessek Feléje, hogy keblére szoríthasson; ah, ah, ah értem. De hát a többivel mi lesz? Quid ad te? Ne zavarjon. A szeretet mélysége felejt mindent s átadja magát egészen; én, látod, egészen neked adtam Magam. Egymagadért egészen. S jön felém az áldott Jézus, s rám borul. Ki nem térhetek Neki, hová térjek? Nem kérhetek föl mást, hogy fogja fel e reszkető, édes testet. Nem hajthatom le fejemet. Nem süthetem le szemeimet. Lelkemben törik meg végső tekintete, s csókjában rám leheli lelkét: érted, érted éltem s haltam! Tehát, Krisztusom, Érted kell viszont élnem-halnom a vértanuk szeretetével!

A szeretetből fakadó bánat litániája.

(IX. Pius pápától. Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennybeli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Ki mindenhatóságodat és jóságodat kimélettel és hosszas türelmeddel nyilvánítod,
Ki a bűnös megtérésén oly nagyon örülsz,

Irgalmazz nekünk!

Ah, hogy vétkeztem,
Hogy oly sokszor és súlyosan vétkeztem,
Hogy gondolataimmal, szavaimmal és cselekedeteimmel vétkeztem,
Hogy oly szándékosan és vakmerően megbántottalak,
Hogy oly számtalanszor hanyagsággal és mulasztással vétettem,
Hogy szent törvényeidet oly vakmerően áthágtam,
Hogy mindenhatóságodtól nem remegtem,
Hogy szeretetedet megvetettem,
Hogy jóságoddal és türelmeddel visszaéltem,

Szívemből szánom, bánom!

Hogy szent Fiadnak, az én Üdvözítőmnek fájdalmait és sebeit megújítottam,

Hogy igazságos büntetésedre ezen s a másvilágon méltóvá lettem,

Mert Téged, Istenemet, bűneimmel megbántottalak,

Mert ezekkel megharagítottalak,

Mert ezek miatt Neked visszatetszem,

Mert mindezek ellenére mindenekfölött szeretlek,

Ama forró szeretetbánattal, melyet egykor szent bűnbánóid éreztek,

Minden, még a legkisebb bűn iránt ugyanazon utálattal,

Azzal, melyet Szűzanyád mindenkor szívében táplált,

Szánom és bánom bűneimet!

Ama kimondhatatlan kínokkal egyesülve, melyeket isteni Fiad az Olajfák hegyén az én és az egész világ bűnei miatt szeretetteljes Szívében átszenvedett, szánom és bánom bűneimet!

Könyörögjünk. Úristen, ki mindenkor irgalmas és engedékeny vagy, fogadd el könyörgésünket: hogy minket és minden szolgádat, kiket a bűnök lánca szorongat, irgalmad szelídsége kegyesen föloldozzon.

Hallgasd meg, kérünk, Uram, alázatos esedezésünket, és vétkeinket, melyeket nyilván elismerünk, bocsásd meg, hogy bűneink elengedésével jóvoltod szerint békét is adj nekünk. Amen.

Péntek délutáni ima.

Sötétség álla be, midőn a zsidók Krisztus Urunkat fölfeszítették és 9 óra tájban hangosan felkiálta Jézus: «Istenem, Istenem, miért hagytál el engem? Atyám, kezeidbe ajánlom lelkem». És lehajtá fejét és kiadá lelkét . . .

Kegyelmes Jézusom, a lelkek kedvelője, kérlek Téged, legszentebb Szíved haláltusájára és szentséges Szűzanyád fájdalmaira, mosd meg szent véreddel az egész világon mindazon bűnösök lelkét, kik jelenleg halálküzdelemben vannak, és még ma meg fognak halni. Jézusnak halálküzdelemben levő szentséges Szíve, könyörülj a haldoklókon. Amen.

3 Miatyánk . . . 3 Üdvözlégy . . .
Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik,
És az örök világosság fényeskedjék nekik.
Nyugodjanak békességben. Amen.

SZOMBAT.

Üdvözlégy, Mária!

«Üdvözlégy, malaszttal teljes.» Éva a paradicsomban találkozik a sötét angyallal, a Szent Szüzet szobájában keresi föl a világosság angyala. Az nem fél, ez óvatos és tartózkodó; ott a kigyó zörög, itt angyali szépség hódít mély

tisztelettel. Nézd a szent Szűznek áhitatba merült arcát, harmatos csillogó szemét; tekints lelkének elzárt kertjébe.

Lefoglalta őt teljesen a Hatalmas; érzi, hogy bírja őt, hogy az övé. Érzi erejét, mely «levetette a hatalmasokat és fölemelte az alázatosokat karjával», s most ugyanez a kar emeli és karolja át őt; «balkeze fejem alatt és jobbja megölel engem». A boldogság e magaslatairól ereszkedik le a Szent Szűz lelke virágosan, harmatosan, illatosan, s biztat minket is, hogy örvendjünk a hatalomnak, mely az alázatost össze nem töri, hanem megsegíti. Annál inkább élvezem a hatalmat, minél alázatosabb leszek. Ez az alázat erőssé és öntudatossá tesz. Tudom, kire támaszkodom, s ép azért meg nem szégyenülök.

Jellemzi páratlan hivatása. Amint vért és tejet szolgáltatott az Úrnak, s szépségét, kellemét Jézus belőle vette, s általa lett «speciosus inter filios hominum»; úgy a kereszténységnek is a Szent Szűz kölcsönöz bájt, varázst, illatot. A betlehemi barlangnak ő a mécsese, a szent éjnek a legszebb csillaga, az ő fohásza

a legédesebb «gloria». Názáret nem lenne Jézus otthona, ha nincs az otthonnak édesanyja s angyala; a Golgota nem volna oly csodálatosan megrendítő, ha Jézus a kereszt mellé nem ülteti a gyöngyvirágot, melyet elsőnek hint meg vérével, ezt a rózsát, mely odatapad s felfut a keresztfán, s kinos érzésben kivirágzik. A Szent Szűz eszközli az első csodát, ő járja az első keresztutat, ő zárja szívébe egymaga a kiszenvedett Krisztusba s művébe lefektetett hitet, ő csókolja meg elsőnek az örök üdvösség vágyával, megnyugvással Jézus sebeit; ő tartja egymaga a feltámadás vigiliáját. Ő várta 33 év előtt egymaga az Igét, a Gyümölcsoltó Boldogasszonynap éjjelén; ő fogadta egymaga Betlehem karácsonyában; ő várta őt egymaga a föltámadás hajnalán; ő, csak ő. Una est dilecta, amica, speciosa mea!

E páratlanul fölséges léleknek részünkről lelkes és mély tisztelet jár. Elül jár az Isten angyala a Szent Szűz köszöntésében, midőn mondja: «Üdvözlégy, Mária». Követi őt szent Erzsébet, aki a köszöntést szinte folytatja: «Áldott vagy

te az asszonyok között» ; s a keresztény katholikus Egyház, mely ezt a tiszteletet magától az elragadtatásban éneklő Szent Szűztől, mint szent kötelességet és parancsot vette : «Ime, ezentúl boldognak hirdet engem minden nemzetség». Mondjuk ily érzésekkel az Üdvözletet.

A Szent Szűz szeplőtelen fölsége öntudatunkra hozza a mi szeplős nyomorúságunkat. A hegyek lábánál érezzük kicsiségünket ; de magaslataik provokálnak ; a tenger mondja : evezz a mélybe ; a hegyek mondják : jöjj föl. Ne panaszkodjál ; galambszárnyaid lesznek imádban, s evezőcsapásod lesz önmegtagadásod gyakorlásában. Légy ruganyos testben s lélekben.

Ugyancsak megtanuljuk nagyrabecsülni a kegyelmet. Kegyelem által lett ő naggyá. E kegyelemben gondozta az Urat, gondosan gondozta ; lelke csupa érzék. Érzék kell nekem is ; finomodnom kell ; diszkrétnek kell lennem önmagammal, hajlamaimmal s szemérmemmel szemben ; szemmel kell kísérnem lelkiismeretem följajdulásait, nemcsak abban, hogy ez vagy az bűn, hanem abban is,

hogy mi vezet a bűnre. Az ilyen finomság biztosítja a kegyelmet; érzéke lesz az Isten illetése iránt.

Nézem, szemlélem azt a világot, azt a darab mennyországot, melyet a Szent Szűz hordozott lelkében.

Litánia a jó tanácsról nevezett boldogságos Szűz Máriához.

(Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennybeli Atyaisten, Megváltó Fiúisten, Szentlélekúristen, Szentháromság egy Isten, } Irgalmazz nekünk!

Szentháromság egy Isten,
Szentséges Szűz Mária,
Szüzeknek szent Szűze,
Jó tanács Anyja,
A mennyei Atyának leánya,
Fiúistennek Anyja,
Szentlélekistennek arája,
Szentháromság temploma,
A mennyei paradicsom úrnője,
Kegyelmek osztogatója,
Mennyország ajtaja,
Angyalok királynője,
} Könyörögj értettünk!

Pátriárkák ékessége,
Próféták dicsősége,
Apostolok (nagy) tanácsadója,
Vértanuk tanácsadója,
Hitvallók tanácsadója,
Szüzek tanácsadója,
Mindenszentek tanácsadója,
Szorongatottak tanácsadója,
Özvegyek és árvák tanácsadója,
Betegek tanácsadója,
Szomorúak és foglyok tanácsadója,
Szegények tanácsadója
Szükségben levőknek tanácsadója,
Minden veszélyben tanácsadó,
Megtérő bűnösök tanácsadója,
Haldoklók tanácsadója,
Minden ügyeinkben és szükségeinkben
Minden veszélyben és szerencsétlenségben,
Minden vállalatainkban és dolgainkban,
Minden keresztben és szenvedésben,
Minden aggódásainkban,
Minden kételyeinkben és szorongattatásainkban,
Üdvösségünk dolgában,
Betegségeinkben és gyarlóságainkban,
A kísértések és megpróbáltatások idején,
Halálunk óráján,

Könyörögj értünk!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit,
hallgass meg minket!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit,
irgalmazz nekünk!

Imádkozzál érettünk jó tanács Anyja,
Hogy méltók lehessünk Krisztus igéretére!

Könyörögjünk. Uram Jézus Krisztus, Te a mennyei Atyának Fia, ki a szeplőtelen Szűz Máriát Anyádnak elfogadtad, és az ő szüzi testéből való csodálatos fogantatásod és születésed által őt az emberi nem közös Anyjává rendelted, és minket, méltatlanokat, az ő gyermekeivé tettél: add kegyelmesen, hogy az ő hathatós közbenjárása által minden ügyeinkben és viszontagságainkban az ő anyai tanácsát, vigasztalását és segítségét tapasztaljuk, sugallatait kövessük, és egyedül Téged szeressünk és dicsérjünk most itt a földön és ott az örökkévalóságban. Amen.
3 Üdvözlégy Mária.

III.

AZ ÖRÖK ÁLDOZAT

A SZENTMISE AZ EGYHÁZ LITURGIÁJA SZERINT.

Lépcsőima.

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti Amen.

Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen.

Sacerdos : Introibo ad altare Dei.

Pap : Bemegyek az Isten oltárához.

Minister : Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.[1]

Ministráns : Az Istenhez, ki megvidámítja ifjúságomat.[1]

S. Judica me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

P. (42. zsolt.) Itélj meg engem Isten és határozd el ügyemet az istentelen nemzetség ellen. A gonosz és álnok embertől ments meg engem.

M. Quia tu es, Deus, fortitudo mea : quare me repulisti ? et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus ?

M. Mert Te vagy, ó Isten, az én erősségem. Miért vetettél meg engem ? És miért járok szomorkodva, midőn engem az ellenség sanyargat ?

S. Emitte lucem tuam et veritatem

P. Bocsásd ki világosságodat és igaz-

[1] A gyászmisében, valamint a Nagyhéten a következő zsoltár kimarad.

tuam; ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.

M. Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.

S. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus; quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei et Deus meus.

S. Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.

M. Sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.

S. Introibo ad altare Dei.

M. Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.

ságodat; azok elvezetnek engem és elvisznek a Te szent hegyedre és hajlékodba.

M. És bemegyek az Isten oltárához, az Istenhez, ki megvidámítja ifjúságomat.

P. Hálát adok Neked a citerán, Isten, én Istenem! Miért vagy szomoru, én lelkem és miért háborítasz engem?

M. Bízzál az Istenben, mert még hálát fogok adni Neki; Ő orcám üdvözítője és az én Istenem.

P. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek.

M. Miképen kezdetben vala, most és mindörökké. Amen.

P. Bemegyek az Isten oltárához.

M. Az Istenhez, ki megvidámítja ifjúságomat.

S. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

M. Qui fecit coelum et terram.

S. Confiteor etc.

M. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam aeternam.

S. Amen.

M. (Közgyónás.) Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis et tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Pe-

P. Segedelmünk az Úr nevében vagyon.

M. Ki az eget és földet teremtette.

P. Gyónom stb.

M. Irgalmazzon neked a mindenható Isten, és megbocsátván vétkeidet, vezéreljen az örök életre.

P. Amen.

M. Gyónom a mindenható Istennek, a boldogságos, mindenkoron szeplőtelen Szűz Máriának, Szent Mihály főangyalnak, Keresztelő Szent Jánosnak, Szent Péter és Pál apostoloknak, minden szentnek és neked, Atyám, hogy fölötte vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel. Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Azért kérem a boldogságos, mindenkoron szeplőtelen Szűz Máriát, Szent Mihály főangyalt, Keresztelő

trum et Paulum, omnes Sanctos et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Szent Jánost, szent Péter és Pál apostolokat, minden szentet és téged, Atyám, hogy imádkozzatok érettem a mi Urunknál, Istenünknél.

S. Misereatur vestri omnipotens Deus et dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam aeternam.

P. Irgalmazzon nektek a mindenható Isten és megbocsátván vétkeiteket, vezéreljen titeket az örök életre.

M. Amen.

M. Amen.

S. Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

P. Vétkeink elengedését, föloldozását és bocsánatát adja meg nekünk a mindenható és irgalmas Úr!

M. Amen.

M. Amen.

S. Deus, tu conversus vivificabis nos.

P. Isten, Te hozzánk fordulsz és föléleszted minket.

M. Et plebs tua laetabitur in te.

M. És néped örvendeni fog Benned.

S. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

P. Mutasd meg nekünk, Uram, irgalmasságodat.

M. Et salutare tuum da nobis.

M. És a Te üdvösségedet add meg nekünk.

S. Domine, exaudi orationem meam.

P. Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

M. Et clamor meus ad te veniat.
S. Dominus vobiscum.
M. Et cum spiritu tuo.

M. És kiáltásom jusson Eléd.
P. Az Úr legyen veletek.
M. És a te lelkeddel.

A *minisztráns fölkel és helyben marad,* a pap fölmegy az oltárlépcsőin és mondja:

Oremus. Aufer a nobis, quaesumus Domine, iniquitates nostras: ut ad Sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. Amen. — Oramus te, Domine, per merita sanctorum tuorum, quorum reliquiae hic sunt, et omnium sanctorum: ut indulgere digneris omnia peccata mea. Amen.

Könyörögjünk. Vedd el, kérünk Uram, a mi gonoszságainkat, hogy a szentek szentébe tiszta szívvel mehessünk be, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen. — Szenteidnek, kiknek ereklyéi itt vannak és minden szentnek érdemeire kérünk, Uram, bocsásd meg minden bűnömet. Amen.

Most a lecke oldalán következik a misekezdet, az

Introitus. Áldott legyen a Szentháromság és osztatlan Egység; Mondjunk hálát az Úrnak, mert irgalmasságot cselekedett velünk. Uram, mi Urunk, mily csodálatos a Te neved az egész világon. Dicsőség az Atyának stb.

Az oltár közepére megy és mondja :

S. **Kyrie** eleison.
M. Kyrie eleison.
S. Kyrie eleison.
M. Christe eleison.
S. Christe eleison.
M. Christe eleison.
S. Kyrie eleison.
M. Kyrie eleison.
S. Kyrie eleison.

P. Uram, irgalmazz nekünk. M. Uram, irgalmazz nekünk. P. Uram, irgalmazz nekünk. M. Krisztus, kegyelmezz nekünk. P. Krisztus, kegyelmezz nekünk. M. Krisztus, kegyelmezz nekünk. P. Uram, irgalmazz nekünk. M. Uram irgalmazz nekünk. P. Uram, irgalmazz nekünk.

Gloria. — Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus, Rex coelestis, Deus pater omnipotens. Domine, Fili unigenite, Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui

Dicsőség Istennek a magasságban, és békesség a földön a jóakaratú embereknek! Dicsérünk Téged. Áldunk Téged. Imádunk Téged. Dicsőítünk Téged. Hálát adunk Neked a Te nagy dicsőségedért, Úristen, mennyei király, mindenható Atyaisten! Úr Jézus Krisztus, egyszülött Fiú, Úristen, Istennek Báránya, Atyaistennek Fia. Ki elveszed a világ bű-

tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus, tu solus Dominus, tu solus altissimus, Jesu Christe, cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

neit, fogadd el könyörgésünket. Ki az Atya jobbján ülsz, irgalmazz nekünk. Mert egyedül Te vagy szent, egyedül Te Úr, egyedül Te legfölségesebb; Jézus Krisztus a Szentlélekkel egyetemben, az Atya dicsőségében. Amen.

P. Az Úr legyen veletek.

M. És a te lelkeddel.

Collecta. — Oremus . . . Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki megadtad szolgáidnak, hogy az igaz hit vallásában az örök Szentháromság dicsőségét megismerhessük s a fölség hatalmában az egységet imádjuk: add, kérünk, hogy ugyane hit erőssége minden bajtól megőrizzen minket. A mi Urunk Jézus Krisztus által stb.

Lecke vagy Epistola.

Olvasmány Szent Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből. (11, 33—36.)

Ó Isten bölcseségének és tudományának mélységes gazdagsága! Mily megfoghatatlanok az Ő ítéletei és mily kifürkészhetetlenek az Ő útjai! Mert ki látta át az Úr ér-

telmét? Vagy ki volt tanácsosa? Vagy ki adott Neki előbb; ki az, aki az Úrtól csak visszakap? Mert Őtőle és Őáltala és Őbenne vagyon minden. Őneki legyen tisztelet és dicsőség mindörökké. Amen.

A lecke végén a pap hátratekint.

Ekkor a ministráns mondja:

M. Deo gratias.

M. Istennek legyen hála.

s a pap háta mögé megy és megáll.

Graduale: Áldott vagy, Uram, ki belátod a mélységeket és a kerubokon trónolsz. — Áldott vagy, Uram, az ég erősségében és dicsérendő mindörökké. Alleluja. — Áldott vagy, Uram, atyáink Istene és dicsérendő mindörökké. Alleluja.

A pap az oltár közepére megy. *A ministráns a másik oldalára viszi a könyvet és azután a középen lent megáll.* A pap Evangélium előtt a következő imádságot mondja:

Munda cor meum ac labia mea, omnipotens Deus, qui labia Isaiae Prophetae calculo mundasti ignito: ita me tua grata miseratione dignare mundare, ut sanctum evangelium tuum digne valeam nuntiare. Per Chri-

Tisztítsd meg szívemet és ajkamat, mindenható Isten, ki Izaiás próféta ajkát parázzsal tisztítottad meg. Úgy méltóztassál engem kegyes irgalmaddal megtisztítani, hogy szent evangéliumodat méltón hirdethessem a

stum Dominum nostrum. Amen. Dominus sit in corde meo et in labiis meis, ut digne et competenter annuntiem Evangelium suum. Amen.

mi Urunk Jézus Krisztus által. — Az Úr legyen szívemben és ajkaimon, hogy méltón és illőleg hirdessem Evangéliumát. Amen.

Most az Evangélium oldalára megy, a hivők fölállnak és Evangélium alatt állva maradnak.

Evangelium.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sequentia sancti Evangelii secundum Matthaeum. (28, 18—20.)

M. Gloria tibi, Domine.

P. Az Úr legyen veletek.

M. És a te lelkeddel.

P. A szent Evangélium szakasza Máté szerint. (28, 18—20.)

M. Dicsőség Neked, Urunk.

A lecke oldalára megy.

P. Az időben mondá Jézus az ő tanítványainak: Minden hatalom nekem adatott mennyben és földön. Elmenvén tehát, tanítsatok minden nemzetet, megkeresztelvén őket az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében, tanítván őket megtartani mindazt, amit parancsoltam nektek. És íme, én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig. (A pap megcsókolja a könyvet.)

M. Laus tibi, Christe.

M. Dicséret Neked, Krisztus.

A ministráns letérdel.

Credo (Hitvallás).

A niceai (325.) és a konstantinápolyi zsinat (381.) hitvallása. Minden vasárnap és nagyobb ünnepeken.

Credo in unum Deum. Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de coelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: Et

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden látható és láthatatlan lénynek Teremtőjében. És az egy Úr Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában. Ki az Atyától született minden idők előtt, Isten az Istentől, Világosság a Világosságtól, igaz Isten az igaz Istentől. Ki született, nem alkottatott, ki egylényegű az Atyával, ki által mindenek alkottattak. Ki értünk, emberekért és a mi üdvösségünkért leszállott mennyekből, testet öltött

homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in coelum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos et mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum, Dominum et vivificantem: qui ex Patre Filioque procedit. qui cum Patre et Filio simul adoratur. et conglorificatur; — Qui locutus est per prophetas. Et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen.

a Szentlélek által Szűz Máriától és emberré lett; Pontius Pilátus alatt érettünk szenvedett, keresztre feszítették és eltemették. Harmadnapra feltámadott a szentírás szerint. Fölment a mennyekbe, ott ül az Atyának jobbja felől. Es ismét eljövend dicsőséggel, megitélni eleveneket és holtakat. Az Ő országának nem lészen vége. Hiszek Szentlélekben, az Úrban és megelevenítőben, ki az Atyától és Fiútól származik, kit az Atyával és Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk; ki a próféták által szólott. Hiszek egy szent, közönséges és apostoli Anyaszentegyházat. Vallok egy keresztséget bűnöknek bocsánatára. Várom a holtak föltámadását és a jövendő örök életet. Amen.

A pap kiterjesztett kezekkel kifordul és mondja :

S. Dominus vobiscum.

P. Az Úr legyen veletek.

M. Et cum spiritu tuo.

M. És a te lelkeddel.

Offertorium. *(Fölajánlás.)*

Oremus . . . Könyörögjünk. Áldott legyen az Atyaisten, az Atyának egyszülött Fia és a Szentlélek, mivel irgalmasságot cselekedett velünk.

A pap most szétbontja a kelyhet, a minisztráns az oltár közepén térdet hajtva, a bor és víz edényét takaró törlőkendőt a lecke oldalán levő vánkosra (vagy balkarjára) kiteríti, a bort jobbjába, a vizet baljába veszi, odanyujtja a papnak. Mikor mindkettőt visszakapta, a bort leteszi a maga helyére, baljába veszi a tálcát, jobbjába a vizes ampolnát és letérdel a lecke oldalán. Mikor a pap feléje fordul, feláll, kevés vizet önt a pap ujjára, helyére viszi a tálcát és edényt, átveszi a törlőkendőt és azzal ismét befödi az edényeket. Aztán az oltár közepére térdel és mikor a pap kifordulva mondja az Orate fratres-t, ő ennek végén feleli a Suscipiat-ot és a Lecke oldalára megy és ott megáll. Közben :

a pap a kenyér fölajánlásakor mondja :

Suscipe sancte Pater omnipotens aeterne Deus, hanc immaculatam hostiam, quam ego indignus famulus tuus offero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccatis,

Fogadd el, szent Atya, mindenható örök Isten e szeplőtelen ostyát, melyet én, méltatlan szolgád, Neked, élő és igaz Istennek fölajánlok, számtalan bűnömért, Ellened el-

et offensionibus, et negligentiis meis, et pro omnibus circumstantibus, sed et pro omnibus fidelibus Christianis vivis atque defunctis: ut mihi, et illis proficiat ad salutem in vitam aeternam. Amen.

követett bántásaimért és hanyagságaimért. Fölajánlom minden itt körülállókért, sőt minden keresztény hivőért, élőkért és holtakért, hogy nekem és nekik üdvösségünkre váljék az örök életre. Amen.

Most a pap előbb bort, majd néhány csöpp vizet tölt a kehelybe, s a bor és viz összevegyitésekor mondja:

Deus, qui humanae substantiae dignitatem mirabiliter condidisti, et mirabilius reformasti: da nobis per hujus aquae et vini mysterium, ejus divinitatis esse consortes, qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps, Jesus Christus Filius tuus Dominus noster: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus: per omnia saecula saeculorum. Amen.

Isten, ki az emberi természet méltóságát csodálatos módon alkottad és még csodálatosabb módon megújitottad: add, hogy e víz és bor titka által részesekké legyünk annak istenségében, aki a mi emberségünknek részesévé lenni méltóztatott: Jézus Krisztus, a Te Fiad, a mi Urunk, ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökkön örökké. Amen.

A kelyhet fölajánlja, és közben mondja:

Offerimus tibi, Domine, Calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam: ut in conspectu divinae majestatis tuae, pro nostra et totius mundi salute cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Fölajánljuk Neked, Úristen, az Üdvösség kelyhét, és kérjük kegyességedet, hogy isteni fölséged szine elébe a mi üdvösségünkért és az egész világ üdvösségeért édes illattal szálljon föl. Amen.

Meghajol az áldozat fölött, és imádkozza:

In spiritu humilitatis et in animo contrito suscipiamur a Te, Domine et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi, Domine Deus. — Veni sanctificator, omnipotens aeterne Deus: et benedic hoc sacrificium, tuo sancto nomini praeparatum.

Alázatos szellemmel és törődött lélekkel fogadj el minket, Úristen, és add, úgy szálljon ma Eléd áldozatunk, hogy tessék Neked, Úristen. — Jöjj, megszentelő, mindenható, örök Isten és áldd meg ez áldozatot, melyet szent nevednek készítünk.

A lecke oldala felé megy, megmossa a kezét, és a kézmosáskor mondja:

Lavabo inter innocentes manus meas: et circumdabo altare

Megmosom kezemet az ártatlanokkal és körülveszem a Te

tuum, Domine. Ut audiam vocem laudis: et enarrem universa mirabilia tua. Domine, dilexi decorem domus tuae, et locum habitationis gloriae tuae. Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam, et cum viris sanguinum vitam meam. In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus. Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me, et miserere mei. Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te, Domine. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc et semper: et in saecula saeculorum. Amen.

oltárodat. Hogy halljam a dicséret szózatát, és elbeszéljem mind a Te csodáidat. Uram, szeretem házad ékességét és dicsőséged lakóhelyét. Ne veszítsd el az istentelenekkel az én lelkemet. A vérszopó férfiakkal ne veszítsd el életemet; kiknek kezében gonoszság van, jobb kezük pedig tele ajándékokkal. Én azonban ártatlanságomban járok. Válts meg engem és irgalmazz nekem! Egyenes úton jár az én lábam, és a gyülekezetekben áldalak Téged, Uram! Dicsőség stb. (25. zsolt.)

Visszamegy az oltár közepére, és imádkozza:

Suscipe sancta Trinitas hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memo-

Fogadd kegyesen, Szentháromság, ez áldozatot, melyet Neked bemutatunk a mi

riam passionis, resurrectionis, et ascensionis Jesu Christi Domini nostri: et in honorem beatae Mariae semper Virginis, et beati Joannis Baptistae, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum, et omnium Sanctorum: ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem: et illi pro nobis intercedere dignentur in coelis, quorum memoriam agimus in terris. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Urunk, Jézus Krisztus szenvedésének, föltámadásának és mennybemenetelének emlékére, a boldogságos és mindenkor Szűz Mária, Keresztelő Szent János, Szent Péter és Pál apostol, ezen[1] és minden szentek tiszteletére, hogy nekik tiszteletükre, nekünk pedig üdvösségünkre váljék, és hogy ők érettünk közbenjárjanak a mennyekben, akiknek emlékét üljük a földön. Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Kifordul:

S. **Oratre fratres:** ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

P. Atyámfiai, imádkozzatok, hogy az én áldozatom, mely a tietek is, kedves legyen a mindenható Atyaisten előtt.

M. Suscipiat Dominus hoc sacrificium

M. Fogadja az Úr kezedből kegyesen ez

[1] A szentek, kiknek ereklyéi az oltárkőben nyugszanak.

de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram totiusque Ecclesiae suae sanctae.

S. Amen.

áldozatot nevének tiszteletére és dicsőségére, a mi javunkra és az egész anyaszentegyház javára.

P. Amen.

Közben befelé fordult, és állandóan az oltár közepén marad a Communióig.

Secreta. Szenteld meg, kérünk, Urunk, Istenünk, szent neved segítségül hívására e fölajánlott áldozatot, s tökéletesíts vele bennünket magadnak örök áldozattá. A mi Urunk Jézus Krisztus stb.

Praefatio.

S. Per omnia saecula saeculorum.

P. Mindörökkön örökké.

M. Amen.

M. Amen.

S. Dominus vobiscum.

P. Az Úr veletek.

M. Et cum spiritu tuo.

M. És a te lelkeddel.

S. Sursum corda.

P. Föl a szívekkel.

M. Habemus ad Dominum.

M. Fölemeltük az Úrhoz.

S. Gratias agamus Domino Deo nostro.

P. Adjunk hálát Urunknak, Istenünknek.

M. Dignum et justum est.

M. Méltó és igazságos.

(A ministráns letérdel és kezébe veszi a csengőt.)

S. Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy mi

semper et: ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus. Qui cum unigenito Filio tuo et Spiritu sancto unus es Deus, unus es Dominus: non in unius singularitate personae, sed in unius Trinitate substantiae. Quod enim de tua gloria, revelante Te, credimus, hoc de Filio tuo, hoc de Spiritu sancto, sine differentia discretionis sentimus Ut in confessione verae sempiternaeque Deitatis, et in personis proprietas, et in essentia unitas, et in Maiestate adoretur aequalitas. Quam laudant Angeli atque Archangeli, Cherubim quoque ac Seraphim, qui non cessant clamare quotidie, una voce dicentes:

Sanctus, sanctus, sanctus Dominus

Neked mindenkor és mindenütt hálát adjunk, szentséges Urunk, mindenható Atya, örök Isten, aki egyszülött Fiaddal és a Szentlélekkel egy Isten, egy Úr vagy; nem egy személy egységében, hanem egy lényeg háromságában; mert amit a Te dicsőségedről kinyilatkoztatásod szerint hiszünk, ugyanazt elválasztó különbség nélkül érezzük Fiadról, ugyanazt a Szentlélekről; úgy, hogy az igaz és örök Istenség vallásában a személyekben a sajátosságot is és a lényegben az egységet is és a fölségben az egyenlőséget is imádjuk; melyet dicsérnek az angyalok és főangyalok, kerubok és szeráfok, kik nem szünnek kiáltani mindennap egyszóval mondván:

Szent, szent, szent

Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis. Benedictus, qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

a seregek Ura, Istene! Tele van az ég és föld a Te dicsőségeddel. Hozsanna a magasságban. Áldott, ki az Úr nevében jő. Hozsanna a magasságban.

Sanctuskor a minisztráns hármat csenget.

Canon.

Te igitur, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus, ac petimus, uti accepta habeas, et benedicas haec dona, haec munera, haec sancta sacrificia illibata, in primis, quae tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta catholica : quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum : una cum famulo tuo Papa nostro N. et Antistite nostro N. (et

Téged azért, legkegyelmesebb Atyánk, a Te Fiad, Jézus Krisztus, a mi Urunk nevében könyörögve kérünk, hogy vedd kegyesen, és áldd meg ez ajándékokat, ezen adományokat, e szent és szeplőtlen tiszta áldozatot, melyet főképen szent, közönséges keresztény anyaszentegyházadért Neked bemutatunk, hogy azt az egész világon békében, egységben megtartsad, megőrizzed és igazgasd a te szol-

rege nostro N.) et omnibus orthodoxis, atque catholicae et apostolicae fidei cultoribus.

Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum N. et N. Et omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, et nota devotio, pro quibus tibi offerimus: vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se suisque omnibus: pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis, et incolumitatis suae; tibique reddunt vota sua aeterno Deo, vivo et vero.

Communicantes, et memoriam venerantes in primis gloriosae semper Virginis Mariae, genitricis Dei et Domini nostri Jesu Christi: sed et beagáddal, N. pápánkkal és püspökünkkel (és N. királyunkkal), minden igaz hivővel és a közönséges apostoli hitnek vallóival együtt.

Emlékezzél meg, Uram N. N. szolgáidról és szolgálóidról és minden itt körülállókról, kiknek hite ismeretes és áhitata tudva vagyon Előtted, kikért Neked bemutatjuk, vagy akik Neked bemutatják a dicséretnek ez áldozatát magukért és minden hozzájuk tartozókért, lelkük váltságára, üdvösségük, jólétük reményében, és beváltják fogadalmaikat, amiket Neked, örök, élő és igaz Istennek tettek.

Ugyanakkor résztvéve a szentek egyességében, mindenekelőtt tiszteljük emlékét a dicsőséges, mindenkor szeplőtelen Szűz Máriának,

torum Apostolorum ac Martyrum tuorum, Petri et Pauli, Andreae, Jacobi, Joannis, Thomae, Jacobi, Philippi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis et Thaddaei: Lini, Cleti, Clementis, Xysti, Cornelii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni, Joannis et Pauli, Cosmae et Damiani: et omnium Sanctorum tuorum; quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuae muniamur auxilio. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Istenünk és Urunk Jézus Krisztus szülőanyjának. Tiszteljük egyúttal boldog apostolaid és vértanuid emlékét, ú. m. Péternek és Pálnak, András, Jakab, János, Tamás, Fülöp, Bertalan, Máté, Simon és Tádénak, Linusnak, Klétus, Kelemen, Xistus, Kornél, Cipri án, Lőrinc, Krisogonus, János és Pálnak, Kozma és Damjánnak és minden szenteknek emlékét, kiknek érdemeire és esedezéseire add, hogy mindenben megerősítsen minket pártfogó segítséged. Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.[1]

Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et cunctae familiae tuae, quaesumus, Domine, ut

Kérünk, Uram, vedd kegyesen ez áldozatot tőlünk, szolgáid-

[1] Itt a pap az áldozatra terjeszti ki kezét (lekönyörögve rá Isten kegyességét), *a minisztráns pedig kézhez veszi a csengőt.*

placatus accipias: diesque nostros in tua pace disponas, atque ab aeterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

tól, de egyszersmind egész családodtól, és napjainkat intézd a Te békédben. Ragadj ki bennünket az örök kárhozatból és sorozz választottaid nyájába, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

Quam oblationem tu, Deus, in omnibus, quaesumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris: ut nobis Corpus, et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.

Kérünk, Isten, tedd felajánlásunkat mindenkép megáldottá, Nálad elfogadottá, jóváhagyottá, Hozzád méltóvá és Előtted kedvessé,[1] hogy testévé és vérévé váljék szeretett Fiadnak, a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak.

Consecratio. *(Átváltoztatás.)*

Most a pap kezébe veszi a szentostyát és mélyen meghajolva, mondja:

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas, ac venerabiles manus suas: et elevatis oculis in coelum ad te

Ki a szenvedés előtti napon szent és tiszteletreméltó kezébe vette a kenyeret, fölemelte szemét az égre, Hozzád, min-

[1] Itt a pap háromszor vet keresztet az áldozatra, *a ministráns csönget egyet.*

Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et manducate ex hoc omnes.

denható Atyaisten, Neked hálát adott, a kenyeret megáldotta, megtörte és tanítványainak adta e szavakkal: Vegyétek és egyetek ebből mindnyájan.

Hoc est enim corpus meum.

Mert ez az én testem.

A pap térdet hajt, *a min. csönget egyet;* a pap imádásra fölmutatja az Úr testét; *a min. mély hódolattal imádja és hármat csönget;* a pap ismét térdet hajt, *a min. ismét csönget egyet.*

A pap most konszekrálja a bort:

Simili modo postquam cenatum est, accipiens et hunc praeclarum calicem in sanctas, ac venerabiles manus suas: item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite et bibite ex eo omnes.

Hasonlóképen, miután megvacsoráltak, e drága kelyhet is szent és tiszteletre méltó kezébe vette, Neked ismét hálát adott, a kelyhet megáldotta és tanítványainak adta, miközben mondotta: Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan:

Hic est enim calix sanguinis mei, novi et aeterni testamenti: mysterium fidei: qui pro vobis et pro

Mert ez az én véremnek kelyhe, az új és örök szövetségé: a hitnek titka: mely érettetek és sokakért

multis effundetur in remissionem peccatorum.

Hace quotiscumque feceritis, in mei memoriam facietis.

kiontatik a bűnök bocsánatára.

Ezt valahányszor cselekszitek, az én emlékezetemre cselekedjétek.

A pap a szent vért fölmutatja és imádja, *a min. pedig csönget, ugyanúgy, mint a szent test fölmutatásánál.*

Úrfelmutatás után.

Unde et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta ejusdem Christi Filii tui Domini nostri tam beatae passionis, necnon et ab inferis resurrectionis, sed et in coelos gloriosae ascensionis: offerimus praeclarae Majestati tuae de tuis donis ac datis, Hostiam puram, Hostiam sanctam, Hostiam immaculatam, Panem sanctum vitae aeternae, et Calicem salutis perpetuae.

Azért megemlékezünk Uram, mi, a Te szolgáid, de egyszersmind a Te szent néped is, ugyanazon Krisztusnak, a Te Fiadnak, a mi Urunknak áldott szenvedéséről és halottaiból való föltámadásáról, valamint dicsőséges mennybemeneteléről is. És bemutatjuk legmagasabb Fölségednek saját ajándékaidból és adományaidból e tiszta áldozatot, e szeplőtelen áldozatot, az örök életnek szent kenyerét és az örök üdvösségnek kelyhét.[1]

[1] Keresztet vet az áldozatra.

Supra quae propitio ac sereno vultu respicere digneris: et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, et sacrificium patriarchae nostri Abrahae: et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Tekints reá kiengesztelve, derült arccal és fogadd kegyesen, valamint kegyesen fogadtad jámbor gyermekednek, Ábelnek ajándékait, továbbá ősatyánknak, Ábrahámnak áldozatát, végül a szent, a szeplőtelen áldozatot, melyet neked bemutatott a Te főpapod, Melkizedek.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus: jube haec perferri per manus sancti Angeli tui in sublime Altare tuum, in conspectu divinae majestatis tuae: ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum Filii tui, Corpus et Sanguinem sumpserimus, omni benedictione coelesti et gratia repleamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Esdekelve kérünk Téged,[1] mindenható Isten, parancsold, hogy áldozatunkat szent angyalod keze fölséges mennyei oltárodra vigye isteni Fölséged szine elé, hogy mindannyian elteljünk minden mennyei áldással és kegyelemmel, mindnyájan, kik ez oltárról részesedvén, Fiadnak szentséges testét és vérét magunkhoz vesszük. Ugyanzon a mi Urunk Jézus Krisztus által.

[1] Mélyen meghajolva imádkozik.

Memento etiam, Domine, famulorum, famulorumque tuarum N. et N. qui nos praecesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis. Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas, deprecamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Memento. Emlékezzél meg, Uram, N. N. szolgáidról és szolgálóidról is, kik bennünket megelőzve költöztek el a hit jelével, és a béke álmát alusszák. Esedezünk, Uram, hogy nekik és mindazoknak, kik Krisztusban nyugodtak el, az enyhülés, világosság és béke helyét megadd. Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine miserationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus: cum Joanne, Stephano, Mathia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Ag-

Nekünk is,[1] bűnös szolgáidnak, akik irgalmasságod sokaságában bízunk, juttass némi részt és közösséget Szent apostolaiddal és vértanuiddal: szent Jánossal, Istvánnal, Mátyás, Barnabás, Ignác, Sándor, Marcellinus, Péter, Szent Felicitas, Perpétua, Ágota, Lucia, Ágnes, Cecilia, Anasztázia és min-

[1] Mellét érinti a bűnbánat jeléül.

nete, Caecilia, Anastasia, et omnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consortium, non aestimator meriti, sed veniae, quaesumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum. Per quem haec omnia, Domine, semper bona creas, sanctificas, vivificas, benedicis et praestas nobis.

Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritus sancti, omnis honor, et gloria. Per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

den szenteiddel, kiknek társaságába, könyörgünk, bocsáss be bennünket nem ugyan mint érdemünk méltányolója, hanem mint bocsánatnak adója, Krisztus, a mi Urunk által, ki által mind e jókat, Uram, mindig teremted, [1] megszenteled, élteted, megáldod és nekünk adod.

Általa, Vele és Benne van mindenható Atyaisten, a Szentlélekkel egyetemben, minden tiszteleted és dicsőséged:[2] Mindörökkön örökké.

M. Amen.

Pater noster. *(Mi Atyánk.)*

Oremus. Praeceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere:

Üdvös parancsolatok késztetésére és isteni tanításától fölvilágosítva m e r j ü k mondani:

[1] Keresztet vet az áldozatra.

[2] Keresztet vet a szent testtel a kehely fölött.

Pater noster etc.

S. Et ne nos inducas in tentationem.

M. Sed libera nos a malo.

S. Amen.

Libera nos, quaesumus, Domine, ab omnibus malis, praeteritis, praesentibus, et futuris: et intercedente beata et gloriosa semper Virgine Dei Genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiae tuae adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus.

Mi Atyánk . . .

P. És ne vigy minket a kisértetbe.

M. De szabadits meg a gonosztól.

M. Amen.

Szabadits meg minket, Uram, minden mult, jelen és jövő rossztól. A boldogságos és dicsőséges, mindenkor Szűz Mária, Istennek Szülőanyja és boldog apostolaid Péter és Pál meg András, valamint minden szenteid közbenjárására adj kegyesen békét napjainkban, hogy irgalmad segitségével a bűntől mindig mentek és minden háborítástól biztosak legyünk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus a Te Fiad által, ki Veled él és uralkodik, a Szentlélekkel egyetemben,[1] Isten.

[1] Közben kétfelé töri a szent testet, a kehelytányérra helyezi, balfelének alsó sarkából letör egy darabot és ezzel a Pax Domini-ra a szent vér fölött háromszor keresztet vet.

Per omnia saecula saeculorum.
M. Amen.
S. Pax Domini sit semper vobiscum.
M. Et cum spiritu tuo.

Mindörökkön örökké.
M. Amen.
P. Az Úr békéje legyen mindig veletek.
M. És a te lelkeddel.

Haec commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat accipientibus nobis in vitam aeternam. Amen.

Urunk Jézus Krisztus testének és vérének összeelegyítése és megszentelése váljék nekünk, kik azt magunkhoz vesszük, örök életünkre. Amen.

Agnus Dei. — Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk.

(Mellét veri.)

Agnus Dei . . . miserere nobis.
Agnus Dei . . . dona nobis pacem.

Isten Báránya . . . irgalmazz nekünk.
Isten Báránya . . . adj nekünk békességet.

Communio. *(Áldozás.)* Az áldozat fölé hajolva :

Domine Jesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis : Pa-

Uram, Jézus Krisztus, ki azt mondottad apostolaidnak : Békét

cem relinquo vobis, pacem meam do vobis : ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiae tuae : eamque secundum voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris. Qui vivis et regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu sancto, per mortem tuam mundum vivificasti : libera me per hoc sacrosantum Corpus et Sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus meis, et universis malis : et fac me tuis semper inhaerere mandatis, et a te nunquam separari permittas. Qui cum eodem Deo Patre, et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum. Amen.

hagyok rátok, az én békémet adom nektek ne tekintsd az én vétkeimet, hanem anyaszentegyházad hitét. Jóakaratod szerint tartsd meg szentegyházadat békében és egységben. Ki élsz és uralkodol, Isten, mindörökkön örökké. Amen.

Uram, Jézus Krisztus, élő Istennek Fia, ki az Atya akaratából a Szentlélek közreműködésével halálod által a világnak életet adtál, szabadíts meg engem e szentséges tested és véred erejével minden gonoszságomtól és minden rossztól. Add, hogy parancsaidhoz mindig híven ragaszkodjam, és ne engedd, hogy Tőled valaha elszakadjak. Ki ugyanazon Atyaistennel és a Szentlélekkel együtt élsz és uralkodol Isten.mindörökkön örökké Amen.

Perceptio Corporis tui, Domine Jesu Christe, quod ego indignus sumere praesumo, non mihi proveniat in iudicium et condemnationem: sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Testednek vétele, Urąm, Jézus Krisztus, melyet én méltatlan magamhoz venni bátorkodom, ne váljék ítéletemre és kárhozatomra, hanem kegyességed szerint szolgáljon lelkem és testem oltalmára és lelkem gyógyulására. Ki élsz és uralkodol az Atyával és a Szentlélekkel egyetemben, Isten mindörökkön örökké. Amen.

Panem coelestem accipiam, et nomen Domini invocabo.

A mennyei kenyeret veszem magamhoz és az Úr nevét hívom segítségül.

Baljába veszi a kehelytányért, a szent testtel, jobbjával mellét veri és mondja:

Domine, non sum sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.

(Háromszor.) Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

A ministráns háromszor csenget és átmegy a lecke oldalára: jobbjába veszi a bort, baljába a vizet, letérdel a lecke oldala felől és midőn a pap felé nyujtja a kelyhet, feláll, előbb bort,

aztán bort és vizet önt a kehelybe. Aztán visszaviszi az edényeket; a misekönyvet átviszi a lecke oldalára, ő maga helyet foglal állva. lent az Evang. oldalán.

Közben: A pap magához veszi az Úr testét és Áldozásra mondja:

Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam. Amen.

A mi Urunk, Jézus Krisztus teste őrizze meg lelkemet, az örök életre. Amen.

Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

Mit adjak az Úrnak viszonzásul mindazért, amit nekem adott? Az üdvösség kelyhét veszem magamhoz és az Úr nevét hívom segítségül. Dicsérve hívom az Urat segítségül és megszabadulok ellenemtől.

Magához veszi a szent vért:

Sanguis Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam. Amen.

A mi Urunk, Jézus Krisztus vére őrizze meg lelkemet az örök életre. Amen.

A ministráns a hívek áldoztatására csönget.

Miközben bortöltésre nyujtja a helyhet:

Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus: et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Add, Uram, hogy amit szánkkal magunkhoz vettünk, tiszta szívbe fogadjuk és a földi adomány váljék gyógyszerünkké az örökkévalóságra.

Miközben bort és vizet töltet ujjaira:

Corpus tuum, Domine, quod sumpsi, et Sanguis, quem potavi, adhaereat visceribus meis: et praesta: ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura et sancta refecerunt sacramenta: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Tested, Uram, melyet magamhoz vettem és véred, melyet ittam, hassa át bensőmet és add, hogy ne maradjon a vétkek szennye bennem, kit tiszta és szent szentségek újitottak meg. Ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. Amen.

Áldozás után a lecke oldalán.

Communio. — Áldjuk az egek Istenét és minden élők előtt hálát mondunk Neki, mert irgalmasságot cselekedett velünk.

Az oltár közepén kifordulva:

S. Dominus vobiscum.

P. Az Úr veletek.

M. Et cum Spiritu tuo.

M. És a te lelkeddel.

A lecke oldalán:

Postcommunio. — Könyörögjünk. Váljék nekünk testünk és lelkünk üdvére, Urunk és Istenünk, e Szentségnek vétele és az örök Szentháromság s ugyanazon osztatlan Egység megvallása, a mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által. M. Amen.[1]

Áldás.

Az oltár közepén kifordulva:

S. Dominus vobiscum.	P. Az Úr veletek.
M. Et cum Spiritu tuo.	M. És a te lelkeddel.
S. Ite, missa est.[2]	P. Menjetek, vége a misének.
M. Deo gratias.	M. Hála legyen Istennek.

A ministráns az oltár közepére áll.

A pap az oltár közepén, befelé fordulva:

Placeat tibi, sancta Trinitas, obsequium	Legyen tetszésedre, Szentháromság, szol-

1. Há a pap nem csukja be a misekönyvet, akkor most át kell vinni az Evangélium oldalára.

[2] Azon misékben, melyekben nincs Gloria, »Benedicamus Domino»-t (Dicsérjük az Urat) mond a pap. M.: Deo gratias. (Hála legyen Istennek.); gyászmisékben pedig: «Requiescant in pace»-t. (Nyugodjanak békében.) M. Amen.

servitutis meae: et praesta:ut sacrificium, quod oculis tuae Majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihique, et omnibus, pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

gálatom hódolata, és add, hogy az áldozat, melyet Fölséged szine előtt én méltatlan bemutattam, Neked kedves legyen, nekem pedig és mindazoknak, kikért azt bemutattam, könyörületedből engeszteléstszerezzen, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

A pap kifordul, megáldja a hívőket, kik ezt az áldást keresztvetéssel fogadják. — Az Ev. oldalára megy, a hívők fölállnak. — *A ministráns letérdel, keresztet vet: miután a Benedicat-ra felelt, a lecke oldalára megy és felel a Dominus vobiscum-ra stb.*

S. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius et Spiritus sanctus. M. Amen.

P. Áldjon meg benneteket a Mindenható Isten, az Atya, Fiú és Szentlélek. M. Amen.

Az Ev. oldalára megy, a hívők felállanak.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum Spiritu tou.

S. Initium sancti Evangelii secundum Joannem. M. Gloria tibi Domine!

P. A szent Evangélium kezdete János szerint. M. Dicsőség Neked, Uram!

In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est. In ipso vita erat, et vita erat lux hominum: Et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt.
Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et

Kezdetben vala az Ige, és az Ige Istennél vala, és Isten vala az Ige. Ez vala kezdetben az Istennél. Mindenek Őáltala lettek és Nála nélkül semmi sem lett, ami lett. Őbenne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága. És a világosság a sötétségben világoskodik, de a sötétség azt föl nem fogta. Vala egy ember Istentől küldetve, kinek neve János vala. Ez bizonyságul jött, hogy bizonyságot tegyen a világosságról, hogy mindnyájan higgyenek őáltala. Nem vala ő a világosság, hanem hogy bizonyságot tegyen a világosságról. Igaz világosság vala ez, mely megvilágosít minden e világra jövő embert. E világon vala és a világ Őáltala lett és a világ Őt meg nem is-

sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine eius: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam eius, gloriam quasi Unigeniti a Patre plenum gratiae et veritatis.

meré. Tulajdonába jöve, de övéi be nem fogadták Őt. Amennyiben pedig befogadták Őt, hatalmat ada nekik, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, kik az Ő nevében hisznek, kik nem a vérből, sem a test ösztönéből, sem a férfú akaratából, hanem az Istentől születtek. És az Ige testté lőn és miköztünk lakozék, s láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya Egyszülöttének dicsőségét, telve malaszttal és igazsággal.

M. Deo gratias.

M. Hála legyen Istennek.

Csendes szentmise után

XIII. Leó pápa rendelete szerint ezt imádkozza a pap az oltár lépcsőjén:

Ave Maria (Ter.).

Üdvözlégy, Mária. (Háromszor.)

Salve Regina.

Üdvözlégy, Mennyország királynéja.

V Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus. Deus, refugium nostrum et virtus, populum ad te clamantem propitius respice, et intercedente gloriosa et immaculata Virgine Dei Genitrice Maria, cum beato Joseph eius sponso ac beatis apostolis tuis Petro et Paulo et omnibus sanctis, quas pro conversione peccatorum, pro libertate et exaltatione Sanctae Matris Ecclesiae preces effundimus, misericors et benignus exaudi, per Christum Dominum nostrum. Amen.

Sancte Michael archangele, defende nos in proelio; contra nequitiam et insidias diaboli esto praesidium. Imperet illi

V Imádkozzál érettünk, Istennek szent Anyja.

R. Hogy méltók lehessünk Krisztus igéreteire.

Könyörögjünk. Úr Isten, erőnk és oltalmunk, Hozzád kiáltó népedre kegyesen tekints le, és a dicsőséges és szeplőtelen Szűz Anya Mária, az ő jegyese, Szent József, szent Péter és Pál apostolok és minden szentek közbenjárása által könyörgéseinket, melyeket a bűnösök megtéréséért, az Anyaszentegyház szabadsága, és fölmagasztaltatásáért Hozzád bocsátunk, kegyesen és irgalmasan hallgasd meg, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket harcainkban; a sátán gonoszsága és incselkedése ellen légy oltalmunk. Pa-

Deus, supplices deprecamur ; tuque, princeps militiae coelestis, satanam aliosque spiritus malignos, qui ad perditonem animarum pervagantur in hoc mundo, divina virtute in infernum detrude. Amen.

rancsoljon neki az Isten, esedezve kérünk ; és te, égi seregek fejedelme, a sátánt és más gonosz szellemeket, kik a lelkek veszedelmére törnek e világon, Isten erejével taszítsd a kárhozatra. Amen.

Cor Jesu sacratissimum !

Jézus legszentebb Szíve !

Miserere nobis. (Ter.)

Irgalmazz nekünk. (Háromszor.)

(300 napi búcsú, ha térdenállva mondják.)

SZENTMISE AZ ÚR JÉZUS KÍNSZENVEDÉSE NYOMÁN.

Kell áldozat s Krisztus az! Kell most és mindig, mig bűnös földön Istent engesztelők járnak. A végtelent így kell imádni... megsemmisüléssel. Kezdet óta ezen öntudat gyujtja meg az oltárok tüzét; a teljes odaadást az elhamvasztás jelzi; a Golgotán pedig Jézus adja oda magát értünk teljesen egészen. Kiönti lelkét, a vérét, és új kifejezője lesz annak, hogy Isten az Úr és minden, s hogy Őt imádni és szeretni s megbántott fölségét mindenáron meg kell engesztelni. Ez Jézus áldozatának küldetése. Krisztusom, a Te érző, imádó, engesztelő szíved, ami áldozatunk itt és most a mai szentmisében is. »Vedd föl, szent Atyám, mindenható Isten, ezt a szeplőtelen áldozatot«.

A pap
1. Az oltárhoz lép.

Az Úr Jézus
1. Az Olajfák hegyén.

»Kezde bánkódni és szomorkodni.«
(Máté 26.)

A passio mélysége a halálig szomorú lélek: a kereszt belőle nőtt ki, és aki

Krisztus szenvedését megérteni és Őt szívből szánni akarja, annak nem szabad egy percig sem felednie, hogy Jézus lelke végtelenül szomorú. Elhagyta ereje, leomlott. Krisztus, oszlopa az erőnek, letört; átszakadt a gát és lelkét elöntötte a szomorúság. Vércsöppek gyöngyöznek az Úr arcán, leszivárognak ruháján, rengnek az áprilisi fűszálakon, lelke sötét éjszaka. Ez a hangulat kíséri végig az Urat egész szenvedésében: gyöngíti idegeit, érzéseit; lazítja erejét, inait, karjainak izmait. Szegény, szomorú Uram! A kereszthalál iszonya, tanítványainak árulása, apostolainak s híveinek szenvedése, népének végzete, mint malomkövek húzzák Őt a mélységbe.

2. Megkezdi a szentmisét. *2. Megkezdi imáját.*

Atyám, — hallom a csöndes éjben — ha lehetséges, múljék el a kehely tőlem, de ne az én akaratom, hanem a Tied legyen. Múljék el a kehely, e keserű kehely, melyet haragod és igazságod szűrt le a Te Fiadnak. Vedd el, mert természetem iszonyodik, ifjú életem rémül, szívem elszorul, s lelkem nem bírja

e sokszoros pokoli kint. Atyám, ki mondottad: »Ez az én szerelmes Fiam, kiben nekem kedvem telt.« (Luk. 3.) Mindenható Atyám, kiről tanuságot tettem, hogy mindig meghallgatsz engem, kérlek, ha lehetséges, hogy szent akaratod más utat írna elő nekem, változtass helyzetenem.

Akaratodat, Uram, szent akaratodat kell teljesítenem küzdelemben, szenvedésben, örömben, betegségben! Ezt nem értenők meg soha, ha az Olajfák kertjének estéjét nem örökíti meg számunkra az Üdvözítő.

3. Confiteor. *3. Vért izzad.*

»... És lőn az Ő verejtéke, mint földre folyó vérnek cseppjei.« (Luk. 22.)

Körülötte éj van, alvó tanítványok, sziklák, tövisek. Véres verejtékben gyöngyözik imája: nem akar engedni. Ó de sokan engednek, azt mondják, hogy nem bírják és bűnösök lesznek. Ezek miatt a gyenge, akaratnélküli, haldokló lelkek miatt küzködik Jézus, egész a vérehullásáig. Megmutatja, hogyan kell ellentállni a kisértésnek, a rossznak. Vérzik,

de nem enged. Győz, mert akar, mert átfogja imájában az Istent.

Szent alázattal közeledem Hozzá, és leborulok én is arra a vérrel itatott pázsitra. Uram, segíts, inkább vérzem én is, de nem engedek!

4. Fölmegy az oltárhoz, megcsókolja. *4. Judás csókolja.*

Jézus szép, isteni lelkére rávetődik a passio-nak egyik legsötétebb árnya: a megtestesült Istent megcsókolja a megtestesült sátán; meri, júdásbérrel a kezében, júdáscsókkal ajkán lép Krisztushoz. És ezt a csókot a tanítványtól szenvedte. A világ győzedelmeskededik — nézzétek, ilyenek a tanítványai! — Barátom, lehetséges-e, hogy ily végre jöttél, hogy ennyire jutottál, te, apostolom, barátom és legégetőbb szégyenfoltom? — Ó, Jézusom, legégetőbb sebeidet nem ellenségeidtől, hanem híveidtől kapod...

5. Leckeoldalra megy. *5. Elfogják, megkötözik.*

Jézus érzi a gyalázatot; mint latorral úgy jöttetek ki kardokkal és dorongokkal engem megfogni. Ó szegény, szomorú, imádandó rabunk! Júdás eladott

a rabszolga áráért, mert az Irás azt mondja, aki a szolgáját megöli, 30 siklust fizet. Érted már megfizettek, tehát kiüldözhetnek. Rabszolgasors, amit Néked juttatunk?

6. Introitus. — *6. Annásnál hamisan vádolják, gyalázzák.*

Jézus a tanács előtt áll megkötözve, a gazok itélőtermében, ahol a gyülölség és irigység katedrál. Az Istenember a hamis vádak között, a csúszómászó szolgalelkek gyülekezetében, s egy szolga arculcsapja az Urat. Mit érez ez igaztalanság, sértés, erőszakoskodás között? Nézzünk Krisztus szentséges arcába, arra az imádandó komoly képre, melyen áttetszik a szenvedő, türelmes lélek.

7. Az oltár közepére megy. Kyriét imádkozza. — *7. Kaifáshoz vezetik. Péter háromszor megtagadja.*

Az arculcsapott ember kimondta a zsidó nép legfőbb bírósága előtt, hogy Ő az Isten Fia; óvta bíráit, hogy Ő az örök biró. Borzasztó kinyilatkoztatás, hihetetlen vizió: igazán nem emberi gondolatok és utak. De mégis bizonyságot teszek, oly igazat, amily vakmerőt: Én,

én a meggyalázott ember vagyok az Isten Fia. De, hogy ilyen vagyok, a szenvedő szeretetnek a végleges diadala miatt vagyok ilyen. Édes, isteni Megváltóm, könnybelábbadt szemekkel nézek fel Rád.

»... Jöve egy a főpap szolgálói közül és mondá Péternek: Te is a názáreti Jézussal voltál. Ő pedig tagadá... Aztán ismét látván Őt egy szolgáló, kezdé mondani: Ez is azok közül való. Ő pedig ismét tagadá. És kevés vártatva megint az ott állók mondták Péternek: Bizonyára azok közül vagy, mert te is galileai vagy. Ő pedig kezde átkozódni és esküdni: hogy »nem ismerem azt az embert, kit mondotok.« (Márk 14.)

8. Dominus vobiscum. *8. Péterre tekint, megtéríti.*

Az Úr megfordul és tekintete, irgalmas szeretete Péter lelkébe mélyed. Ah mi vágtatott végig Péter lelkén!? Mily megszégyenítő, bűnbánó, rémülő, szenvedélyes érzések törtek ki lelke mélyéből —! Hogy zúgott benne a szózat: Te Péter vagy, kőszál!! Hah, kőszál-e, vagy sár, lelkek vezére-e, vagy áruló, ta-

gadó? Ismét: Imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék hited!... Ó, Jézusom, hogy tettem csúffá imádat! Te imádkoztál, de én nem imádkoztam Veled! S ismét: Ha meg kell halnom Veled, akkor sem tagadlak meg Téged... Igen, ezt is mondtam, sok mást mondtam, s láttalak csodákat művelni, láttalak a Táboron csodálatos színváltozásodban, s mégis, mégis azt mondtam — nem ismerem ezt az embert!...

9. Epistolát olvas. *9. Pilátushoz hurcolják.*

Megvetették, meggyalázták, utálatuknak és gyűlöletüknek szabad folyást engedtek a halálraitélttel szemben. Minden köpés folt, tűzfolt volt Jézus lelkén. Minden gyűlölködő szó gyilok, mely ölt. Tehát király vagy Te? — kérdezte Pilátus. — Jézus feleli: »Magadtól mondod-e ezt vagy mások mondták neked Énfelőlem?« (János 18.) Vagyis, így néznek ki a királyok, kik szálkák a te szemedben? »Az én országom nem e világból való.«

Tisztulnom, tökéletesbülnöm, istenülnöm kell... az az Ő királysága és az enyém is!

10. Az oltár közepén imádkozik.

10. Heródeshez vezetik, és kigúnyolják.

És befödözték arcát, és verték... Gúny és kegyetlenség környékezte Jézust nagycsütörtök éjjel. Prófétának mondták, nohát e piszkos kendőtől már nem látsz, vak vagy: arcul csapunk, nohát találd ki, ki ütött meg... Mind így tesz, aki vétkezik, nem törődik, látja-e őt az Úr.

Ismét két ember áll egymással szemben: Jézus és Heródes. Napsugaras dél és sötét éjfél. Házasságtörésben él Heródes, az uralom az ideálja, és még csodát is szeretne látni. Az ilyenek felett végtelen magasan állnak és vonulnak el az Isten gondolatai. Hatástalanul vonul el mellette a szenvedő Jézus! Heródes pedig megveté Őt, és csúfságból fehér ruhába öltöztetvén, visszaküldi Pilátushoz.

11. Evangélium.

11. Ismét Pilátusnál vádolják.

»Ime, a ti királytok!« Igen, szomorú, gyönge királysága van az Úr Jézusnak köztünk! Ingó, bizonytalan az uralma fölöttünk, nád a jogara, örömtelen a hatalma, töviskoszorú a koronája, mert

gyönge és hitvány a népe. Pilátus, ez a szomorú alak, nem tudja az igazságot boldogítóan szeretni, fél, alkuszik, elárul. Az Úr hallgat; de minek szólna ajka, mikor kiált egyénisége, ártatlansága. Ó édes, szomorú Uram, más királyok, hogy a halálból meneküljenek, álruhába öltöznek. Te megfordítva, sebbe, gyalázatba öltözködöl, álruhát öltöttél föl, hogy halálba mehess értünk. Ó egyetlen, hősies királyom! Hogy kell Téged szeretnem, Érted égnem, hogy kell gyalázaton, szenvedésen át a Te felismerhetetlen királyi lelkedig hatolnom, hogy szemedbe nézzek, s mindent odaadjak, mindent Neked!

12. Lefödi a kelyhet. *12. Jézust megfosztják ruháitól.*

Újra más ruhákat dobálnak rá Pilátus katonái, kedvüket lelik ebben a némán szenvedő alakban, akit rángathatnak, üthetnek, csúfolhatnak. »És levetkőztetvén Őt, biborszin palástot adának rája, és tövisből koronát fonván, fejére tevék, és nádat jobbkezébe.« (Máté 27.)

13. A kenyeret, bort felajánlja. *13. Megostorozzák.*

Ez a szolgák büntetése. A rabszolgát

verni szokás, mert »állat-forma«. »Pilátus fogván Jézust, megostoroztatá«. (János 19.) Az Úr Jézus tényleg rútul megszaggattatott: csak így volt szabad a kereszten függni. Ó kereszt, mig ez a rabszolga rád szegeztetett, mily kegyetlenül kellett felöltözködnie sebbe, vérbe. Tetőtől-talpig nincs benne épség, reszkető, lázas, vonagló a teste.

14. Betakarja a kelyhet. *14. Tövissel megkoronázzák.*

Mélységesen meghat e megroncsolt alakon az egyetlen »dísz«: a töviskoszorú. Kiindult mint jegyes, mint hős, neki tehát koszorú kellett: Ő küzdött a koszorúért, s ezt kapta. Dicsőség s szeretet helyett az átok koszorújával koszorúzták. Ó legázolt, megtaposott király, ki cherubok fölött ülsz, s napsugárba öltözködöl, imádlak Téged borzalmas szineváltozásodban, s mondom: Mégis király vagy Te, szivem királya, — király, ki nem kiméltél vért és áldozatot, hogy felszabadítsd testvéreidet, — hogy levedd fejéről a gyalázat koszorúját, s adhasd néki az »élet koronáját!« Jézusom, sokba került a megalázott, tö-

vissel koszorúzott fejednek az én szabadságom.

15. Kezet mos. *15. Pilátus ártatlannak mondja Jézust.*

Mit ér a szó, mit a mosakodás, mikor gyönge és jellemtelen az akarat. Pilátus megmossa a kezét. Ha ez a víz, mint könny csurgott volna is a szeméből, akkor sem segít rajta ily viselkedés mellett. — Kicsoda közülünk »ártatlan ez igaznak vérétől!?«...

16. Orate fratres. *16. Ecce homo.*

Ecce homo — mondja Pilátus. — Ime, a szegény elkínzott ember. Ne bántsátok, könyörüljetek rajta! Jó ember, szeretett, jót tett, segített: szeressétek viszont, vagy legalább sajnáljátok meg. Jézus töviskoszorús, vérző alakja, amint megjelent az erkélyen, és a levegőt áthasitja a visongó, rivalygó kiáltás! »Feszitsd meg, feszitsd meg Őt!« Nem tekintem itt már tovább a csőcseléket, de a gyülölet kegyetlen rombolását nézem Krisztusomnak, a Szent Szűznek, a híveknek a lelkében. Mint a dinamit, mely ronggyá tépi az embert, úgy a gyülölet

e kitörése szétszakította Krisztus lelkét, és övéinek szívét. Mily rémületes kiáltás! Mily rettenetes átok Krisztus fejére! Elnémulok, és Jézusom lábaihoz kuporodom.

17. Csöndes imák. *17. Leköpik, gúnyolják.*

»És ráköpdösvén, vevék a nádat, és fejét verék vele.« (Máté 28.) Jézus töviskoszorúval a fején és náddal a kezében, érzi, hogy rajta a világ bűne, következőleg Ő méltán szenvedi a gyalázatot. Testén tombolt a bűn, átjárja a kín. Minden izma reszket, minden tagja vérzik, a tömeg tombol, és átkot szór. Ó Jézusom, ha nehéz a fejem, lehajtom a Te kezedbe. Kiveszem a nádat, és a fejem hajtom oda. Jézus, Tied ez a szív, ez a fej, ez az akarat...

18. Praefatio. Sanctus. *18. Barabbás. Halálítélet.*

»Az ünnepnapon pedig szokott vala nekik Pilátus elbocsátani egyet a foglyok közül, akit kértenek. Vala pedig egy Barabbás nevezetű, ki a lázítókkal fogatott meg, és ki a lázadásban gyilkosságot cselekedett.« (Márk 15.) Ez állt

Jézussal szemben, s a nép választott. Az utca piszkos árja elsöpörte Krisztust, a gyöngyöt, és kiemelte a szemetet, s választotta magának Barabbást, ezt a rideglelkű, szenvedélyes rablóbandavezért. Ó kinek szavazta meg a szabadságot a zsidó nép? Ki érdemelt szerinte életet? Kivel akart megosztani napsugárt, kenyeret, levegőt? Kitől várt áldást magára, gyermekeire? Ó emberiség, ó lelkem, ó őrültje a választásoknak!

»Méltó a halálra«. Ó halálra ítélt isteni Megváltóm, ez a Te viszonzásod. Igy fizetnek Neked! Tehát elmégysz, mert üldöznek, mert megölnek? Ítélnek, hogy méltó vagy a halálra... Sanctus, sanctus, sanctus...

19. Memento az élőkért. 19. A keresztet viszi.

»Kivivék Őt, hogy megfeszítsék.« (Márk 15.) Meglátta Jézus a keresztet, megcsókolta, és szívéhez szorította: az Isten akaratát látta benne. Ha az embereket nézi, csúf, kaján, gyáva, alávaló alakokat lát; ha a kezeket nézi, porkolábok és hóhérok kezeit látja; hallja a tanítványok árulását, a hamis tanúk vádaskodását, a gúnyt, a szitkot; kegyetlen

éjt virraszt át, véresre ostorozzák, eltikkadtan viszi a keresztjét mezítláb, töviskoszorúval a fején; de ezt mind azzal a lélekkel teszi, hogy ezt Néki az Isten küldi, Isten, Isten, nem Júdás, nem Pilátus, nem a zsidók, azok csak eszközök. Ő az Isten tervét látja, és imádja nagy gondolatait.

Ó Jézusom, szeretlek Téged, és keresztedet, s országodat, most, és mindörökké.

20. Csendes imák. *20. Találkozik Anyjával.*

Az Úr Jézus rémülettel és borzalommal, eltikkadva, lélekszakadva, háromszor arcára borulva vonul fel a Kálvária hegyére. E keresztút temetési menet is, s e temetésen megy az Ő Anyja«; a szégyen, a gyalázat, az átok e menetében megy »az Ő Anyja«. Elgondolom, milyen sötétség borult ez Asszony lelkére, a gyűlölet és átok ez éjében... A káromlás és szitok hogy hasogatta szívét, és ajkai hogy hajtották édes nevét a keserű, kegyetlen világba: Jézusom, Fiam!

21. Megáldja a kenyeret és bort. *21. Keresztre feszitik.*

Jézus lefekszik a keresztre, nyugágyára és kínpadjára. Fázós, elgyengült, lázas volt teste, lelke: ó ha tudtunk volna a szamaritánusai lenni! Pedig Ő várta: elmondta paraboláját a nagybetegről... S íme, mi jutott neki: szegek, kalapács, epe. Természetes rémülettel és borzalommal feküdt Jézus a keresztre. Midőn végignyujtózott, Magát Isten és ember, ég és föld közé akarta vetni; midőn kiterjesztette kezeit, fel akarta fogni az ég villámait. Lehajtotta a fejét tövises párnájára, s az égre nézett könnyes, vérrel befutott szemével, s pihegő melléből elrebbent az irgalom suttogása. Ó Te, latrok kezébe esett nagy beteg! Ó Uram, mibe kerültem Neked, s hogy gondoztad az én lelkemet! Most, hogy öntudatára ébredek végtelen szeretetednek, csak a hősies viszonzás nyílik számomra! Viszonzás a halálig.

22. Felmutatja a szent testet. *22. A kereszten feltmagasztalják.*

Felemelték az átok fáján dühöknek áldozatát, azt a ronggyá tépett szent

testet, a kinszenvedő Jézust, az átok és káromlás cégtábláját. »Átkozott, ki a fán függ...« hangzott a tömegben... Ó Jézusom, Neked élek, ó Jézusom, Neked halok, ó Jézusom, Tied vagyok élve és halva. Amen.

23. Felmutatja a szent vért. *23. Sebeiből vér ömlik.*

Megtörte a szívét, s kiöntötte utolsó csepp vérét. Szivárgott le a vér a keresztfa héján, bejárta repedéseit, öntözte a mohát, és leért a földre. Ah, hogy rendült meg tőle a föld, hogy cikázott végig rajta az élet villáma, de egy nagy öntudatlan fájdalom is, az a fájdalom, hogy az Isten vérére volt szükség, bűneink lemosására.

24. Csendes ima. *24. Anyját látja a kereszt alatt.*

»És ott álla a nép, nézvén és csúfolták Őt«... (Luk. 23.) De állt ott más is, aki a hallgató Krisztussal mély bánatba merült fiának bitófája alatt, »az Ő Anyja«, kinek mind ez a gúny tüzes, éles tőr volt. Állt... Ó hová került azóta, hogy a Szentlélek szállt reá, azóta, hogy Bethlehemben a glóriát hallotta! Szeretlek,

lelkemnek bánatos Anyja; bízom benned, mert a nagypéntek fájdalmával vagyok a lelkedbe írva, ha azt nem felejtheted, nem felejthetsz el engem sem!

25. Nobis quoqe... *25. Imádkozik az emberiségért.*

Jézus végignéz az üvöltő, hálátlan népen, s végtelen nyomorultnak látja a tömeget. A kurta tekintetű, elborult tömeg ott zavarog, mint egy kígyófészek, mint férgek a porban, s fölöttük ez a szárnyaló Szeráf, aki az Isten irgalmát kéri: »Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek«... (Luk. 23.) Bocsáss meg nekik, rászorulnak, hitványok lévén kimondhatatlanul. Uram, bocsáss meg nekik, s árassz rájuk tiszta, nemes, jóságos érzéseket, hogy kivilágosodjon értelmük, hogy igazságod megközelíthesse őket. Mikor vétkezem ingerért, ösztönért, kurta tekintetért, megtagadom az Urat, én is őrületesnek bizonyulok. Vétkezni a fölséges Isten ellen átok és őrület...

26. Pater noster. *26. Hét szava.*

»Atyám...« ! Vakmerő szó ! Első szava Krisztusnak a keresztfán; ennyi keserű-

ségtől s kegyetlenségtől körülözönölve, édes, erős lelke megtalálja az alkalmas szót, »Atyám«. Isten az Ő Atyja, itt is, most is Atyja. Az egyik nekünk szól: Atyám, bocsáss meg nekik... A másik: Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet... »Uram, emlékezzél meg rólam, midőn országodba jutsz.« (Luk. 23.) A Szentírás egyik legmegragadóbb, legfölségesebb helye: az akasztófán függő lator felismeri az elgyötört Krisztusban a királyt, ki a halál portáján lép be országába. Uram... királyom... örök országnak királya... emlékezzél meg! Erre hangzott az Úr Jézus szava: Még ma velem leszesz a boldogságban. Ne félj, türj, csontjaidat megtörik, de lelked az országot bírja majd! Ó Uram, hadd legyek Veled, vígy be országodba. Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

27. Megtöri a szentostyát. *27. Kileheli lelkét.*

»Beteljesedett« és lehajtá fejét, kiadá lelkét. Megtett, amit értünk tenni, feláldozni lehetett, mindent odaadott. Keresztre feszíttette Magát, lelkét odaadta, vérét kiontotta; nincs egyebe. »Igy sze-

rette Isten a világot«! Szétszaggatva, megtörve, sebekkel tetézve, fölszántva áll elénk: olvassátok le Rólam — mondja — mi a bűn! Nézzétek lelketek fáradt munkását a keresztfán! Ó ti mindnyájan, kik átalmentek... figyeljetek, tekintsetek föl Rám!

28. Kis ostyadarabot a kehelybe ejt. *28. Krisztus lelke a pokol tornácába száll.*

A jó lelkek is várják Krisztust. Míg Ő el nem jön, addig nem látják meg az Istent. A »háromszor szent« fölemeli a tisztult lelkeket, és a lelkek az isteni Megváltó Fölségéhez emelkednek. A fénynek, s életnek végtelen óceánja hívja őket, s mennek, repülnek...

29. Agnus Dei. *29. „Isten Fia", elismerik.*

A káromlásba megtérő lelkek vallomásai vegyülnek: a szenvedély rombolását itt-ott felváltja a könyörület, s szánalom érzete. »Ez valóban Isten Fia« (Márk 15.), s mellét verve lopódzik haza a tömeg. A keresztfa alatt maradt a Szent Szűz, és egy-két hű lélek, ezek kezdik az új imát: Imádunk Téged,

Krisztus, és áldunk, mert szent kereszted által megváltottad a világot!

30. Szentáldozás. *30. Leveszik a keresztről.*

Előjönnek Jézus barátai, arimateai József, Nikodémus, a megtért százados. Ők vették le a keresztről Jézus testét. Leveszik fejéről a töviskoronát, megmossák szent testét, megkenik, és amilyen édes illat száll szerte széjjel e szegény ravatalról, oly mély és bensőséges ez a gyász. A Szűz Anya ölébe helyezték szent Fiát. Ó jőjjetek, jőjjetek közelebb, ha gyöngék vagytok, érezzétek szívem és vérem lehét. Kérjetek kegyelmet szenvedésemre való tekintettel és győzni fogtok! Uram, nem vagyok méltó . . . (háromszor.)

31. Kitörli a kelyhet. *31. Eltemetik.*

Megindul a menet: arimateai József, Nikodémus, szent János s a százados viszik az Urat, utána a Szent Szűz és néhány asszony az Úr elválaszthatatlan hívei. Pompa és káprázat nélkül indulnak meg az öreg estébe, és a sírnak éjébe. Sziklába vájt sírba fektetik az Urat: tündöklő gyolcsba takarják, száz font

mirha- és aloe-vegyítékre ágyazva! Szent Pál akarja, hogy haljunk meg, és temetkezzünk el az Úrral a világ számára.

32. Összerakja a kelyhet. *32. Feltámadás.*

Jézus lelkével azok a lelkek vonulnak a sírhoz, kiket a pokol tornácából kiszabadított, mint hajnali fényes felhő . . . Mily néma zene! Elvonul a föld felett az örök élet. Jézus örül, a felszabadulás énekét zengik körülötte a lelkek. A sírba érve, szent szomorúsággal nézik a lelkek Jézus holttestét, szent sebeit, melyek a világ üdvét lehelték. Jézus lelke is mély megilletődéssel látja testét, látja rajta a halál képét, és most szembenéz vele, úgy, ahogy Ő tud nézni, a diadal páthoszával: Halál — mondja — megtörtelek, meghaltam, hogy az élet feltámadjon. Halál, az a te sírod; én, az élet, feltámadok! . . . Jézusom, életem, erőm, győzelmem!

33. Dominus vobiscum. *33. Megjelenik szent Anyjának.*

A Szent Szűz vágyát megvalósítja az Úr, megjelenik neki dicsőséges szépség-

ben, s a Szent Szűz térdre omolva imádja szent Fiát. Amilyen édes az inkarnáció éje, oly édes és fényes a feltámadás hajnala. Jézus szívéhez szorítja Anyját, s mérhetetlen örömmé változtatja tengernyi fájdalmát. Most már jól van, édes Uram, jó nekem, mert jó Neked: életed életem. Élsz: Alleluja! Ez a Szent Szűz páratlan húsvétja.

34. Utolsó imák. *34. Megjelenik tanítványainak.*

«Midőn tehát este lőn azon nap és az ajtók betéve voltak ott, hol a tanítványok egybegyűltek vala a zsidóktól való félelmök miatt, eljöve Jézus.» (Ján. 20.)

Mikor este lőn, s az izgalom egész nap hányta-vetette a kishitű tanítványokat, mikor féltek is, reméltek is, mikor suttogtak csak, de a szívök hangos volt, akkor eljött az Úr, és megállt körükben. «Békesség nektek»! Ez Jézus köszöntése. Ne féljetek, hisz szeretlek. Ne féljetek később sem, bármi történjék! Szerezzétek magatoknak a békét, akkor jó lesz minden. «És örvendének a tanítványok, látván az Urat.»

35. Megáldja a híveket, *35. Fölmegy a mennyekbe, és elküldi a Szentlelket.*

«És lőn, mikor őket áldotta, elválék tőlük és mennybe viteték.» (Luk. 24.) Jézus e felemelkedése nagy útjelző, mely az égbe mutat. Jertek utánam keskeny úton, meredek ösvényeken, de a szellem erejében. És mennek utána mindazok, kik vágynak «ad aeternitatem».

A Szentlélek páratlanul felségesen jött le az apostoli egyházra. Lejött Ő azelőtt is: lejött a Sinai hegyre . . . lejött, mint ködoszlop a frigyszekrényre . . . lejött a salamoni templom felavatására: de most nem keresett frigyszekrényt, gránitsziklát, templomot, hanem lelkeket. Ismételte a régi szót: Teremtsünk embert... embert, isteni hasonlatosságra.

36. Ite missa est. Evangélium. *36. Szétküldi tanítványait, hogy az Evangéliumot hirdessék.*

«Mondá nékik ismét: Békesség nektek! Amint Engem küldött az Atya, Én is küldelek titeket.» (Ján. 20.) Az Evangélium azzal kezdődik: «Békesség a földön» s azzal végződik: «Békesség nektek». Engem az Atya küldött, Én meg

titeket küldlek. Nem teszlek úrrá, hanem pásztorrá, aki gondoz, áldoz és szolgál, mert szeret. Sok az eltévelyedett, járj utánuk. Sok a bukás, a botrány: járj, dolgozzál aggódva, de soha ne hiányozzon temperamentumodból az öröm. Aki szeret, annak nem lehet sötét, elborult a lelke. Szeress, ahogy embereket szeretni kell, érintkezzél velök, és melegítsd őket. Állj bele az életbe egész szíveddel, és rátalálsz nyomaimra.

SZENTMISE A BOLDOGSÁGOS SZENT SZŰZ TISZTELETÉRE.

«Mózes törvényei szerint Jeruzsálembe vivék őt, hogy bemutassák az Úrnak és hogy áldozatot adjanak.» (Luk. 2.) Annyi anya ment fel arra a szent hegyre Ábrahám nyomában, de mindegyik megváltotta gyermekét, s azon biztató öntudattal tért haza: gyermekem, enyém vagy. Csak egy anya találkozott, akitől Isten elfogadta a bemutatást, úgy, hogy annak a gyermeknek életét kívánta — anya, ki úgy látszik, nem talált irgalmat — aki úgy látszik, ki volt szemelve, hogy

megfizessen valamennyiért, s hogy ránehezedjen az Úr keze. S ez az anya nem a legrosszabb, nem a leghitványabb, hanem a legszebb, a legédesebb, a legnemesebb: a boldogságos Szűz Mária. Miért? Mert ha áldozatot hozni minden léleknek ékessége és szépsége, nagy áldozatokat csak nagy lelkek képesek hozni. A legnagyobb áldozatot a Szűz Anya, a legszebb lélek hozta.

Magát felejti, mert Istent lelkesen szereti. «Nagyobb szeretete senkinek sincs, mint mikor életét adja oda valaki . . .» add oda életedet! Azt a Szent Szűz megértette. Megértette, hogy Fia áldozatával a magáét kell egyesítenie. Meghallotta, hogy tőr járja át szívét, s 33 boldog, názáreti évnek kéklő fátyolán át látta a keresztet, s nem vesztette el lelke vigaszát s békéjét.

Lépcsőimára.

Ó anyám, Mária, a te áldozatod a lelked ékessége, mert a te áldozatod szeretetből fakadt. Te elváltál szent Fiadtól, hogy ragaszkodjál a mennyei Atya megváltó akaratához, ez az elválás a te áldo-

zatod. Mi elválunk a pénzünktől, mert szeretjük a szegényeket, elválunk vagyonunktól a becsületért, élvezeteinktől a tiszta erkölcsért, vágyainktól az Isten dicsőségéért, életünktől Krisztusért. De Tőled az Isten, szent Fiad életét kívánta, s te elszakadtál Tőle szívedben mindjárt az első percben, s ezt készséggel tetted, bár nem volt mi jobban fájhatott volna. Titokban tetted, csak te tudtál róla és még valaki . . . dicséret nélkül, önzés, hiúság nélkül.

Uram, nézd, ami az enyém, én felajánlom Neked! Amit teszek, az ugyan kevés, ájtatosságaim, imáim sokszor hidegek, szeretném a Te dicsőségedet, felebarátaim testi-lelki javát előmozditani, szeretném áldozataimat bemutatni, de nekem semmim sincs; és mégis gazdag vagyok. Anyám, Mária, a te áldozatodat mutatom be az Úrnak ebben a szent misében.

Misekezdetre.

Szűz Anyám, te vagy a tökéletes ember, ahol ész, szív, kedély a legteljesebb összhangban egyesült. Te vagy az új

ember, az Isten szíve szerinti, aki romlatlanságban fejleszthetted ki minden vonásod. Olyan vagy, mint egy gyönyörűséges dóm, amelynek minden vonala a legszédítőbb magasságban is hűen ki van húzva, — sehol hiba, sehol hiány, «egészen szép vagy», az Isten gondolt, rajzolt, mintázott. Ó királyleány, ó isteni Szűz, mint szivárványos angyalfej emelkedtél csillagaink közé. Ó szép lélek, nézd e szomorú szegény embert a porba lökve és sárban bukdácsolva, lehet-e még nagyobb romlása, aki önzésében apró élvezeteiért oda adja Istenét. Szűz Anyám, a te lelked az értelmi szépség, a fölény, a tudás világa, erősség, új istentiszteletnek, szeretetnek forrása; az Isten végtelenül jobban szeret téged, mint az egész világot. Oda kuporodom, szent Szűz Anyám, lábaidhoz, mint a koldus a mennyei város kapuihoz, kopogok szent szíveden, hogy nyisd meg az élet kapuit nekem is.

Közimára.

«Rontva rontsd el azt a sárkányt, ó de mentsd az árva népet: hisz tizenkét re-

ménycsillag koszorúzza égi képed! Lássa a föld, te vagy szent szülője, s csak öledben nyílik szebb jövője.»

Szent leckére.

Hogy szeret téged az Isten, Szűz Anyám? Benned minden gondolatát, kegyelmét, szándékát életre váltotta. Örvényt nyitott szívedben, a bensőség mélységeit; izzó szeretetet gyujtott a lelkedben, hogy a te szeplőtelen szíved tudja Őt igazán viszont szeretni. Neked adta a legnagyobb ajándékait: a szeplőtelen fogantatást, a szüzesség páratlanságát, az Istenanyaság méltóságát! S ó te mennyei Asszony, te, istenanya, ha szemeidbe nézek, tekintetedben az imádás, a hála, az alázat, a ragaszkodás bensőségét látom. Istenedhez, Uradhoz, Fiadhoz simulsz, lelked Rajta függ, nyomaiban jársz hűen. Segíts hűséges, erős életre, hogy a földből, az időből, az érzékiből szellembe, lélekbe, erénybe öltözzem.

Evangéliumra.

Angyalok ajkán csendült meg először az édes Evangélium: hogy Krisztus szü-

letett. De az isteni Kisdedet először te üdvözölted, te csókoltad meg, édes Szüz Anya. Mint a teremtésnek és a kegyelemnek legszebb angyala hajoltál csecsemőd fölé és szeretetednek, és boldogságodnak szárnyaival árnyékoltad a jászolt; lelkeden, arcodon az a szépség áradt el, amely az isteni gyermek első tekintetének pihenője lett, s ajkadra az a méz van kiöntve, amelynek csókja és mosolya a gyermek Jézus első élvezete. Szüzanyám, vess reám is egy tekintetet, és nyujtsd felém isteni kisdededet.

Felajánlásra.

Hősies, áldozatos lelkü Szent Szüz! Nincsen élet fájdalom nélkül, veszteség, szakadás nélkül, de neked különös fájdalmakra és áldozatokra kellett elkészülnöd, ki istenanyai hivatással kisérted Krisztust útjain. A te hivatásod mély, csendes, magábatért fájdalommal jár. A Szentirás már rámutatott: a te lelkedet is átjárja a tőr; átszegezett lelked lesz. Mások, kiválasztottak, Krisztus sebhelyeit testükön hordozzák, neked a szived lesz átszegezve. Aki szivedbe lát,

az ezt a stigmát már az angyali köszöntés óta látja rajtad. S te ezzel a sajgó sebbel jársz, s minél jobban szeretsz, s minél édesebben szorítod szívedhez Jézust, annál jobban megérzed sebedet. A te szereteted van megsebezve, a szíved van megsebezve, azért oly kimondhatatlanul mély a lelked. Segítsd meg a szenvedésben hozzád könyörgő gyermekedet, hogy a türelem, a bizalom, a hit erősödjön lelkemben!

Sanctusra.

Dicsőséges Szent Szűz, lelkeden, e gyengéd, finom, hűséges médiumon, vonultak el az Isten gondolatai, a próféták álmai, a szentek sejtelmei, a legmélyebb teologia. Elragadtatott imádsággal fogtad át az Istent; megtehetted, mert Krisztus lelkén kívül senki sem közelítette meg úgy az Urat. Elborítottad Őt csodálatoddal, hódolatoddal, dicséreteddel. Megközelítetted végtelen, teremtetlen glóriáját. Az Isten tökéletességei elelvonultak előtted: mindenhatósága, örökkévalósága, végtelensége, teremtő ereje, méltósága, szépsége, azután teste,

lelke, élete, szenvedése. Végigsurransz minden léptén, megcsókolod minden nyomát, és te zenged dicsőségének legédesebb himnuszát: Szent, szent, szent...

Úrfelmutatásra.

Ragyogó angyalok, s az édes Szűz tüzes lelke elragadtatással imádják az alázatos Urat az Oltáriszentségben. Szűzanyja és angyalok imádják ott fenn, itt pedig én legyek az Ő dicsérő, imádó angyala. «Lauda Sion Salvatorem . . .» Jönnek hódolni, jönnek némán: angyalfejekkel van tele a lég . . .

Én Uram, én Istenem. (7 é. 7x40 n. b.)

Édes Jézusom, véred melege olvassza fel szivem jegét, és Szűzanyád áldozata sugalmazza lelkemet. Ó édes, vérből való, véreddel éltető Jézusom!

Istenem és mindenem! (50 n. b.)

Úrfelmutatás után.

Szent Szűzanyám, neked a kereszt alatt kellett állnod, mert szeretted Jézust. Az Úr Jézus magához csatolt méltóságban, kegyelemben, s örömben, tehát bajban és bánatban is. Te nem maradhattál

el: megosztottad Fiad koszorúját, trónját, szívét, úgy kell megosztanod keservét. Ó te résztvevő bánatnak vértanuja! Bánkódol Vele, mert szereted Őt. Eleget teszel, szenvedsz Vele érettünk, Vele bánkódol, Vele siratod bűneinket, s megnyitod a sorát azoknak az elragadóan szép lelkeknek, akik mások bűnéért szenvednek, és magukat értük Istennek elégtételül bemutatják. E nyomokat a te édes egyszülött Fiad, Jézus tapodta a kemény, önző világba, mint páratlanul mély és gyengéd lelkének nyomait. Mindebben édes Szűz, te igazits el majd, tőled tanuljak szánni és szeretni.

Áldozásra.

«Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondjad és meggyógyul az én lelkem.» (Háromszor.)

Jézusom, szeretsz engem. Ime, az én szerelmesem! Elhagytad az eget, és lejöttél, mert szerettél, úgy tettél, mint a királyleány, ki jegyese kunyhójába vonul. Te is igy szeretsz engem, ó Uram, Istenem, és szereteted hevével értékem,

méltóságom és reményem öntudatára ébresztel. Szeretlek — mondod — mint testvéremet és örökösömet. Szeretlek! Ébredj! . . . szeretetem lángját lehelem arcodba. Ah, igen, ettől elbódulok! Szeret, s szeret az Úr Jézus. Csüggedni, rossz lenni már nem tudok. Az Isten fiának lelkülete az én részem. Megszentelem érzelmeimet, gondolataimat, életemet. Jöjj, Uram Jézus! . . .

Könyörögjünk. Édes Jézus, áldj meg engem szerető Szived áldásával, melyből az ég és föld számára minden áldás ered. Áldj meg és add, hogy lelkem úgy szeressen, hogy győzzön. Legszentebb Szűzanyád szeretetéért add, hogy lelkem, szivem, értelmem, akaratom és emlékezetem, egész valóm a Tiéd legyen és maradjon most és mindörökké. Amen.

Befejezésre.

Ima a boldogságos szent Szűz Szívéhez.

(VII. Pius pápa ezen imának egyszeri elmondásáért 60 napi búcsút, akik pedig életükön át gyakrabban elimádkozták, haláluk órájában teljes búcsút engedélyezett.)

Mária Szíve, szeretetre legméltóbb Szív,

méltó tárgya az imádandó Szentháromság tetszésének, s az angyalok és emberek tiszteletének; Jézus Szívéhez hasonló Szív; nyomoraink iránt jósággal és részvéttel teljes Szív; törd meg szívünk jegét, hogy minden gyönyörét a mi Üdvözítőnk imádandó Szívének szerelmében s a te erényeid szeretetében találja. Őrködjél az Anyaszentegyház fölött, védelmezd és légy számára az erősségnek tornya, melyen belül biztonságban legyen ellenségeink minden támadása ellen. Légy a mi Istenhez vezető utunk; légy segélyünk a megpróbáltatásokban, vigasztalásunk a szenvedésekben, erőnk a kisértésekben, menedékünk a gyötrelmekben. Állj mellettünk főleg halálunk óráján, azon rettentő pillanatban, midőn a pokol minden erejét megfeszíti, hogy lelkünket Isten kezeiből kiragadja. Éreztesd velünk e döntő percben Jézus Szíve fölött gyakorolt minden hatalmadat, menedéket adván az Ő irgalmának kebelén, hogy Őt veled együtt áldhassuk az égben mindörökön örökké.

Mindig, mindenki, és mindenütt ismerje, dicsérje, szeresse és dicsőítse Jézus isteni, és Mária szeplőtelen Szívét! Amen.

Ima szent Józsefhez.

Szűzek oltalma és pártfogója, szent József, akinek hűséges oltalmára maga az ártatlanság, Jézus Krisztus és a szűzek Szűze, Mária volt reá bízva. Erre a két drága zálogra, Jézusra és a szent Szűzre kérve-kérlek, esz-

közöld ki számomra, hogy minden tisztátalanságtól menten, tiszta lélekkel, szívvel, testtel mindig ártatlanul követhessem Jézust és a szent Szűzet. Amen.

SZENTMISE A HALOTTAKÉRT.

Szentmise előtt.

A csillagokat el nem érem, de Krisztus eléri. Az én imám egy kis sóhaj, az nem töri át az egeket, hanem az isteni megváltó szenvedésteljes szeretete elér oda. Mit is tehetek én? Nagyon keveset, hanem Ő nagyon sokat tehet. Ha én elmegyek a szentmisére, és azt felajánlom halottaim sorsáért, ez többet ér, mintha én imádkozom, mert ott Krisztus áldozata esik latba. Ha tehát imádkozni akarunk, a mi halottainkért, imádkozzunk az Úr Jézus Krisztussal. Ő megfizet. Mivel? Pénzzel? Nem, hanem vérrel, áldozattal.

Én belezárom a szivembe mindazokat, akiket szeretek. Nem hideg kő és érc, hanem meleg szív legyen emlékük megóvója, örökké virágzó élő koporsója. Nem hideg ércre írom a te emlékedet, hanem szerető szívembe! A lelkeknek

nem koporsó kell, hanem szív, az embereket szívbe kell temetni: a mi szívünkbe. A mi szívünkbe csak? Nem, Jézus Szívébe, mert a mi szívünk egyedül nem tudja az ő nagy érdekeiket biztosítani. De aki Jézus Szívében van eltemetve, abban az örökké virágos élő koporsóban, az bizonyára él örökké.

Szentmise kezdetére.

Gyönyörű Egyház, Krisztus jegyese, kincstárosa, kinek kezeire Krisztus vérének gyöngyei bízvák... ó, segíts! Nem kímélem magamat, vért, könnyet adok én is: ciliciumot töviskoszorúdhoz, keresztedhez szenvedéseim vándorbotját kötöm: de kérlek.

Szeretem az Egyház áldott, anyai hatalmát. Látom, hogy ez a hatalom a szív minden igényének megfelel; gyermekeit megtanítja hinni, bízni, lelkesülni; lépcsőket vájt a tökéletesség magaslataira; megindítja a bátor, a hősies lelkek sorait; de a szív sebeit is gondozza; letérdeltet a tisztítóhely párkányaira, s imádkozik: — Emlékezzél meg szenvedéseidről, s szentjeidnek érdemei-

ről, és engedd el kevésbbé jó gyermekeid, sőt hálátlan híveid büntetését. Ó kedves, szép Egyház, engedd, hogy hozzád símuljak, te nemes édesanyám! Engedd megcsodálnom érzelmeidet, gyermekeidet el nem felejtheted; hisz Krisztus vérével tápláltad, adtál nekik tejet és bort, édesebbet, mint Engaddi szőlőjéből. Hogyne szeretnéd tieidet ott túl is; hiszen gyermekeid, megismered arcukat, hangjukat; emlékszel, hogy énekeidet énekelték, Evangéliumodat hallgatták; relikviáidat tisztelték; kebledre rejtették arcukat; te bírtad őket csitítani, te egyedül; most is segíts rajtuk!

Szentleckére.

«Testvérek! Nem akarjuk, hogy tudatlanságban legyetek az elhunytak felől, hogy ne bánkódjatok, mint egyesek, kiknek nincs reménységük. Mert ha hisszük, hogy Krisztus Jézus meghalt és feltámadott: úgy Isten azokat is, kik elaludtak Jézusban, előhozza Övele. Mert azt mondjuk nektek az Úr igéjével, hogy mi, akik élünk, kik élve maradunk az eljövetelig, nem előzzük meg azokat, kik elaludtak; mert maga az Úr a parancsszóra, az arkangyal szavára és az Isten harsonájára leszáll az égből és a halottak, kik Krisztusban vannak, először támadnak föl.

Azután mi, akik élünk, kik meghagyattunk, együtt ragadtatunk el azokkal a felhőkbe, Krisztus elé az égbe és így mindenkor az Úrral leszünk. Annak okáért vigasztaljátok egymást az igékkel.»

(Szent Pál apostolnak a Tesszalonikabeliekhez írt levele. 1, 4.)

Evangéliumra.

«Az időben mondá Mária Jézusnak: Uram, ha itt lettél volna, az én bátyám nem halt volna meg. De most is tudom, hogy amit kérsz az Istentől, megadja Neked az Isten. Mondá neki Jézus: Feltámad a te bátyád. Mondá neki Márta: Tudom, hogy feltámad az utolsó napon. Mondá neki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet; aki Énbennem hisz, ha szintén meghal is, élni fog és minden, aki él és Énbennem hisz, nem hal meg mindörökké. Hiszed ezt? Mondá neki: Igen, Uram, én hiszem, hogy Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia, Ki e világra jöttél.» (János 5, 21—27.)

Felajánlásra.

Fogadd el, Uram, ezt az értékes felajánlást, melyet Neked a tisztítótűzben szenvedő lelkekért bemutatok, hogy azok mielőbb szenteid seregével az örök hazában egyesüljenek. Édes jó Istenem, kinek irgalma sem irgalmat, sem határt nem ismer, fogadd kegyesen könyörgésemet; és szüleim, testvéreim, rokonaim, barátaim és jótevőim lel-

kének, kik életükben hűségesen megvallották a Te szent nevedet s a Te kegyelmedben haltak meg, adj teljes bűnbocsánatot, s engedd el nekik a kimért büntetéseket. Vess egy kegyelemteljes pillantást a felajánlásra, melyet ezen áldott lelkekért Neked bemutatok, s miként az életben az igaz keresztény hit kegyelmében részesítetted őket, úgy most részeltesd őket abban a nagy megjutalmazásban, melyet Jézus az ő hűséges szolgáinak megigért volt. Kérlek Téged, ó Uram, Jézus Krisztusnak, a Te szent Fiadnak érdemeire, ki Teveled és a Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik mindörökkön örökké. Amen. (Szent Gergely.)

Prefációra.

A tisztítóhely lelkei maguk égnek a vágytól, hogy eleget tegyenek, hogy lelkükről a foltot, az árnyat letöröljék, hogy szívük nagy-nagy fájdalmát oltsák s a sokszor megvetett, ignorált és gyávaságban meg nem követett Istent megengeszteljék.

Mit tegyünk? Hah, tenni, tenni itt már különbet nem lehet, mint a legnagyobbat, amit a szeretet tehet: szenvedés tüzében valamikép megsemmisülni és a lángon keresztül az imádott Jegyes karjaiba megtisztulva repülni! A szeretet

meg akar semmisülni foltjaiban, salakjában, hogy megdicsőülten, s szerelemittasan nézzen az örök szeretet szemébe.

Amily mohó vággyal akarnak szenvedni, hogy Istennek elégtételt nyujtsanak, époly mohón kívánják, hogy az elégtételt értük mi is Istennek bemutassuk, hogy szenvedéseinkkel, bőjtjeinkkel, imáinkkal segítségükre siessünk. Igen, segítsük őket! Lábainknál a virágok, a jócselekedetek, melyekből koszorút köthetünk nekik. Hatalmunkban áll levenni fejükről a gyászfátyolt és levonni lantjukról a szemfedőt. Testvéri kézzel elsimíthatjuk arcukról a szent szomorúságot és fölajánlhatjuk nekik a vígság olaját. Hozzuk hát elő a liliomos jegyesi öltönyt, kenjük föl fejüket olajjal, koszorúzzuk meg őket, mirtuszt a hajukba, pálmát a kezükbe, s zörgessünk a mennyország kapuin; megnyílnak nekik. Egy lelkes tekintet az örök hazába, egy mély lélekzés az örök tavasz leheletéből, az megoldja némaságukat, s ők rázendítenek az örök ifjúság és az isteni élet énekére!

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvös,

hogy mindenütt és minden időben háladalt zengjünk Neked, szentséges Urunk, mindenható Atyaisten, Krisztus Urunk által. Akiben számunkra a boldog feltámadás reménye kigyulladt, hogy akiket a meghalás biztos kényszere szomorít: azokat megvigasztalja a jövő halhatatlanság ígérete. Uram, a Te híveidnek élete ugyanis csak megváltozik, de nem szűnik meg s miután ennek a földi tartózkodásnak a hajléka szétesik: az égben örökkévaló lakásuk lesz. És azért az angyalok és főangyalok, a trónálló és uralkodó égi szellemekkel és a mennyei seregek egész díszkíséretével együtt zengjük dicsőségednek himnuszát s hangoztatjuk szüntelenül:

Szent, szent, szent . . .

Kánonra.

Regem, cui omnia vivunt, venite, adoremus! Azt a nagy, azt az igazi Királyt, azt a fölényes hatalmat, mely halált nem ismer, jöjjetek, imádjuk. Hozzá futamodunk, hogy Neki hódoljunk. Aki ugyanis e hatalmat fölismeri s ahhoz híven ragaszkodik, az hasonlóképen halált nem ismer.

Ah mily élet az, mily élet az, melyen az örökkévalóság érzete át nem tör; mily szerencsétlen öntudatlanság, melyre a világias élet korlátoltsága ráül, mint

lávakéreg az olajfás berekre! Most látok, a végtelenség tornácaiban kitágult látásom; az Isten hegyein állok s a végtelen öröm s erő élete leng felém.

Consecratio. (Átváltoztatás.)

Ki a szenvedés előtti napon szent és tiszteletreméltó kezébe vette a kenyeret, fölemelte szemét az égre, Hozzád, mindenható Atyaisten, Neked hálát adott, a kenyeret megáldotta, megtörte és tanítványainak adta e szavakkal: Vegyétek és egyetek ebből mindnyájan:

Mert ez az én testem.

Hasonlóképen, miután megvacsoráltak, e drága kelyhet is szent és tiszteletreméltó kezébe vette, Neked ismét hálát adott, a kelyhet megáldotta és tanítványainak adta, miközben mondta: Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan:

Mert ez az én véremnek kelyhe, az új és örök szövetségé, a hitnek titka, mely éretted és sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.

Valahányszor ezt cselekszitek, az én emlékezetemre cselekedjétek.

Úrfelmutatás után.

Szemben állnak a lelkek Veled, Istenem, mint a lét óceánjával, mint emésztő tűzzel, melytől világok zsugorodnak s

lehelletétől hamuvá válnak. Ez a végtelen Isten veti latba a fejletlen lélek súlyát, de Krisztus vérét, s a kegyelem zománcát látván rajta, kegyelmez neki. Az Isten megnyitja a lélek szemét, hogy lássa saját alaktalanságát, csúfságát, nyomott, alacsony lelkületét; e szemlélettől lesz igazán alázatossá és bűnbánóvá.

Ah szegény, szegény, vak, süketnéma lelkem, Isten kórházának dédelgetett betegje! Isten csodái környékeztek, s nem vetettem ügyet az örök szépség és szeretet pihegésére; hideg voltam s ah, hacsak az lettem volna, de hálátlan, kegyetlen, barbár voltam. No, de az édes, lágy, s erős örök szeretet mégis ide emelt, és az álomból az örök élet csókjával ébresztett föl. Szemembe nézett, s én az övébe, s láttam, amitől szinte megsemmisültem; láttam a szemrehányó fájdalom kifejezését az Isten arcán! Ah, ez nekem szólt. Ó finom, érzékeny, lelki Lélek, szent, szent, megszomorított Lélek, árnyékodba borulok, a te nagyságod s erőd árnyékában húzom meg magam... Te teremtesz semmiből és újjáteremtesz most durvaságom, érzé-

ketlenségem semmiségéből üdvözült léiekké. Te teszed ezt, Te, aki mindent teszesz, aki mindent alkotsz, vályogból embert, és léha vályogvetőből üdvözült lelket. Ó, a te kezed bennem lét, s rajtam üdvösség. »Posuisti super me manum tuam...« Alleluja!

Memento.

Emlékezzél meg, Uram, N. N. szolgáidról és szolgálóidról is, kik bennünket megelőzve költöztek el a hit jelével és a béke álmát alusszák, Esedezünk, Uram, hogy nekik és mindazoknak, kik Krisztusban nyugodtak el, az enyhülés, világosság és béke helyét megadd. Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Áldozásra.

Ó örök világosság, mely áthatsz mindenen, mint a sötét sugarak. Világositsatok fel, hogy szent az Isten. Irgalmazz nekem!

Értem már az Isten igazságosságának két cherubját, melyet az égi paradicsom elé állított. Hallom a szózatot: Vesd le saruidat! Tisztulj! Tűz által is. Istenem, Te vagy a valóság, az igazság, a szentség; ami van, ami erő, ami szépség,

erény, tökély van, az a Tied; ami nincs, ami tagadás, ami ellenkezik Veled, az meg nem áll Előtted. Már most elgondolom, mennyi bűnöm van ebben a világításban, s mily érdemes vagyok a büntetésre. Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondjad és meggyógyul az én lelkem.

Utolsó Evangéliumra.

Deus meus et omnia! De hozzátok is van szavam — mondja az elköltözött nekünk — ébredjetek, míg éltek! Föl, föl e hegyre, lelkek; csapjon meg a másvilág szenteket és hősöket nevelő óceános lehelete; hozzátok öntudatotokra, hogy kik vagytok ti, ti a mulandóság álruhájában járó örökkévalóságok. Ah édes elköltözött, juttasd ez érzést nekem, megdicsőült barátságunk és összetartozandóságunk zálogául! Emelj magadhoz; nézz reám, hogy megnyíljék az én szemem is!

Befejezés.

A mélységből kiáltok, Uram, Hozzád...
Adj, Uram, örök nyugodalmat stb....

A megholt hívekért.

(Szent Gertrud.)

Jóságos Uram, Jézus Krisztusom, ki annyi bájjal és szépséggel tündökölsz az isteni fönség dicsőségében, s az örök halhatatlanság fényében, én az egész világmindenség legutolsó teremtménye, alázatosan lábaidhoz borulok és imádlak Téged; nincs is más kívánság szívem és lelkem mélyén, mint hogy Neked dicséret és dicsőség adassék. Kérlek Téged, szeretetre legméltóbb Üdvözítőm, feloldva büntetéseiktől vezesd be ezekben a napokban a Neked legkedvesebb szenvedő lelkeket az örök boldogságba.

Esennen kérem meg irgalmas kegyelmedet, hogy emlékezzél meg szüleim, rokonaim, barátaim és jótevőim lelkiüdvéről; továbbá azokról, kiket figyelmembe ajánlottak, vagy akiknek énmiattam is van valami szenvedni valójuk a purgatóriumban. Kegyeskedjél, Uram, enyhíteni szenvedéseiket vagy akár irgalmad vizével kioltani égő lángjaikat. Ezért a kegyelemért könyörgök, ó Uram, keserves kínszenvedésed és halálodra való tekintettel. Én, legnyomorultabb bűnös, Neked, a királyok Királyának ajándékozom, míg csak élek, egész testemet és egész lelkemet, hogy csak a Te akaratodat kövessem, s imádandó fönséged dicsőségét keressem. Felajánlom továbbá mindazt a szenvedést és türelmet, melyet testem és szívem kellemetlenség vagy betegség folyamán mindez ideig elszenvedett vagy a jövőben szenvedni fog;

belenyugszom minden szenvedésbe, mely szent tetszésedből kifolyólag testben vagy lélekben érni fog; csak szabadítsd meg a tisztítótűzben szenvedő lelkeket, s örök boldogsággal jutalmazd meg őket. Leborulva Előtted, alázattal kérek bocsánatot és irgalmat a szegény lelkek számára.

Uram, nyujts enyhítést kínjaikban, szabadítsd meg őket szenvedéseiktől, töltsd be vágyaikat isteni arcod látásával, hogy így megvigasztalódva, dicsőségedtől és nagyságodtól fellelkesülve, szent nevedet egy egész örökkévalóságon át szüntelenül dicsőíthessék. Amen.

IV.

A KEGYELEMSZIVÁRVÁNY HÉT FÉNYSUGARA.

A KERESZTSÉG.

Milyen keresztény vagy, ha újjá nem születtél; milyen hívő, ha örvendezni és erősnek lenni meg nem tanultál; milyen katholikus, ha végtelen boldogságod előnyeinek öntudatára nem ébredtél? Ünneplő, örvendező, kegyelmeit élvező, Istenhez símuló, édes-erős jelenlétében élő, lelket kincsnek, drágagyöngynek néző lelkület nélkül nem jutunk számba. Katholikusnak, krisztusinak kell lennem következetesen.

Hálásak lehetünk az Úr iránt, hogy Ő ezt az erőt akkor magyarázta meg nekünk jól, mikor azt mondta: Ti vagytok a föld sava.

Ez nekem először azt jelenti, hogy hitem, s szeretetem által ízes lesz bennem és nekem az élet; ízt kap és jól esik; kedvem van hozzá, s örömöm van rajta. Akik Krisztust szeretik, azoknak ízes az életük; akik pedig nem szeretik,

azoknak ízetlen a lét, unalmas az élet. Mintha Krisztus Urunk azt mondaná: Legyen ízes az éltetek, s ne hagyjátok a lét uralmát kiverődni magatokon! Ha Istenben éltek, akkor úgyis az isteni virágzik ki rajtatok, s ti azt élitek s megtapasztaljátok: isteni gondolatok olvastok ki a természetből, isteni akarattal találkoztok lépten-nyomon, isteni motivumok szerint indultok s dolgoztok, isteni célok felé iparkodtok. S ha ilyenek vagytok, akkor máris győztetek, s kiemelkedtetek a lét unalma, a világ értelmetlensége s az élet céltalansága felé.

Továbbá ez a nagy szó azt jelenti nekem, hogy szellemi só van bennetek, azaz ízléstek van a világ, s az élet alakítására. Nagy tudomány ez; sőt nem annyira tudomány, mint inkább adomány. Tehát a föld sava ízlést jelent; ízlést: a belső élethez, a lélek neveléséhez, hogy az embernek necsak feje, száraz gondolatokkal teletömött feje, hanem szíve, meleg, erős érzésekkel átjárt szíve legyen; ízlést az érzéseknek, s indulatoknak, mondjuk: a szív redőinek alkalmas elrendezéséhez, a krisztusi ha-

sonlatosságnak kidolgozásához, szóval: a föld sava annyit tesz, mint ízléses, mértékes, elegáns lelkület szemben az ízléstelen, mértéktelen csordaemberrel.

Harmadik értelme is lehet a nagy mondásnak: Az, hogy amint az ételt sóval, úgy az életet lélekkel kell meghinteni. Bennetek is van ilyen só, melyet megérez a világ s ez: a nagy hit, melytől harmonikus lesz a lelkünk; a lélek értékének tudata, mely tisztelettel és jóindulattal tölt el embertársaink iránt; azután a nagy bizalom Istenbe, s az ő minket megtisztító és megerősítő kegyelmébe; azután a türelem, mellyel elviselni tudjuk a rosszat, s kivárni tudjuk a jobbat. Ez a lélek, ez a só leolvad rólunk, belevegyül az életbe, ott kavarog, elhat a blazirt világhoz, s ingerli fiainak fáradt érzékeit, s bármily blazirtak legyenek, megérzik. Megérzik az ízt, a tartalmat, az erőt, s végre engednek indításainak, hiszen több életet kínál nekik.

*

Nem hiszek tehát a sötétségben, a szomorúságban, a reménytelenségben; ha fáradt filozofusainktól magam is fony-

nyadni kezdek, nekimegyek hegynek, völgynek s a vadrózsa, pipacs és búzavirág azt kiáltja: Nincs igazuk. Azután betértek a templomba, ahol az Oltáriszentségben, s az Egyház áldásaiban vízre, gyertyára, hamura, oltárra, szent szerekre, Krisztus ruhájának szegélyére ismerek: Jézus van velem — kiáltom — nem járok sötétségben. Házában élek, s világosságát és szeretetét élvezem.

Nagyrabecsülöm, hogy az Egyházban vagyok, mert itt mindenfelől fény és meleg árad felém. Akik kívül vannak, azok ezt átlag nem értik, de aki élvezi az Urat, s szentségeiben közvetlen benyomásait veszi, az tudja, mit tesz, házon kívül lenni, s érti a szentek kemény beszédét, mely a bárkán kívül való vízözönre, és a házon kívül való sötétségre óva és fenyegetve figyelmeztet.

*

Uram, királyom, jó nekem itt lennem! Hála Neked, Uram, hogy létesítetted a katholikus Egyházat! Hála Neked, Uram, hogy Egyházad megőrizte az Evangéliumot, sértetlenül fenntartotta Krisztus misztériumait, és átszármaztatta hozzánk

valamennyi nagy ideálját. Hálát adok Neked, Uram, hogy szírtre állítottad és bástyákat építettél neki isteni jogokból az isteni érdekek megvédésére az állati erőszak, s emberi szenvedély ellen. Hála Neked, Uram, hogy Egyházadban rejlett az Evangélium veleje s rajta fakasztottál új életet, új rügyeket, lombot és virágot.

Uram, olajamat óvom, lelki életemet ápolom; imáimat, elmélkedéseimet el nem hanyagolom, a szentségekhez járulok; fegyelmezem s nevelem magamat: Uram, királyom, jó nekem itt lennem!

A BÉRMÁLÁS.

A Szentlélek pünkösdkor fölségesen, és páratlanul lejön és ismétli a régi szót: Teremtsünk embert isteni hasonlatosságra. Milyen az?

A lelki szépség típusa. Ezt nézik próféták, apostolok, szentek és hívek, ezt beszélik, ezt festik, vésik. Ezen dolgozik az apostoli Egyház: az erényes, művelt, tiszta lélek szépségén. Athénben szép szobrok álltak úton-útfélen, hogy a nép ízlése finomodjék; a kereszténységben a lelki szépség múzeumai nyílnak; az

oltárok piadesztálján állnak a műremekek; azokat nézzük, tiszteljük, csodáljuk.

Az erő típusa, annak a törhetetlen, egyenes, természetes érzésnek ereje, mely az erényben rejlik. Együttérzés Istennel! Ez lehet a gyermekben, a leányban. E szeretetben egyszerűvé, életrevalóvá, gyakorlativá, kedvessé válik a lélek; nemesíti környezetét, s érvényesül mindenütt, otthon, a tűzhelynél, a betegágynál, a társaságban, a koporsónál...

Az Istennel telt lélek típusa, melynek érzéke van a mélység iránt, érzéke Isten és kegyelem iránt. Van érzéke az élet tisztasága iránt, melyből öröm, vidámság, jókedv fakad. A világ szomorú; előbb-utóbb kiverődik rajta az üresség, mint szomorúság. Klasszikus példa erre a pogányság, a derült életprogrammal, s a szép istenőkkel, kik nem bírták mosolyra gyujtani a földet. Ó be jó nekünk, kik a földre a tiszta szív öntudatával, s az égbe az örök remény lelkesedésével tekinthetünk.

*

Ó Uram, illess, érints engem! Érezzem a tiszta halhatatlan élet áramát lel-

kemben! Tisztuljanak szemeim a füsttől, a ködtől... tisztuljon agyam, öntudatom a bódító lármától... Jöjj, nézz bele lelkembe és mondd nekem: Te isteni lélek, örök és halhatatlan gyermekem, időben s térben jársz s sokféle terheltség száll meg végig a kultúrák hosszú során. Ne veszítsd el érzékedet természeted fölényes, értékes méltósága iránt. Ne szolgálj semminek, hanem uralkodjál mindenen: időn is, szépségen is, hatalmon is, hogy elévülhetetlen, üde, egészséges légy. Érezd az isteni élet temperamentumát magadban; szakajtóval ne borítsd le fényévekkel ki nem mérhető lelki világodat; ízlésedet ne rontsd el, érezd meg a földízt, s a hullaszagot mindazon, ami a világot veled fölcserélni megkísérli. Nem, nem; azok fölcserélhetetlen, mert összehasonlíthatatlan értékek, melyek így állnak szemben, világ, erők, tudomány, kultúra, intézmények, lét- és életmód egyfelől, másfelől pedig Te, akiben a szellem, öntudat képezi fény- és erőforrását, súlypontját és központját tudománynak, kultúrának, lét- és életmódnak! Te vagy a világ koro-

nája, mely kivirágzik akkor, ha tudással, kultúrával energiád kifejtésével is szolgálod a legtöbbet, az isteni értéket. Deus meus et omnia.

A PENITENCIATARTÁS.

A bűnösség abban van, hogy Istentől elfordultak vagyunk. Nemcsak akaratunk, s az Ő akarata közt, hanem a lelkünk valósága, s Ő közte szakadás van. A bűnt tehát nemcsak mint rossz cselekedetet kell tekintenünk, mely természetünk ellen, saját kötelességünk ellen van, hanem szakadásnak kell néznünk, s Istentől való elhajlásnak. Mikor vétkezünk, megsértjük az Urat, s szétszakítjuk a kapcsolatot köztünk és Közte. A malaszt visszaadja ez összeköttetést, s ezáltal eltörli a bűnt. Ezt jó lesz nagyon a szívünkre vennünk, s ezáltal is a bűn sötét, s végzetes titokzatosságától rettegnünk. Először is ne gyöngítsük a bűn sajátos értelmét, s ne mondjuk, hogy helytelen, s természetünkkel ellenkező cselekvés, ne mondjuk, hogy normális hiba, hanem fogjuk meg ezt is gyökerén, s mondjuk, hogy szakítás Istennel, hogy

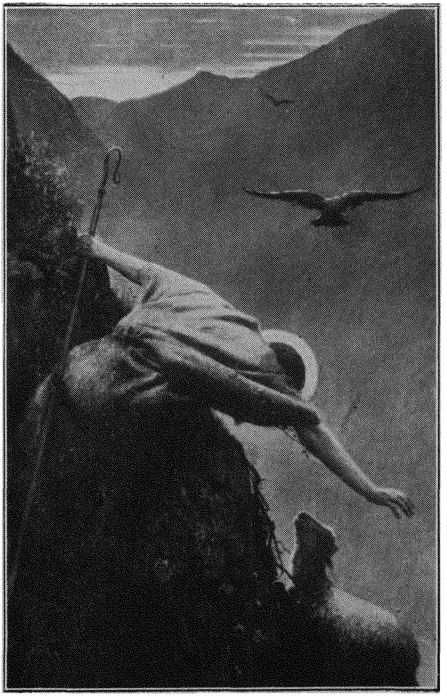

elszakadás, elpártolás Tőle, s hogy más, sötét hatalmakhoz való szegődés. Másodszor érezzük át élénken, hogyha az Istennel való kapcsolatot szétszakítjuk, akkor az erős, boldog élet gyökeréről tépődünk le, s mi lesz velünk? Ott nekem nincs helyem. Nekem kapcsolat kell Vele. E kapcsolat emel, segít a Szentlélekhez.

Az ember rombol; Ő, a Szentlélek, pedig teremt. A bűnbeesett lelkek olyanok, mint az elégő csillagok, kihülő világok. A halál megy végig rajtuk. De nyomában jár a Szentlélek, s ami meghalt: az föltámad, ami kihült: az föléled, s ami kialudt: az kigyullad. Nem fogy ki a lelki világok teremtéséből. Nincs kötve helyhez, s időhöz; pillanat alatt beállhat, s ha sötét és torz is a bűnös lelke, a bánat, s szentség révén a Szentlélek azt megint földi mennyországgá avatja.

*

Ó, fölséges Teremtőlélek! Te mindig életet és örömöt hozol. Inspirációd mindig a bánat, az alázat. Az elpusztult lelkivilágot bepermetezed könnyel s a lelki halálba hanyatló lelket megint föl-

kened az élet, s öröm olajával. A Te vizeid bánatkönnyek, a keresztvíz. Olajod a lélek kenete, a chrisma, a katechumenek, s a betegek olaja. Ó Szentlélek, kérlek, permetezz, locsolj, moss meg engem; erősíts, segíts, kenj föl engem, hogy soha meg ne szomorítsalak, soha ki ne oltsalak!

Gyónási imák.

Előkészület és lelkiismeretvizsgálat.

Fogjunk nagy szívvel lelkünk tisztításához; alázkodjunk meg és gyónjunk meg alaposan. Ne mondjuk, hogy nem találunk bűnt. Lehet, hogy néha nincs nagyobb megzavarodásunk, de az nagyon néha van; mert az emberi szív, mint a víz a malomkerék alatt, egyre gyűrűzik, karikákat, fodrokat vet, s ki nem fogy. A szívben gondolatok, mozdulatok egyre változnak. Hullámzását nem is érezzük, mert megszoktuk. Gondolataink oly számosak, mint az ég csillagai; szívünk érzelmei oly kiszámíthatatlanok, mint a tenger hullámai. »Csalárd a szív«, elrejti indító okait, hi-

tegeti, szépítgeti, mert szereti önmagát: hízeleg magának, ábrándozik arról, hogy mily jó; hisz jóakaratában, bámulja ösztöneit. Csak lassan kezdünk felülemelkedni ezen káprázatokon; hidegen tekintünk magunkra, s akkor észreveszünk oly tüneteket, melyek mind jobban sürgetnek, hogy vigyázzunk magunkra; megrendítik önbizalmunkat; gyanakodva vizsgáljuk szívünk fodrait, redőit s kezdjük látni, hogy kevélyek, hiúk, gyávák, jellemtelenek, röstek, szeszélyesek, kelletlenek, sértők, s merevek, zsarnokiak, összeférhetetlenek vagyunk; — hogy megalkudtunk sok apróságon, s eladtuk szívünk aspirációit; hogy durvák és műveletlenek vagyunk, hogy vastag önzés a bundánk, hogy beteges, erőtlen fellépés jellemez, — hogy nem tudunk erősen akarni s mint a kátyuba beleakadt szekér; dőlöngünk.

A bűn e részben is kétféle, hogy vannak bűnök akaratból, és vannak gyarlóságból. Néha hidegen, öntudatosan számítva, máskor homályos tudattal, ösztönszerűen vétkezünk. A második osztály nyit a törekvéseknek óriás tért.

Gyarlóságunkban vétkezünk, ha türelmetlenül kifakadunk, ha képzelődünk, meggondolatlanul gyanakodunk, hirtelenkedve ítélünk, rossz kedvünket le nem győzzük, kelletlenül elhagyjuk magunkat, fegyelmezetlenül oly szavakat mondunk, melyek kisiklanak és sértenek, a szórakozottság ellen nem küzdünk, a lanyhaságnak engedünk, hűtlenül viselkedünk, különfélét gondolunk, és nem őrizzük önmagunkat, — hiányzik a mérséklet, megfontolás. Megalkuszunk, bizonyos hibákat fel sem veszünk... Hány ilyen hiba van bennünk, melyet a felvilágosult szem meglát, s elkerülni iparkodik. Mea culpa!

Ne röstelkedjünk gyónásainkban ugyanazokkal a bűnökkel előállni. Ha szándékos a bűnünk, miért röstelnénk magunkat megalázni? Ha valaki hazudik, ha társát egyre kíméletlenül traktálja, ha úgy beszél, hogy mások botránkoznak, akkor a röstelkedés a jóakarat hiánya volna. Ha nem igen szántszándékos a bünük, akkor meg nincs mit nagyon röstelni; a hiba megesett, de váltson ki törekvést is! Megismerjük magunkat, s

igy gyónunk majd: Én ezen hibám ellen nem küzdtem, vagy néha elhagytam magam, hibámmal szemben közönyös, nembánom voltam. Tehát fogjuk meg magunkat erős, hozzáértő kézzel, s terjeszkedjünk *a)* oly hibákra, melyeket szántszándékkal követtünk el, *b)* melyeket már többször szivünkre vettünk, *c)* melyek mások megütközésére szolgálnak, *d)* azokra, melyek visszaokhetnek, *e)* vagy melyek, ha csekélyek is, de nagy szenvedélyekre utalnak.

Nagy kegyelem, ha valaki mélyen átérzi bűnösségét, az már szívvel lát. Nézzünk végig életünkön. Nekem is vannak bűneim: Isten ellen (hitetlenség, tiszteletlenség, bizalmatlanság, zúgolódás, káromlás); önmagam ellen (mértékletlenség, fegyelmetlenség, érzékiség, tisztátalanság, állhatatlanság, röstség, gyávaság, önzés); mások ellen (megszólás, rágalom, irigység, gyűlölet, igaztalanság, tettetés, erőszak); milyen vádakat hallat a tízparancsolat, az ötparancsolat? Mivel vádol a kötelességmulasztás? Mennyi bűn gondolatban és érzelemben, mennyi hiba a szentségek

körül! Hány léleknek okoztam botrányt!

Lelkemnek legmélyén eszmélek rá, milyen számlálhatatlanok a bűneim, a botlásaim, mennyi szeretetlenség vádol, mennyi közönyösség tompítja istenszolgálatomat, mennyi hanyagság, elfeledkezés, mennyi lélektelenség szűrődik tetteim közé. Mily tévedtek a gondolataim, mily szétszórt az áhítatom. Ah be szomorú, be szomorú színjáték vagyok Neked, Uram...

Lelkiismeretvizsgálat.

Isten tízparancsa: I. parancs. Imádkoztam-e mindennap? Szándékosan nem szórakoztam-e, hosszabb időn át nem mulasztottam-e el az imát? Önként nem kételkedtem-e a hitigazságokban? Folytattam-e hitellenes beszélgetést vagy hallgattam-e ilyet? Olvastam-e hit- és egyházellenes ujságokat, irásokat vagy könyveket? Nem terjesztettem vagy szerkesztettem-e ilyet? Szégyeltem-e hitemet? Nem voltam babonás? Kételkedtem-e Isten irgalmasságában? Vagy vakmerően bizakodtam-e? Az isteni Gondviselés ellen zúgolódtam-e? Megpróbáltatásokban nem voltam kislelkű vagy türelmetlen?

II. parancs. Isten vagy a szentek nevét könnyelműen nem mondtam-e ki? Nem káromkodtam-e? Szent dolgokról gúnyt nem

űztem-e? Más gúnyolódását hallgatva nem nevettem-e? Szükség nélkül, kételyben vagy hamisan nem esküdtem-e? (Hamis eskü, esküszegés.) Megtartottam-e fogadalmamat vagy teljesítettem-e pontosan?

III. parancs. Végeztem-e szükség nélkül szolgai munkát vasárnap és ünnepnapon? Nem mulasztottam-e el a szentmisét? Nem jöttem-e későn és nem mentem-e el korábban? Nem voltam-e szórakozott és figyelmetlen szentmise közben? Nem okoztam-e botrányt viselkedésemmel a templomban?

IV. parancs. Szüleimet, elöljáróimat, tanítóimat nem vetettem-e meg? Nem voltam-e irántuk önfejű, szeretetlen, makacs? Nem voltam-e engedetlen? Szüleimet nem ütöttem-e meg? Nem bántam-e velük durván, nem kívántam-e halálukat? Nem voltam-e dacos egyházi vagy világi elöljáróimmal szemben? Testvéreimmel nem civakodtam-e, nem veszekedtem-e, nem csábítottam-e őket bűnre? Gondoskodtam-e a gyermekeim és alárendeltjeim szükségleteiről? különösen vallásos neveltetésükről? Megengedtem-e nekik vagy más hozzámtartozónak, hogy bűnös alkalmakat vagy ismeretségeket kössenek?

V. parancs. Másnak testében nem tettem-e kárt? Veszekedés vagy verekedés közben nem ütöttem vagy sértettem-e meg mást? Szándékosan nem voltam-e haragos, nem tápláltam-e szívemben más iránt ellenszenvet? Gyűlölet vagy bosszúérzést szándékkal nem tűrtem-e meg magamban mások vagy rokonaim iránt? Nem éltem-e valakivel el-

lenségeskedésben? Nem kívántam-e másnak rosszat? Nem tettem-e kárt másnak lelkében botrány, bosszúság, rossz példa, bűnre való csábítás által? Nem adtam-e tanácsot a bűnre? Nem dicsértem-e a bűnt? Nem ösztönöztem-e mást a bűnre? (Kilenc idegen bűn.) Nem barátkoztam-e gonosz emberekkel? Nem tettem-e ki magamat a bűn veszélyének? A közeli bűn-alkalmakat nem kerestem-e? Talán jelenleg is bűnalkalmakban élek?

VI. és IX. parancs. Ügyelj különösen ezen bűnök számára és a súlyosbító körülményekre. Szándékosan és örömmel foglalkoztam-e tisztátalan gondolatokkal? Szándékosan okoztam-e magamnak ilyen érzelmeket? Örömmel gondoltam-e vissza az elkövetett bűnre? Nem akartam-e rossz szándékkal tisztátalan dolgot látni, hallani, megtenni? Tisztátalan dolgokat örömmel hallgattam, beszéltem, olvastam, néztem-e? (Rossz színházat, mozielőadást.) Érintettem-e magamon vagy máson? Tettem-e tisztátalan dolgot, egyedül vagy mással megengedtem-e ilyet? Nem voltam-e bűnös vagy veszélyes ismeretségben? Természetellenes bűnöket nem követtem-e el a tisztaság ellen? Nem vétkeztem-e házastársi kötelességek ellen?

VII. és X. parancs. Loptam-e idegen jószágot. Nem sértettem-e meg, nem csaltam-e? Nem használtam-e hibás mértéket, nem adtam-e el rossz árút, vagy nem dolgoztam-e hanyagul, nem kértem-e többet, mint ami megillet, nem mulasztottam-e el a

kártérítést? Nem pazaroltam-e el a vagyonomat?

VIII. parancs. Hazudtam-e másnak kárára, fontos dologban másként beszéltem és cselekedtem-e, mint ahogy gondolkodtam? Nem gyaláztam, nem szóltam-e meg mást, nem okoztam-e ezzel másnak becsületében kárt? Ok nélkül nem fedtem-e fel és nem mondtam-e el mások hibáit? Nem mondtam-e másokról valótlan hibákat, nem nagyítottam-e a meglevő hibát? Nem beszéltem-e szeretetlenül másokról, nem ítéltem-e el szeretetlenül, nem voltam-e gyanakvó?

Az Egyház öt parancsa. Megtartottam-e a parancsolt böjtöket? Tiltott napokon ettem-e húst? Nem vétettem-e a megtartóztatás ellen? Húsvétkor méltóképen járultam-e a szentségekhez? Tiltott időben mulatságokban nem vettem-e részt? (Tánc.)

A hét főbűn. Nem voltam-e büszke, gőgös, hiú? Nem vetettem-e meg másokat? Nem tapadt-e szívem a bűnös földi dolgokhoz, javakhoz? Adtam-e alamizsnát? Nem voltam-e irígy, károrvendő? Nem voltam-e részeg? Nem voltam-e lusta tanulásban, munkában?

Állapotbeli kötelességek: Hogyan töltöttem be ezeket, mint hajadon, férjezett, nős, özvegy, feljebbvaló, munkaadó vagy munkás?

Van-e még valami, ami lelkiismeretemet nyugtalanítaná?

Melyik a szokásos főhibám?

Bánat és erős fogadás.

A Getszemaniban szomorkodó Úr Jézus bánatának terhe alatt térdre esik, hogy lelkét Istenben megkönnyítse. Sötét a lelke, az »örök szomorúság« képe, mert bánatát elsősorban a bűn s az örök kárhozat okozza. Látja a bűnt rettenetes vizióban, melytől elernyed az Isten Báránya, ki elveszi a világ bűneit; érzi, hogy a bűn reászakad és fölsikolt a teher alatt. Ah ott vannak az én bűneim is; bár kitörölhetném rettenetes vizióból, bár leemelhetném szenvedő lelkedről, édes Megváltóm! A lelkek elvesznek... ...Ez a Megváltó halálos bánata! Kegyetlen, istentelen, borzalmas hatalom a bűn, rajta veszi ki érte sarcát az Úr! Ő fizet érte! A mélységből kiáltok Hozzád, Uram, hallgasd meg szómat és irgalmazz nekem!...

Harcot vív a lélek a test, az érzék ellen. Az Úr Jézus körül sziklák és tövisek, alvó tanítványok, a háttérben Jeruzsálem felett a vészthozó viharfelhő. A halál borzalmaitól megszállt Jézus fölébreszti érzelmes, küzdelmes áhitatának összes erőit, véres verejtékben

gyöngyözik imája, vágya, Istenhez való tapadása, vonzalma, bizalma; hideg, véres harmata ez tavaszi lelkének. Nem akar engedni. Sokan engednek. Azt mondják, hogy nem bírják és árulók, hittagadók, bűnösök lesznek. Jézus bírja és akarja és átfogja imájában az Istent. Vérzik, de nem enged! Ó, azok miatt az engedékeny, haldokló lelkek miatt agonizál Jézus, akik oly hamar fölhagynak a küzdelemmel. Megmutatja nekik, hogyan kell ellentállni a rossznak, »usque ad sanguinem«, a vérontásig. Ehhez a küzdőhöz közeledem szent alázattal, erre a véres, harmatos pázsitra leborulok én is. Ah Krisztus arénája az én harcterem, az Ő ügye az én dicsőségem; vérzek szívesen, de nem hátrálhatok! Akaratodat, Uram, szent akaratodat kell teljesítenem, küzdelemben, szenvedésben, örömben, betegségben.

Jézus mindnyájunkért gyászol, nagy engesztelő fájdalommal. Melyik szív maradna itt hideg? Isten értünk reszket, értünk szomorú, értünk zokog, mert szeret. Ide adja Magát, mert szeret. Mélységes fájdalommal ül istenarcán, ajkán

engesztelő panasz; hallom, ó, nekem szól, egyenesen nekem, senki másnak, mint nekem. »Te is megterheltél engem, te is fájdalmammá lettél, keserű, szomorú színjátékká nekem. Nézd, Téged is visellek, nézd átölellek, fölemellek, kiviszlek a bűn nyomorából. Tudod, hogy honnan mentelek? Tudod, hogy merre vitt sok szörnyű elesésed? Most fogom a kezed, most tiszta vagy, most áldozat lettem helyetted, mert nagyon szeretlek. És tudod, hogy a szeretetem erősebb, mint a vágyad? Tudod, hogy a szívemnek kiszökkenő szikrája életfogytiglan éget? Tudod, hogy az én áldozatos szívem téged vár, téged keres? Gondolj, gondolj erre mindig!«

Uram, én Istenem, mindenért eleget akarok Neked tenni, mindent jóvá akarok tenni, a Te dicséretedet akarom szolgálni engesztelésül a szégyenért, melyet Rajtad elkövettem! Ó gyujts meg engem eleven fáklyául, hogy hírdessem a Te világosságodat! Építs meg engem a Te kezeddel, hogy a szentség lakozzék bennem! Fogadj engem a Te szőlőkerted munkásául, hogy verítékesen

szolgáljalak. Ime, minden érzésem és akaratom, szívem és kezem a Tied. Fogadj el és kormányozz engem!

»Törekedjetek bemenni a szoros kapun.« A görögben az áll, hogy agonizáljatok ezért a belépésért. Élet-halálharccal vágjatok utat. Nem kímélek semmit, hogy a keskeny útra, a pontos törvénytartásra, szenvedélyeim, hajlamaim fegyelmezésére, önmegtagadásra, áldozatkészségre szorítsam magamat lélekkel, mely akarni tud.

Ima szentgyónás előtt.

Uram, Te a bűneimért jöttél. Értem jöttél, s hogy tiszta legyek, elviszed bűneimet. Ah Te erős bűnhordozó Lélek, minden hatalom a Tied. A Te remegő emberkezed Isten keze. A Te könnytől befutott szemed a Végtelenség szeme. A Te vérrel veritékező arcod az emberlélek napsugara, a Te borzalomtól reszkető szíved, minden szeretetnek forró tűzhelye. Leborulok, Uram, és arcomat a porba temetem. Könyörülj rajtam, minden irgalom a Tied. Csak Te, csak Te segíthetsz, Nélküled mitsem tehetünk.

Ah mi vérharmatos szőlőtőkénk! Ah mi veritékes magvetőnk! Ah, hogy bűneink emléke izzítsa ki szeretetünket, és minden ízünkben reszketve érezzük meg alázatos függésünket, és örökké kielégíthetetlenül tudhassuk, hogy tüzetesebben kell szeretnünk, forróbban ölelnünk Téged, hogy minden lángunk halvány mécsvilág a Te szívednek sugárzó napkorongja mellett.

»Add nekem, fiam, szívedet« — és mi ne adnók? Kihez mennénk? Kire bíznók magunkat? Isteni kéz nyul kezünkért, isteni ajak suttog hivogató szavakat felénk.« Szomjazom, »szívedre szomjazom«. Értünk jött, akar minket, van-e bűn, mely ne lobbanna szélkapta porrá ennek az irgalomnak tüzében? Hozom, mélységes szégyenkezéssel hozom bűneimet és megalázódásomnál csak szeretetem nagyobb.

Gyónási ima.

A gyónás módja:

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen. Gyónom a mindenható Istennek és neked lelkiatyám, hogy (ekkor meg ekkor) voltam utoljára gyónni és azóta

a következő vétkekkel bántottam meg a fölséges Istent . . .

(Itt elmondom bűneimet, utána :)

Ezeket és egyéb bűneimet teljes szívemből szánom és bánom, hogy velük a végtelen jóságú Istent megbántottam. Fogadom életem jobbulását, hogy többé nem vétkezem és a bűnre vezető alkalmakat elkerülöm. Kérek üdvöséges penitenciát és föloldozást. Amen.

Szentgyónás után.

Lehet még csüggedni? Ki mer bátortalan lenni, ki fél az elhagyatottságtól, mikor Isten vérző keze nyúl feléje, s a hulló tüzes cseppek a szívünkre pettyezik: megváltottalak. Hisz itt, itt van, akit kerestünk. Itt van az irgalmas szamaritánus, kilépett a végtelenség kapuján, és hozza olaját, mert menteni akár, a bűn nyomora, az örök romlás nincsen az Isten kedvére. Ez az átvert kéz erősebb minden kezeknél, ezek a tépett inszallagok örvényeket hidalnak át, ezek a zúzott inszálak engem minden köteléknél erősebben kötöznek Isten oszlopaihoz, beleszijaznak Isten jármába.

Elvesztettem örökkévalóságomnak jogát. Kivert szolga lettem, ki előbb még

Isten szívén pihentem. Gyötrődés, tévelygés, homályos, elfelejtett valóságok kísértettek körülöttem. De, Uram, hiszek irgalmadban, melynek isteni tüzében elhamvadnak a legnagyobb gonosztettek is. Tartozom? Igen, határtalanul, megfizethetetlenül, de kinek? Néked, ki szerettél engem, mielőtt lettem; ki tárt karokkal jöttél elém a szent keresztségben; ki nem küldtél kárhozatba bűneimben, hanem eljöttél és életedet adtad barátaidért, értem is. Téged kell engesztelnem, az irgalmas Szívedet, aki szeretettel hajolt fölém, s könyörgött értem, amíg én bántalmaztalak.

Ébredek, felujjong a lelkem. Tiéd vagyok, szabad, kell a Tiédnek lennem; a Te dobogó Istenszíved megvásárolt engem az örökkévalóságnak. Ó, fogj át engem, és suhogtasd meg végtelen szárnyadat; az én erőm legyen a fogódzásom, az én akaratom legyen a könyörgésem, az én tettem legyen az odaadásom most és mindörökké. Amen.

Szent Ágoston bánatimája.

Szemeid elé hozzuk, Uram, bűneinket, és összemérjük velük büntetéseinket, amelyeket

kaptunk. Ha a rosszat tekintjük, melyet elkövettünk, csekélyebb, amit szenvedünk, nagyobb, amit érdemlünk, súlyosabb, amit elkövettünk, enyhébb, amit viselünk.

Mily igazságos a Te büntetésed, érezzük, de a vétkezés makacsságát magunkban meg nem törjük. Ostoraid alatt gyengeségünk szenved, de azért gonoszságunk nem változik. A mi beteg lelkünk sajtolódik, de nyakunk meg nem hajlik. Eltikkadunk az élet fájdalmaiban, de nem javulunk tetteinkben. Ha várakozol, nem jobbulunk, ha sujtasz, nem sokáig tart javulásunk. Mikor büntetsz, megvalljuk, amit tettünk, látogatásod után elfeledjük, hogy megsirattuk, amit vétkeztünk. Ha kinyujtod karodat, semmit sem teljesítünk. Ha fenyítesz, kegyelemért esdeklünk, ha kegyelmeztél, ismét fenyítésre késztetünk.

Ime, Uram, Előtted állunk mi, bűnösök és megvalljuk bűneinket; tudjuk, hogy ha meg nem bocsátasz, érdemünk szerint vetsz kárhozatra minket. Azért, mindenható Atya, add meg nekünk érdemeink nélkül, amit Tőled kérünk, aki semmiből teremtettél minket, akik esedezve bocsánatot esdünk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Ne bánj velünk, Uram, bűnünk szerint,
És ne fizess nekünk gonoszságaink szerint.

Könyörögjünk. Úristen, akit bánt a bűn és kiengesztel a bűnbánat, esdeklő népednek kérését hallgasd meg kegyesen és haragodnak ostorait, melyeket vétkeinkkel ér-

demlünk, fordítsd el tőlünk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Jézusom, irgalom! (100 n. b.)

Édes Jézus, ne légy bírám, hanem üdvözítőm. (50 n. b.)

Jézus, én Istenem, szeretlek Téged mindenek fölött. (50 n. b.)

Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam. (100 n. b.)

A HÉT BŰNBÁNATI ZSOLTÁR.

Könyörgés irgalomért.

Uram, ne feddj meg haragodban engem,
Ne fenyíts, Uram, fölgerjedtedben.
Könyörülj rajtam, mivel hervadok,
Gyógyíts, Uram, mert csontjaim reszketnek [félelemben,
És az én lelkem igen háborog.
Meddig, Uram, még meddig sujtasz engem? !

Fordulj meg, Uram, mentsd meg lelkemet,
És irgalmadért válts meg engemet,
Mert nem gondol Rád senki a halálban,
S a pokolban ki áldja nevedet?

Elepedek nehéz sóhajtozástól,
Megáztatom éjente ágyamat,
Ázik fekvőhelyem sűrű könnyhullatástól.
Megaggottam sok ellenim miatt,
Elapadott szemem a búsulástól.

El tőlem mind, kik gonoszat míveltek!
Hallja az Úr hangos sírásomat.
Meghallgatta könyörgésem az Úr,
És elfogadja imádságomat.
Pirulni fognak ellenségeim,
S nagyon megzavarodnak,
És pironkodva sebten elkullognak.

Boldog, akinek bűne megbocsátva.

Boldog, akinek bűne megbocsátva,
S befödve gonoszsága.
Boldog férfiú, akinek az Úr
Vétkeit fel nem rója,
Az álnokságtól lelkét ki megóvja.

Mivelhogy bűnömet meg nem vallottam,
Csontjaim megavultak
Mindegésznapi sóhajtozásomban.
Mert éjjel-nappal rámnehezedett
A Te kezed,
És kiszáradt bennem az élet nedve,
Mint nyári nagymelegbe.
Megvallottam Neked botlásomat,
Nem titkoltam el hamisságomat.
Mondtam: Megvallom bűneim az Úrnak,
Te pedig elengedted én adósságomat.
A meghallgatás idején Tehozzád
Minden igazak ezért esdjenek,
És bizonnyal nem fogják elragadni
Áradáskor őket a nagy vizek.
A szorongásban Te vagy menedékem,
Körülvész engem, én örvendezésem.

(Isten:)

«Tanítást adok és tanácsot néked
Az útról, melyen járnod kell.
Rád vetem szemem s megoktatlak téged:
Ne legyetek, akár a ló,
Akár az öszvér, értelmetlenek:
Fékkel, s zablával kell zabolázni őket,
Hogy hozzád térjenek.
Sok ostort szenved az istentelen,
De ki az Úrban bízik,
Az irgalmasság óvja szüntelen.»

Vigadjatok az Úrban igazak,
És örvendezzetek,
Ujjongjatok mindnyájan, egyenesszívűek!

Meghajlok ostorodnak . . .

Uram, ne feddj meg haragodban engem,
Uram, ne fenyíts fölgerjedtedben,
Mert nyilaid átjárják testemet,
Kezed keményen rám nehezedett.

Nem hágy testemben haragod épséget,
Nem enged csontjaimnak én bűnöm békes-
Mert vétkeim túlnőttek fejemen, [séget.
Elbírhatatlan terhük már nekem.

Bűzhödnek, s nagyon gennyedeznek
A balgaságom verte sebhelyek.
Meggörbültem, nagyon megnyomorodtam,
Fekete gyászban járok és kelek.

Ágyékaim megteltek száradással,
Nem lakja épség testem tagjait,
Megmerevültem és összetörettem.
Jajjal nyögöm szívem gyötrelmeit.

Uram, Előtted minden vágyaim,
Nem titkosak előtted fohászkodásaim.
Szívem megháborult, erőm is elhagyott,
Szemem világa elfogyatkozott.

Barátaim bajomban hátrább húzódtanak,
Legkedvesim messze maradtanak.
Akik rám lesnek, tőrt vetnek nekem
És naphosszant cselt szőnek ellenem.

És én, mint a siket, nem hallom meg szavok,
És mint a néma ember, ki meg nem nyitja [száját,
Mint aki nem hall, én olyan vagyok,
S mint akinek szájában nincsen visszaszók.

Mert én, Uram, Terád bízom magam,
Te meghallgatsz, én Istenem, Uram.
Ne engedd, hogy vigadjanak ellenségeim [estemen!
Hiszen mikor lábam megingott, nagy dolgot tőnek ellenem!
Én kész vagyok: Meghajlok ostorodnak,
Fájdalmaim szemem előtt forognak,
Mert vétkeimet meg kell vallanom
És bűneimtől meg nem nyughatom.

Ellenségeim élnek és örülnek,
Sok és erős, kik ok nélkül gyűlölnek.
Rosszal fizetnek a jóért nekem,
Rám rontanak, mert a jót követem.

Ne hagyj el engem, Istenem,
Ne távozz tőlem messzire!
Légy figyelmes segítségemre,
Én üdvösségem Istene!

Miserere.

Könyörülj rajtam, Isten,
Nagy irgalmad miatt,
Könyörületed nagy volta szerint
Törüld el gonoszságomat.
Teljességgel moss meg bűnömtől engem,
És vétkeimtől tisztogass meg engem.

Mivelhogy bűnöm én elismerem,
Előttem van én vétkem szüntelen,
Teellened vétkeztem egyedül,
És gonoszat Előtted cselekedtem;
Ám Te, Uram, igaz vagy igéidben,
És diadalmas a Te ítéletedben.
Im, bűnben fogant engem anyám,
És e világra vétekben születtem.

Ám Te az igaz szívet szereted,
Rejtsd hát szívembe bölcseségedet.
Hints meg izsóppal, s én tiszta leszek,
Moss meg, s a hónál hóbb fehér leszek.
Add hallanom a vigasság szavát,
Hadd ujjongjanak megtört csontjaim.
Fordítsad el orcádat vétkeimtől,
Törüld el minden gonoszságaim.
Szívet teremts, Uram, tisztát belém,
Adj lelket újra, szálegyeneset,
El ne taszíts orcád elől, Uram,
És meg ne vond tőlem Szentlelkedet.

Add vissza nekem az üdv örömét
S készséges szívvel áldj meg engemet:
És én a bűnösöknek utat mutatok Hozzád,
És megtérnek az istentelenek.
Szabadíts meg a vértől, üdvösség Istene,
Hadd állja nyelvem igazságodat.
Nyisd meg ajkamat, Istenem,
S hirdetni fogja szám nagyságodat.
Ha kedved telne véres áldozatban:
Én áldoznék Neked,
De égő áldozatban nem telik örömed.
A töredelmes lélek: az áldozat Istennek,
A megroskadt, megtört szívet, ó Isten, nem
[veted meg.
Légy jó, Uram, Sionhoz, add rá kegyelmedet,
Hadd épüljön meg Jeruzsálemed.
Akkor lesz kedves, igaz áldozat,
Égő és teljes áldozat.
És akkor hordanak majd
Oltáraidra kövér tulkokat.

Szorongó lélek éneke Jeruzsálem romjain.

Uram, hallgasd meg imádságom,
Jusson Elédbe kiáltásom.
Ne rejtsd el arcodat előttem,
Amely nap, szorongattatom.
Hajtsd hozzám füled, hallgass meg azonnal,
Amely nap nevedet hivom.
Mert mint a füst, enyésznek napjaim,
Mint tüzön a hasábfa, úgy égnek csontjaim,
Szívem, akár a széna,
Elperzselődött és elszáradott,

Hisz kenyerem megenni elfelejtem,
Siralmamban a csontom húsomhoz tapadt.

Úgy vagyok, mint a bagoly a romok között,
Mint pelikán a sivatag mezőn,
Virrasztok egyedül,
Mint magányos madár a háztetőn.
Elleneim gyaláznak naphosszat engemet,
Átokszó lett nevem azoknak,
Akik dühöngenek ellenem.

Mivelhogy hamut mint kenyeret ettem,
És italomba könnyeket kevertem,
Bosszúd és haragod miatt:
Mivelhogy fölemeltél, és újra levettettem.
Mert mint az elnyúlt árnyék,
Napjaim olyanok,
És mint a széna, egyre száradok.

De a Te trónod mindörökre áll
És emlékezeted ízről-ízekre száll.
Te föl fogsz, Uram, kelni,
És megkönyörülsz Sionon,
Mert eljött az idő,
Itt az idő Sionon könyörülni,
Mivel kövei immár kedves szolgáidnak
És omladékán siralommal sírnak.

S félni fogják az Ur nevét a nemzetek,
Minden királyok dicsőségedet.
Mivel Siont az Úr megint megépítette,
Dicsőségét kijelentette,
Az ügyefogyottaknak imáját meghallgatta
S meg nem vetette könyörgésüket.

Föl fogják írni ezeket,
Hogy tudják meg jövendő nemzedékek,
Hogy áldják az Urat,
Akik ezután születnek, a népek,
Hogy szent magasságából letekintett,
Az Úr a mennyből a földre tekintett,
Hogy hallja a rabok sóhajtozásait,
S megoldozza a halál fiait,
Hogy Sionban vallják az Úr nevét
És Jeruzsálemben dicséretét,
Amikor majd a népek
S a föld minden királya
Egybegyülekezik, hogy az Istent szolgálja.

Meghajlította utamon erőmet,
És megrövidítette életem napjait.
Istenem! — kiáltottam —
Ne hívj el engem napjaim felén,
Ki nemzedékről-nemzedékre terjeszted éveid,
Kezdetben Te a földet teremtetted,
Az egek a Te kezedből születtek.
Elmúlnak mindezek, Te megmaradsz,
Mint ócska köntös, úgy avulnak el,
Mindent, mint rossz ruhát, a változásnak adsz,
Mindenek úgy avulnak el,
Te pedig ugyanaz vagy
És éveid nem fogyatkoznak el.

Hű szolgáid fiainak
Nálad lesz hajlékuk,
És örök lesz Előtted maradékuk.

A mélységből.

A mélységből kiáltok, Uram, Hozzád,
Uram, hallgasd meg az én szómat.
Legyenek füleid figyelmesek,
Az én könyörgésem szavára.
Ha a vétkeket figyelembe veszed,
Uram, Uram, ki állhat meg Előtted?
De Nálad vagyon a kegyelem
És a Te törvényeidért reménylek benned,
[Uram,
Remél az én lelkem az ő igéjeért,
Az én lelkem az Úrban bizik:
A reggeli vigyázattól éjjelig
Bizzék Izrael az Úrban,
Mert az Úrnál az irgalmasság,
És Nála bőséges a megváltás,
És Ő megszabadítja Izraelt
Minden gonoszságából.

Sóvárgás az isteni kegyelem után.

Uram, hallgasd meg imádságomat,
Vedd könyörgésem hűséged szerint
És hallgass meg igazságod szerint,
És ítéletre szolgáddal ne szállj,
Mert élő Teelőtted igazként meg nem áll,
Mert az ellenség gyötri lelkemet,
Életemet földig tapossa,
S mint régi halottat sötétségre vet.

A gyötrelmemben lelkem eleped,
És szívem bennem megmered;
Megemlékezem rég elmult napokról,

Gondolkodom minden tetteiden,
Kezed munkáin elelmélkedem.
Kezem kiterjesztem Feléd,
Eped a lelkem Érted,
Mint vízre asszú rét.

Hamar hallgass meg engem,
Uram, a lelkem Utánad sóvárog.
Orcád előlem el ne rejtsd,
Mert olyan leszek, mint a sírbaszállók.
Add hallanom kegyelmedet korán,
Mert én bizalmam Tebeléd vetem;
Amelyen járjak, mutasd meg az ösvényt,
Mert lelkemet Tehozzád emelem.

Elleneimtől ments meg, Istenem,
Mert menedéket Nálad keresem,
Akaratod tennem taníts,
Mert Te vagy az én Istenem,
Jó lelked elvezessen egyenes ösvényen,
Nevedért, Uram, adj új életet.
Igazságod szerint a gyötrelemből
Vezesd ki lelkemet.
Ellenségeim irgalmadban írtsd ki,
Veszejtsd el mind, aki szorongatott,
Mert én a Te szolgád vagyok.
(Sík S. ford.)

AZ OLTÁRISZENTSÉG.

Térden állva nézni Krisztust, nézni és csodálni, s elragadtatással függni Rajta! Mikor a tengert vagy az Alpeseket, vagy

a vihart nézem, letérdelek; hát még mikor Jézust nézem. Nézem, hogy mi a magassága, mélysége és végtelensége lelkének, és elmerülök Benne. Érzem, hogy Ő is néz engem. Aztán leülök Annak árnyékába, kit lelkem kíván; itt az árnyéka, a fehér szent ostya; ha csak árnyéka esik rám, meggyógyulok. Tehát csak nézni a hit szemeivel, a hit intuicióival... ez a tekintet kihúzza a lelkemet.

Lelkesen bízni Benne. Ő mondja: Nem halsz meg, élni fogsz. Jól, szépen, erőteljesen. Élni, mikor a halottak napja borul rád; élni, mikor küzdesz, s pusztában jársz. Az élet az én bűvköröm, azzal van telítve az Oltáriszentség atmoszférája. Megyek tehát és mondom: Ha csak ruhája szegélyét érintem, meggyógyulok; ruhája szegélye ez az Őt takaró fátyla a kenyérnek s bornak. S nemcsak meggyógyulok, de elváltozom belé, Ő megígérte.

Szeretettel közeledem; szeretete velem szemben örömmé lesz, mert Ő itt van és szeret engem, kincsem és édes nekem. Élvezem és megnyugszom Benne.

Nagysága először elnyom, de szeretete észre térít és átkarolva mondom:

Üdvözlégy! Leborulok Előtted, mint Ábrahám, mint Judit, mint Szalome... mint Szűz Mária. Szent... Szent... Szent... Ah, Uram, nem vagyok próféta, hanem csak gyarló szívű szolgád. De azért a tilinkót nem veted meg. Szívemben visszhangzik a Glória... A szeretet kemencéjében vagyok és a három ifjúval énekelek.

Érzem, hogy szeretsz, Uram! Megpihenek, megnyugszom kebleden, egyesülök Veled a szeretetben. Elfelejtem szívem változandóságát és élvezem a Te változhatatlan, örök szeretetedet. Ó szívem, hát elszakadhatnám valaha Jézustól?...

Fölajánlom magamat, szívemet, akaratomat. Fölajánlom Neked, Uram, testemet, hogy élő és szép áldozat legyen. Fölajánlom életemet, hogy ne éljek már magamban, hanem Benned. Add, Uram, hogy nagyon szeresselek, hogy jobb legyen bennem és körülöttem a világ...

Előkészület a szentáldozásra.

Szeressük az Úr Jézust nagyon: legyen lelkületünk Vele szemben odaadás, készség, hűség. Lehet Jézust lanyhán is szeretni, s nem tartani meg beszédét, de azt az Úr nem nevezi szeretetnek; aki igazán szeret, az mélyen érez, és híven tesz. Az ilyen lelkeknek kijelenti magát az Úr, s ugyan hogyan? Hozzámegy és lakóhelyet szerez Nála. Ó végtelen kegyelem; Isten otthon akar lenni nálam, s úgy szeretni engem s úgy szerettetni tőlem, mint otthon! Tiszta szív, te legédesebb otthon, Isten otthona!

A szentáldozásban két ember találkozik: a királyi ember, ki mennyegzős örömet akar közölni velünk, és az utcáról behívott tömegember, kinek nagy szüksége, de semmi jogigénye e kiváló kegyelemre. Sok-sok ember járul ide mindenféle kétellyel, bajjal, gonddal, keserűséggel, vággyal, és mind keres vigaszt, s erőt. Mélyessze csak bele lelkét Krisztusba, a királyba, s bíróba, a szenvedőbe, s jó pásztorba, a vándorba, s szamaritánba; vegye, s egye a lelket: bizonyára talál gyógyulást és erősséget. Ne gon-

dolja senki, hogy Krisztus megveti őt. Nem azért hívta mennyegzőre. Ha pedig becsül, s szeret, bizonyára segít. Épen azért, mert oly nagy, kiterjeszti figyelmét a legigénytelenebbre is...

Testvérem, egyedül vagy? Nincs célod, nem látod értelmét életednek? Hunyt szemmel jársz. Nyisd ki a szemed. Bánatos csend hallgat körülötted? Egyedül vagy, nincs akit szeress? Füleid be vannak tömve, nem hallod, hogy Jézus utánad kiált? Ott vár téged tabernákuluma mélyén, vár téged, szeretni akar. Majd elmondja neked, hogy Érte lettél, hogy Neki születtél. Majd elmondja, hogy lelked Neki van szánva, arra való, hogy szeretetében megsemmisüljön, hogy odaadásában örök tavaszra nyissa szemeit már itt, ezeken az árnyékos, iszapos, bozótos földi mesgyéken. Érte vagy, Övé vagy, Neki adott Az, aki teremtett. Nincs más választásod, mint vergődni abban, hogy ezt nem tudod, nem éled, vagy szent elfogadásban fonni ebbe az isteni ténybe személyes akaratodat és megkezdeni már e földi téreken, minden tövisek és tarlók között

mennyországodat. Ébredjen, ujjongjon fel a lelked, Övé vagy, szabad kell, az Övének lenned, ez a dobogó Isten-szív megvásárolt téged az örökkévalóságnak. Szeretetébe hív, fölemel, megszentel, boldogít. Édes öröm lesz a lelkedben otthon. Ha magadra maradsz, szétmálló mocsár vagy, mely csak fertőzetet termel, ha pedig Krisztussal egyesülsz, olyan vagy, mint a hatalmas eleven folyó, mely méltóságosan és feltarthatatlanul hömpölyög tengere felé. Királyi úton mégy Isten elébe.

Boldog a lélek, ha Krisztussal kapcsolódik, és feléje vonja őt minden vágya, legmélyebb sóvárgása. Boldog, aki Krisztus lelkével, életével egynek tudja magát, Vele minden akaratában, törekvésében, imájában egyesül. Mint az anya imádkozik a gyermekével, s annak szívét a magáéba zárva emeli Istenhez, mert szereti, mozdulatait követi, vezeti, úgy tesz a Megváltó velünk. Adjuk át magunkat, mint gyermek anyjának, álljunk egészen vezetése alá, tekintsünk tulajdonunknak mindent, ami az Övé, imáját, érzelmeit, életének, érzéseinek

melegét, tisztaságát, energiáját. Krisztus Szívéből, Krisztussal kézenfogva lépjünk Isten elé.

Igy tanulunk megállni a harcban: így finomabb ösztönnel fordulunk el mindattól, ami nemtelen, ami az esést szolgálja, így mindent Krisztussal, s abban a bizalomban teszünk, hogy Ő bennünk van, s mi Benne vagyunk.

Jön a király.

Nagyon jól tudom, Istenem, Uram, milyen mérhetlen lelki méltóságra szántál bennünket, mikor egyszülött Fiadat adtad nekünk. Azt is tudom, mennyi por tapad reám, a vándorlásnak, a küzdésnek mennyi rossz nyoma. De most minden kétségem eloszlik. Most szívvel-lélekkel csak egyet akarok: lelkileg megujulni, megtisztulni, megerősödni. Őszinte és határozott akarok lenni, mint ez, Megváltóm, Neked kedvedre van. Nyitva Előtted a lelkem, hogy ki- és bejárj rajta és lakást végy benne. Hogy a lelkem egészen át meg át legyen hatva szellemedtől, jelenlétednek illatától. Szívembe akarom a Szívedet, arcomra az

arcod, kezembe a kezed. Magamhoz szorítom ezt a kezet, s úgy vezettetem magam Általad. Szenvedélyesen szeretlek, Krisztusom! Nem elég nekem, hogy rám nézz, hogy hívj, hogy vezess. Nekem az is kevés, hogy ölelj engem. Be akarlak lélekzeni vagy odaadni magam, hogy lehelj be engem. Nekem minden egyesülés kevés addig, míg tudom, hogy magam külön lélek módjára vagyok. A szeretet nem lenni akar, a szeretet adni és elveszni akar. Át akarok változni Krisztussá. Élni akarok, de ne úgy, hogy én éljek, hanem Krisztus éljen bennem. Neked adom szemeimet és füleimet, hogy láss és hallj velük. Neked adom kezeimet, hogy dolgozz velük. Neked adom adom elmémet, képzeletemet, hogy isteni tetszésed szerint élj velük. Neked adom szívemet, hogy szeress vele. Neked adom a szabadságomat, hogy akarj és élj, imádkozz és örvendezz helyettem és bennem minden időkön át.

Várom az Urat.

Akarom a királyi utat. Akarom a Krisztusi lelkületet. Akarom annak életközös-

ségét, akinek hívása szívemig hatott. Hozom neki ezt a szívet, mert szívet kér tőlem. Magamra esdem isteni barátságát, lelkemre borítom üdvösséges lelkét. Igen, egészen az Övé vagyok. Isten neki szánta a lelkemet. Isten azért formálta a szívemet, pergette eddig életemet, hogy most minden utam hozzá vezessen. Azért hallom most a hívást. Hallom és örvendezek, hogy követhetem, hogy mindenek között Őt választhatom. Végtelen hódolattal jövök. Félő tisztelettel az isteni Fölség iránt, Aki hív engemet. Engem, az elveszettet.

Ezen belátás tiszta fényében akarok élni. Ebben a világosságban akarom az evangéliumi istenszavakat olvasni. Ebben az odaadásban akarom perceimet Krisztus lábai elé szórni, Krisztus szándékától kormányoztatni, Vele meghitten megbeszélni minden tettem és engedésem. Önmagamat így elfeledve akarok a legszentebb Oltáriszentség előtt imádkozva leborulni . . . Ó itt hályogok esnek le szememről, mintha látni tanulna a lelkem, és a tanítványokkal mondanám; «Megtaláltam a Messiást». Nemcsak neve

szerint, nemcsak hallomásból, nemcsak az Evangélium betűiben; nem, most elevenen áll előttem ragyogó fönségében a fehérköntösű, aranyfürtű Krisztus, a szépségek, a szentségek, a tisztaságok Fejedelme, s én a földbe mélyedő saruját csókolom . . . Fölemel, nem ereszt el, nem szakadok el Tőle többé soha. Helyet mutat nekem Isten újja, helyet, ahova mindig visszajöhetek, ahova újra eltalálok, ahol Istenemet kerestem, kiáltását meghallottam, arcát lelkembe ittam, könnyeink az Ő könnyei, örömeink az Ő örömei, szívünk a Szíve.

Uram! bánom, sajnálom, hogy vétkeztem! Szeretném, ha sohase vétkeztem volna!

Ime. az Isten Báránya, ime, Aki elvette a világ bűneit! *(Püspök Atyánk utolsó szavai.)*

Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondjad és meggyógyul az én lelkem. (Háromszor.)

Hála Neked.

Uram, hála Neked, hogy hívtál, hála Neked, hogy megparancsoltad Hozzád

hasonlítanom, hála Neked, hogy lelkem épségét vígasztalásoddal védelmezed. Uram, minden a Tied. Ehhez a mindenhez most alázattal adom hozzá a Te kegyelmedből szabad emberi akaratomat. Ez az akarat belőled fakadt, Te szárnyaira bíztad, íme, sok tévelygés után most Hozzád visszaszáll és esdekel: rejts el engem a Szívedben. Meríts el engem végtelenséged tengerében, nem akarok enmagam lenni, mert meghallottam a szavadat. Meghallottam az élet zúgó, dübörgő tengerzajában, meghallottam a Te hívásodat. Tévedt gondolatok egymásra üvöltése, emberi elveszettségünknek csörömpölve törődő sziklatörmelékei nem tudták túlzajongani a Te eucharisztiás suttogásodat. Eljöttem, mert vártam a hajódat, mert megismertem a vitorláidat, lelkem a Te szomjazó Sentád, aki viharzúgásra süketen meghallotta a sóhajtásodat. Engem vártál, a Tied vagyok. Végy el önmagamtól, legyen karom a Te karod, izmom a Te izmod, ajkam a Te ajkad, szívem a Te szíved. Akaratod mozgasson engem, szereteted égessen engem, s a Te szolgá-

latodba, örök fogságra fogadj be engem!

Uram, egész lelkem a Te isteni Szívedre tárul, megigézetten állok szent bűvkörödben. Minél inkább közeledem Hozzád, annál messzebb van végtelenséged, de szent emberséged annál mélyebben enyém. Már nem én imádkozom, hanem Te imádkozol bennem. Már nem térdeidet ölelem, hanem szíveden nyugszom és hallom, az isteni érverés ritmusát, hallom mint megállíthatatlanul suhanó lépteket az üdvösség felé.

Mit akarsz, Uram, tőlem? Mi vár rám a jövőben? Engedelmességet kívánsz-e, vagy vért, s életet is? S mit adjak Neked most, úgy-e valamit, ami áldozatomba kerülne, de amit üdvöm, haladásom követel tőlem? Ecce ego!

Én, kicsike kis gyermek.

«Fájdalom, én csak szegény kicsi madár vagyok, melyet még csak gyönge pihe föd; nincs bennem semmi a sasból, azaz mégis, szemem és a szivem olyan, mint a sasé . . . Igen, igen, bár oly parányi vagyok, mégis a szeretetnek isteni Napjára szegezem tekintetemet, és az égő vágyódás röpít feléje engem. Röpülni szeretnék, röpülni, mint a sas, gyorsan és biztosan; pedig csak a levegőt

tudom apró szárnyaimmal verdesni; nincs bennem még erő, hogy magasba röppenjek.»

«Mi lesz belőlem?» Talán meghalok a fájdalomtól, azt látva, hogy milyen tehetetlen vagyok? Ó nem! Még csak szomorkodni sem fogok miatta. Vakmerő odaadással, haláltmegvető bizalommal maradok helyemen s két szememet isteni Napomra szegezem, míg majd eljön a halál. Nem félek semmitől, sem esőtől, sem jégtől, sem fagytól, sem széltől; és ha sűrű, fekete felhők rejtenék el előlem az én szerelmes Csillagomat, ha azt kellene hinnem, hogy számomra nincs más, mint ennek az életnek vaksötétsége, ó, akkor lennék csak igazán és teljesen boldog, mert akkor lenne az én bizalmam végtelen; rendületlenül remélve, helyzetemen mitsem változtatnék, tudva azt, hogy a sötét felhők mögött mégis ott ragyog az én isteni Napom!»

«Én, kicsike kis gyermek, odasimulok a királyok Királya trónjához és szeretem Őt, az én lelkem szerelmes Jegyesét, az én küzdő testvéreim helyett. Igen, én szerelmesem, másképen nem tudom megmutatni, hogy mennyire szeretlek, mint azzal, hogy virágot hintek lábaid elé: azaz minden pici áldozatot, minden tekintetet, minden egyes szót és tettet föl akarok használni arra, hogy megmutassam, hogy mennyire szeretlek. Ha ezer, meg százezer virágra bukkanok, nem hagyom ott, leszakítom. Neked!»

(Lisieuxi Szent Teréz.)

Loyolai Szent Ignác imája.

Krisztus lelke, szentelj meg engem,
Krisztus teste, üdvözíts engem,
Krisztus vére ihless meg engem,
Krisztus oldalából kifolyt víz, tisztíts meg engem,
Krisztus szenvedése, erősíts meg engem,
Ó kegyes Jézus, hallgass meg engem,
Szent sebeidben rejts el engem,
Elválni Tőled ne engedj soha engem,
A gonosz ellenségtől oltalmazz meg engem,
Halálom óráján szólíts Magadhoz engem,
Színed elé hadd járuljak,
Szenteiddel hadd áldjalak,
Országodban mindörökké. Amen.
(300 n. b. Szentáldozás után 7 évi búcsú.)

Búcsúimádság szentáldozás után.

A feszület előtt. — Ime, jóságos, édes Jézusom, térdre borulok szent színed előtt, és lelkem egész buzgóságával kérlek, és könyörgök Hozzád, kegyeskedjél szívembe önteni a hit, remény és szeretet élő érzelmeit, bűneim fölött igaz bánatot, és azok jóvátételére elszánt, erős akaratot. Megilletődéssel, és szívbeli fájdalommal veszem fontolóra öt szent sebedet, és elmélkedem fölöttük, szemem előtt tartva, amit már Dávid próféta mondott Rólad, jóságos Jézus; «Átlyukasztották kezemet és lábamat, megszámlálták minden csontomat».

(Teljes búcsú, ha ezt az imádságot a

szentáldozás után a feszület előtt ájtatos, és töredelmes szívvel elmondod, és valamit imádkozol az Egyház szándékára.

Teljes búcsú a halál órájára.

Uram Istenem! teljes megnyugvással és készséggel fogadom már most a halál azon nemét, mely Neked tetszik, az összes velejáró gyötrelmekkel és fájdalmakkal együtt.

X. Pius, 1904.

(Ha ezen imát életünkben legalább egyszer szent gyónás és áldozás után töredelmes szívvel elmondjuk, s a halált Isten akaratán megnyugodva fogadjuk, halálunk óráján teljes búcsút nyerünk.)

Áldott legyen az Isten . . .

Áldott legyen az Isten!

Áldott legyen az Ő szent neve!

Áldott legyen Jézus Krisztus igaz Isten és igaz ember!

Áldott legyen Jézus neve!

Áldott legyen az Ő szentséges Szíve!

Áldott legyen Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

Áldott legyen az Isten fönséges és szent anyja Mária!

Áldott legyen az ő szent és szeplőtelen fogantatása!

Áldott legyen a szűz és anya, Mária neve!

Áldott legyen az ő legtisztább jegyese, szent József!

Áldott legyen Isten az Ő angyalaival és szentjeivel! Amen.

Búcsúfohászok.

Áldjuk, imádjuk, hálás szívből szeressük Jézus Szívét a legméltóságosabb Oltáriszentségben, minden percben, a földkerekség minden helyén az idők végéig. Amen. (100 napi búcsú. IX. Pius, 1868. február 29.)

Áldjuk Jézus legszentebb Szívét az Oltáriszentségben. (300 n. b. X. Pius, 1905. jún. 12.)

Jézus szentséges Szíve az Oltáriszentségben, könyörülj rajtunk! (300 n. b. X. Pius, 1907. december 26.)

Jézus Szíve az Oltáriszentségben, amely lángolsz irántunk való szeretettől, gyullaszd föl szíveinket iránta való szeretetre! (200 n. b. XIII. Leo. 1899. febr. 6.)

Jézusom édes Szíve, add, hogy mindig jobban szeresselek! (300 n. b. 1876. nov. 26.)

Jézus Szíve, bízom Benned! (300 n. b., ha gyónunk, áldozunk, s a bűnösök megtéréséért, valamit imádkozunk. X. Pius, 1906. jún. 27.)

Jézus Szentséges Szíve, jöjjön el a Te országod! (300 n. b. X. Pius, 1906. jún. 29.)

Jézus isteni Szíve, térítsd meg a bűnösöket, mentsd meg a haldoklókat, szabadítsd meg a lelkeket a tisztítótűzből! (300 n. b. X. Pius, 1906. júl. 13.)

Jézus szentséges Szíve, hiszem, hogy szeretsz engem! (300 n. b. X. Pius, 1906. júl. 29.)

Szerető Szív, Beléd helyezem minden bizalmamat. Gyöngeségem miatt ugyan mindentől félhetek, de a Te jóságodtól reménylek is mindent. (Szent Alacoque Margit.) (300 n. b. X. Pius, 1908. máj. 30.)

Dicséret, áldás, dicsőség Jézus isteni Szívének! (50 n. b. XIII. Leo, 1901. jún. 14.)

Jézus édes Szíve, légy az én szerelmem! (300 n. b. XIII. Leo, 1892. máj. 21.)

Jézus Szíve, a szeretet áldozata, tedd, hogy élő, szent, Istennek tetsző áldozatod legyek! (50 n. b. mindkét nembeli szerzetesek számára, ha e szavakkal fogadalmaikat megújítják. X. Pius, 1907. február 27.)

Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene; teljes az ég és föld dicsőségeddel; dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek. (100 n. b.)

Én Uram és én Istenem! (7 évi és 7-szer 40 napi búcsú.)

Istenem és Mindenem! (50 n. b.)

Örök Atya, felajánlom Neked Fiad, Jézus Krisztus drágalátos vérét, engesztelésül bűneimért és az Anyaszentegyház szükségeiért! (100 n. b.)

Örök Atya, dicsőítsd Jézus Krisztus drágalátos vére által szent nevét az Ő szándéka, s imádásraméltó Szívének kívánsága szerint! (300 n. b.)

Őrizd meg, Uram, bennünk a hitet! (100 n. b.)

Én Istenem, add, hogy Téged szeresselek, s add, hogy szeretetem jutalma az legyen, hogy mindig jobban szeresselek! (100 n. b.)

Fizess vissza, Uram, mindazoknak, kik velünk szent nevedért jót tesznek, az örök élettel. Amen. (100 n. b.)

Adj, Uram, nekik örök nyugalmat és az örök világosság fényeskedjék nekik. Nyugodjanak békében. Amen. (300 n. b.)

Jöjj el, Szentlélek Isten, töltsd be híveid szívét és gyullaszd föl bennünk szeretetednek tüzét! (300 n. b.)

Jézusom, irgalom! (100 n. b.)

Jézusom, én Istenem, szeretlek mindenek fölött! (50 n. b.)

Édes Jézusom, ne légy bírám, hanem Üdvözítőm! (50 n. b.)

Édes Jézusom, gyarapíts engem a hit, remény és szeretetben, adj törődött és megalázódott szívet. (100 n. b.)

Világ Üdvözítője, könyörülj rajtunk! (50 n. b.)

Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtunk! (100 n. b.)

Imádunk és áldunk Téged, legszentebb Urunk, Jézus Krisztus, mert szent kereszted által megváltottad a világot! (100 n. b.)

A kereszt biztos üdvöm. A keresztet szüntelen imádom. Az Úr keresztje velem. A kereszt az én oltalmam. (300 n. b.)

Dicsértessék és imádtassék mindörökké a legméltóságosabb Oltáriszentség! (300 n. b.)

Végtelenül áldassék és dicsőíttessék a legszentebb és isteni Oltáriszentség! (100 n. b.)

Dicsértessék Jézusnak eucharisztikus Szíve! (300 n. b.)

Jézus eucharisztikus Szíve, könyörülj rajtunk! (300 n. b.)

Jézus szentséges Szíve, tisztaság forrása, könyörülj rajtunk! (300 n. b.)

Szelíd és alázatos Szívű Jézus, tedd szívünket hasonlóvá Szívedhez! (300 n. b.)

Áldassék Urunk, Jézus Krisztus és szűz anyja, Mária, szeretetre legméltóbb Szíve és legédesebb neve az egész örökkévalóságon át! (300 n. b.)

Szerettessék mindenütt Jézus legszentebb Szíve! (100 n. b.)

Szűz Mária édes szíve, légy menedékem! (300 n. b.)

Áldott legyen a boldogságos Szűz Máriának, Isten anyjának, szent és szeplőtelen fogantatása. (300 n. b.)

Ó Mária, reménységünk, légy kegyes irántunk! (300 n. b.)

Ó Mária, fájdalmas szűz, az összes keresztény hívők anyja, könyörögj érettünk! (300 n. b.)

Te, a szeretet, a fájdalmak, az irgalmasság anyja, könyörögj érettünk! (300 n. b.)

Fogantatásodban szűz Mária, szeplőtelen voltál, imádkozzál érettünk az Atyánál, kinek Fiát szülni méltó voltál! (100 n. b.)

Szűz Mária, Isten anyja, könyörögj érettem Jézusnál! (50 n. b.)

Ó Szűzanya, akit sem az eredeti, sem a személyes bűnnek szennye soha nem érintett, neked ajánlom, és reád bízom szívem tisztaságát! (100 n. b.)

Ó Mária, ki a bűn szeplője nélkül jöttél e világra, nyerd meg számomra azt a kegyel-

met, hogy bűn nélkül válhassak meg e világtól! (100 n. b.)

Ó bűn nélkül fogantatott Szűz Mária, könyörögj érettünk, kik hozzád menekszünk! (100 n. b.)

Jézus, Mária, József! (7 évi és 7-szer 40 n. b.)

Jézus, Mária, és Szent József! Nektek adom szívemet és lelkemet! Jézus, Mária, és Szent József! Legyetek segítségemre végső küzdelmemben. Jézus, Mária, és Szent József! Veletek költözzék el lelkem békében. Amen. (300 n. b.)

Isten angyala, hű oltalmazóm, a Gondviselés irgalmassága reád bizott, világosits, őrizz, vezérelj és igazgass engem. Amen. (300 n. b.)

Szent Mihály főangyal, védj meg minket küzdelmünkben, hogy el ne vesszünk a rettenetes ítéletkor! (100 n. b.)

Szent József, Urunk Jézus Krisztus nevelőatyja, és Szűz Máriának valóban jegyese, könyörögj érettünk. (300 n. b.)

Add, Szent József, hogy bűn nélkül fussuk meg életünk pályáját, és biztositva legyünk állandó oltalmadról. (300 n. b.)

Szent József, Jézus szentséges Szíve tisztelőinek példaképe és pártfogója, könyörögj érettünk. (300 n. b.)

AZ UTOLSÓ KENET.

Az utolsó kenet nem megkenés, hanem fölkenés. Nyomában végtelen perspektiva nyílik elém: Krisztus világít rajta keresztül, s lelkem új életbe bontakozik ki. Szent izgalom fog el. A végtelenség útjai, távoli világok távlatai, mélységek és magasságok hívnak! Ha utazni mennék új világba, soha nem látott szépségek, fölséges panorámák közé, új napok, új színek tengerébe, új flóra, szivárványos, drágaköves fényei közé . . . ah, ha mehetnék! . . . mily izgalom és érdeklődés, a képzelet mily bűvös képei kergetnék egymást agyamban, s várnám a napot! Tudom, hogy a természet izgalmakkal, és lázas álmokkal nem dolgozik, mikor tavaszba nyílik, mikor a rügy pattan; nem dolgozik lázas kilengésekkel, mikor a gyümölcs a fán érik, s elválik, a nélkül, hogy sebet ejtene. Bizonyára így van ez velünk is. A mi lelkünk is magva a jövendőségnek, az életnek, de most még éretlen, sokfélekép tapad, ragad, nem magvaváló, hanem szakítani kell, s az fáj!

Csak az igazán Istennel egyesült lelkek válnak el fájdalom és baj nélkül. Minél jobban ragaszkodik a lélek a világhoz, annál nehezebb neki a halál. Minél tisztább a lélek, annál szabadabb, a szeme látóbb, a belső érzéke hallóbb. Minél inkább szolgáltunk a testnek és ösztöneinek, annál testibbek vagyunk, s így nehezen válunk, nem vagyunk magvaválók, hanem oly gyümölcsök, melyek még éretlenek, melyekben a mag még csupa tapadás, ragadás.

Hogy kell várni a halál-testvért?

Nem terméketlen szomorúsággal, mely olyan, mint az őszi eső, amely után nincs virág.

Nem tompa fájdalommal, mely fegyverletétel a Mors Imperator lábaihoz.

Bizalommal Isten iránt, mert a halálban a feltámadt Krisztus áll.

Nagy rezignációval. A léleknek ezt az áldozatot meg kell hozni. S csak az ember tudja ezt az áldozatot meghozni.

Jól el kell készülni! Ne hagyjuk a halál órájára a legnagyobb érdeket. Úgy éljünk, hogy jól haljunk meg!

Lássék meg rajtunk, hogy Krisztusnak,

a nagy célkitűzőnek csókját, az örök élet örvendetes titkát hordozzuk lelkünkben!

*

Ó fogom, megfogom ajkammal, csókommal szóritom ezt az istenhidat, ezt az üdvösségkaput. Neki adom magam mély alázatban, várom, merre vezet, merre terel, és megyek Utána, hogy véghezvigyem mindazt, amit elgondolt rólam. O szeretem ezt a kezet, s míg követem, s fogom, tudom, hogy a másik az Atya térdén pihen, s fogódzásommal egy vagyok az én hatalmas Istenemmel. Ó imádságos emberség, ó szentelő léptek, igeillatos ajkak, vezetésben, acélos szeretetben bársonyos kezek! Ó sebekben kipontozott szentséges iránytű, Te, Isten és emberek közé fekvő mennyei védelem, Te minden bünök fölé táruló, vérbeöltözött megbocsátás! Te rám gondoltál, Te véreddel magadra irtál engem, hiszek Neked, bizom Benned, a Tied vagyok, tenyeredbe rejtőzöm porszemnyi mindenemmel, ne ejts el, el ne feledj engem! A Te kezeidbe ajánlom lelkemet!

Az Egyház imádsága a haldoklókért.

(A római Rituáléból.)

Költözzél ki e világból, keresztény lélek! Költözzél ki a mindenható Atyaistennek nevében, aki teremtett, Jézus Krisztusnak, az élő Isten Fiának nevében, ki szenvedett és meghalt érted, a Szentlélek nevében, aki kiáradt reád a szent keresztségben, az angyalok és arkangyalok nevében és Isten minden szentjeinek nevében. Az örök békesség honában legyen ma nyugvóhelyed és lakásod Sionban, Isten szent városában.

Könyörülő Isten, jóságos Isten! Te irgalmadnak sokasága szerint eltörlöd, és kegyesen megbocsátod a bűnbánók vétkeit, megfeledkezel a véghezvitt gonosztettek büntetésreméltó voltáról. Tekints irgalmasan szolgádra (szolgálódra), s hallgasd meg őt, ki teljes szívéből bánja minden bűnét, és bocsánatukért esdekel. Legkegyesebb Atya, éleszd föl benne újra mindazt, amit emberi gyarlóság elrontott, vagy ördögi cselfogás lerombolt. Vedd vissza e megváltott tagot szentegyházad élő testének egységébe. Könyörülj, Úristen, a beteg sóhajain, könyörülj könnyein. Hiszen nem bízik semmi másban, csak a Te irgalmasságodban. Részesítsd a teljes megbocsátás kegyelmében. A mi Urunk Jézus Krisztus által.

A mindenható Istennek ajánlak, szeretett testvér! Annak adlak át, kinek teremtménye vagy, hogy miután lefizetted a halálnak a

természet adóját, visszatérj Teremtődhöz, aki a föld sarából alkotott. Fogadja hát a testtől elváló lelkedet az angyaloknak fényes serege. Jöjjön eléje az apostolok ítélőtanácsa. Köszöntsön a dicsőséges vértanuk diadalmas serege. Vegyen körül a liliomtiszta hitvallók tündöklő csapata. Fogadjon az örvendező szüzek zengedező kara. Vegyenek föl a szent patriárkák a béke ölébe. Fogadjon Jézus Krisztus szelíd és boldogító tekintettel, és sorozzon örökre az őt környező hív szolgák seregébe. Távol legyen tőled a borzalmas sötétség és a pokoli tűz lángja, minden pokoli kín és gyötrelem. Fusson előled az utálatos pokoli sátán, és elvetemült kísérete. Rémüljön meg, midőn látja, hogy az angyalok kíséretében érkezel. Futva meneküljön az örök éjszakájú zűrzavar feneketlen örvényébe. Keljen föl az Isten, és széledjenek el ellenségei, fussanak orcája elől, akik Őt gyűlölik. Enyésszenek el, mint elenyészik a füst. Mint a viasz elolvad a tűz színe előtt, úgy vesszenek el az Isten színe előtt. A sátán szolgái ne merjék elállani utadat.

Szabadítson meg a gyötrelemtől Krisztus, kit érted a keresztre feszítettek. Szabadítson meg az örök haláltól Krisztus, aki érted meghalt. Krisztus, az élő Istennek Fia, ültessen paradicsomának örökké viruló kertjébe, és fogadjon bárányai közé. Krisztus, a jó pásztor, oldjon föl minden bűnödtől, s helyezzen jobbjára választottai közé.

Szabadíts meg, Uram, szolgád lelkét, mint megszabadítottad Hénokot és Illést a testi

haláltól. Mint megszabadítottad Noét a vízözöntől, mint megszabadítottad Jóbot nyomorúságából, mint Izsákot, hogy atyja, Ábrahám, meg ne ölje áldozatul. Mint megmentetted Lótot Szodomából és a kénköves tűzesőből, mint Mózest, Fáraó, Egyiptom királya kezéből, mint Dánielt az oroszlánveremből, mint a három ifjút a tüzes kemencéből, a zsarnok király kezéből, mint az ártatlan Zsuzsannát hamis vádlói karmaiból, mint Dávidot Saul király és Góliát kezéből, mint Péter és Pál apostolt a börtönből. Amen.

Uram, Neked ajánljuk szolgádnak (szolgálódnak) lelkét. Esdekelve kérünk, Úr Jézus Krisztus, világ Megváltója, ne terheltessél a pátriárkák kebelébe fölvenni őt, ki miatt irgalomból a földre szállottál. Ismerd el, Uram, magadénak teremtményedet. Hisz nem idegen istenek teremtették. hanem Te, az egyedüli élő, igaz Isten, mert nincs kívüled más Isten, és műveidhez nincsen fogható. Örvendeztesd meg, Uram, a haldokló lelkét színed látásával, és ne emlékezzél meg multjáról, vétkeiről, melyeket a meggondolatlanság mámorában, s a rossz kívánságok hevétől elbódítva követett el. Mert habár vétkezett is, mégsem tagadta meg az Atyát, Fiút és Szentlelket, hanem megőrizte a hitet, buzgott Istenért, és hűségesen imádta Istent, ki mindeneket teremtett. Ifjúsága vétkeit, és tudatlanságból elkövetett bűneit, kérünk, Uram, felejtsd el. Nagy irgalmasságod szerint emlékezzél meg róla a Te mennyei dicsőségednek országában. Uram, irgalmazz nekünk! Amen.

AZ EGYHÁZIREND.

A mezők fehérlenek, az aratás nagy. Jézus végignéz lélekben a világon. Beletekint nyomorába, bűneinek, szenvedélyeinek sötétségébe; élénken átérzi bajait; rokonérző, nagylelkű szívvel segíteni akar, azért arra utal, amire legnagyobb szükség van: Kérjétek, hogy az Isten apostoli férfiakat küldjön. Jelzi is, hogy milyeneket: Erőszak és érdek nélkül; tisztalelkű embereket, kiknek a ragadozó, önző, kegyetlen világ temperamentumában nincsen részük; mezítlábú, békés embereket, kikből sugárzik a lélek; kiknek a világgal szemben csak egy tényük van, hogy vegye a békét, melyet ők adnak, s adjon viszont kenyeret.

Munkások kellenek, kik új világot teremtenek; élénken perceptiv, s keményen munkás lélekre van szükségünk. Munka kell, sziklákat kell fúrni, követ fejteni, aratni kell. Tűzeső hull az apostoli férfiakra az apokaliptikus angyal nagy füstölőjéből; nincs nyugalmuk, lelkük feszül, szemük lát, arcuk ég, szí-

vük beszél, a szeretet tüze, s a gondnak árnyéka jellemzi lelküket. Gyermekek, betegek, botrányosak, veszélyben forgók, bűnösök, jólelkek, iskola, család, társadalom ezernyi szükséglete rajzik szemeik előtt; ők bíznak, imádkoznak, szenvednek, kitartanak.

Uram, hiszek szívednek, hiszem küldetésedet! Tudom, hogy Mester vagy és minden szívet Magadhoz vonzasz. Hiszek a szeretetednek, és tudom, azért izzó a szíved, hogy a világot lángra gyujtsa. Hiszem, Uram, igen, a kezemmel fogom, hogy a világnak kell a Te szíved. Uram, kérlek, gyujts meg sokakat, hadd fogjon tüzet szívükön a szíved, hadd égjen, világítson a lelkük. Válassz, Uram, égő emberlelkeket akaratod irányító tengelyéül, tetteid lépcsőjéül, s mutasd meg bennük a Te utadat. Add, Uram, hogy a Te szolgáid megnyissák bennem az élő vizek forrását, s hogy általuk életem értékesebb és gazdagabb legyen! Amen.

A HÁZASSÁG.

A gazdag, boldog élet folyamát nagy gondolatokból, s mélységes akarati energiákból kell fakasztani. Azért a jegyesek, kik boldog, kettős életre indulnak ki, az oltár szent kövéhez zarándokolnak, hogy itt adják át magukat egymásnak, s hogy itt váljék frigyükből szentség, telve Isten áldásával, s Krisztus kegyelmével. Aki Istent keres, annak hinnie kell, s ugyancsak, aki istenit — a boldogság az — keres, annak is hinnie kell, hinnie, hogy Isten ad egymásnak, hogy Isten köti össze szíveinket, hogy az egybekelés Krisztus titka, valóságos szentség. Aki így hisz, az hisz az odaadásban is, hisz az életközösségben és páratlan barátságban, s tudja, hogy a lélek e frigye gyökereit nemcsak vérbe és érzésbe, hanem az Isten életébe, s Krisztus szívébe ereszti bele, s hogy kivirágozzék, s gyümölcsöt hozzon, onnan szívja az élet ereit, a szentség kegyelmét.

De az egybekelés nemcsak szentségi kiindulás egy-egy gazdag, tartalmas, s kettős életre, hanem nagy ajándékok

napja, amikor ketten adnak egymásnak nagyot, nagy kincset: önmagukat, s azzal mindent. Hol adnak többet, s hol kapnak többet, mint itt? S hol történik ez kizárólagosabban, mint itt? Aki így ad, az nem kételkedik, az bízik; az tud kitartani, tud elviselni is, s ami örömöt, vigaszt, s értéket maga számára még remél, azt nem keresi másutt, hanem azzal várja, kinek magát adta. Kezet kézbe téve, szivet szivért cserélve, hű akar lenni egyik a másikhoz, s ezzel az odaadással lelkükben egyik sem kételkedik abban sem, hogy a házassági friggyel páratlan, barátságos, mély harmonia jár, mely el nem tűnhetik.

De adni magunkat, s bírni egymást csak úgy lehet, ha szeretetünk, s a vér, s a szív szeretetét itt akarjuk fokozni isteni szeretetté. A házassági frigy azért szentség; tartalma nemcsak jog, nemcsak barátság, hanem krisztusi szeretet. Szent Pál szavai szerint: Férjek, szeressétek feleségeiteket, mint Krisztus az Anyaszentegyházat. Szeretni kötelességteljesítésben, szeretni áldozatkészségben, szeretni, s le nem törni egymást, hanem

egymás egyéniségét szeretet által kifejleszteni, hogy annál mélyebben, s igazabban lehessen szeretni.

Az Egyház imádsága.

Ábrahám, Izsák, Jákob Istene legyen veletek, és Ő teljesítse áldását bennetek, hogy lássátok gyermekeitek ivadékait harmadik és negyedik nemzetségig, s utána boldog örökkévalóságban legyen részetek a mi Urunk Jézus Krisztus segítségével, ki az Atyával és Szentlélekkel él, és uralkodik mindörökkön örökké.

Kérünk Téged, Mindenható Úristen, hogy gondviselésed rendeléseit kegyes pártfogásoddal támogasd, hogy akiket törvényes egybekeléssel egymáshoz kapcsoltál, azokat hosszú békével őrizd a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik most és mindörökké. Amen.

V.

EMLÉKEZEL URAM?

AZ OLTÁRISZENTSÉG ELŐTT.

Emlékezel, Uram?

Emlékezel az isteni részvétre, mely megjárta lelkedet, mikor mondtad: Jőjjetek Hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok!? Ugy-e, tudtad, hogy Benned a vigasztalásnak, az édességnek tengere hullámzik, s hogy bősége eltüntet minden keserűséget?

Emlékezel, Uram, a Te győzelmes lélekformáló szavadra: Jőjj és kövess Engem!? Ó milyen volt a tekinteted, hogyan mélyedt választottaid lelkébe, hogyan hívott a hangod! Én is mindent elhagyok és megyek Veled!

Emlékezel, Uram, hogyan nézted a szegény, széledő, pásztortalan nyájat, az emberek haldokló seregét, és mennyire tele volt a szíved könyörülettel, mikor ajkadra tólult az édes, biztató ige: Én vagyok a jó pásztor, ki életét adja. Ugy-e akkor szemedbe villantak a lel-

kek mélyén elásott kincsek eleven tüzei? Ugy-e tudtad, hogy e betemetett üszkök rejtve várnak Rád, a Te felszabadító, mindenható gyujtásodra, és hamujuk alatt megreszketnek világmegváltó szereteted szavára? Ugy-e azt akarod ma is, mint akkor, mert Szíved ma is ízzik?

Emlékezel az utolsó vacsorára, gondolsz a szavakra, melyeket a búcsú óráiban intéztél Tieidhez? Emlékezel igéretedre, hogy nem hagysz el akkor sem, ha majd eltávoztál tőlünk? És megigérted a Vigasztalót, a Te Szentlelkedet, hogy ne maradjunk árván. Emlékezel, Uram, milyen feszült figyelemmel hallgatták tanítványaid minden szavadat? Nézd, ma is ajkadon függünk és úgy lessük minden szavadat, mintha épen most ejtenéd ki őket. Ma is, mint akkor, eltölt a vágy, hogy velünk, köztünk maradj. Ma is szeretünk, ma is keresünk, ma is szomjazzuk a hangodat. Ma is várunk az útfélen tisztulásért kiáltva Feléd. Ma is könnyeket, illatos kenetet hullatunk lábaidra. Minden, minden úgy van ma is, mint akkor!

Emlékezel, Uram, gyermekségedre, ifjú-

ságod napjaira? Az anyai karokra, anyai szemekre, anyai csókra, édesanyád hangjára, lépteire, dalaira? Emlékezel a kútra, hol mint fiú vizet merítettél és tükrében megláttad arcodat? Emlékezel a názáreti házra, otthonod küszöbére, melyen ki-bejártak isteni lépteid? Emlékezel szomszédaidra, gyermekkori játszópajtásaidra, kikkel a vidék meredek dombjairól lepillantottál, és a fellegek vonulását nézted a kék boltozaton? Akikkel virágot szedtél, hogy édesanyádnak bokrétába kösd? Emlékezel, amint multak az évek, s a búcsú napja elkövetkezett? Hogy Názáretet elhagytad, anyádnak istenhozzádot mondtál, s a Jordán partján leszállottál? Emlékezel, mi történt, míg János keresztelt Téged, hogyan nyílt meg az ég, és Te hallottad az Atya szavát? Hogyan léptél miközénk a mennyek országát megjelenteni . . . És úgy-e minden, amit láttál, Isten országának képe volt Neked: a rét virágai, az ég madarai, a mustármag feslése, és az esthajnal bíborszíne; a hazavonuló nyájak, s a vőlegénye elébe siető szűzleányok. Isten országát láttad

a magvetőben, ki szántóföldjét beszórta; a hálóban, melyet Galilea halászai kivetettek. Emlékezel, hogy Te, minden emberek és angyalok felett fölséges Úr, szívednek túláradó Isten- és emberszeretetében mezítlábasan mérted a palesztinai ösvényeket? Tudod még, hogyan borult a szereteted, mint aranyos fényesség, Judea és Galilea mezőire, és hogyan estek sugarai betegekre, útszéli poklosokra, vakokra és bénákra, mennyekzőkre és gyászmenetekre? Hogyan ölelte dús szivárványba a názáreti műhelyt, Jeruzsálem utcáit és templomát, Betsaidát és Bethaniát, ó, Pilátust magát, a hóhérokat és a keresztet . . . mindent, mindent megdicsőített ez a szeretet. És úgy-e azt akarod, hogy én is a Te szereteted rózsakertjében nézzem a világot és az életet!? . . .

Uram, Te vagy az én életmintám. Szavaidban hallom a lelkedet és egészen közel vagy bennük nekem. Uram, úgy teremtettél, hogy kellesz nekem. Te pedig bennem lakni vágyol. Úgy teremtettél, hogy szomjazzalak Téged, Te pedig szomjazol engem. Úgy teremtettél,

hogy keresve keressem tüzedet, Te pedig meggyujtasz engem. Úgy teremtettél, hogy éhezzelek Téged, Te pedig magadat adod nekem mennyei ételül, örökkévaló symposionjául lelkem szeretetére, tökéletességre, elmúlhatatlan szépségére való vágyódásának. És lelkem Beléd horgonyoz kitéphetlenül, és örvendezve tudja, hogy a Tied, s Te kellesz neki, Jézusom. Megváltóm, Te lelkemnek lelke, Te Uram, Istenem. Te, aki közénk jöttél, aki hozzánk hasonlóvá lettél, ki emberi nyelvünkön szóltál, ki elfogadtad értelmünk nehézkes, szegényes formáit és természetfölötti kincseidet beöltöztetted a mi gyarlóságunk gyermekszavaiba! Ráadtad az igazságra az emberszabta gondolatruhákat, hogy ráismerjünk isteni eredetünkre, eltompult lelkiségünk örök titkaira, melyeknek tiszta látásától megfosztott a bűn. És ajkaddal megszentelted emberi beszédünket, és igazságaiddal értelmet, célt adtál szavainknak. Hallgatom, lesem, őrzöm e szókat, az enyémek, nekem szólnak, engem mintáznak, bennem virágzanak. Mindenik egy-egy tündöklő mélység, mindenik

lelkedre nyit egy-egy kaput, mindenik szeretetednek oldja le zsilipjeit. Akinek füle van, hallja meg! — zengted végig évezredek bolthajtásain, és szavadat erősítve visszhangozzák a századok. Kis országban keveseknek súgtad őket, de a Te hangodat nem oltja ki, hanem hatalmasítja a köréje növő tér és idő. S ma az ezredévek távolából is, mintha arcunkhoz simuló ajkad suttogását hallanók. Ó mert Téged megifjít az idő, és növeszt a távolság, ez a Te végtelenséged törvénye, Uram, s e végtelenség egyre hangosodó, egyre tüzesedő szavakat hagyott itt nekünk, melyeknek élete öröklétből öröklétbe nyúl.

Litánia az Oltáriszentségről.

(Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!

Mennybeli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek-Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Eleven kenyér, ki az égből szállottál alá,
Elrejtett Isten és Üdvözítő,
Választottak gabonája,
Szüzeket nevelő bor,
Kövér kenyér, királyok gyönyörűsége,
Szüntelen való áldozat,
Tiszta áldozat,
Szenny nélkül való Bárány,
Angyalok eledele,
Elrejtett manna,
Isteni csodák emlékezete,
Természetfölött való kenyér,
Testté lett ige,
Velünk lakó szent Ostya,
Áldásnak pohara,
Hitünknek titka,
Felséges tisztelendő Szentség,
Elevenek és holtak békéltetője,
Bűntől oltalmazó mennyei orvosság,
Minden csodák csodája,
Az Úr halálának szentséges emlékezete,
Minden bőséget meghaladó ajándék,
Isteni szeretetnek kiváltképen való emlékezete,
Isteni ajándék bősége,
Szent és felséges titok,
Halhatatlanság orvossága,
Éltető rettenetes Szentség,
Az igének mindenható erejével testté

Irgalmazz nekünk!

vált kenyér,
Étel és vendég,
Gyönyörűséges lakodalom, melyben az angyalok szolgálnak,
Kegyességnek szentsége,
Szeretetnek köteléke,
Bemutató és bemutatott ajándék,
Tulajdon kútfeje minden lelki édességnek,
Ájtatos lelkek táplálása,
Az Úrban meghaltaknak úti eledele,
Jövendő dicsőségünk záloga,
Isten, irgalmazz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Isten, irgalmazz nekünk!
Uram, hallgass meg minket!
Szent testednek és vérednek méltatlan vételétől,
A testi kívánságoktól,
Szemeink kívánságától,
Életünk kevélységétől,
Minden bűnre vivő alkalomtól,
Azért a kívánságért, mellyel a húsvéti bárányt tanítványaiddal enni kívántad,
Nagy alázatosságodért, mellyel tanítványaid lábát megmostad,
Buzgó szeretetedért, mellyel ezt a Szentséget rendelted,
Drága szent véredért, melyet az oltáron hagytál,
Ennek a Te szent testednek öt sebéért, melyet érettünk felvettél, ments meg, Uram, minket!

Irgalmazz nekünk!

Ments meg, Uram minket!

Mi bünösök,
Hogy ennek a csodálatos Szentségnek hitét, becsülését és ájtatosságát bennünk megtartsad, és öregbítsed,
Hogy bűneinknek igaz gyónása által minket az Oltáriszentségnek gyakori vételére vezérelj,
Hogy minket a tévelygéstől, hitetlenségtől és szívünk vakságától megoltalmazz,
Hogy ennek a dicsőséges Szentségnek drága mennyei gyümölcsében részeltess,
Hogy halálunk óráján ezzel a mennyei úti eledellel bátoríts és erősíts,
Istennek szent Fia!

Kérünk Téged, hallgas meg minket!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!
Kenyeret adtál mennyből nekik,
Minden levén abban.

Könyörögjünk. Úristen, ki nekünk a csodálatos Oltáriszentségben kínszenvedésed emlékezetét hagytad, adjad kérünk, a Te szent testednek és vérednek szentséges titkát úgy tisztelnünk, hogy megváltásodnak gyümölcsét magunkban szüntelen érezzük. Ki élsz és uralkodol az Atyával és Szentlélekkel egyetemben mindörökön örökké. Amen.

Lelki áldozásra.

(Szent Ágoston.)

Tenmagadért teremtél minket, ó Istenem, és szívünk nyugtalan, míg Benned nyugalmát föl nem találja. Mit tegyek tehát, hogy Téged, ki életem vagy, föltaláljak? Mikor feledteti el velem jelenléted az élet bajait? Midőn egyedül Te lész mindenben mindenem, ó irgalmam és egyetlen javam.

Hozzád fohászkodom, ki engem teremtettél, s ki akkor sem feledél el, midőn én Tőled messze távozám. Hozzád fohászkodik hitem, ó Isienem, azon hit, melyet Te adtál; és Téged kiáltlak lelkemben, ó készítsd elő azt lángoló vágy által a Te méltó elfogadásodra.

Ime, mint koldus járulok a gazdaghoz, mint beteg sietek az orvoshoz; mint vak keresem a világosságot; mint bűnös borulok annak lábaihoz, aki könyörületes. Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj én lelkemen! Ime, szolgád ezerféle gondoktól gyötörten, telhetetlen vágyaktól kimerülten, a fájdalom földének hiúságai és szorongattatásaitól megtörten éhezik és szomjazik; ne engedd, hogy egészen eltikkadjon, ne bocsásd el éhen asztalodtól, tápláld az élet kenyerével!

Ó mennyei vigasztalóm, ktnek egyetlen tekintete fölszárít minden könnyet; kinek egyetlen szava lecsendesíti a tenger haragját, jöjj és lépdelj szívem hullámai fölött. Jöjj, hadd következzék be a csendes béke

a vihar után; jöjj. hadd meneküljek szárnyaid oltalma alá; hadd hajtsam kebledre fáradt fejemet és hadd pihentessem ott egy kevéssé!

Ó Istenem! Ime, szívem kész Téged hallgatni. Nyisd meg tehát titkos fülét és mondd neki, mondd úgy, hogy megértse: Én vagyok a te üdvösséged. Add, hogy e szóra Hozzád siessek, Téged föltaláljak, szeresselek és örökre Nálad maradjak! Jöjj, Uram, Jézus! Jöjj és ne késedelmeskedjél!

Szólj, Uram!...

Élet, mely egy halvány fehér színfoltból tekint reánk, s azt mondja: Nézd, most jövök, nézd itt vagyok, jöjj, téged kereslek, jöjj, beléd költözöm. Minden oltárodon ott várok, minden szentmiséden kereslek, minden hívó szavadra szívedbe szállok, minden sóhajtásodra ajkadig ereszkedem, korlátlanul, kényrekedvre, esengően, egészen a tietek vagyok. Egy szemernyi kenyér, egy csepp bor elég nekem, és megmutatom nektek, hogy jövök, hogy vagyok, hogy mindnyájatoké vagyok.

Tanuljatok Tőlem. Öntse túl a lelketek a testiségteket, mint Én tüzemmel túlöntöm a kelyhet és a hostiát,.. Sze-

ressétek a teremtést, az Enyém, nektek készítettem, szeressétek egymást, Enyémek vagytok, egyazon karommal ölellek mindnyájatokat magamhoz. De szeressétek mindezt lélekben, és Bennem, s ezzel a szeretettel közeledjetek az Én rátok szabott eucharistiás Szívemhez, mely ott akar dobogni minden oltáron, és minden emberszívben. Amen.

Credo, credo...

Honnan kell ezt az erős meggyőződést vennem, azt, hogy Krisztus itt van, s értem van itt? Minden dolgot okaiból kell megértenem. Az Isten műveinek oka a szeretet: »úgy szerette Isten a világot«. Szeress, s megérted. A szeretet így okoskodik: Aki szeret, meg nem csal. Krisztus is így szeret, ha tehát szeret, s mondja, hogy itt van jelen, elhiszem Neki. A szeretet *az ösztön csalhatatlanságával* nyugszik meg Benne. Így tesz mindenütt. Bemegyünk a kórházba, betegek vagyunk, hoznak orvosságot, nem tudjuk, mi az, nem elemezzük, bevesszük. Méreg-e vagy élet, nem kételkedünk, hisz itt szeretnek minket. Fá-

radtan az úttól, barátunk karjaiba dőlünk: szívéhez szorít, örül, hogy lát, megveti ágyunkat szobájának másik sarkába; csakhamar lehajtjuk fejünket, édes álom kerülget, de nem zavar a gondolat, hogy ez meggyilkol téged. Vajjon a csecsemő kételkedik-e, hogy édesanyja emlője nincs-e méreggel bekenve? Nem gondolkozik; a természet nem is hagyja gondolkozni, hogy szörnyet ne gondoljon, ami szentségtörés volna; ösztönét a szeretet vezérli, a szeretet pedig nem csal. A keresztény hit nagy dolgokat mond: Krisztus van itt, az Ő valóságos szent teste, és vére, s élő teste, mintha szellem volna, az van itt. Nagy igényeket támaszt e tan az emberi ésszel szemben, hódolatot követel. S miért higgyünk? Azért, mert az apostoli Egyháztól körülvéve, a búcsúzó Úr Jézus kezeibe vette a kenyeret, mondván: »Ez az Én testem, ezt cselekedjétek az Én emlékezetemre!« Az apostoli Egyház lehajtja a fejét, s azt suttogja: Az Úr mondja, tehát hiszem. Nem kemény beszéd ez? Dehogy kemény; nincs oly puha beszéd! Puha, mint a szeretet;

lágy, mint a szerető szív suttogása; puha, és édes, mint a búcsúzó édesanya ölelése. Nem, nem kemény az Úr, hisz szeret. Szeret, »in finem«, mindhalálig. Akkor rendelkezik, mikor már megolvadt a szíve, mikor lelkére már árnyat vetett szenvedése, s véres keresztje. Mikor ezt mondja, akkor tudja, hogy holnap ilyenkor már édesanyja ölében fekszik, s nem lélekzik; szeme akkor már kék, ajka szedres, arca véres, keze, s szíve sebes lesz... szeretetből! Mi a jegyes szeretete, a barát hűsége, a kedves testvér ápolása, az édesanya lelkendezése ezzel szemben! Isten küldte Őt szeretni, adott Neki szívet a szeretet apoteózisának kialakítására, hogy megolvassza a jéghideg világot, s örök tavaszt fakasszon rajta.

Ah, édes Uram! hiszek Neked. Kinek hinnék, ha nem Neked. Hiszek, s veszlek, s viszlek, beállítlak életembe! Boldog vagyok, hogy Krisztus él Bennem, köztünk. Ő az én életem.

Akkor ünnepel hitünk, mikor diadalt ül. Ki akarják küszöbölni az Istent, fe-

ledni, s feledtetni, félreértik, elsötétítik, mindhiába! Köztünk él, köztünk áll, s mondja: Itt vagyok. Nem emléke van itt, hanem Ő, Ő maga. Folyton itt van, hitetlenség, hűtlenség, hálátlanság, nemértés dacára. A valóságos Krisztus, a rejtett Isten. Itt van az Úr... beszéljünk, s félrebeszélünk örömünkben. Itt van. Éreztük, sejtettük, hogy így lesz valahogy, s íme, így van. Sejtettük, hogy bár végtelen, mégis közel lesz, hogy érthetetlen, s mégis érezhető lesz, hogy sokat, mindent elvisel, s mégis rettenhetetlenül kitart köztünk! Ah, a hit ünnepel, és csodál, és élvez. Mint ahogy a sas a magas égen úszva gyönyörködik a mélységen, úgy úszunk mi a magasban, s gyönyörködünk Istenünkben, mint ahogy szárnya feszül, s mégis élvez, úgy vagyunk mi is, értelmünk elapad, de érzésünk tengerré dagad. Credo, credo...

Az Oltáriszentség szeretete a hitnek királyi áhitata, rózsája, és illata. A hit gyökér, de dogmái az Oltáriszentségben virágoznak ki, például, hogy az Isten szeret, hogy el nem hagy, hogy elvisel,

hogy nem kegyetlen, hogy az Isten országa elrejtett kincs, hogy az Egyház közösség Istennel, hogy velünk az Úr, hogy királyunk. Az Oltáriszentség szeretete építi a dómokat, kinő belőle gyönyörű stilben az istentisztelet. Hol az az eget átható imádság? Hol az az istentisztelet? Hol a főpap? Hol az áldozat, mely Istennek tetszik? Letérdelek az Oltáriszentség előtt. Itt van mindaz.

Nem elég Jézust látni, nem elég nézni, hanem bírni, karjainkra venni, szívünkhöz kell szorítani Őt. Ki érné be a látással? Mi egy kedves gyermeket megcirógatunk, s átkaroljuk: az Istent is nekünk valóban nemcsak látni, de bírni, átkarolni akarjuk áhitatunkban, ott akarunk lenni, ahol Ő van. Szólni Hozzá, szívünkbe zárni Őt. Ezt akarta nekünk nyujtani az Oltáriszentségben. Az itt imádkozó lélek suttogása érthetőbb, mint az orkán szava, titokzatosabb, s édesebb, mint az erdő zúgása, a kápolna csendje, s bensősége emberibb, mint a tengerpart, s az erdőszél. Azért nekem az Oltáriszentség közelebb hozza az Urat, mint az erdő, a tenger, a csillagos ég.

Emberi módon kell bírnom, s élveznem az Istent. Nem elég az igazságot látni, azt vérünkké kell változtatni.

Gyengéd, édes vonzalom húz Feléd, édes Uram! Feléd tartok, bármerre járok. Vonzol engem, édességedet, s vigaszodat hagytad ránk, s mi Hozzád vágyunk, mi odavágyunk, ahol jó nekünk. Ki a Tisza vizét issza, vágyik annak szíve vissza: mennyivel inkább vágyik az Isten vigaszaihoz... »Egy nap a Te közeledben többet ér, egyéb napoknak ezrénél«.

Szeretlek, Uram!...

(Szent Bernát.)

Szeretlek Uram, erősségem, gyámolóm, menedékem, szabadítóm! Szeretlek, Istenem, és segedelmem! Szeretlek hálából mindazokért, amiket érettem tettél. Szeretlek a magam módja szerint, igaz, hogy sokkal kevésbbé, mint érdemelnéd, de mégis teljes erőmből; s ha nem szeretlek annyira, mint óhajtanám, ennek egyedül tehetetlenségem az oka. Te kegyelmed által fokozhatod lelkem képességét, de még akkor sem fog Téged soha eléggé szeretni. Ó Uram, Te látod gyengeségemet és könyvedben följegyzed azokat, kik mindent megtesznek, amit csak

tehetnek, habár gyarlóságuk miatt nem is tehetnek annyit, amennyit kellene.

Szeretlek, Istenem!...

(Szent Ágoston.)

Szeretlek, ó Istenem, de ha szerelmem még gyönge, tedd kérlek, azt erősebbé. Én nem tudom megítélni, hogy minő hiányai vannak és minőnek kell lennie a végre, hogy lelkem egész erejéből Hozzád emelkedvén, s magát karjaidba vetvén, Tőled soha el ne szakíttassék; csak egyet tudok, ó Istenem, hogy mindaz, ami nem Te vagy — nemcsak kivülem, hanem még bennem is — szívem előtt nem egyéb, mint utálat és nyomorúság; hogy minden gazdagság, mely nem az én Istenem, rám nézve csak szomorú szűkölködés.

Mindig csak Téged, Istenem!...

(Szent Terézia.)

Hogy Téged, ó Istenem, szeresselek, az nem az Általad nekem ígért mennyország, ami arra indít, hogy Téged soha többé meg ne bántsalak, az nem az annyira rettegett pokol.

Ami engem megindit, az Te magad vagy, ó Istenem, midőn a kereszthez szegezve, s ott méltatlanul kigúnyoltatva látlak: midőn

látom vérrel borított szent testedet és halálos szorongattatásaidat.

Ez az, ami engem annyira megindít, hogy ha soha nem volna mennyország, mégis szeretnélek, s ha soha nem volna pokol, örökké félnélek.

Hogy szeresselek, semmit sem szükség adnod, ó Istenem; mert ha nem várnám is Tőled mindazt, amit várok, akkor is épúgy szeretnélek, mint most szeretlek.

Istenem, mindenem!

(Xaveri Szent Ferenc.)

Istenem, szeretlek forrón, mélyen,
Nem mert a kárhozatos szörnyű éjen
Gyötrő tűzbe vetsz, ha elhagytalak,
S nem mert egednek édes fényességét,
Szent örömben úszó angyali zenéjét
Igéred nekem szárnyaid alatt.
De mert a kereszten karjaid kitártad.
Emberi szívemet Szívedre vártad,
Rútul kiszögezve, jaj, felém hajoltál,
Vérfutotta arcod, édes, tüzes oltár,
Bűnömért viselt el szörnyű ékességet...
Meg nem állottál a gyötrelmek mesgyéjén,
Átmentél az éjek szörnyűséges éjén,
Borzalmas kísértet, gyalázat és szitok,
Lélek-hóhérok, gyűlölet-kárpitok
Födtek, jaj, követtek az utolsó szóig...
Rettentő mértékkel mérted szeretésed.
Ó legyek, hadd legyek könnyező vetésed;
Hadd legyek, én legyek a Te aratásod,

Míg gyötrelmeiddel lelkem földjét ásod.
Szeretlek. Nem szeretlek, mert megmentettél,
Hanem mert a vérig, halálig szerettél
S amint Te szerettél, szeretlek most Téged,
Életem és lelkem elkinálom Néked
Szeretlek, szeretlek, Te vagy a királyom
Istenem, mindenem, örök mennyországom!

Én Uram, én Istenem!

Szeretlek, Istenem, Te fölséges, végtelen, édes mindenem, örökkévaló, magadat egyre jobban kinyilatkoztató nagy jóság. Te vagy a lét, és élet dagadó óceánja, a boldog, meleg, örök élet! Belőled fakadnak a lelkek, és egyesülések, intuiciók, és inspirációk, s az extázisok örömei, mint rügyei a lelki tavasznak. Belőled valók a szellemek viziói, s a művészetek inspirációi. Belőled, ki bűvölsz lelket, s ritmust, és harmóniát öntesz ki létre. Szeretlek, Istenem, mert Te vagy a legreálisabb szépség, mely poézis és valóság; mert Te vagy az a produktiv őserő, mely gördit csillagot, s rajzol világot, s szívünkbe szárnyaló édes érzést önt. Szeretlek, Uram, akiből való az anya öröme, aki által születik a gyermek, s fakad a virág. A boldogság

énekének minden motivuma Belőled való, aki tejet, és mézet, és bort csepegtetsz a szeretők, a költők, a próféták, s a szamaritánok ajkaira, ki könnyeket fakasztasz, s a csendes örömök pacsirta-dalait inspirálod, ki a mély megindulás könnyeit kevered a fájdalomba, s homállyal, sötétséggel dolgozol a több, szebb élet kialakításán.

Szeretlek Istenem, mint Uramat, Mindenemet, ki akartál engem, s azért vagyok, s ki akarod, hogy több, szebb, erősebb, teltebb, gazdagabb lélek legyek, ki vonzasz, felhúzod kegyelmeid zsilipjeit, s lelkemet folytonos, szebb, öntudatosabb élettavaszra neveled! Lehetne-e érzés, megindulás, hevülés nélkül szeretni Téged?...

Pange, lingua, gloriosi — Corporis mysterium — Sanguinisque pretiosi, — Quem in mundi pretium — Fructus ventris generosi, — Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus — Ex intacta virgine — Et in mundo conversatus — Sparso verbi semine — Sui moras incolatus — Miro clausit ordine.

In supremae nocte coenae — Recumbens cum fratribus — Observata lege plene — Cibis in legalibus — Cibum turbae duodenae — Se dat suis manibus.

Tantum ergo Sacramentum — Veneremur cernui. — Et antiquum documentum — Novo cedat ritui. — Praestet fides supplementum — Sensuum defectui.

Mondj éneket zengő nyelvem, — Szenséges Úr testének, — Adj hálákat buzgó nyelvem, — Drágalátos vérének, — Mit a Szűznek méhéből vőn — S ad emberi nemzetnek.

Tiszta Szűztől véve testet, — Földre szállt és jára itt; — Boldogítva hintegette — Szent igéje magvait, — S befejezte főcsodával — Életének napjait.

Végvacsorán mikor ennék — Kedves tanítványival, — S az ünnepet megszentelné — Az ő törvény módjával: — Kenyér és bor szine alatt — Testét adá csodával.

Azért ezt a nagy Szentséget — Leborulva imádjuk; — Teste, s vére a Krisztusnak — Mert itt vagyon, jól tudjuk, — Ha elménkkel meg nem fogjuk — Hitünkkel megfoghatjuk.

Genitori Genitoque — Laus et jubilatio, Salus, honor, virtus quoque — Sit et benedictio: — Procedenti ab utroque — Compar sit laudatio. — Amen.

Az Atyának és Fiúnak — Dicséret és tisztesség, — Szentlélekkel egyetemben — Áldás, örök dicsőség. — Háromságban egy szent Isten — Áldjon minden nemzetség. Ámen.

V. Panem de coelo praestitisti eis.

V. Kenyeret adtál mennyekből nekik.

R. Omne delectamentum in se habentem.

F. Mely teljes minden gyönyörűséggel.

V. Dominus vobiscum.

V. Az Úr veletek.

R. Et cum spiritu tuo.

F. És a te lelkeddel.

Oremus. Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti, tribue quaesumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuae fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

Könyörögjünk. Isten, ki e csodálatos szentségben ránk hagytad szenvedésed emlékezetét, engedd, kérünk, úgy tisztelnünk Tested és Véred szentséges titkait, hogy megváltásod gyümölcsét szüntelen érezzük. Ki élsz és uralkodol az Atyával és a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökkön, örökké. Ámen.

IV.

ÉLŐ VIZEK FORRÁSA

JÉZUS SZIVE TISZTELETE.

Jézus szentséges Szíve szeretete.

»Nézd ezen szívet, mely annyira szerette az embereket, hogy nem takarékoskodott, hanem teljesen kimerítette és fölemésztette magát, csakhogy irántuk való szeretetét kimutassa.«

»Jézus Szíve tiszteletének a bensőség és buzgalom arányában hármas fokozata van: Az első fok az egyszerű *tisztelet*, a második az *önfelajánlás*, mellyel valaki egész valóját különös módon Jézus Szívének tiszteletére szenteli; végül az *apostolkodás*, vagyis önként vállalt kötelezettség ezen áhitat előmozdítására. Ezekre vonatkozással az Úr szent Margitnak a következő igéreteket tette:

a) *Minden igaz tisztelőjének:* »Szent Szívének túláradó kegyelmeivel el fogja árasztani mindazokat, akik szentséges Szívét tisztelik.«

b) *A magukat Neki felajánlóknak:* »Az Úr akarja, hogy Őt mindenki ismerje, szeresse, és imádja, és ezért nagy kegyelmeket igér azoknak, akik az Ő szent Szívének tiszteletére és szeretetére szentelik ma-

gukat. Mindazok, akik a szent Szív tiszteletétől áthatva Neki szentelik magukat, nem fognak elveszni.«

c) *Az apostolkodóknak:* »Azon lelkeket, akik tehetségükhöz képest iparkodnak Szíve tiszteletét, és szeretetét előmozdítani, a mennyei kegyelmeknek bőségével gazdagítja, melynek kútforrása ez a szentséges Szív.«

Szent Margitnak egy alkalommal megmutatta az Úr szent Szívét, melyben »láthatók voltak azok nevei, akik az Ő tiszteletén fáradoztak, amiért is nevük onnan soha ki nem töröltetik.«

»Akik azon célból ajánlják, és szentelik tiszteletére magukat, hogy így az Úrnak lehető legnagyobb tiszteletet és megdicsőülést szerezzenek, azok számára a szent Szív a jóságok megmérhetetlen örvénye.«

«Azoknak, akik, mint a szent Szív-tisztelet apostolai, Neki szentelik magukat, az Úr a következő ígéretet tette: Nem hagyja őket elveszni; biztos menedékük lesz a kísértések idején, de főkép a halál óráján; szeretettel befogadja azokat szent Szívébe, s ezzel biztosítja örök üdvüket, mert az Úr megadja nekik a kegyelmet, hogy megszentelődjenek, és a mennyei Atyához jutva, oly fokban dicsőüljenek meg, amint ők iparkodtak Jézus Szíve kultuszát minél inkább szíveikbe ültetni.«

Az Úr szerette kegyelmeit mindig bizonyos napokhoz, helyekhez, vagy tárgyakhoz kötni. Ezt bizonyítja a Jordán vize, Beth-

szaida, a kegyhelyek, az újszövetség kegyelemeszközei, mindenekelőtt a szentségek. Hasonlókép akarta az Úr szent Szíve tiszteletét három ájtatossági gyakorlat ígéretével kiváló módon előnyben részesíteni. E három áhítatgyakorlat:

1. *A szent Szív ünnepének megülése:* »Kívánom, hogy az Úr napja nyolcadára következő első péntek külön ünnepül Szívem tiszteletére legyen szentelve, áldozzanak azon a napon, s nyilvános megkövetéssel nyujtsanak Nekem tisztelettel kárpótlást az okozott bántalmakért. És ígérem neked, hogy szívem kitárul, s bőven osztja szerelme árjait mindazokra, kik nekem e tiszteletet megadják, vagy megadatják.«

2. *Az első pénteki áldozás:* »Szívemnek határt nem ismerő irgalmasságában ígérem, hogy mindazok, akik kilenc egymásután következő hó első péntekén a szentáldozáshoz járulnak, elnyerik ez életük végén a bűnbánat kegyelmét, nem fognak megszentelő malaszt nélkül kimulni, s nem halnak meg a szentségek felvétele nélkül, mert isteni szívem utolsó órájukban biztos menedékük lesz.«

3. *Jézus Szíve képének tisztelete:* »Akik szent Szíve tiszteletének, és szeretetének növelésére képét felállítják (trónraemelik) és tisztelik, azokra áldásainak teljét kiönti, ezáltal meghasonlott családokban a békét, és egyetértést helyreállítja, a szükségben szenvedőket megvédi, azon társulatokat, melyekben szent Szíve képét tisztelik, kenetes forró

szeretetével árasztja el, s ha e kép tisztelői a bűn által kegyelmét elvesztették, akkor a mennyei Atya igazságos haragját ki fogja engesztelni, és őket újból Isten kegyelmébe vissza fogja helyezni.«

Litánia Jézus szentséges Szívéről.

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennyei Atya Isten,
Megváltó Fiú Isten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Jézus Szíve, az örök Atya Fiának Szíve,
Jézus Szíve, a Szűz Anya méhében a Szentlélektől alkotott Szív,
Jézus Szíve, az Isten ígéjével lényegileg egyesített Szív,
Jézus Szíve, végtelen fölségű Szív,
Jézus Szíve, Isten szent temploma,
Jézus Szíve, a Magasságbelinek szent szekrénye,
Jézus Szíve, Isten háza, és a mennyország kapuja,
Jézus Szíve, a szeretet lángoló tűzhelye,
Jézus Szíve, az igazságosság, és szeretet tárháza,
Jézus Szíve, jósággal, és szeretettel teljes Szív,

Irgalmazz nekünk!

Jézus Szíve, minden erény mélysége,
Jézus Szíve, minden dícséretre legméltóbb Szív,
Jézus Szíve, minden szív királya, és középpontja,
Jézus Szíve, melyben a bölcseségnek, és tudománynak összes kincsei megvannak,
Jézus Szíve, melyben az Istenség egész teljessége lakozik,
Jézus Szíve, melyben a mennyei Atyának kedve telt,
Jézus Szíve, melynek teljességéből mindannyian merítettünk,
Jézus Szíve, az örök halmok kívánsága,
Jézus Szíve, béketűrő, és nagy irgalmasságú Szív,
Jézus Szíve, dúsgazdag mindazok iránt, kik Hozzád folyamodnak,
Jézus Szíve, az élet, és szentség forrása,
Jézus Szíve, vétkeinkért engesztelő áldozat,
Jézus Szíve, gyalázatokkal tetézett Szív,
Jézus Szíve, gonoszságainkért megtört Szív,
Jézus Szíve, mindhalálig engedelmes Szív,
Jézus Szíve, lándzsával átdöfött Szív,
Jézus Szíve, minden vigasztalás kútfeje,
Jézus Szíve, életünk és feltámadásunk,
Jézus Szíve, békességünk, és engesztelésünk,

Irgalmazz nekünk!

Jézus Szíve, bűnösök áldozata,
Jézus Szíve, Benned reménylők üdvössége,
Jézus Szíve, Benned kimúlók reménysége,
Jézus Szíve, minden szentek gyönyörűsége,
} Irgalmazz nekünk!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk, Uram!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket, Uram!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk, Uram!

Szelíd és alázatos Szívű Jézus,
Tedd szívünket hasonlóvá Szívedhez.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, tekints a Te szerelmes Fiad Szívére, s mindama dicséretre, s elégtételre, melyet Irántad lerótt, s azoknak, kik irgalmasságodért esdekelnek, adj megengesztelődve bocsánatot, ugyanazon Szent Fiad, Jézus Krisztus nevében, ki Veled és a Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik, Isten mindörökön örökké. Amen. (300 n. b.)

Nézd ezt a Szivet . . .

Az Üdvözítő szent Margittal együtt minket hív: «Nézd ezt a Szivet, mely úgy szerette az embereket . . .» Igen, nézzünk fel Reá, értsük meg Őt. Jó itt

gyökeret vernünk, jó itt minél mélyebbre ásódnunk. Jó itt megtanulnunk, hogy ahova e szívnek vére cseppent, az a mi talajunk, ahova a dobogása hallszik, az a mi levegőnk. Jó nekünk lesni e Szív sóhajtását, elérteni suttogását, lelkünkbe, mint háladatos virágba, belenöveszteni sugarait. Ez a Szív majd eldobogja nekünk az Evangéliumot, ez a Szív majd mennyei mezőkké tárja az írott szavakat, ez a Szív majd homlokunkra égeti Krisztus nevét. Ó, majd elmondatja velünk a Miatyánkot úgy, mintha most tanulnók az igés Istenajakról a napsütötte domboldalon; majd megint elvisz hódítani az éjszakai puszták magányosságába, hol forró küldetését éli és Atyjába fogódzik a földönjáró Istenfiú; majd lelkünkbe énekli «az út, az igazság, az élet» eleven szavát és az «élő kenyér» félelmetes szent igéretét. Majd meghordoz a Betlehem barlangjában, és Názáreth gyalupadjainál, a Táboron és a Golgothán úgy, hogy végigremegjük a valóság közvetlen közelségéből ezt a hatalmában megsemmisítő, szépségében minket újra teremtő életet. Hinni fogunk és Izraellel énekelni:

«mint ifjúsága napjaiban, Egyiptomból való feljövetelének napjaiban». (Ozeás 2, 15.) Kibontakozik, tavaszi pompába öltözik a lelkünk, megizmosodik a személyiségünk, kitisztul az öntudatunk, egyenesek, harmónikusok lesznek a szándékaink. Az Istenszív szemlélése a szeretetet földünkké és légkörünkké teszi, Belőle növünk, Beléje növünk. Benne sarjad a hitünk, Benne fogan a reményünk és Benne épülnek áldozataink. Ó mondjuk mindennap gyermekszívvel:

Uram, hiszek, mert szeretek; remélek, mert szeretek; áldozatot hozok, mert szeretek. Téged, Téged szeretlek, Uram, ki a mienk lettél, Téged szeretlek, ki a véreden megvettél, Téged, aki úgy szerettél, hogy szépséges ifjú emberségedet halálra adtad a lelkemért. Amen.

Felajánlás Jézus szentséges Szívéhez.

Édes Jézus, az emberi nem Megváltója, tekints reánk, kik alázatosan leborulunk oltárod előtt. Tieid vagyunk, Tieid akarunk lenni; hogy pedig annál szorosabb összeköttetésben lehessünk Veled, íme, ma mindegyikünk önként a Te szentséges Szívednek szenteli magát. Téged ugyan sokan soha sem ismertek; Téged, parancsaidat megvetve

sokan visszautasítottak. Irgalmazz mindnyájunknak, jóságos Jézus, és vonj a Te Szívedhez mindenkit.

Légy királya, Urunk, nemcsak a Te híveidnek, akik sohasem távoztak el Tőled, hanem a tékozló fiúknak is, akik elhagytak; add, hogy el ne vesszenek a nyomorban és inségben. Légy királya azoknak, akiket téves vélekedések tartanak fogva, vagy akiket egyenetlenkedés tart elszakítva, s hívd vissza őket az igazság kikötőjébe, s a hit egységébe, hogy rövid idő mulva legyen egy pásztor. Légy királya végül mindazoknak, akik a pogányok régi babonaságában sinylődnek, s ne vonakodjál őket a sötétségből visszavinni Isten világosságába és országába. Adj, Urunk, a Te Egyházadnak sértetlenül biztos szabadságot, adj minden nemzeteknek békességes rendet; tedd, hogy a föld sarkai ugyanezen egy szózattól visszhangozzanak: Legyen dicséret az isteni Szívnek, mely által nekünk üdvösségünk támadt, Övé a dicsőség, és tisztelet mindörökké. Amen. (XIII. Leó pápától.)

Fölajánló imádság Jézus szentséges Szívéhez.

Én, N. N. fölajánlom, és átadom magam Jézus Krisztus szentséges Szívének, fölajánlom személyemet, életemet, cselekedeteimet, nehézségeimet, és szenvedéseimet, hogy így a jövőben mindenem, ami vagyok, s amim van, egyedül az Ő tiszteletére, szeretetére

és dicsőitésére legyen szánva. Visszavonhatatlan elhatározásom, hogy egészen az Övé leszek, mindent Iránta való szeretetből teszek, s teljes szívemből lemondok mindarról, ami ezen isteni Szívnek visszatetszhetnék.

Megválasztlak ennélfogva, szentséges Szív szeretetem egyedüli tárgyának, életem védőjének, üdvösségem zálogának, gyarlóságom, s álhatatosságom támaszának, egész életemben elkövetett vétkeim helyrehozójának, és biztos menedékemnek halálom óráján.

Kegyelmes és jóságos Szív, légy igazulásom a mennyei Atya előtt és fordítsd el tőlem igazságos haragjának nyilait. Szerető Szív, Benned helyezem minden bizalmamat, gyarlóságom miatt ugyan mindentől félhetek, de a Te jóságodtól reménylek is mindent. Irts ki tehát mindent, ami bennem nincsen kedvedre, vagy Veled ellenkezik. Vésd szivembe tiszta szeretetedet oly mélyen, hogy Rólad soha sem feledkezhessen meg, soha Tőled senki el ne szakíthasson. Végtelen jóságodra kérlek, vésd magadba nevemet, mert akarom, hogy minden boldogságom és dicsőségem abban álljon, hogy szolgálatodban éljek és haljak meg. Amen. (300 n. b. Alacoque Szent Margittól.)

A család felajánlása Jézus szentséges Szívének.

Jézus szentséges Szive! Te Alacoque Szent Margitnak kijelentetted azt a kívánságodat, hogy a keresztény családok felett uralkodni

akarsz. Hogy kedvedbe járjunk, ime, összegyültünk, hogy családunk felett korlátlan uralmadat elismerjük. Mi ezentúl a Te életedből akarunk élni és szívünkben fel akarjuk virágoztatni azokat az erényeket, melyeknek már ezen a világon megígérted a békét; a világ szellemét pedig, amelyre átkot mondottál, messze száműzzük magunktól.

Uralkodjál tehát értelmünk fölött a hit egyszerűsége által, uralkodjál szívünk fölött a szeretet által, mely fenntartás nélkül Érted égjen, és melynek tüzét mi a gyakori szentáldozással élesztgetjük majd magunkban.

Légy vezérünk, ó isteni Szív, valahányszor összejövünk. Áldd meg testi és lelki vállalatainkat, oszlasd el gondjainkat, szenteld meg örömeinket, enyhítsd szenvedéseinket. Ha netán egyik vagy másik közülünk megtalálna Téged szomorítani, úgy figyelmeztesd őt arra, hogy Te, ó Jézusunk jóságos Szíve, irgalmas vagy a bünbánó bűnösök iránt. És ha majd üt az elválás órája, ha eljön a halál, és gyászba borít bennünket, akkor mindnyájan hódoljunk meg örök szent akaratod előtt, úgy azok, kik elköltöztek, mint azok, akik visszamaradtak a földön. Azzal a gondolattal fogjuk magunkat vigasztalni, hogy eljön a nap, melyen egykor egész családunk a mennyországban egyesülve, dicsőségedet, és jóságodat fogja magasztalni.

Szűz Mária szeplőtelen Szent Szíve, és a dicsőséges pátriárka Szent József, mutassák

be Neked ezt a felajánlásunkat, és életünk minden napjaiban emlékeztessetek arra.

Éljen Jézusnak Szíve, a mi Királyunknak, és Atyánknak Szíve. Amen.

(Azután elmondunk egy Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget a távollevő, és meghalt családtagokért.)

TRIDUUM.

Első nap.

Az isteni Szív tüze.

Jézus belső világának rúgójára utal, isteni Szívéről levonja a leplet és így szól: «Nézd ezt a Szívet, mely úgy szerette az embereket», mely a szeretet és áldozat küldetésével jött a világra. Jézus Szíve égett a szeretet tüzétől, s üdvösségünkért egészen áldozatul adta Magát. Azonban nemcsak Maga akart égni, lángba akarta borítani a világot, hogy a világ szeresse Istent, az Urat, kinek mindent köszön, hogy mi emberek egymást ne csupán szóval, hanem mindenekelőtt tettel szeressük. Jézus akarata, hogy a szeretet által az emberlélekben jobb, szebb világ származzék; ez volt

az Ő izzó szenvedélyes kívánsága. Saját evangéliumi szavaiból tudjuk: «Azért jöttem, hogy tüzet hozzak a világra és mi mást akarok, mint hogy égjen . . .» Ez a tűz Szívének szeretete, melynek izzása elegendő, hogy lángbaborítsa az egész világot. Akárcsak mondta volna: «Kívánom, hogy a világ égjen és meg ne merevedjen önszeretetben, keménységben, földiességben . . . ó, mennyire kívánom, hogy égjen! «Az Úrnak e vágya oly sok szavából kicsendül, belesejtjük éjszakai imáiba, meghalljuk panaszaiban, lelki szűkölködéseiben és gyötrelmeiben, a Getsemani bokrok között. «Nézd, nincs véred, nincs életed, hozok neked. Nincs igaz lelkületed, nincs benned érzés, szellem és lélek . . . Nem tudod, hogyan kell bánnod fájdalmaiddal, tompa, rideg és szívtelen vagy . . . De nézd, itt az én Szívem! És e szívben érzék, értés mindarra, ami kell neked. Ez a Szív új lelket teremt beléd, tüzet hord szivedbe, hogy az Úr szellemére fogékonnyá legyen, s hogy benne a jámborság és áhitat tüze lakozzék. Megoldja némaságod, megtanít szeretni, imádkozni,

áldozatot hozni. Emberszívek, adjátok nekem magatokat . . .»

Uram, hiszek Szívednek, hiszem küldetésedet. Tudom, hogy mester vagy és minden szívet Magadhoz vonzasz. Hiszek a szeretetednek és tudom, azért izzó a Szíved, hogy a világot lángra gyujtsa. Hiszem, Uram, igen, a kezemmel fogom, hogy a világnak kell a Te Szíved. Uram, én is egy kis darab ilyen világ vagyok, melyet még nem egészen fogott meg a láng, melyben a tüzet még sok füst borítja, Uram, kérlek, gyujts meg engem, hadd fogjon tüzet a Szíveden a szívem, hadd égjen és világítson a lelkem. Ez legyen életemnek erős, áhitatos célja és imáimban mindennapos könyörgésem. Amen.

Második nap.

Az isteni Szív vigasza.

Ha szenvedés a sorsunk, akkor a Jézussal való bensőséges lélekközösség jobban kell, mint valaha. A szenvedésben az ember ki van szolgáltatva a fájdalom sötétjének és gyötrelmének. Csak akkor hull a lelkére a vigasztalás és vi-

lágosság, ha a szenvedő Megváltóval egyesül, ha Krisztus kezén vezetetve hatol át a szenvedés éjszakáján az isteni akarat megismerése és elfogadása felé. Akkor világos és meleg lesz a lélekben, akkor az Istenszeretet tolul fájdalomtól merev szivünkbe, mint jeges erdőbe a napsugár. Emberi kéz le nem választhatná az erdőségek kuszált gallyfonatairól fagyott csillogó darát, de feljön a nap és minden lehull! Sok kín és fájdalom tünik el a lélekben, ha Jézus Szívével egyesülten szenvedünk. Akkor szívünk minden érzése az Ő istenemberi érzelemvilágának nagy folyamába ömlik és annak hullámai ragadják magukkal. Gondolkodásunk tág lesz, mint az Övé, és gyengeségünk, nyomorúságunk az Ő hatalmas szivéből erőt és lendületet nyer. Panaszainkat, fájdalomnyögéseinket túlhangozzák az Ő istendicséretének hatalmas akkordjai. Ne maradjunk távol, ne maradjunk fájdalmunkban egymagunk, rejtsük szívünket a Szívébe, hogy átjárjanak fönséges lelkületének rezgései. Jézus Szivével egyesülten, szivünket Szívébe meritve érezni, harcolni és szen-

vedni végeredményben annyit jelent, mint szállani az istenemberi szándékainak magaslatai fölé. Érzéseinket és szándékainkat az Övével akkor egyesítjük, ha alázatos, hűséges szeretettel mélyedünk el Krisztus életébe, készséges, formálható lélekkel fogadjuk azokat a szent érintéseket, melyek Evangéliumán át érnek bennünket.

Ez nem nehéz, ez nagyon egyszerű. Krisztus elibénk jön, ha keressük. Elfogadja lelkünket, ha kínáljuk. Bejön a hajlékunkba, ha ajtót tárunk. És velünk énekel, ha elkezdünk dalolni; hangja, mint félénk gyermekhangot öleli és viszi a mienket, s az Úr imánkon megismeri Fiának szeretett akcentusát. Így Krisztus mienk lesz egészen, cselekszi tetteinket, formálja szándékainkat, éli gondolatainkat, sóhajtja érzéseinket. Szenvedni, engesztelni, dicsérni fog bennünk könnyeink az Ő könnyei, örömeink az Ő örömei, szivünk a Szive, az istenségnek édesszavú hárfája lesz, melyen szerető újjakkal játssza el a Végtelen a rövid földi éneket, az örök daloknak múló praeludiumát.

*

Uram, megéreztetted velünk, mennyire szenvedélye Szívednek fogyatkozásainkat helyrehoznod, szegénységünknek segítségére jönnöd. Ó Uram — hogy ezt megtetted . . . hogy jöttél . . . hála Neked, legjóságosabb Megváltó . . . hogy adósságunk minden gondja megenyhül, minden keserves búsulásunk megnyugszik a Te Szíveden . . . Ime, aki kellett nekünk . . . ime, aki e szavakkal jő felénk: Eljöttem, a közbenjárótok vagyok . . .

Kellett jönni Valakinek, aki győzze a közbenjárást a sértett Végtelen és a porbatiport ember között. Ó, ezt a távolságot, ezt csak istenkarok foghatták által. Keresztreszegezett karjaid kellettek hozzá, melyeknek ölelésében elfér a világ, mert Isten fájdalma növeszti őket végtelenné. Istenem, a Te kiszegezett karjaid kellettek, hogy míg egyikkel alázatos odaadásban az Atyád öleled, a másikkal a bűnben gyötrődő emberiséget emeljed fel és fektessed Atyád szívére. Jaj, a keresztfán kiterjesztett karjaid mentő ölelése vérenvett közvetítés, a szeretet fönséges tékozlásának örökérvényű aktusa, mely a Golgota hegyéről a mindenség párká-

nyáig, s az áprilisi délután szörnyűséges, üdvösséges pillanatától az idők eredetéig és végéig nyúlik, s egyetlen ponton, egyetlen percen végtelen, és örökkévalóságot vásárol. Félelmes, rettentő közvetítés, megreszket tőle a föld, zokognak az égi csillagok, földig hasadnak nehéz, nyomasztó kárpitok, de Te, Jézusom, szeretetté ölelted a Teremtőt, és meghasonlott alkotását . . . Lehet még csüggednem? Ki mer bátortalan lenni, ki fél az elhagyatottságtól, mikor Isten vérző keze nyúl feléje, a mentő kéz? Mi mást felelhetek Neked, Uram, erre, mint boldog bizalmat, édes odaadást, és megsemmisülő szeretetet.

Harmadik nap.

A szent öröm iskolája.

Jézus Szíve, melyben a legnagyobb életerő lüktet, örvendező Szív, egyetlenül sugárzó forró örömnek otthona. Örömház és örömét a mi szívünkbe szánja. Szent János evangéliumában mondja: «Ezeket szólottam nektek, hogy az én örömöm bennetek legyen, és a ti örömötök teljes

legyen.» Azt akarja, hogy állandó és teljes örömben legyen részünk. Különös hangsúlyt tesz azonban az Úr arra, hogy az Ő örömét, s nem akármilyen örömet akar belénk oltani.

Az öröm úgy hat a lélekre, mint valami erősítő fürdő. Ha vidámság tölti el szívünket, ha a belső örvendezés hulláma hordoz, ha lelkünk énekel, akkor nem érzünk terhet, akkor nekünk a kötelesség édes, és mindenütt helyt állunk. Ez mindenesetre jobb, mint bátortalanul, kedvetlenül menni munkába, agyonnyomott, rosszkedélyű cselédül szolgálni Istent. Mikor Jézus az Ő örömét akarta adni, akkor ezt bizonyára az Úr örvendező szolgálatának gondolta. Már csak embertársaink kedvéért is kell magunkban a szívbeli örömöt ápolni. Semmi sem tesz olyan jót, semmivel sem lehetünk jobban testvéreink kedvére, mint azzal, hogy tiszta, vidám kedéllyel közeledünk felé-jük. Ez elfeledteti gondjainkat, s az örömsugár, mely a lelkükbe szűrődik, ott fényt és meleget áraszt. Mindenki szereti azokat az embereket, akikből szent vidámság, keresztény derültség vi-

lágít, mindenki szereti a harmonikus életöröm hozdozóit. Ebben persze szintén nagyon különböző a természetes rátermettség. Senkise öltsön magára kényszervidámságot. de mindnyájan törekedjünk őszinte jóakaratra, felebarátaink szívbeli szeretetére. A gyöngéd figyelmesség, a találékony jóság is oly sugár, mely az életet, a lelkeket fénybe borítja. A kis szívességekből, a szeretet vidám, csendes tetteiből végtelenül több «emberbarátiság» árad, mint sok nagy pénzadományból. Az életnek megvannak a maga keménységei, a munka nehezünkre esik, a szürke mindennap durva szálakból van fonva. De az érzékeknek, és a szívnek Istenben való öröme, az embernek Jézus Szívében való világfölötti örvendezése olyan, mint valami drága, színpompás hímzés, melyet az életre dolgozunk.

*

A Te örömed akarok lenni, Atyám. Minden lehelletemnél érezni akarom, hogy megszenteltél, s a lelkembe oltott végtelen értékért felelős vagyok. Érezni akarom, hogy Belőled szakadtam ki,

hogy a kezed formált engem Önmagadból. Hogy létem, lelkem közege napfénye, szent magja vagy. És mert Magadból vettél, mert Hozzád hasonlóvá tettél, mert testi formáinkba emberséget öntöttél, s engem emberhangon tanítottál, minden erőmet, akaratomat, tetszésemet, vágyamat, bánatomat és örvendezésemet a kezedbe teszem. Köszönöm Neked, hogy erre nekem hatalmat adtál, köszönöm, hogy a vak törvény rácsaiból kiemeltél, és a dolgokon végignéző tekintetet, választó, ítélő lelket bíztál reám. Mert ezzel nyujtottad nekem, hogy most magamat Neked ajándékozhatom. Hogy elvihettem önkényes boldog adással a szívemet a Te kórusodba, várva, hogy illessél, énekeltess engem. Uram, minden dalom a Tied.

Uram, Istenem, nézz le teremtményedre, és ne vesd meg kezednek munkáját. Világositsd meg szívemet. Szellemed lengjen lelkemnek mélyén, hogy a szeretetnek tiszta, és szent dala énekeljen ott a Te isteni Szívednek örömére. Amen.

Uram, szeress engem!

Nem élhetünk meg Nélküled, Istenem! Kellett, hogy testbe öltözzél, hogy a Végtelennek emberarca, szerető tekintete, igés ajka legyen, és kellett, hogy a mennyei Szeretet emberszívben lüktessen végig egy földi életet. Ah, ez, ez mindennek a beteljesedése! Ez minden szomjazásnak kielégítése, ez a valóságos isten-corpus, olyan, mint mi vagyunk, és sugárzó homloka, imádságos emberhangja van, áldó keze, és leboruló térde van, édesanyja szőttesében jár köztünk, és szentséges lábának körvonalát útjaink porába nyomja. És szíve van, igazi véres emberszíve, hogy legyen nekünk egy biztos, ragyogó istenkapunk, ahonnan egy ölelésnyire sincs a Végtelen. Megtudjuk-e valaha, mi ez a Szív nekünk?

Mindig mélyebben tölt el a meggyőződés, hogy csak egyetlen nagy szeretet van, egyetlen szeretet, melyhez nincs fogható, mely minden szeretetnél hasonlíthatatlanul fölségesebb: az a szeretet, mely a mindenség fölött világít, az isteni szeretet, Krisztus, a Te Szíved szeretete,

minden lét, minden élet, minden üdvösség középpontja. A Te Szíved az én napom!

Szeress, Uram, engem; add, hogy megtaláljalak Téged. Szeress úgy, hogy ne oltsa ki hideg lelkem szeretetedet. Szeress és vonzz hathatósan.

Uram, taníts engem!

Szeretlek, Istenem, ki nevemet véresen írtad kezedre, és lábadra, és szent Szívednek sebére. Válaszolok a Te végtelen szeretetedre, amit semmivel sem érdemeltem, s amely engem saját szabad elhatározásából hozott a semmiből létre. Ha a Te Szíved szeretetének tudatára ébredek, akkor mélyen besugárzik lelkembe, térdre kényszerít és ellenállhatatlanul szent Szívedre von; lelkem karjait tárom Feléd, minden lét, és élet középpontja felé. Át merlek ölelni, Szíveden pihenek, s ott megtudom: ez az én helyem. Sehol sem vagyok olyan egészen otthon, mint itt. Tisztító kegyelmi áramok tolulnak lelkembe, és kimosnak belőle minden nemtelent, minden kislelkűséget, minden szűket és tökélet-

lent. Nincs okom félni, hogy az ilyen szeretet a tiszteletre valamiképen sérelmes volna.

Az én emberszivemet Istenszeretetre teremtetted, és amikor szeretem a Te szent Szívedet, szeretetem haza talált. Ó, tarts meg engem ez édes meleg otthonban.

VII.

ÜDVÖZLÉGY MÁRIA!

NAGYBOLDOGASSZONY-KILENCED.

1. Elmélkedés.

A Szent Szűzet nem kötötte semmi a földhöz. Nála a természet már annyira beleolvadt a természetfölöttibe, hogy minden képességével oly feltartóztathatatlanul, olyan egységes ívben szakadt bele az Istenbe, mint egy kristályos vízesés a mélybe.

A boldogságos Szent Szűz fölséges nyugalommal, és bizalommal siet át, és bízza az Isten művét az Istenre.

Nekünk könnyű: a diadalmas Egyház mégis csak megvan. De a Szent Szűz mit látott szent Fia nagy művének eredményéül? Néhány egyszerű apostolt — még csak magvacskákat.

De a Szent Szűz nyugodt: az Úr ereje megvan, meglesz.

II. Elmélkedés.

Mint a mi könnyebb fajsúlyú, mint az őt környező dolgok, s föléjük emelkedik, úgy emelkedett föl a teremtett dolgok közül a Szent Szűz lelke Isten felé.

Nem ethikai könnyűséget értek, hanem mindattól való mentességet, ami a fölfelé törtető lelket is lefelé húzza.

Gondoljuk el, hogy az ő lelke úgy siet Teremtője elé, hogy az neki nem bírája, hogy neki nincsen tartozása.

De erre figyelek. Minden elmélkedés középpontjában én állok. És így nekem a Szent Szűz dicsőségének tudata is alkalom, amelyet magamra alkalmazok.

Az ember vallásossága a bűntudattal kezdődik. És azzal arányban nő. Hogy tudja, van neki Teremtője, hogy szüksége van Megváltóra, és Pünkösdre. Hogy az Isten tételekkel dolgozó végtelen Szentség. Azt, hogy vannak, akik katholikusok ugyan, de ezt csak a gyászjelentésükből tudjuk meg, és sok jóság, fegyelmezettség, kedvesség volt bennük, nem köthetjük össze ezzel a naiv felfogással: »ilyen ember nem kárhozhat el.« *Az Istennek vallomás kell!* E meg-

vallás nélkül minden emberi ügyeskedés, kellem, szép szem ragyogása csak elképzelt képzetek bugyborékolása, mely a pocsolya felületén »apró kupolákat« emel, hogy a levegőben elpukkadjon.

III. Elmélkedés.

Az Evangélium nem szól a Szent Szűz megdicsőüléséről. A szent hagyomány a IV.-ik századig megy vissza. E hagyomány szerint ebben az esetben is Szent Tamás képviselte a hitetlenséget. Ő ugyanis nem volt jelen a Szent Szűz halálánál, s azért hazatérve kívánta, nyissák fel a sírt. A sír üres volt.

Elszászban az a két ördögtől megszállott ember sohasem káromolta a Szent Szűzet. Az Isten külön óvta, és nem engedte meg, hogy a teremtmények legkitűnőbbjét káromolják. Isten kinyújtotta, és tartja kezét a sértetlen fölött.

Minden az Istentől van. A világmindenségbe a teremtéskor csodálatos erőket adott, amelyek állandóan érvényesülnek, kifejeződnek. A lélek életében

közvetlenül ad; ad ráhatás, sugalmazás, irányítás által.

A Szent Szűz szeplőtelen fogantatása: az Isten műve. A megtestesülés — szűztől: Isten műve. Hogy az érzéki erők a Szent Szűzbe át nem hullámoztak: Isten műve.

Hogy a halál az ő emberi életének vége, de nem elmúlása (mert a halál, a sírgödör, a föl bomlás, a bűnnek büntetése. A Szent Szűzben nincs bűn, következőleg nem éri el a büntetés): Isten műve.

Hogy már a föltámadás előtt Krisztus testté lett föltámadásához hasonló, dicsőséges mennybefölvétele, megdicsőülése van: Isten műve.

Minden, minden az Isten akaratából, és erejéből.

Minél fölségesebb az adomány, annál biztosabb, hogy nem az ember adta azt önmagának, hanem Istentől van. És minél több van ebből, annál mélyebb ennek tudata, s ez annál nagyobb hálát vált ki a lélekből. Igy érthető, hogy a legteljesebb kegyelmi állapot a legtel-

jesebb alázatot váltja ki a Szent Szűz lelkéből.

Münchenben a Liebfrauenkirche fölséges szentélyében roppant magasságban van a Szent Szűz szobra. Oly szerény, szinte félős, — és a legerősebben ezt fejezi ki: »engem az Isten tart«. És mi a jeligéje ennek a csodálatos Szűznek: »Ecce ancilla Domini«.

IV. Elmélkedés.

Mit visz magával a mennybe a boldogságos Szűz.

Nem a lelkében, a lelkén viszi a sivatag porát: ő a bűnösök menedéke. Amint Ézsaun megérzik a virágzó rét illata, a Szent Szűzön megérzik, hogy bűnnel szaturált világból jön.

Az Evangélium szól egy-, két-, öttalentumos szolgáról. A csődre érdemes egytalentumos szolgáról ne is beszéljünk. De a két- és öttalentumosnál érdekes, hogy az Evangélium csak a végeredményről beszél, azonban elhallgatja, közben mennyit vesztettek, amíg azt az eredményt felmutathatták.

De ime, jön a Szent Szűz! Talentu-

mokkal teljes, malaszttal teljes, közben nem vesztett el egyet sem. Mondhatnám: az érdemek, a talentumok Mont Everestje.

Alázat, alázat.

V. Elmélkedés.

Mit hoz magával a Szent Szüz a mennybe?

Egész életet. Nem részleteket az életből, nem maradékot. Nem az utolsó percben Isten kegyelméből partra mentett életet. Hanem hoz egy életet a maga páratlan egészében, teljében, erejében.

Hoz fénnyel átitatott sugárzó lelket. »Ki az, aki fölkel, mint a hajnal, szép, mint a hold, választott, mint a nap, s rettenetes, mint a táborok elrendezett serege?«

Vannak az életben is fényes lelkek, és sötét, fekete lelkek. Fényes lelkek, akik világítanak maguk körül, akik nem gondolnak rosszat, akik nem reménytelenek.

Hogyan leszek fényes lélekké? Úgy, hogy negative is dolgozom magamon,

nem követek el bűnt; pozitive, hogy gyakorlom magam a jóban. A harmadik módja, amelyet a Szent Szűz sürget, hogy hagyjam magam az Úrra, bízzam magam az Ő kezére, alakítson; nem állok ellent.

Szent Pál szerint, ha mindent megcselekedtünk is, haszontalan szolgák vagyunk. Az Ószövetségben mondja az Úr: «És Én az Én szolgámban megdicsőítem magam». Az Úrnak egyetlen szolgája az Úr Jézus. Az egyetlen «Ancilla Domini» pedig a boldogságos Szűz, akiben páratlanul dicsőült meg az Istenség.

VI. Elmélkedés.

Mit visz még magával a Szent Szűz?

Nagy, hitben való átadást, odaadást. A legfölségesebb viszony az én viszonyom az Istenhez, a teremtmény viszonya Teremtőjéhez. A mohamedán virradatkor kelet felé fordul, így a mi lelkünk a hitben.

Hogy hinni tudok, azt az Isten adja. Hogy adja, kérnem kell. A hit az egész lelki élet radixa és fundamentuma. A legfölségesebb erő a szeretet. Igaz. De ez

is ebből a gyökérből, a hitből nő ki. És azt kell éreznem és mondanom: én ehhez a gyökérhez szakadásig hű leszek. Ebből nem engedek! Ez az én hitem, ez az én erős kötelékem, mely összeköt Istennel. Hiszek egy Istenben. Hiszem a dogmákat. Ezek az én színes gyöngyeim, amelyeket a hit szálára fűzök.

Mi van még a Szent Szűz lelkében?

Nyugalom. A Szent Szűz az Úr Jézus nyugalma volt életében. Legelőször: frigyszekrénye, majd gondozója, nyugtatója; a keresztről való levételekor megtört oltára. És most ő megy, megy az ő Jézusa nyugalmába.

Mi szükséges a lelki nyugalomhoz? Szívtisztaság, szeretet és gyermeki bizalom. Amily szükség van a lelki élet kezdetén a serkentésre, és ösztökélésre, oly föltétlenül szükséges a lélek megállapodott viszonyában a béke, és nyugalom. Ezt megzavarhatja bennem pl. a tökéletesedés vágyának túlhajtása, kesergés, türelmetlenség, vagy fizikai lehetetlenségek tervezése.

Ha például az alma öntudattal bírna, s tudná, hogy ő éretlen, és zöld, s efö-

lötti elégedetlenségében leszakítaná magát az ágról.

Mennyivel bölcsebb gondolni: én most érlelődöm.

VII. Elmélkedés.

Isten páratlan úton vezette a Szent Szűzet. És ő haladt ezen az úton rózsás lábbal. Isten nem úgy szerette a Szent Szüzet, hogy perzsa szőnyegen vagy tengerfövenyen vezette volna. De bármint, s bármerre vitte, az alázat, s a szeretet rózsáival ékes lábbal járt, akár Hebronba sietett szolgálni, akár a Golgotára megy szenvedni.

Ha volna térképünk arról, hogy Isten a lelkeket milyen sajátos utakon vezette, meglátnók, hogy nincsen két egyforma út. Ezért mindenki elmondhatja az ő útjáról: páratlan. De a Szent Szűz útjához hasonló nincs.

A boldogságos Szűz meg volt gyökeresedve az Isten útján. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy helyben állt az úton, hanem azt, amit a gyökér jelent, erőt és biztonságot. A legjobb ember élete is olyan, hogy az előző cselekedet,

jócselekedet, nem biztosítja szükségképen a rákövetkező cselekedet jóságát. Egy jócselekedetet a legjobb ember életében is nyomban követheti egy halálos bűn. Nem így a Szent Szűz életében. Nála bűnről szó sem lehet. Milyen biztonság ez! Ez erő, amely az Istenbe gyökerezett, s azért csak jót tud tenni, s tesz is!

VIII. Elmélkedés.

Az esztergomi bazilika kupolájának belső falán rengeteg aranyozás van, s a csupaablak úgy ragyogja be a templomot, hogy ez a fény muzsikál. Ha az ember erre a csodás fényözönre feltekint, a dob szegélyeként körülfutó írást olvassa: »Assumpta est Maria in coelum, gaudent Angeli.« Gondoljuk el, milyen érzés ez, ebben a ragyogó magasságban tündökölni látni: »Mária felvétetett a mennybe, örvendeznek az angyalok.«

Róma legrégibb templomában, a keresztelő kápolnában van egy kapu bronzból verve, olyan csodás szépségű, hogy a műértők szerint szebb már nem lehet. Ezért paradicsom kapujának nevezték el,

mert úgy vélik, hogy a mennyország kapuja sem lehet szebb. A »Janua Coeli« a boldogságos Szűz. Tény, hogy a mennyország kapuját a halottaiból feltámadó Krisztus nyitotta meg, de a boldogságos Szűz tárta és szélesítette ki.

Ehhez a nagyhatalmú csodálatos Szent Szűzhöz kell szegődnünk, ehhez a »hajnali szép csillaghoz.« Ez a csillag hazavezet engem.

IX. Elmélkedés.

A mai szentmise így kezdődik: »Örvendezzünk mindnyájan az Úrban, mert fölmagasztaltatott a Szent Szűz mindenek fölé!« Valóban, a mai ünnep nemcsak földi, hanem túlvilági fölmagasztaltatása is a boldogságos Szűznek, mert az Anyaszentegyház úgy hiszi, hogy amint Krisztus föltámadt, és fölment, üli a husvétot és Áldozócsütörtököt, úgy a boldogságos Szűz, az Ő legfölségesebb teremtménye, és hasonmása, édes Anyja és Leánya föltámadott, és mennybe vitetett.

Ahogy az ember, úgy Húsvétkor, különösen a Nagypéntek borzalmai után

úgy megnyugszik, és azt mondja: Hát, Uram, a keresztút és földi nyomorúság után lesz a léleknek kielégülése, föltámadása, örök dicsősége; épen úgy az ember Nagyboldogasszony napján, szinte azt mondanám, miután körülnézett a földön, ölbeteszi a kezét, fölnéz az égre, és azt mondja: a test és vér mulandó, de ott túl van örök élet, örök dicsőség. Az Úr Jézus húsvétja után milyen lesz a Szent Szűz húsvétja? Ah, nemcsak húsvétja, hanem mennybemenetele, koronázása lesz! Ünnep, amelyen örvendeznek az angyalok.

Milyen volna a világ, ha nem volna virág, erdő, bokor? Nem volna nekünk való világ! Épen így, milyen volna a szellemi világ, ha az ember csak száraz fogalmakkal élne? Milyen volna a világ, ha csak önzés, küzdelem, gyötrelem telitené? A boldogságos Szűz mai ünnepe ezt a gyönyörű megemlékezést mondja: Jaj de jó, hogy van virág, dicsőség, felsőbb szépség!

Ebbe az örömbe és szent reménységbe belemártja az ember a lelkét, mint csávázó, tisztító oldatba a gabonát, s két

gondolatot emel ki belőle.

Az egyik: a boldogságos Szűz feltámadása az örök szépségnek nemcsak küzdelme, hanem győzelme. Mikor István diákonus beszélt a zsidók előtt, fénylett az arca, mint az angyalé. Mikor az Úr színében elváltozott, arca fénylett, mint a nap, s ruhája, mint a hó, mert a belső szépség kiragyogott, áttüzesedett, és kivillant.

Krisztus megmutatta, milyen naplelke van. Milyen hőérzülete van.

Az kell nekem, hogy amikor ma a Szent Szűzre nézek, azt suttogjam: ha az én lelkem is ilyen napfényes, az én erkölcsöm is ilyen hósugáros, az én lelki világom is ilyen tiszta lenne! Akarnom kell, kogy a mai ünnep lelkem áttüzesedésére indítás legyen. A drágakő is sötét éjszakában földben születik, ki kell ásni, hogy szentségtartóba, koronába kerülhessen. Meglehet, hogy én is gyémánt vagyok, rubin vagyok, az Isten látja. Látja a föld igénytelenségében, az élet szürkeségében. Föl a szívekkel! Bennünk valami ilyesmi él, bennünk gyémántos lélek mozog!

A második gondolat: Krisztus meghalt értem. Meg vagyok váltva, engem is fölvisz! A mai ünnep is ennek a szent reménynek ünnepe. Testvérem, közönséges az életed? Töltsd meg szent reménnyel. Talán fájdalmas? Talán aggodalmakkal teljes? Töltsd meg szent reménnyel, szent halhatatlansággal. Az élet csak úgy keresztény, ha a halhatatlanság reményével van tele. A halhatatlanság isteni erő, mely mindenen keresztültör.

Fölnézek a boldogságos Szűzre, ő int nekem: ne oltsd ki a halhatatlanság hitét, nézz rám, én előtted lebegek, és szeretlek!

Dicsőséges Boldogasszony, fogadj minket gyermekeidnek, és mutasd meg, hogy Anyánk vagy! És segíts minket, hogy meglássék rajtunk, hogy gyermekeid vagyunk. Amen.

Magnificat.

Magasztalja az én lelkem az Urat.
És örvendezz, lelkem, az én üdvözítő Istenemben.
Mert megtekintette szolgálójának alázatos-

ságát; íme mostantól kezdve boldognak hirdet engem minden nemzedék.

Mert nagy dolgokat cselekedett velem a Hatalmas, kinek szent az Ő neve.

És az Ő irgalmassága nemzedékről-nemzedékre száll az Őt félőkön.

Hatalmas dolgot cselekedett az Ő karjával, elszélesztette a szívük szándékában kevélykedőket.

Levetette a hatalmasokat a fejedelmi székből és fölmagasztalta az alázatosakat.

Az éhezőket betöltötte jókkal, és a gazdagokat üresen bocsátá el.

Oltalmába vette Izraelt, az ő szolgáját, megemlékezvén irgalmasságáról.

Amint szólott Atyáinknak, Ábrahámnak, és az Ő ivadékának örökre. Dicsőség az Atyának stb. . . .

Memorare.

(Szent Bernát.)

Emlékezzél meg, ó legkegyesebb Szűz Anya, Mária, hogy még sohasem lehetett hallani, hogy valaki tőled gyámoltalanul magára hagyatott volna, ki a te oltalmadat kérte, és pártfogásért hozzád folyamodott. Én is hasonló bizalomtól lelkesítve, hozzád sóhajtok ó szűzek Szűze, angyalok Királynéja, a mi Urunk Jézus Krisztusnak Anyja! Hozzád tekintek fel, ó vezércsillaga, e zajos élettengernek. Én nyomorult bűnös sírva és zokogva lábaidhoz borulok. Ne vesd meg könyörgésemet, ó hatalmas Asszonya e vi-

lágnak, s Anyja az örök Igének, hanem fordítsd reám figyelmedet és hallgasd meg kérésemet e siralom völgyéből most, és főkép halálom óráján. Ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária! Amen.

(300 napi búcsú.)

Oltalmad alá futunk . . .

(Szent Bernát.)

Oltalmad alá futunk Istennek Szent Anyja, könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején. Hanem oltalmazz meg minket minden veszedelemtől, mindenkoron dicsőséges és áldott Szűz. Mi Asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk. Engeszteld meg nekünk Szent Fiadat, ajánlj minket Szent Fiadnak, mutass be minket Szent Fiadnak. Amen.

Mária, segíts!

(Szent Bernát.)

Ó te, ki a világ szirtjei közepett szélvészek által hányattatol, ha ki akarod kerülni a hajótörést, ne vedd le szemeidet a tenger Csillagáról; ha a kisértések viharai fölszabadulnak, ha a szenvedések sziklatömegekként nehezednek gyönge vállaidra, tekints a Csillagra, sóhajts Mária felé. Ha a kevélység, nagyravágyás, rosszakarat, féltékenység hullámai elborítással fenyegetik lelkedet, tekints a Csillagra, könyörögj Máriához. Ha a harag, fösvénység, érzékiség megingatják

gyönge sajkádat, keresd szemeiddel Máriát. Ha bűneid isszonyatossága, lelkiismereted nyugtalansága, Isten ítéleteinek rettegése a kétségbeesés örvényei felé sodornak, tapadj szíveddel Máriához. Veszélyeid, kétségeid, és szorongattatásaid közepette gondolj Máriára, fohászkodjál Máriához. Az ő neve legyen szívedben, és ajkaidon, s hogy kiérdemelhesd közbenjárását, ne veszítsd szemeid elől erényeinek példáját. Míg őt követed, el nem tévedhetsz: míg hozzá folyamodol, nem maradsz remény nélkül; míg reá gondolsz, biztos úton haladsz; míg ő támogat, el nem eshetsz; míg ő védelmez, semmitől sem félhetsz; ha veled lesz az élet tengerén, bizton eljutsz a révpartba . . . Mindent tőle nyerünk, ki nekünk Jézust, adta; minden Jézustól jön, Mária által.

Mi Asszonyunk, mi Anyánk!

Mi Asszonyunk, mi Anyánk, szent tüz heviti az arcod, a kebled, segíteni jössz, és gyorsan jössz. A szent szeretet sürget, a könyörület lágyítja szíved, szemed előtt a föld, s rajta sok hervadó szív, a sok elkeseredett, fohászkodó ember. Mária, segíts! . . . Ó segíts, ki minket nyomorogni látsz. Láncok csörömpölnek rajtunk, rabszolgaságban sínylődünk, melybe a szenvedés, a bűn, a kétségbeesés, a kétely taszított. Mi lesz

velünk? Elfonnyad a lelkünk is... ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária! Miasszonyunk, te nem hagysz el, imádkozol értünk, és mi megérezzük szíved lágy, erős, tevékeny szeretetét. Fölséges Miasszonyunk! Téged maga az Úr emelt fel, ültetett trónra, fölkent, és hatalmat adott, hogy hódíts, és uralkodjál. Ó hódíts meg engem, és uralkodjál fölöttem, győzzél a bűnön, mely téged soha meg nem zavart. Úrnője vagy a nemzedékeknek, kik neked hódolnak, s téged boldognak mondanak, hozzád futnak, és nálad megnyugodnak. Légy a mi Úrnőnk és Asszonyunk... Amen.

Mennyek Királyné Asszonya!

Mennyek Királyné Asszonya, szépségbe öltözöl, minden napsugaras rajtad, szépséged, koszorúd, hatalmad; úgy válsz ki a létből, mint csillagkoszorú az éjből. Lélek az Isten, s Ő azt akarta, hogy az Övé légy, hogy megértsd, és szenvedéllyel szeressed, azért teremtett bűntelennek, és szeplőtelennek. Te vagy az Ő kincse, és galambja, »elegantissima anima!« Lehet másokon szebb ruha,

drágább kő, fehérlőbb gyöngy, de szépség hozzád fogható nincs! Távol van tőled minden, ami elszegényít, elnyomorít. Szépséges lelked tükrözik arcodon, kivillan szemeidből, s mint aranyos fény övezi fejed. Ó Szent Szűz, szépségedbe, mint keretbe foglalta magát a megtestesült Isten. Segíts, hogy én is ne csak bűntelen, hanem erényes legyek. Amen.

Világíts elénk!

Csakhogy eljöttél, életünk reménye! Te érintetlen, fölséges tisztaság, megtestesült, és megkoszorúzott szűzesség.

Te vagy a mi érzékies tisztátalan világunknak a fénylő tüze, oszlopa. Romlott természetünkben egyre támadnak testi kívánságok, sokszor fellobog a tisztátalanság tüze, kísért gondolatban, vágyban, szóban, belopódzik szemeinken, belopódzik mosolyogva, hízelegve, bűbájosan. Ó hova meneküljünk előle, ha nem hozzád, szeplőtelen Szent Szűz! Minél inkább szeretünk téged, kinek a neve is már tiszta sugárfény, annál mélyebb utálat, és irtózat fog el a tisztá-

talansággal szemben. Lelkednek szépsége, és ragyogása legyőz mindent. Neked hódolok, s akkor felszabadulok, hozzád menekszem, s akkor megmenekszem. Légy az én közbenjáróm Szent Fiadnál, hiszen Te vagy az Isten gyermekeinek anyja, és oltalma most, és mindörökké. Amen.

Nevelj a te hitedre.

Megpihenek abban a tudatban, hogy van Anyánk, s megvígasztalódom azáltal, hogy gyermeki bizalommal kiönthetem előtted szívemet, bánatomat, s aggodalmaimat, s eltelek bizalommal, hogy Te bizonyára megérted, s megsegítel engem.

Erősítsd meg mindenekelőtt hitemet. Nevelj rá engem a Te nagy, rendületlen hitedre. Történjék bármi is, törjön bár össze az élet sok reményt, szakítson bár szét sok édes köteléket, ahhoz az egy kincshez, a föltétlen nagy hitemhez, mellyel átadtam magamat Istennek — az a kötelék, mely lelkemet Istenhez füzi, ne lazuljon soha. Kinek boldogságos Szent Szűz, te vagy anyja, annak

hite legyen ereje! Ha velem az Isten, ha egymagam állok is, mindig többségben vagyok. S akinek édesanyja te vagy, boldogságos Szűz Mária, az nem érzi magát elhagyatva, hiszen a te anyai oltalmad mindenhová kíséri. Fordítsd reám irgalmas szemeidet, Szűz Anyám. Amen.

A kármelhegyi Boldogasszonyhoz.

Ó boldogságos, szeplőtelen Szűz, Kármelhegy ékessége, s fénye, ki különösen kegyes szemmel tekintesz arra, aki áldott ruhádat viseli: tekints reám is kegyesen, és fogadj oltalmad palástja alá. Erősítsd gyarlóságomat hatalmaddal, világosítsd meg lelkem homályait bölcseségeddel, s gyarapítsd bennem a hitet, reményt és szeretetet. Ékesítsd föl lelkemet kegyelmekkel és erényekkel, hogy isteni Fiadnak mindenkor kedve teljék bennem. Állj mellettem életemben, vígasztalj meg halálomban édes jelenléteddel, és mutass be a Szentháromságnak, mint gyermekedet és ájtatos szolgádat, hogy a mennyországban örökké dicsérhesselek és áldhassalak. Amen.

3-szor Üdvözlégy és Dicsőség stb.

(Napjában egyszer 200 napi búcsú. XIII. Leó 1886. január 16.)

Lorettói litánia.

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennyei Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
} Irgalmazz nekünk!

Szentséges Szűz Mária,
Istennek Szent Szülője,
Szűzeknek Szent Szűze,
Krisztusnak anyja,
Isteni kegyelem anyja,
Tisztaságos anya,
Szeplőtelen Szűzanya,
Sérelem nélkül való anya,
Szűz virág szent anya,
Szeretetreméltó anya,
Csodálatos anya,
Jó tanács anyja,
Teremtőnknek anyja,
Üdvözítőnknek anyja,
Nagy okosságú szűz,
Tisztelendő szűz,
Dicsérendő szűz,
Nagyhatalmú szűz,
Irgalmas szűz,
Hűséges szűz,
Igazság tüköre,
Bölcseség széke,
} Könyörögj érettünk!

Örömünknek oka,
Lelki edény,
Tiszteletes edény,
Ájtatosság jeles edénye,
Titkos értelmű rózsa,
Dávid király tornya.
Elefántcsonttorony,
Arany ház,
Frigynek szent szekrénye,
Mennyország ajtaja,
Hajnali csillag,
Betegek gyógyítója,
Bűnösök menedéke,
Szomorúak vigasztalója,
Keresztények segítsége,
Angyalok királynéja,
Pátriarkák királynéja,
Próféták királynéja,
Apostolok királynéja,
Vértanuk királynéja,
Hitvallók királynéja,
Szüzek királynéja,
Minden szentek királynéja,
Eredeti bűn nélkül fogantatott királyné,
Szent olvasó királynéja,
Béke királynője,
Magyarok Nagyasszonya,

Könyörögj értünk

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk!

Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja,
Hogy méltók lehessünk Krisztus igéretére.
(300 n. búcsú.)

Könyörögjünk. Adj oltalmat gyarlóságunknak, irgalmas Isten, hogy kik az Isten Anyjának emlékezetét tiszteljük, az ő könyörgésének segedelmével fölkeljünk vétkeinkből. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

A szent olvasó.

Az Úr Jézus a hitből való imának csodaerőt igért. Gyönyörű, egyszerű szavak ezek: »Ha hitetek olyan lesz, mint a mustármag, azt mondjátok az eperfának: mozdúlj, s dobd magad a tengerbe, s meglesz!« A hitben erős ima a szentek fegyvere, lelkük erőssége, kihatásaik titka. Ó ha tudnánk hitből imádkozni! Hitből imádkozunk, ha Krisztusban elmélyedünk. Ezt tesszük a szent olvasóban, melynek legfőbb kelléke, hogy elmondása közben a hitcikkelyekkel foglalkozunk. Krisztus személye, élete, halála, a Benne megnyilatkozó szeretet, és fájdalom, az Ő küzdelme, és győzelme lebeg szemeink előtt. Ez alázatos szemléletünk szívünket puhítja, alakítja, könnyekkel öntözi, hajlékonnyá teszi. Cso-

da-e, ha ez alázatunkban szíves örömest foglalkozunk e titkokkal, ha azoknál időzünk, ha reményünket rajtuk élesztjük, ha érzelmeinkkel, vágyainkkal, örömeinkkel alattuk megvonulunk. A hit e képekkel álmodik, rajtuk vigasztalódik. Egyre azt hajtogatja, hogy az Isten ember lett, köztünk élt, és szenvedett, s hogy megújította a világot, s föltámadásában legyőzött minden rosszat. Nézi, mily alázatos, szelíd és édes az Úr. Majd meg-megdermed, mikor szenvedni látja, s egyre csak azt dadogja: Értem, értem szenved; megyek én is Vele! Megfordul Istenével istállóban, és názárethi házban, templomban, hegyen-völgyön, kertben, éjben, ostorok, tövisek közt; sírját húsvéti fényben látja, és elviszi a glóriát haza, és a mennybemenet aranyporával hinti be a levegőt. Ez imádkozó lélekbe Krisztus képe nyomódik belé. Bár nyomódnék bele mélyen! Tízszer gondolom el, mialatt egy tizedet elmondok, hogy hogyan is volt az, hogy mit is gondolt, mit is érzett a Szent Szűz, aki Istent foganta, hordozta, szülte... Lelkem, ne felejtsd el Őt soha!

A bevezető három Üdvözletre:
Ki hitünket növelje.
Ki reményünket erősítse.
Ki szeretetünket felgyulassza.

Örvendetes olvasó.

1. Kit Te Szent Szűz Szentlélektől fogantál.
2. Kit Erzsébetet látogatván viseltél.
3. Kit Te Szent Szűz a világra hoztál.
4. Kit a templomban bemutattál.
5. Kit a templomban megtaláltál.

Fájdalmas olvasó.

1. Ki érettünk vérrel verejtékezett.
2. Ki érettünk megostoroztatott.
3. Ki érettünk tövissel megkoronáztatott.
4. Ki érettünk a keresztet hordozta.
5. Ki érettünk keresztre feszíttetett.

Dicsőséges olvasó.

1. Ki halottaiból föltámadott.
2. Ki mennyekbe fölment.
3. Ki nekünk a Szentlelket elküldötte.
4. Ki téged mennyekbe fölvett.
5. Ki téged mennyekben megkoronázott.

A BOLDOGSÁGOS SZŰZ KARÉNEKE (ANTIPHONA).

Advent első vasárnapjától Karácsonyig

Alma Redemptoris Mater, quae pervia coeli — Porta manes, et stella maris, succurre cadenti, — Surgere qui curat, populo: tu quae genuisti, — Natura mirante, tuum sanctum Genitorem: — Virgo prius ac posterius, Gabrielis ab ore — Sumens illud Ave, peccatorum miserere.

1. *Üdvözítőnknek* Szent Anyja! — Mennyeknek megnyílt kapuja! — Tengeren evezők csillaga! — Boldogságos Szűz Mária!

2. Légy segítsége népednek, — az elesett bűnösöknek, — ki szülője Istenednek, — Anyja lettél Teremtődnek.

3. Mert angyali köszöntésre — szálla rád az Úr Szentlelke. — S ekkor lett az örök Ige — szűz méhednek szűz gyümölcse.

4. Te azért Istennek Anyja, — légy bűnösöknek gyámola, — szenvedők vigasztalója, — üdvösségünknek kapuja.

5. Adjunk hálát az Istennek. — Atya,

V. Angelus Domini nuntiavit Mariae.

R. Et concepit de Spiritu sancto.

Oremus. Gratiam tuam, quaesumus, Domine, mentibus nostris infunde: ut qui, Angelo nuntiante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus; per passionem ejus et crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Fiú, Szentléleknek, — Egyenlő három személynek, — egylényegü Istenségnek.

V. Az Úr angyala köszönté Szűz Máriát.

F. És ez méhébe fogadá Szentlélektől Szent Fiát.

Könyörögjünk. Kérünk Téged, Úristen, öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik az angyali üzenet által Szent Fiadnak, Krisztusnak megtestesülését megismertük, az Ő kínszenvedése, és keresztje által a föltámadás dicsőségébe vitessünk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Karácsonytól Gyertyaszentelő B. A. napjáig.

V. Post partum, Virgo, inviolata permansisti.

R. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

V. Születésed után szeplőtelen szűz maradtál.

F. Istennek Szent Szülője, könyörögj érettünk.

Oremus. Deus, qui salutis aeternae, beatae Mariae virginitate foecunda, humano generi praemia praestitisti: tribue, quaesumus; ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitae suscipere, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

R. Amen.

Könyörögjünk. Úristen, ki a boldogságos Szűz Mária gyümölcsös szüzessége által az emberi nemnek az örök boldogság jutalmát adtad; engedd, kérünk, hogy érezzük annak érettünk való esedezését, aki által méltók lettünk venni az élet Adóját, a Te Fiadat, a mi Urunk Jézus Krisztust. Amen.

Gyertyaszentelő B. A. napjától Húsvétig.

Ave, Regina coelorum. — Ave, Domina Angelorum. — Salve radix, salve porta, — Ex qua mundo lux est orta. — Gaude, Virgo gloriosa, — Super omnes speciosa: — Vale, o valde decora, — Et pro nobis Christum exora.

1. *Mennyországnak* Királynéja! — Angyaloknak Szent Asszonya! — Áldott gyökér, Szűz Mária! — Üdvözlégy Krisztus Szent Anyja.

2. Te általad e világra, — Új világosság virrada. — Örülj, dicsőség virága! — Kinél szebb nem jött világra.

3. Áldott légy, drágalátos Szűz! — Isten

veled, szép virág szűz. Mennyben szent Fiad mellett ülsz, — S tudjuk, rajtunk is könyörülsz.

V. Dignare me laudare te, Virgo sacrata.

V. Tégy méltóvá engem, szent Szűz, a te dicséretedre.

R. Da mihi virtutem contra hostes tuos.

F. Adj erőt ellenségeid ellen.

Oremus. Concede, misericors Deus, fragilitati nostrae praesidium: ut qui sanctae Dei Genitricis memoriam agimus; intercessionis ejus auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem Christum Dominum nostrum.

Könyörögjünk. Adj oltalmat gyarlóságunknak, irgalmas Isten, hogy kik az Isten anyjának emlékezetét tiszteljük, az ő könyörgésének segedelmével fölkeljünk vétkeinkből. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

R. Amen.

Húsvéttől Szentháromság vasárnapjáig.

Regina coeli, laetare, alleluja, — Quia quem meruisti portare, alleluja, — Resurrexit, sicut dixit,

1. *Mennynek* Királyné Asszonya! — Örülj, szép szűz! Alleluja! — Mert kit méhedben hordozni

alleluja, — Ora pro nobis Deum, alleluja.

V. Gaude et laetare, Virgo Maria, alleluja.

R. Quia surrexit Dominus vere, alleluja.

Oremus. Deus, qui per resurrectionem Filii tui Domini nostri Jesu Christi mundum laetificare dignatus es, praesta, quaesumus, ut per ejus Genitricem Virginem Mariam perpetuae capiamus gaudia vitae. Per eundem Christum dominum nostrum.

V. Amen.

— Méltó voltál Alleluja!

2. Amint megmondotta vala, — Föltámadott. Alleluja! — Imádj Istent, hogy lemossa — Bűneinket. Alleluja.

V. Örülj és örvendezz, Szűz Mária, Alleluja!

F. Mert bizonnyal feltámadott az Úr, Alleluja.

Könyörögjünk. Úristen, ki szent Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak feltámadásával megvigasztalni méltóztattál a világot: adjad, kérünk, hogy az Ő Szent Anyja, Szűz Mária által az örök élet örömeibe juthassunk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Szentháromság vasárnapjától ádventig

Salve Regina, mater misericordiae, vita, dulcedo et spes

Mennyországnak királynéja, Irgalmasságnak Szent Anyja,

nostra, salve! Ad te clamamus exules Filii Evae. Ad te suspiramus gementes et flentes in hac lacrimarum valle. Eja ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte; et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende. O clemens, o pia, o dulcis virgo Maria!

Élet, édesség, reménység, Üdvözlégy, szép Szűz Mária. Évának árva fiai! Számkivetett maradéki, Siralminak örökösi, Sok nyavalyáknak hajléki . . . E siralomnak völgyében, Kik nyavalygunk nagy inségben, Hozzád sóhajtunk mennyégbe, Hol vagy örök dicsőségben. Azért, szószólónk, szemedet Fordítsd hozzánk, s kegyelmedet, És a te bűnös népedet, oltalmazzad hiveidet. Ó, édes Szűz! irgalmadat Mutasd meg, s kegyes voltodat. Holtunk után Szent Fiadat, Mutasd meg boldogságodat.

V. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

V. Imádkozzál érettünk Istennek Szent Anyja.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

F. Hogy méltók lehessünk a Krisztus igéretére.

Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriosae Virgi-

Könyörögjünk. Örök mindenható Úristen, Ki a dicsősé-

nis Matris Mariae corpus et animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, Spiritu sancto cooperante praeparasti: da, ut cujus commemoratione laetamur, ejus pia intercessione ab instantibus malis et a morte perpetua liberemur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

ges Szűz Máriának testét és lelkét, hogy szent Fiad méltó hajléka lenne, a Szentlélek által fölékesítéd; add, hogy kik az Isten Anyjának emlékezetében örvendezünk, az ő kegyes könyörgése által minden ránk következő veszedelemtől, és az örök haláltól megszabaduljunk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

VIII.

URAM, HALLGASD MEG AZ ÉN SZÓMAT!

(50. zsoltárból.)

IMÁK.

Az emberiségért.

(Az Egyház nagypénteki könyörgései.)

Imádkozzunk, szeretteim, az Isten Anyaszentegyházáért, hogy azt a mi Urunk Istenünk békében és egyességben megtartani, és az egész földön megőrizni méltóztassék: neki a fejedelemségeket és hatalmakat megnyerje, s adja, hogy békés és nyugalmas életet élvén, magasztaljuk a mindenható Atyaistent.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki dicsőségedet Krisztusban minden nemzetnek kinyilatkoztattad, oltalmazd irgalmasságod műveit, hogy az egész földön elterjedt Anyaszentegyházad nevednek megvallásában állhatatos hittel megmaradjon; ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádkozzunk szentséges pápánkért, N.-ért, hogy a mi Urunk Istenünk, ki őt a püspökség rendjében kiválasztotta, épségben és erőben őrizze meg Anyaszentegyházának az Isten szent népe kormányzására.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, kinek akaratán alapszik minden: tekints kegyelmesen esdeklésünkre, és tartsd meg kegyelmességed szerint kiválasztott legfőbb

pásztorunkat, hogy a keresztény nép, melyet Te kormányzasz, az ő főpapsága alatt hitének érdemeiben gyarapodjék, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádkozzunk minden püspökért és a többi egyházi rendekért, továbbá a hitvallókért, szűzekért, özvegyekért, s az Istennek összes szent népeért.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, kinek szelleme megszenteli, és kormányozza az Anyaszentegyház egész testét, hallgass meg minket, midőn annak minden rendéért esedezünk, hogy kegyelmed ajándékából Neked minden osztálybeliek híven szolgáljanak. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádkozzunk hitujoncainkért is, hogy a mi Urunk Istenünk megnyissa szíveiket, és az irgalomnak kapuját, hogy az ujjászületés szentsége által minden bűneiknek bocsánatát megnyervén, ők is részesüljenek a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmében.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki Anyaszentegyházadat mindig új sarjadékkal gyarapítod, öregbítsd hitujoncaink hitét és értelmét, hogy a keresztségben újjászületvén, fogadott fiaid közé számíttassanak. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádkozzunk a mindenható Atyaistenhez, hogy tisztítsa meg a világot minden tévelytől, távolítsa el a betegségeket, hárítsa el az éhséget, nyissa föl az ártatlanok börtöneit, oldja fel a bilincseket, engedjen az utazóknak visszatérést, a betegeknek fölgyógyulást, a hajózóknak az üdvösség kikötőjébe jutást.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, szomorúak vigasztalója, sanyargatottak gyámola, bocsásd színed elé a bármily viszontagságban Hozzád folyamodók esedezéseit, hogy mindnyájan örvendezhessenek, hogy őket szükségeikben megsegítetted irgalmasságoddal. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádkozzunk az eretnekekért és szakadárokért, hogy a mi Urunk Istenünk őket, minden tévelytől megszabadítván, a szent és apostoli katholikus Anyaszentegyház kebelébe visszavezetni méltóztassék.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki mindenkit üdvözíteni, és senkit sem akarsz elkárhoztatni, tekints az ördögi csalárdság által elámított lelkekre, hogy lemondván minden eretnek megátalkodásról, a tévelygők szivei megjavuljanak, s a Te igazságodnak egységébe visszatérjenek. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádkozzunk a hitetlen zsidókért, hogy a mi Urunk Istenünk eltávolítván a lepelt szíveikről, ők is megismerjék a mi Urunkat, Jézus Krisztust.

Mindenható örök Isten, ki a hitetlen zsidóktól sem vonod meg irgalmasságodat, hallgasd meg könyörgéseinket, melyeket e nép vakoskodása elhárításáért Neked föl-ajánlunk, hogy megismervén igazságodnak világát, mely Krisztus, a sötétségből kibontakozzék. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádkozzunk a pogányokért, hogy a min-

denható Isten eltávolítván szíveikből a gonoszságot, odahagyva bálványaikat, térjenek az élő és igaz Istenhez, s az Ő egyetlen Fiához, Jézus Krisztushoz, a mi Urunk Istenünkhöz.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki bűnösöknek nem halálát keresed, hanem hogy életet nyerjenek, fogadd kegyelmesen imádságunkat és szabadítsd meg őket a bálványozástól, s gyűjtsd Anyaszentegyházad kebelére nevednek dicsőségére és dicséretére; a mi Urunk Jézus Krisztus által, ki Veled és a Szentlélekkel egyetemben él, és uralkodik mindörökkön örökké. Ámen.

Az Anyaszentegyházért.

(Pázmány Péter.)

Irgalmasság Atyja! Te a Szentlélek által, és szent igéd által kisded nyájadat összegyüjtötted, és széles evilágon elterjesztetted, mai napig annyi tévelygések, üldözések, háborúságok között izgattad, vezérelted, igaz tanítók által legeltetted, és a pokol kapui ellen győzedelmessé tetted, megőrizvén szent igédnek igaz értelmében, és a Tőled rendelt szentségeknek igaz sáfárkodásában. Adjad szent nevedért, hogy a Te hajódat a felháborított tengeri habok le ne nyomják, és el ne merítsék; hanem amaz igaz fundamentumon, a szegletbeli erős kősziklán épen maradjon a Te épületed. Őrizz meg minket, Uram, szárnyaid alatt minden új tudomány-

nak, és Tőled rendszerint küldött pásztor nélkül való szállongó gyülekezetnek tévelygésétől ; hogy végig tökéletesen megmaradván igazságodban, egy szívvel-lélekkel dícsérhessük szent Felségedet. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Hogy jobbá legyen a világ.

Ó, Jézusom ! Epedő, segíteni vágyó, könnyes szemmel néztél körül Jeruzsálemben, hogy milyen közel van a nagy jó ehhez a kemény, rideg, elvakult világhoz. S jóllehet vágytál, jóllehet, sírtál, a szívek továbbra is kövek maradtak, s a lelkek nem nyíltak meg kopogtatásodra. Folytatnunk kell e művedet, Krisztusom ! Lesz szív, mely mállik, lesz szív, mely nyílik, ha sirunk, s buzgólkodunk. A Te apostolaid nem azt mondják, hogy lehetetlenség, hanem azt, hogy »szolgálunk az Úrnak minden alázatossággal, és könnyhullatásokkal.«

Vágyódunk szenvedélyesen a kifejlés, a több, a különb világ után. Tőled kérjük, isteni Megváltóm, Te megadhatod nekünk, mert a Te ajándékod az élet, a Te kegyelmed a jobb élet.

Sok felséges szent testvérünk, segít-

setek nekünk keresni a jobb világot, azon a nyomon, melyet ti tapostatok.

Ó Istenem, legyen a mi földünk, a fölényes szép, mély, — mely nem meríti ki erejét és örömét a földiekben — legyen a Te országod, hiszen a Te kezed remeklése, a Te kezed áldása van rajta. Amen.

A papságért.

Édes Uram, Jézus, ki háromszor kérdezted, sűrgetted Pétert, hogy nagyon szeressen Téged: mert nagy szándékaidra csak akkor rátermett, ha szerető lélek van benne. Azt akartad, hogy Veled egybeforrjon, mert csak akkor vezethet Hozzád mást. Sűrgetted apostolodban, hogy nagyon szeressen, hogy ne legyen bűne, hogy legyen erénye, s hogy Benned, mint barátjában megnyugodjék, hogy ne lépjen ő felé többet a kísértés, hogy a világ-e, vagy Isten. A világ szétfoszlik a Te szeretetedtől, s Magad maradsz a szivekben. Istenem, adj a Te szolgáidnak szívet, amelyben háromszor felszított szeretet van, hogy alkalmas legyen a Te művedre. Te mond-

tad, Úr Krisztus, hogy az emberek halászaivá teszlek, de nekik is egész életet kell befektetniök. Adj nekik erőt és kitartó lelket, hogy szeretetben egész életüket Neked, Urunknak Istenünknek szenteljék, azaz egyéniségedben, szellemedben egészen feloldódjanak, hogy necsak hasonlítsanak Hozzád, hanem Beléd olvadjanak. Emlékezzél Uram, a Te győzelmes, lélekformáló szavaidra, ahogy meghívtad őket: »jöjj, és kövess!« Ó, milyen volt a tekinteted, hogyan mélyedt választottaid lelkébe. Hívó szavadra ők »elhagytak mindent«, mint rossz köntöst vetették le a régi kis életet, és felöltözködtek a Te akaratodba. Add, hogy végigzengjen az életünkön a Te hívó hangod, és a hálókkal, melyeket a Te szavadra vetettünk ki, gyöngyöket halásszunk. Amen.

A missziókért.

Az Ige megtestesült, tehát emberi igazság lett, s így emberi szív kell hozzá, mely befogadja; emberi ész, melyben fészket rakjon; emberi lelkesülés, mely küzdjön érte; emberi szó, mely

terjessze. Az Úr Jézus kegyelme és szeretete, szentséges lelkének első fohásza, és utolsó sóhaja a szegény lelkekért van. Krisztus Jézus erre a világra jött üdvözíteni a bűnösöket, kik között első én vagyok, mindenki első, s mindenki egymaga elég, hogy az Úr Jézus ráfordítsa szent vérét és minden keservét. Ruha, ostor, kötél, mely Jézus vérében ázott, arra az utolsó szegény lélekre van rárakva, hogy el ne vigye azt a gonosz szellem; minden göröngy és porszem érte van véres verejtékkel öntözve! S az Oltáriszentségben érte időz az Úr Jézus, őt várja! Ó csodálatos jegyese a szegény bűnös léleknek, Anyaszentegyház! Ki ne tanulná meg tőled szeretni, nagyrabecsülni, meghódítani a lelkeket. A magunkét és a másét. Égjünk a vágytól: soha, soha halálos bűnt! Ó Istenország, jöjj, és neveld emberekké a barbárokat!

Megyek bizvást Krisztus után, még ha könnyes szemmel is. Megyek, s érvényesítem tőlem telhetőleg a szeretet harmonizáló erejét; énekekbe, himnuszokba foglalom az élet diszharmóniáit;

lelkemet sugárzom ki: a lélek sugarai az igazság, jóság, szentség, szépség, erő, öröm, élet.

Tegyük széppé a világot; rongyokba, vityillókba hozzuk magunkkal a tündérmeséket elhalaványító krisztusi világosságot; árasszunk ki tájékra, mezőre, szérűre, nedves kerti palánkokra, liceumbokrokra poézist; járjon velünk utcákon, folyosókon, szalonokban, kapuk alatt, pince- és padláslakásokban az élet lelkesülése, s mert szomorkodnunk kell, ne felejtsük, hogy mi voltakép a lét, s az élet ittas élvezői vagyunk.

Megyek, megyek én is, keresek, buzdítok, mentek, mert szeretek! Apostolnak kell lennem a saját körömben; Lehetetlen, hogy lelkem legyen, s az ki ne sugározzék környezetemre! Lelkeket, Uram, lelkeket! A misszióban, az igazi népfelvilágosodásban, advent folyik. Adventi énekek hallatszanak, jobb kor utáni vágyak, fohászok. Jön... jön... messze már nem lehet. Ó jöj, Úr Jézus!

Téged nézlek, Krisztusom, s eltölt engem is a lelked: s ha bennem vagy, akkor bizalommal nézek a nagy ara-

tásra, s suttogom magamban: Isten küld, lelke űz, megyek!

Ó Jézusom, küldj munkásokat, akik bíznak, imádkoznak, szenvednek, és kitartanak. Amen.

A szülőkért.

(Pázmány Péter.)

Mennynek és földnek Ura! Te azt parancsoltad, hogy tiszteljük atyánkat és anyánkat, kiktől életünket vettük: kérlek, oltalmazd meg az én szerelmes szülőimet minden testi-lelki nyavalyáktól. Fogadásod tartja, én Istenem, hogy meggyalázod, aki atyját, anyját nem tiszteli: aki pedig becsüli, meghallgatod minden könyörgéseiben, és hosszú életűvé teszed e földön. Adj azért nekem csendes és szelíd elmét, hogy szüleimet és gondviselőimet tiszteljem, engedelmesen szavokat fogadjam, őket meg ne háborítsam, öregségüket és fogyatkozó erejüket meg ne utáljam, mint amaz istentelen Kám; hanem reám való gondviselésökért, és fáradságukért holtig úgy szolgáljak nekik, mint uraimnak: tudván, hogy elégségesen meg nem hálálhatom az ő sok fáradságukat, és velem való bajlódásukat.

Uram, Jézus Krisztus, minden tökéletes erkölcsöknek igaz példája és fényes tükőre, ki a Te Szűz anyádnak nagy engedelmességgel szavát fogadtad, és keserves kínod-

ban is gondot viselvén reá, szerelmes tanítványodnak ajánltad őt; mennybemeneteled után pedig a Szentlélek ajándékaival meglátogattad; adjad, hogy én is teljes életemben engedelmesen gondot viseljek szerelmes szüleimre, kérésöket, és kívánságukat semmiben meg ne szegjem. Bocsásd meg, Uram, eddig való engedetlenségeimet, és háládatlan voltomat; meg ne emlékezzél ifjúságom vakságáról, és gonoszságairól. Őrizz meg engem minden gonosz társaságtól, tisztátalanságtól, hogy necsak időben, de tudományban, istenes életben, és minden tökéletességben növekedjen mind Isten előtt, mind emberek előtt. Amen.

A lelkiatyáért.

Jézusom, ki mint lelkünk jó pásztora az Oltáriszentségben köztünk lakozol, áraszd oltáridról kegyelmeid bő sugarait a mi jó pásztorunkra, lelkiatyánkra. Add meg neki a kegyelmet, melyekre saját magának, s a mi megszentelésünknek érdekében szüksége van. Add, hogy gonddal virrasszon pártfogoltjai fölött, kik mellé a Szentlélek helyezte őt, áldd meg őt, midőn szívét imában Hozzád emeli, midőn szent igéidet hirdeti, és midőn papi hivatalában a halhatatlan lelkek javára fáradoz. Add, hogy a Te szent Szíved szerinti lelkipásztor legyen, aki egyedül csak Neked, és szent hivatásának él, hogy ha majd Te eljössz ítélni a pásztort és nyájat,

mi az ő öröme, és koronája lehessünk, s vele együtt az örök élet hervadhatatlan koronjáát elnyerhessük. Amen.

Szeretteinkért.

Jézust szeretni nem azt jelenti, hogy most már senki és semmi mást nem szeretünk, hanem azt, hogy minden szeretetünket az Ő isteni szándéka hordozza, isteni szeretete izzítja át. Krisztus nem azért jött a földre, hogy itt kevesebb szeretet legyen, sem azért, hogy a szivek kihüljenek, és elszáradjanak. Adjuk az Ő kedvéért azoknak, kiket kötelességszerűen szeretni tartozunk, meleg szívbeli hajlandóságunkat, s aztán ne aggodalmaskodjunk, ez semmitsem fog elvonni Isten iránti szeretetünkből. Ahol ketten vagy többen Istenben szeretik egymást, e szivek lángjai összecsapnak, hogy Teremtőjüket egyesülten annál tüzesebben szeressék. Ami Isten akaratának megfelel, az az Övé, s az Övé marad. Az egyetlen fontos kérdés, melyet hüségesen szemünk előtt kell tartanunk, épen az, vajjon a szeretet önmagában véve Isten akaratának megfelelő-e. A vi-

lág épen nem abban szenved, hogy az emberek túlságosan szeretnék egymást, hanem abban, hogy hiányzik belőle az a szeretet, mely az embereket az Isten akaratának megfelelő módon kapcsolná egymáshoz. Az isteni temperamentum szeretete hiányzik, azért van oly hideg a földön.

*

Ó, Uram, add, hogy szeresselek Téged, és azokat, akiket szereteted nekem adott, hogy életemet értékesebbé, és gazdagabbá tegyék. Add, Uram, hogy oly mértékben, s oly módon szeressek, mint Te akarod, s oly szeretettel, aminőre engem teremtettél. Add, hogy a szeretet engemet megszenteljen, tanítványoddá, gyermekeddé tegyen. Hogy az élő vizek forrását megnyissa bennem, és hozdozzam, és osztogathassam az emberek között a Te szeretetednek léleknevelő édességét.

Ugy-e azt akartad, Uram, hogy szeretettől égjünk, és bevilágítsuk a mindenséget? Ugy-e, azt akarod ma is, mert Szíved ma is ízzik, és tüzet foghatunk ma is, mint akkor! Uram, osztogasd tü-

zedet, nem félek a lángjaidtól, csak a hamutól, a szív üresség étől, hidegétől félek.

Add, hogy egymást úgy szeressük, mint Te szerettél minket. Amen.

Jegyesek imája.

Istenem, Te tiszteled a szerető lelkek viszonyát, és kegyelmeidnek sugárzatába állítod bele. A házasság nagy, szent gondolat — a Te gondolatod, melyet szentségi méltósággal tüntettél ki. Én is a Te isteni akaratodat követve hatalmat akarok jövendő házasságomba, szeretetet, odaadást, lélekegybeforradást, barátságot. Érzem, Uram, hogy ellenmondás szeretni holnapig, s szentségtörés nem tartani ki holtomig és holtáig. Erre képesít majd engem a Te kegyelmed, és az én nagy szeretetem, amelyet a Te segítségeddel nem tör meg semmi, mert a mi kettőnk lelkének holtig való hűségére és odaadására van bízva. Nincs erősebb szeretet, mint a tiszta szívek szeretete, és úgy-e, azt akarod, Uram Jézus, hogy mi is a Te szeretetedet keretében nézzük a világot és az életet.

Fogadj el bennünket, és építsd jövendő életünket, hogy a szentség lakozzék benne. Amen.

Az én lelkem.

Mélységeket találok lelkemben, melyek hatalmasabbak, fönségesebbek a föld mélységeinél. Magaslatokat, melyek mellett eltörpül az Andesek, a Kordillerák magaslata. Erdőket, rengetegeket, melyek zúgnak, visszhangzanak és hajlonganak az isteni gondolatok megtermékenyítő leheletétől vagy korbácsoló viharától. Lelkünkben is van csirázás, rügyezés, virágfakadás, és nyílás. Van illat, mely felszáll, és megittasít; derű, mely ragyog, és világít; melegség, mely éltet, és elevenít. Ezeket kell megnövelnem, azt lehetne mondani: a végtelenségig. Fény, fény, világosság mindenütt; csodálatos ragyogás, mely hevít, vonz, éltet, zeng, dalol. Nincs árnyék; csupa benső, végtelenségig terjedő fény, öröm, boldogság, melegség.

Hálaadás a lélekért és a teremtésért.

Áldlak Uram! A lelkem oly mélység, melyben folyton felvetődnek a dicséret,

és dicsőség hullámgyűrűi. Dícsérlek, és köszönöm, hogy oly tökéletes és gazdag vagy, s úgy tudsz adni, s ki nem fogysz soha. Örömöm telik alkotásaidban, teremtésedben, ajándékaidban, kegyelmeidben, művészetedben és műveidben. Örömöm telik, hogy Hozzád tartozom, vonzol engem, Te a Nap a — porszemet. De a vonzás bennem a hozzátartozás győzelmes öntudatában hűséggé, és örömmé válik. Hiszen a porszem is ragyog, mintha örülne a napsugárnak. Én is. Dicsőségedre akarok válni, s szeretném, ha mindnyájan dícsérnének és dicsőítenének Téged! Amen.

Születésnapomra.

Nagy kegyelem, hogy kitarthatok Melletted, Istenem, hogy bízom Benned, s imádkozom, hogy el ne rontsam műved önmagamban. Az élet koszorúja s értelme, s amire voltaképen iparkodnom kell az, hogy bűn nélkül legyek, hogy színed elé szeplőtelenül kerüljek, s hogy a teremtő és üdvözítő Istenem örömére váljak. Valóban fölséges cél! Nem azt kell tehát Tőled, Istenem, kérnem, hogy

híres, gazdag, vagyonos, szerencsés ember legyek; sem azt, hogy vigyed föl dolgomat, s kerüljek magas polcokra, s fürödjem dicsőségben; hanem azt kérem. hogy tiszta, átlátszó, jó, nemes lélek legyek, hogy ha majd felkerülök egyszer színed elé, gyulladjon ki örömmé, Mesterem, szereteted, s teljék kedved művedben!

Krisztusom, isteni szent élet lehelete, hatolj be a szívembe, s járj át egészen!

Teremts bennem átlátszó tisztaságot, kristályos átlátszóságot! Javíts engem, ints engem, tölts meg engem életem újjáalakítására nagy buzgalommal. Ne engedd, hogy gyásznak, fájdalomnak adjam magam. Ne engedd, hogy tétlen, álmatag létben elfeledjem, elveszítsem magam. Hadd merítsem érintésedből megújulásom olthatatlan vágyát, a Te tavaszodat, mely nem múlik el soha! Amen.

Uram, add, hogy lássak...

Elképzelem Jézus lelkét a millió sok ember lelki világával, sötétségével, s gyarlóságával szemben. Istenem, míly

vágyak hullámai emelkednek ebből a Szívből! Akárcsak tengerfenék hullámok volnának! S hogyan akarja Ő szétmosni ezekkel a világ érzéketlenségét, mint akarja róla leszedni a megkövesült rétegeket! Szentséges vérének mily piros hullámai szökellnek végig erein, s szeretné, hogy az életnek, s erőnek ezen hullámai tovább lejtenének az Ő ereiből, ki a világ erezetébe. Elképzelem, hogy a nagy érzések lökései hogyan érik egymást, s lelkéből átcsapnak a világba, hogy emeljék a közérzületnek mély lapályait, melyeken lápok, s rothadt állóvizek éktelenkednek! Ime, itt előttem áll a nagy »vágyak embere«, aki le nem törik a világ nyomorúságainak, s rondaságának terhe alatt; íme, itt a tüzes indulatok embere, aki a tüzet nem oltja, hanem inkább gyújtogat vele, s beismeri, hogy »tüzet jöttem bocsátani a földre, s mit akarok egyebet, mint hogy égjen?« Micsoda, hogy égjen? A tűz, vagy a világ? Gondolom, hogy a világ az Ő tüzében. Istenem, hála Neked, hogy életemnek nem kell rommá, a régi erőnek és szépségnek síremlékévé len-

nie! Ezáltal emelkedem ki igazán a mulandóságból, s vagyok földnél, történelemnél nagyobb. Lélek vagyok, lélek Szentlélekből, ki ahogy Belőle való, úgy Benne, s Érte is él. Uram, a lelket, hitet szeretetet Tőled kaptam, a szemedet is kérem. Úgy akarok nézni, ahogy Te nézesz, s azt akarom látni, amit Te látsz. Tudom, hogy az igazi meglátást Te hoztad nekem, és a keresztet és kint is Te állítottad be számomra a helyes megvilágításba. Uram, hát add, hogy lássak!

Uram, tekints napsugaras, mennyei energiával telített lelkeddel ránk... Tekints, s győzz! Változtass el! Sugározz erőt, kedvet, fényt, meleget e bénult életbe, ez erkölcsi depressziókba! Ne legyen vakondok-lét életünk, kik az Isten csillagait nézzük, s ne legyen denevér-létünk, kiket virágos, erőteljes lelki világba hívsz. Fényt, Uram, fényt, szint, szépséget, örömöt. Ez a Te életed s a Te kegyelmed! Amen.

Az Isten akaratáért.

Ah, nagy, világot teremtő, azt verőfénybe, örömbe öltöztető, azt széjjel-

árasztó, az élet, a tökély, a szépség szféráit fölépítő *nagy akarat,* hódolok Neked. Nézlek, csodállak, imádlak, megénekellek. Fülelek, hogy hullámzik el végig szférákon, egeken dícséreted, hogy ébrednek sorba e dícséret ingerétől néma hangok, hogy csapnak föl, s visszhangot váltanak egyre feljebb, feljebb. Megfordítva, mint a lavina. Ott egy csepp hó indúl meg, s mérhetetlen tömegek szakadnak, itt egy tiszta, alázatos fohász tör ki, s feljebb, feljebb szférák, naprendszerek, álló csillagok, az egek csendülnek meg, zúgnak föl, repesnek. Ah, orgonája a Végtelennek! Ah, laus Deo in excelsis . . . Gloria in excelsis . . . Amen.

Hálaadás az Isten akaratáért.

Uram, élet és erő forrása, áldlak és örülök, hogy vagyok. Kérlek, adj hitet, adj világosságot. Te láthatatlanul jársz közöttünk, Uram, szólj, nyúlj belém, vonzz erősebben, hogy megismerjelek, s lássalak a világ s kultúra káprázatában is. Ó, Istenem, hála Neked a sok jóért, mely felém repül, mint a hópelyhek. Hála

Neked mennyországod reám szakadó darabkáiért. Legyen hálám izzó, melyet a szeretet sugalmaz, s mely alázatos az Isten felségének tudatától. Életem mondja a Deo Gratiast.

Otthonunk megőrzéséért!

(Az Egyház imája.)

Mindenható Urunk, Jézus, aki ezt a helyet a Te szolgálatodra és törvényeid oltalmába rendelted, adj nekünk e helyen békességet és üdvöt, egészséget és egyetértést, továbbá szeretetet! Irányítsd elöljáróinkat a Te akaratod útjain és a mi javunk szerint, hogy Téged szent félelemmel tiszteljenek, a Te szent törvényeidet megtartsák, s minket igaz szívvel szeressenek. Őrizd meg, Uram, ezt a helyet minden bűntől és botránytól, és az ördög minden cselszövésétől, nyugtalanságától. Uram, ki azt akartad, hogy ez a mi rendünk a Te neved dicsőítésére jelenjék meg e helyen, küldd el hozzánk segítő malasztodat, hogy bennünket oltalmazzon s megvédjen, hogy ne valljuk lelkünknek kárát. Urunk Jézus Krisztus, ne tekints bűneinkre, hanem hallgasd meg a Te kegyes és mindig Szűz Anyádnak könyörgését, az ő és keresztelő Szent János, Szent Péter, Szent Pál, Szent Judás, Szent András apostoloknak és minden szenteknek közbenjárása által segíts bennünket, amint Te tudod nehézségeinket. Világ Üdvözítője, ki élsz, és uralkodol az Atyával mindörökön örökké. Amen.

Útrakelő imádság.

Antiphona: A békesség és áldás útján vezessen bennünket a mindenható és könyörületes Úr, és Rafael angyal kísérjen bennünket útainkon, hogy békességgel, épen és örömmel térjünk vissza otthonunkba.
Kyrie eleison . . .
Mi Atyánk . . .

És ne vigy minket a kísértésbe,
De szabadíts meg a gonosztól.

Üdvözíts szolgáidat
Én Uram, a benned bizókat.

Küldd el, Uram, nekik segítségedet szentélyedből,
És Sionból oltalmazd meg őket.

Légy, Uram, nekünk az erősség tornya
Ellenségeink színe ellen.

Ellenségünk ne legyen ártásunkra
És a gonoszság semmi kárt ne tehessen bennünk.
Áldott legyen mindennap az Úr,
Szerencsésse tegye utunkat a mi üdvözítő Istenünk.
Mutasd meg, Uram, a Te utaidat
És ösvényeidet tárd fel előttünk.

Vajha utaink úgy irányulnának,
Hogy megőriznék a Te igazságaidat.

A szakadékok egyenes utakká lesznek,
És a zord utak derűsekké válnak.

Angyalainak parancsolt felőled,
Hogy megoltalmazzanak minden utadon.

Uram, hallgasd meg könyörgésemet!
És az én kiáltásom jusson Elődbe.

Az Úr legyen veletek
És a te lelkeddel is.

Könyörögjünk. Uram, aki Izrael fiait a tenger közepén szárazon vezetted át, és aki a három napkeleti bölcsnek csillagoddal mutattál utat, kérünk Téged, adj nekünk csendes utat és derűs időt, hogy angyalod kíséretében megérkezzünk most útunk céljához, s majdan egykor örök üdvösségünk kapujához boldogan eljuthassunk.

Uram, aki gyermekedet, Ábrahámot Urból, a chaldeusok földjéről kivezetted, és vándorlásai útján sértetlenül megőrizted, kérünk Téged, hogy minket, a Te gyermekeidet, méltóztassál megőrizni. Légy Uram, küzdelmünkben segítségünk, utainkon oltalmunk, a nap hevében árnyékunk, esőben, és fagyban menedékünk, fáradtságunkban megpihenésünk, veszedelmeinkben, pártfogásunk, kényes helyzetünkben támaszunk, hajótörésünkben kikötőnk, hogy a Te vezetéseddel elérhessük útunk célját, és sértetlenül térhessünk vissza otthonunkba.

Hallgasd meg, Uram, könyörgő szavunkat, és gyermekeid lépéseit irányítsd üdvözítő oltalmaddal, hogy életútunk minden viszontagságaiban a Te pártfogásod segítségét érezhessük.

Add meg nekünk, mindenható Istenünk, hogy a Te családod az üdvösség útján járjon, és Keresztelő Szent János intéseit követve, boldogan térjen meg majd egykor Ahhoz, akit ő előre hirdetett: a mi Urunk Jézus Krisztushoz, aki Veled, és a Szentlélekkel együtt él, és uralkodik most, és mindörökkön örökké. Amen.

Induljunk el békességesen,
Az Úr nevében. Amen.

A Missziótársulat tagjának imádsága.

Hálát adok Neked, Uram, hogy engem kiválasztottál, hogy én is tehetek valamit a Te nagy gondolataid megvalósítására. Ime, itt vagyok, fogadj engem szolgálódnak. Megígérem Neked, hogy nem fogom azt mondani: Jaj, én annyit dolgoztam, én a nap hevében elolvadtam, a tenyerem kérges; hanem azt, hogy amit Te gondoltál, sikerült; amit Te akartál, véghezvitetett.

Uram, aki tudod, hogy Miserere a bölcsődalom, és Kyrie eleison az imám,

ne engedd, hogy elfáradjon bennem a láng, melyről Te tudod, hogy az a zenéje, hogy égjen. Neked ajánlom szociális szeretetemet, egyetlen örömömet: a soha el nem fáradó életemet, hogy minden külső hiúság nélkül álljak szolgálatodban, s akarjam azokat a Te nagy, és felséges, engem megtisztelő, a legnagyobb kegyelemszámba menő, isteni szándékaidat értékesíteni! Amen.

A szociális szeretetért.

Amit teszünk és tettünk, arra azt mondja Szent Jeromos: Nem a munka teszi, a kegyelem teszi. Mi az a kegyelem? Nagy világosság! Nagy fuvallat és indítás! Nem a munka teszi, az egyéniség. Kell hozzá sok mindenféle tapasztalat, kereszt, erőlködés. De fődolog az Isten illetése, hogy az Isten egy embernek a szívét megilleti, hogy az Isten egy embernek a lelkébe fényességet öntött, hogy ezek a fények szociális fények, könnyeket törlő fények, az elhagyatottak felsegélyezésére való fények, fények, melyek mind az égből jönnek!...

Örüljünk, hogy kapások vagyunk az

Úr szőlőjében. Az örömtelen munka igazán nagy teher. Mi a munkába állítsuk bele a szent örömet: Dicsőség Neked, Uram, hogy valamit tehettem, hogy ezt tehettem! Nekünk nem kell más, mint az, hogy amit érzünk és akarunk, azt az Úristen jól fogadja, szivesen vegye. Amen.

Hálaadás a szociális lelkületért.

Hálát adunk Neked, Uram, minden jóért, amit nekünk adtál. Hálát adunk Neked azért, amit tettünk, mert ez a Te dicsőséged. Hálát adunk minden kegyelemért, mert ez nekünk nagy ajándék. Neked pedig, reméljük, nagy, szerető, kedves, édes, virágzó viszonzás.

Hálát adok Neked, Uram, a Te nagy dicsőségedért, hogy nekem ebben részem lehetett. A Te dicsőséged, a Te kegyelmed, hogyha valamit tehettem a Te dicsőségedért. Köszönöm, hogy nekem is egy csepp részem, szolgáló részem volt ebben.

Hálát adok Neked, Uram! Amen.

Elfáradni nem tudó életért.

Uram, adtál lelket, akarod, hogy akarjak; lefogtál a szükségesség láncaiba, a fizikának vaspántjaiba, de szükségesség, s fizika fölé emelkedő akaratot adtál. Tehát akarod, hogy kérjek, hogy elnyögjem, ami szívemen van. Te töltötted meg lelkem, hogy kicsorduljon, íme, lábaid elé öntöm érzelmeimet! Ó segíts, ó erősíts! Lelkem még fejletlen, emelj föl Magadhoz, s adj erőt, hogy a belátás s a kötelesség útján tele szívvel járjak, s ne csak járjak, hanem szárnyaljak. A társadalmi állás s a hivatalbeli kötelességeknek értelmetlen, száraz világába beleállítom a Te illetéseidtől fölmelegedett szívemet: lelkeddel akarok eltelni, hogy éltem poros útjainak széleit is isteni érzelmeknek flórája díszítse. Igy lesz könnyebb és igazabb az életem. Amen.

Lelkes lélekért.

Ó Uram, illess, érints meg engem. Érezzem a tiszta, halhatatlan élet áramát lelkemben! Tisztúljanak szemeim a

füsttől, a ködtől, tisztúljon agyam, öntudatom a bódító lármától. Jöjj, nézz bele lelkembe és mondd nekem: Te isteni lélek, örök és halhatatlan gyermekem, időben jársz s térben, s sokféle terheltség száll meg végig a kultúrák hosszú során. Ne veszítsd el érzékedet természeted fölényes, értékes méltósága iránt, ne szolgálj semminek, hanem uralkodjál mindenen: időn is, szépségen is, hatalmon is, hogy elévülhetetlen, üde, egészséges légy. Érezd az isteni élet temperamentumát magadban, ne borítsd le fényévekkel ki nem mérhető lelki világodat; ízlésedet ne rontsd el, érezd meg a földízt s a hullaszagot mindazon, ami a világot veled fölcserélni megkísérli. Nem, nem: azok fölcserélhetetlen, mert összehasonlíthatatlan értékek, melyek így állanak szemben: világ és lét egyfelől, másfelől pedig Te, oka a létnek. Te vagy a világ koronája; s a Te szolgálatod isteni élet. Lelkem, lelkem, az az én kincsem, Istenem, Uram, segíts tökéletes, szent, gazdag, tartalmas, fölényes életre, segíts a Te szolgálatodra. Amen.

A lélek őszekor.

Jöttél, és hideg volt itt Neked. Jöttél és láttad az elesett országot, veszendő lelkek szomorú tanyáit. Jöttél és diadalmasan tudtad, hogy Nálad van az örök ország. Nem országot keresni, hanem országot osztogatni jöttél. Emlékezel, hogyan tüzelt a vágy, hogy ezt az országot bennünk megteremtsed, hogyan adtad hírül, hogy közel van, bennünk az Ország!? Ugy-e, akkor engem is tudtál, ugy-e istenszemed a jövendők tágas mezein látott engem is, ugy-e velem is meg akartad éreztetni akkor, hogy a Te országod közel van? Emlékezel ígéretedre, hogy nem hagysz el, hogy házad atyai ház marad nekünk, hogy mindig szeretsz, hiszen ma is hívod a lelkemet? Ma is megenyhítesz, épen úgy, mint azokat a fáradozókat, akik akkor közeledtek Feléd. Ma is szeretünk, ma is keresünk, mi is várunk az útszélen kiáltva Feléd:

Ó Uram, Benned a vigasztalásnak, az édességnek tengere hullámzik! Bőséged tüntesse el az én emberi szomorúságomat, hatalmad és szereteted győzedelmeskedjék az én tehetetlenségemen. Amen.

Lelki katasztrófák idején.

Vannak fájdalmak, melyek porba sújtanak, és kábult lényünk elveszti a helyes irányok, a termékeny lelki kapcsolatok tudatát, szédülten próbálunk talpraállni, és visszaesünk százszor is az első lépés előtt. Vannak fájdalmak, melyek mint a lélek földrengései mindent leomlasztanak, amit építettünk: elveszünk bennük, mint az omladékok eltemetettjei, ha nincs kezünkben az isteni szívtől átjárt akarata erős csákánya, mely minden romok alól napvilágra ás bennünket. Vannak belső, rejtett emésztődések, melyekben lelki súlypontjaink, értékeléseink eltolódnak, elveszítjük a természetfölötti gravitációknak Isten felé vonzó irányát, vagy legalább is ez az irány nem eléggé diadalmas bennünk; idegen vonzások darabolják lelkünk egységét, ingadozó értékelések rázzák belső épületeinket. Ilyenkor megeshetik, hogy a lélekben második középpont alakul, mely a lelki életet alapjában összezavarja, és fölemészti. Bizonyos módon két centrum, két szív az emberben.

Egyik, mely alkalomadtán hívő, Istenben bízó, és egy másik, mely a rosszon megbotránkozik, s engedi, hogy a szenvedés gyógyíthatatlanul elkeseritse. Óvakodjunk az ilyetén széteséstől. Imáink kiüresedésére, tetteink értéktelenedésére vezet, és paraziták módjára emészti lelkünk természetfölötti életét, földies kis szándékokkal, kesernyés elégedetlenségekkel, világfájdalmas nembánomsággal, s a mennyországot legjobb esetben földi érdekeink lebonyolító intézetének nézzük, lehúzzuk magunkhoz, a helyett, hogy mi emelkednénk odáig. Ez mindenesetre helytelen és egészségtelen állapot. Ha beleestünk, ezt az ellentétet a szívből föltétlenül száműzni kell. Csak egy lelkületnek szabad bennünk uralkodnia, s ez az istenszerető szívé, mely szenvedés közben is tud szeretni, mely tud, s szeret itt is, ahol nem talál viszonzást, és még akkor is tovább szeret, ha tövisekkel fonják körül, és lándzsával döfik át. Szívnek kell bennünk uralkodnia, mely hisz a jó győzelmében, s a szeretet diadalos hatalmában, s e hitet magatermelte szeretetéből erő-

síti. Isten iránti szeretetünk istenhitünknek gyakorlati tevékenysége, s egyszersmind próbaköve.

Elhagyatottságban.

Uram, nem vagyok méltó, hogy bejöjj, de ha méltatsz, és bejössz hozzám, szívem eltelik hódolattal, örömmel és boldogsággal. Jézusom, Te szívesen jössz be. Az Isten beömlik lelkembe, mint a napsugár az erdőbe. Minden szívbe be akar jönni, ezt jelzi az Irás: Ime, ajtódnál állok, s kopogtatok. Jöttél, nem hívtalak. Talán koldus, s kenyeret kér; tán szerelmes, s kér szívet; tán szolga, s szolgálni akar; tán gyermek, s atyai házának küszöbén ül; tán vándor? Nem, nem. Te a nagy Úr, ki álruhában jársz; ki lelkemet erősíteni, gyógyítani, boldogítani jöttél. Nem törtél be hozzám, hanem bebocsáttatást kérsz; ha akarjuk, bejön. Istenem, nem kényszerítel, nem tolod föl magad, és kegyelmeid; de értlek, édes Uram, vágyódol utánunk, kopogsz szívünk ajtaján, várakozol ajtóm előtt. S kitartol, el nem mégy. Ó édes, erős szeretet.

Istenem, hol vagy; ugy-e közel vagy? Velem vagy!?

Igy lehet tűrni keresztet, s kint! Ó Uram, hadd legyek Veled; Vigy be országodba. Amen.

Az Isten látogatása idején.

(Pázmány Péter.)

A betegség, de főleg a súlyos betegség, mely anélkül, hogy veszélyes volna, néha igen hosszas, és fájdalmas szokott lenni, nagy kincs; igen, az ilyen betegség valódi kincse az érdemeknek, és kimérithetetlen bánya, melyet aknázni kell, és semmit el nem szalasztani azon javakból, melyek kétszeresen becsesek; először értékükre, másodszor árukra nézve; értékük az ég, áruk e szenvedések, melyeken megvásároljuk. De hogy ez annyira óhajtandó célt elérjük, vagyis a fájdalmak árán üdvösségünket megszerezzük, elengedhetetlenül szükséges a jó lelkiismeret, mire ismét jó gyónás által teszünk szert. Szenvedni magábanvéve szomorú dolog; szenvedni lelkierő, vigasztalás, szelíd türelem, és érdem nélkül még sokkal szomorúbb; de rosszul szenvedni, zúgolódni, az Istent megbántva szenvedni, a legszánandóbb sors, mi csak embert érhet. E csapástól csak a szent gyónás, és szent áldozás óvhat meg, midőn hitet, bizalmat, és lemondást önt lelkünkbe, sőt többet tesz: azon nyugalom és béke által, melyet a szívnek

kölcsönöz, megédesíti magát az Istenért szívesen fogadott, és örömmel viselt szenvedést is.

Kedves betegek, ha — nem mondom, hogy könnyen, annál kevésbbé, hogy veszélyesen, — de komolyan betegek lesztek, gyónjatok meg, mihelyt csak lehet; ne várjatok, hogy erre mások figyelmeztessenek, magatok kérjétek, határozottan követeljétek, hogy azonnal papot hivjanak hozzátok. Ha szükség, ha tán környezetetek nehézségeket akarna ezen szándékotok elé gördíteni, jelentsétek ki erélyesen, hogy mindaddig nem bocsájtjátok magatok elé az orvost, míg a gyóntatóval nem beszéltetek. Ily módon eléritek, hogy a pap, és az orvos rövid idő alatt betegágyatok mellett fognak állani.

Ez az én tanácsom, melynek hasznosságáról a legkétségbevonhatatlanabb indokokkal akarlak titeket meggyőzni. Ugyanis:

Az első és legszükségesebb, melyen minden egyéb érdek nyugszik, halhatatlan lelkünk komoly érdeke. Nem történhetik-e meg, hogy valamely betegség, mely kezdetben nem látszik komolynak, hirtelen a legveszélyesebbé, végzetes kimenetelűvé lesz: az öntudat vagy beszélőképesség elvész, hasogató fájdalmak állanak be, melyek a szenvedésen kívül elnémítanak minden egyéb érzelmet. És — rágondolni is borzadok, — ha a halál ily szomorú állapotban ragadná meg zsákmányát, nem találna-e nagyon is készületlenül arra, hogy rögtön az igazságos Isten kérlelhetetlen ítélőszéke elé álljunk?

Nem okosabb-e előkészülni minden eshetőségre, és biztonságba helyezni magunkat minden meglepetés ellen?

Végre, kedves beteg, e tanács által, melyet úgy szeretnék veletek elfogadtatni, kímélni akarom saját gyöngeségteket. Lehet, hogy talán nagyon féltek a haláltól, hogy borzadva gondoltok arra a pillanatra, midőn meg kell tudnotok, hogy a távozás ideje elérkezett. Talán jobb szeretnétek, ha a halál úgy lepne meg, hogy közeledtét nem is sejtenétek? Szóval úgy akartok meghalni, hogy ne tudjatok róla semmit, de lelketek üdvét még se veszélyeztessétek. Ah, ez kétségtelenül nagy gyengeség, és én kérni fogom Istent, hogy gyógyítson ki belőle titeket; mindazonáltal, habár tökéletlen, de mégsem olyan lelkiállapot, mely kizárná az üdvösséget. Gyónjatok és áldozzatok meg tehát, ájtatosan a komoly betegség kezdetén, sőt, ha huzamosabban tartana, többször is; ilymódon, bármi történjék, ti készen vagytok, s ha tudtotokon kívül lepne is meg a halál, lelketek üdve mentve van.

Ámde nem titkolhatom el előttetek, hogy ezen gyöngeség iránt való kímélet megfoszt benneteket a legnagyobb, a legszebb áldozattól, amire csak ember képes: saját életetek önként való föláldozásától.

Ha azonban nem éreztek magatokban erőt arra, hogy azt mondjátok az Istennek: «Uram, tudom, hogy rövid időn belül meg kell halnom, hogy életem végéhez ért, és azt vissza kell adnom Neked: vedd el tehát.

Én teljes megadással, és gyermeki engedelmességgel fogadom ítéletedet», — legalább mondjátok: «Uram, nem tudom, ha vajjon komolyan veszélyesen beteg vagyok-e, nem tudom, mi lesz a betegség következménye, és mit határoztál életemről, sőt lábaidhoz borulva megvallom, ó Istenem, nincs erőm ahhoz, hogy tudni óhajtsam! De bármi is legyen velem akaratod, elfogadom a nélkül, hogy ismerném, s akár élek, akár halok, a Te jóságodra bízom magamat. Amen.

Csak egy szóval mondd, Uram!

Harmincnyolc évig betegnek lenni krisztusi lélekkel, égbenyúló lelki nagyság. Nagyot mondani könnyű; küzdelemben élni, s munkában verejtékezni is könnyebb, mint betegen feküdni. Itt fekszem — mondja a beteg — hiábavaló az életem, mások terhére esem! De mily nagy élet ez, ha lélek van benne, mely azt mondja: Ne az én, hanem a Te akaratod legyen! Azért kell nagyra tartanunk, és főleg jól kell felhasználnunk a megpróbáltatás ez idejét. Nem az egészségen, nem a betegségen, nem a nagytetteken fordul meg minden, hanem azon, hogy Isten szent akaratát teljesítsük. Van-e nagyobb tett, mint Is-

tenről, és győzhetetlen kegyelméről türelemben, jóságban tanuságot tenni, s a lelkekre a szenvedés elviselésének jó benyomását vetni?

Betegségembe, szenvedésembe Isten föltétlen tiszteletét állítom bele: Ne az én akaratom, hanem a Tied legyen. Imádom ezt a felsőbb akaratot; látom, hogy a világban, az Isten éjszakával és napsugárral, örömmel és keserűséggel dolgozik lelkem kialakitásán; látom, hogy a mechanizmus őrlőmalmaiban, nemcsak kvarcszemek, hanem érző lelkek is csikorognak. Tudom, hogy Hozzád, édes Istenem, jóban-rosszban alázatos, törekvő jóakarattal kell ragaszkodnom, esedeznem, könyörögnöm. Hozzád emelkednem lehet, a szivemet megnyithatom. Tudom, hogy küzdelmesen ki kell állnom, s kifeszülnöm, és a lehangoltság, a fájdalom kiáltásaira, a felülemelkedő lélek kiáltásával kell felelnem, szívem panaszos kiáltásaira a Beléd helyezett bizalom szavaival és elsötétült lelkem fájdalmas kiáltásaira a zsoltáros lélek esdő kiáltásaival kell felelnem: De ne az én akaratom legyen, hanem a Tied.

Uram, ne légy tekintettel arra, ami nekem tetszik, vagy nem tetszik, hanem inkább add azt, hogy a Te akaratodat, mint az abszolut, szuverén hatalmat imádni, s föltétlenül teljesíteni siessek, habár rögös uton, s vérző szívvel is. Amen.

A betegekért.

(Pázmány Péter.)

Hatalmas Istenem, emberi gyarlóságoknak erős gyámola és oltalmazója! Kezedben vannak életünk határai; könyörgünk ezért Fölségednek a Te beteg szolgáidért. Vigasztald őket, bátorítsad, és erősítsed, hogy jónéven vegyék, és csendesen szenvedjék látogatásaidat. Gyógyítsd meg őket szent nehedért a rájuk bocsátott csapásból, hogy megismervén hozzájuk való jóvoltodat, méltó hálát adjanak irgalmasságodért, és atyai ostorozásod által öregbüljenek szerelmedben és félelmedben.

Ha pedig véghetetlen bölcseséged szerint hasznosabbnak látod az ő mostani kimúlásukat, adj Szentlelket nekik, hogy az igaz penitencia által bűnük bocsánatát nyerhessék, és Előtted kedves kimúlásuk legyen a világból. Adjad nekik szent malasztodat, hadd ismerjék meg, hogy a testi nyavalyák, és csapások ostorai atyai kezedtől származnak; mivel akaratod nélkül csak hajunk szála sem eshetik le, és azért ostorozol min-

ket, hogy bűneinkből Tehozzád térjünk, ki igaz élet, és igaz boldogság vagy. Ó, áldott Jézus, ki meggyőzted a halál fullánkját, légy segítséggel beteg szolgáidnak, ki az Atya, és Szentlélek Istennel egyetemben élsz, és uralkodol. Amen.

A betegek gyógyítójához.

Ó Mária, lourdesi Szűz Anyánk, mint szeplőtelen fogantatás, ki valóban az egész világ minden tájáról magad elé gyüjtöd megjelenéseid helyére, Lourdesba gyermekeidet, te azóta sem szüntél meg számtalan csodás tetteiddel gyermeki bizodalmat ébreszteni mindazokban, kik hívó szavadra hallgatnak. Testi kínokkal, lelki fájdalmakkal terhelten borulok én is, annyi sok ezer és ezer szerencsétlen beteg példájára lábaid elé, hogy tőled gyógyulásom kegyelmét leesdjem. Járj közbe, jóságos Szűz Anyám, hathatós pártfogásod által szentséges Fiadnál, hogy betegségemből kiszabadulhassak, és visszanyert erőimet Istennek és felebarátaimnak szolgálatára szentelhessem. Ó, mily kimondhatatlan boldog lennék, ha lelkendezve hirdethetném, hogy te nyerted vissza egészségemet. A te anyai kezedre bízom magam egészen. Ha Jézus Krisztus az én édes Megváltóm, akivel te mindenben csakis egy akaraton lehetsz, azt kívánja, hogy a szenvedések kelyhe most még ne múljék el tőlem, ez esetben teljes megadással és igaz szeretettel akarom kijelenteni, hogy ebbe

én is belenyugszom. Öntsd tehát be szívemnek mélységes mélyébe teljes megértését azon égből jövő, vigasztaló tanításodnak, hogy: A szeretet Istene végtelenül szeret minket, mindig, és mindenütt, de kétségen kivül leginkább akkor, ha Jézus Krisztus szenvedéseit bocsátja ránk, sőt keresztjére juttat minket.

Esd le tehát számomra is, ó lourdesi Szent Szűz, te, a szomorúak vigasztalója, és a betegek gyógyítója, azt a kegyelmet, hogy Istenemet annál inkább szerethessem, minél tovább tartanak, és minél inkább nehezednek megpróbáltatásaim. Ó, mert ez nagyobb csoda, mint hogyha azonnal meggyógyulnék. Te, Anyám, megteheted csak egy szóval is Annak nevében, és hatalmával, aki nemcsak Istened, de egyszersmind Fiad is, hogy meggyógyuljak, és meg fognék gyógyulni. De már azt a kegyelmet, hogy szenvedéseimben megnyugodjam; azt az erőt, hogy a betegséget, a velejáró összes bajokat lelki örömmel fogadjam, csak a Mindenhatónak különös szeretetétől várhatom. Igen, belátom magam is, hogy az Istennek sokszor könnyebb a fájdalmakat meggyógyitani, mint ezek elviselésére kellő szeretetet, kedvet belénk önteni. Ha azonban te segítesz, Szent Szűz Anyám, gyengeségeimet természetfölötti erőkkel támogatni, úgy legyőzhetek minden nehézséget, és hirdethetem hatalmad nagyságát. Ó, vajha egyesülhetnének lelkem gyötrelmei, az Isten akaratán való megnyugvás által, az én isteni Megváltóm-

nak halálgyötrelmeivel! Ó, vajha a Megváltó könnyeivel és kiontott vérével egyesített bánatkönnyeim teljessé tehetnék életem elkövetett bűneinek kiengesztelését, és így megszerezhetnék a halálos bűn által már meghalt lelkemnek újból a feltámadás kegyelmét!

Téged is kérlek, isteni Üdvözítőm, édesanyád szent nevére, hogy részesítsd kegyelmeidben különösen azokat, kiket vérrokonság vagy barátság köteléke hozzám fűz. Engedd, hogy szenvedéseim azoknak is kiérdemelhessék kegyelmeidet, mindaddig, míg azokat megszüntetni jónak látod.

Ó fájdalmak Anyja, de az irgalmasság Anyja is, ki ott állottál a kereszt tövében, imádkozzál érettünk, hogy méltók lehessünk Jézus Krisztus igéreteire. Amen. (300 n. b.)

Lourdesi litánia.

(Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!
Mennybeli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
} Irgalmazz nekünk!

Szeplőtelen Szűz Mária,
kit az Úr Jézus küldött, hogy minket bűnbánatra ints,
kit az alázatos gyermeknek megjelentél,
ki magad hirdetted szeplőtelen fogantatásodat,
ki isteni Fiad nevében a magukat megalázóknak bocsánatot igértél,
ki élő víz forrását fakasztottad, mint ama malasztok és jótetemények jelképét, melyekben bennünket részesíteni óhajtasz,
ki erőt és bátorságot adsz az ördög támadásainak elűzésére,
ki azt óhajtod, hogy isteni Fiad minden fölött szerettessék,
a keresztény családoknak védője és ereje, üdvünk biztos záloga,
ki a masszabielli barlangban tiszteltetni akarsz,
ki jelenlétedet szüntelenül nyilvánítod ama malasztok által, me-
Könyörögj értünk!

Szeplőtelen Szűz Mária,
lyeket az áldásdús barlangban híveid megnyernek,
a nyomorultak gondviselése,
ki sohasem vagy érzéketlen a tisztaszívűek imái iránt,
ki az ingadozókat megerősíted,
keresztény anyák gyámola,
ki ama számos zarándok örömét helyreállítod, akik azért jönnek, hogy Irántad szeretetüket, és hálájukat Előtted bizonyítsák,
ki a vakoknak visszaadod a látást, Lourdesi Miasszonyunk,
ki a betegeket meggyógyítod,
ki megadod a lélek békéjét,
ki a süketeknek megadod a hallást,
ki minden bajunkban segítséget hozasz,
hogy megnyerjük Jézus isteni Szívének szeretetét,
hogy isteni Fiadat megengeszteljük,
Könyörögj értettünk!

Az Anyaszentegyházért,
Szentséges atyánkért, a római pápáért,
Drága hazánkért,
Azon bajok elűzésére, melyek fenyegetnek,
Minden rokonainkért,
Barátainkért,
Ellenségeinkért.
Téged hívunk segítségül, ó Szűz Mária!

Ima. Boldogságos Szűz Mária, Jézus szeplőtelen Anyja, ki oly gyakran méltóztattál magadat megmutatni egy a lourdesi barlangban térdelő alázatos gyermeknek, engedd,

hogy mi szegény bűnösök leboruljunk előtted; anyai szent segítségedet kérve, segíts minden bajainkban; nyerd meg nekünk mindama malasztokat, melyek ahhoz szükségesek, hogy isteni Fiadat szeressük, és az üdv útján haladjunk. Ama jótéteményekre, és csodákra, melyek az áldott barlangban szünet nélkül megújulnak, kérünk, Szűz Mária, magunk és mieink számára, légy mellettünk életünkben, különösen pedig halálunk óráján. Amen.

A jó halál elnyeréséért.

Feláldozzuk Neked, ó legszentebb Szentháromság, Jézus Krisztus érdemeit, hálából azért, hogy drága vérét az Olajfák-hegyén érettünk ontotta, s kérünk, bocsásd meg ezen érdemek alapján bűneinket. Miatyánk. Üdvözlégy. Dicsőség.

Feláldozzuk Neked, ó legszentebb Szentháromság, Jézus Krisztus érdemeit hálából azon kimondhatatlan szeretetért, mellyel Ő leszállott az égből a földre, hogy magára vevén az emberi természetet, érettünk szenvedjen, s a kereszten meghaljon: s kérünk, adj nekünk ezen érdemek alapján jó halált, s engedd, hogy lelkeink az ég dicsőségébe jussanak. Miatyánk. Üdvözlégy. Dicsőség.

Az élet alkonyán.

(Szent Bernát.)

Maradj velünk, Uram, mert esteledik, és már hanyatlik a nap. (Lukács, 24, 29.)

Ó Te, a zaklatott szívek békéje, menedéke, és vigasztalása, maradj velünk, nehogy a világosság kialudjék az éjben, mert esteledik, és már hanyatlik a nap. Már beállott életem estéje, már testem megadta magát a fájdalmak hatalmának; körülvesz a halál, lelkiismeretem szorong; remegek ítéleted gondolatára: Uram, Uram, a nap lemenőben van, már alkonyodik: maradj velünk. Kezeidbe ajánlom lelkemet: egyedül Benned van üdvösségem; egyedül Hozzád emelkedik esdő tekintetem. Maradj velem, hogy utolsó órámon lelkem a buzgóság által a földi viszontagságok, és a bűn igájától megszabaduljon, az ima és szeretet kedves lakóhelyet készítsen számomra Isten kebelében. Amen.

IX.

SZENTELTESSÉK MEG A TE NEVED!

AZ ÜNNEPEK.

Advent.

Az advent Krisztusvárás. Krisztust várták régen, kívánták megtestesülését, s Krisztust várjuk mi is, kívánjuk lelkünkben való kialakulását; azonkívül várjuk eljövetelét a világ végén.

A régi adventben Krisztust várták testben. A megtestesülés a legkegyelmesebb, a legnagyobb tény, nagy középpont a történelemben; az Isten végtelen jótéteménye. Előtte megfagytak a szívek, hideg volt; elborultak a lelkek, sötét volt; fölemelte koronás fejét a bűn. Sikerült eltemetkezni éjbe, fagyba. Ez éjben dörgött a próféták szava, s élesztette a jobb reményt. A sötét éj s az éjben virrasztó remény jellemzi az első adventet. A nyomorúság mértéke betelt; a hajnal pirkadt, s megjött Ő, kit a lelkek vártak. Ó végtelenül kitartó szent prófétai re-

mény, te isteni erény, mely a nyomorúságban várod a boldogságot, s gyöngeségben álmodol erőről, szálld meg lelkemet; hadd reméljek erősen, lelkesen; gyöngeségem, nyomorom dacára bízom, hogy győzök. Advent van bennem is; édes, erős, szent remény. Reményben van erőm, meg nem fogyatkozhatom.

Remélek, Uram, feszül a lelkem, Te vagy a tavaszom! Növök, kitárom lelkem millió pórusát; én erőm! Szeretlek Isten, Jézus, édes Testvér, édes Gyermek! Te Isten, s villámló nagy emberi lélek, ki rám gondolsz, s rám pazarolsz isteni életet.

A szeplőtelen fogantatás.

Elközelgett az Isten országa a szeplőtelen Szűzben. Az advent homályában áll a Szent Szűz, ködéből, mintha az emberiség összes századainak köde volna az, felénk ragyog alakja, s hirdeti, hogy milyen volt az ősi, az Isten kezeiből kikerült, s milyen az elesett, a saját maga akaratjára hagyott ember.

Közeledik a mennyek országának újjáalakítója. A bukás után leereszkedett

közénk, s megfogta kezünket; romok közt éltünk, büntetést szabott ránk, de benne rejlett az Istenhez közeledésnek minden áldása. Zárt kapuja előtt az elvesztett paradicsomnak ült Éva; szintén még zárt kapuja előtt az Isten földi paradicsomának áll Mária. Két asszony, két ország! Az Egyház tényleg olyan dómhoz hasonlítható, melynek portáléja «Mi Asszonyunk». A Szent Szűz e templomnak oltára is. Adventben ez a templom s oltár olyan, mint nagymise előtt; le van terítve tiszta gyolccsal, meg van gyujtva minden gyertyája; csengetnek már, fölzúg az orgona, és az ének: Harmatozzatok égi magasok! De Krisztus még nem jött el. Majd eljön. Az erős Asszony Fia lesz. Anyjára már rámutatott az Úr; a Fia is eljön!

*

Szeplőtelen Szent Szűz, te sértetlen tisztaság, az érintetlenséged lelked virága. Ó te szép lélek, tiszta, sértetlen élet, te erős, örvendező lélek, koszorú van a fejeden, és ének hangzik ajkaidról. A te homlokodra Jézus tűzte a tisztaság csillagát, s hajadba a tündöklő

tisztaság liliomát. Szent Szűz, napsugaras, tisztaságos Istenanya, míg a földön éltél, igénytelen voltál a világgal szemben, mert végtelen igényeid voltak. Segíts, hogy igénytelen legyek én is a földi javak iránt, hogy Szent Fiad, Jézus igényét lelkem tisztaságával szemben kielégíthessem.

A szent éj.

Most a szent Adventben örvendünk és minél közelebb jutunk a szent karácsony napjához, annál inkább, s magán az estén mindenütt és mindenkivel szemben sugárzunk az örömtől: Ő tehát eljött, eljött? Tehát szétrepesztette az eget, s leszállt? Igen, leszállt; hisz ott ragyog Betlehem, hangzik a Glória, zúg az éjféli harang, s az Oltáriszentség az Ő forró szívének nem csekélyebb emléke, mint Ő maga . . . Istenem, Istenem, hogy is volt az? Öreg emberek így szokták régi boldogságukat visszaidézni, hogy azt újra átérezzék és átélvezzék. Ime, az 1900 éves kereszténység lelkemben kihajtva, hogy mereng a szent éjben. Mint a királyi Magas-Tátra trónálló fenyője a szirten, a csillagos fényben zöldel és

illatozik, s átzúg rajta bozontos ágaiban a szent éjfél fuvalma, s az ágon álmodva az erdei pinty legédesebb zengését hallatja, s valamennyi fenyő felzúg, s valamennyi madárka félrebeszél és álmodik. Stille Nacht! Heilige Nacht!... Hogyne örvendenénk, s sírnánk örömünkben!...

Karácsony.

Az örök Bölcseség megállapította az Üdvözítőnek bevonulását, és fogadtatását. Elrendezte a térben a nemzeteket, s az időben az eseményeket. Kijelölte a történelmi fejlődésnek azt az örökké emlékezetes pontját; alkalmas geográfiába foglalta a népeket, s az államokat, hogy e földből a Fölségesnek zsámolya váljék, melyre a magas égből lelép, s az élet szövedéke takaró legyen rajta. Fürkésző tekintete várak, házak, paloták közül kiválasztotta a legalkalmasabbat; a lakást berendezte, úgy, hogy minden szög és csap, minden szín és alak stílszerű legyen benne; s midőn elkészült vele, szétlebbentette az éjnek sötét, nehéz függönyét, s mennyei fényben, angyalszárnyak keretében bemutatta Betlehe-

met az ámuló világnak, bemutatta a Gyermeket s Anyját barlangban, jászolban, éjben! Az isteni gondolat ki volt itt dolgozva az utolsó pontig s vesszőig, a «Verbum Dei» ki volt mondva a lehelet és lélekzet finomságával, a hangsúlyozásnak s előadásnak művészetével. Kezei közt éj és fény, csend és angyalének, Istenanya és rideg jászol, szerető tekintet és tűz-lehelet, anyai karok és fázós érintés, forró szív és szúró szalma az isteni inspirációt felvevő, finom anyaggá lett, s az Isten azt teleitatta gondolataival és érzelmeivel; azóta ragyog szemeinkbe, s nyúl ellenállhatatlanul szívünkbe a szent karácsonyéji Betlehem!

Ki hitte volna, hogy így jön? Inkább villámlás, és mennydörgés közt képzeltük volna eljövetelét. De miért gondoljuk, hogy az Isten erőszak, miért nem inkább, hogy alázat és szeretet? Hát az kevesebb? Hisz az erőszak nem épit, hanem ront, míg ellenben az alkotáshoz csendes és szerető erők kellenek. Így épül a tölgy a júniusi melegben, így a sziklarétegek az óceán mélyében, így a

társadalom a család békéjében, így a nagy gondolat, a tudás, a művészet a lélek szentélyében. Szeretem a csendet, abban épülök föl magam is.

Clugnyben szokásban volt, hogy a karácsonyt meghirdették, s mindenki erre a hírre a földre borult, hogy hálát adjon Istennek ezért a végtelen nagy kegyelemért. Rheimsben ezen a napon madarakat bocsátottak ki a dómban kalitkáikból, hogy jelezzék az emberiség kiszabadulását az ördög rabságából. A kereszténység minden templomában, a római Santa Maria Maggioretól kezdve az utolsó hegyvidéki kápolnáig, megcsendül a szentéj éneke: «Christus natus est nobis, venite, adoremus», Krisztus született nekünk, jertek, imádjuk Őt! Ez éjjel ült egykor Greccio-ban assisi Szent Ferenc páratlan karácsonyt; a szomszéd falvak, s tanyák népe fáklyákkal vonult fel, s énektől visszhangzott Ipoletóig a völgy; ő pedig egyre csak a betlehemi Kisdedről beszélt, s nem merte kimondani nevét, mert nem bírta volna ki érzelmeit!

Ó igen, minél több érzelem járja át, s minél édesebb áhitat hevítse szívünket,

hadd érezzük meg, hogy Krisztus született, hogy ez Isten emberré lett! Örömujjongás hangzott föl körülöttünk — mondja Szent Bernát — szent vígságnak s megérzett boldogulásnak szava hallatszik a bűnösök sátraiban! Jó igét, vigasztaló szózatot hallottunk, örömteljes kijelentést vettük — szózatot, s kijelentést, melynél erősebb s édesebb nincs! Ó visszhangozzátok azt hegyek s erdők; visszhangozza azt az ég, s teljék be vele a föld; csodálják azt meg az állatok, s vegye azt mély tisztelettel s lobogó örömmel mindenekelőtt az ember: Jézus Krisztus, az Isten Fia, Betlehemben született! Van-e szív, még ha kőből volna is, mely ez ige hallatára meg nem olvadna? Hol van hit, szózat, hír, mely édesebb volna, s melyhez foghatóról a világ nem hogy hallott, hanem csak álmodott volna is! Tehát Krisztus született! Örüljön hát, kinek nehéz a szíve a bűnök terhétől, mert Jézus szeretete, irgalma meghalad minden ocsmány bűnt. Krisztus született! Örüljön hát, kit a kísértések ostromolnak, mert Krisztus gyógyító kenetétől meggyógyul minden

beteg szív. Krisztus született! Örüljön hát mindenki, ki a nagyot s dicsőt szereti, s azért lelkesül, mert vezetőre lel! Örüljön, örüljön mindenki!

Ha ily meleg lesz a szívünk karácsonyi szent örömtől, akkor tudunk majd szeretni magunk is, tudunk majd élni, s ki nem fáradunk. Nem mondhatjuk majd egykönnyen, hogy elég már, mikor egyrészt folyton új bajok, s megpróbáltatások érnek, másrészt meg Krisztus folyton velünk van, s velünk marad, hisz azért jött.

Ennek a kitartó, és hűséges szeretetnek jelképe a karácsonyfa. Szeretni jó sorsban, s keservben egyaránt; szeretni, míg Isten akarja, hogy éljünk. S azért kitárjuk szívünket, szeretetünket, s irgalmunkat, s kiterjesztjük zöldelő fenyőfaágakként lelkünk karjait az inség, s szenvedés fölé. Aki így szeret, annak lelke karácsonyfa.

Évvégi harangszóra.

Mily csodás a csengése, s mily mélységes a tartalma e harangszónak! Nemcsak érces a szava, nemcsak édes a melódiája, hanem titokzatosan lelki is, ha

visszhangjára ügyelek, melyet szívemben kelt.

Ez a visszhang először is nagy dicséret, a hitnek imája, melyet úgy fejeznék ki, hogy: Dicsértessék a Jézus Krisztus! Dicsértessék Általa és Benne a végtelen Isten, akit, ha nem is értünk, de mindig imádunk és szeretünk. Róla mondta szépen Pascal: Minden más egyebet előbb ismerni kell, hogy azt megszeretni lehessen. Istennél megfordítva van, Őt szeretni kell, hogy megismerhessük; jobban és jobban kell Őt szeretnünk, hogy jobban megismerjük.

Más valami is cseng felém az évzáró harangszóból, az a fájó szíveknek bizalma. Bizalom, fájdalom dacára. Mily nagy szó, igazán lélekszó — harangszó! A fájdalom viharjaiban csengő-bongó haranggá, melódiás érzések fakasztójává lesz a lélek; a vihar meglendíti, az ütések megrendítik; de a lendítés el nem szakítja, s az ütés el nem repeszti, hanem csak felébreszti s megszólaltatja a léleknek legmélyebb érzését, mely végre is a bizalom a jóban, a nemesben, bizalom az igazán emberi szívbeli erők s hatalmak érvényesülése iránt.

Azután pedig azt gondolom, hogy az évvégi harangszó önmagamba harangoz be. Beharangoz és hivogat. Hív, hogy térjek magamba. Mert ha békét keresek, azt a maga teljes valóságában úgyis csak a lélekben, tehát magamban találom meg. A világból úgy sem bírom végleg száműzni a harcot, de magamból bírom, s az a kötelességem, s szükségletem is! E belső békében megtalálom Istenemet, aki szeret és vár rám, és kézen fog és vezet.

Jó harangom, énekelj soknak, százezreknek jó éjszakát, mely a te nyelveden, lévén őseredeti keresztény hangszer, annyit jelent, hogy örök nyugalmat! Légy zenéjük s kísérőjük, s harangozd ki őket hazájukba, hol a szférák zenéje fogadja őket. Harangozd ki őket Istenükhöz, boldogságukba!

S nekünk is harangozzál jó éjszakát, hogy pihenhessünk! Dolgozunk s elfáradunk; erőlködünk s kimerülünk. Legyen hát pihenésünk s nyugodalmunk! Pihenni is csak azért akarunk, hogy fáradtságunkat kiheverjük, s aztán friss, napkeleti jókedvvel álljunk ismét bele a munkába.

Te Deum.

Te Deum laudamus. — Te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem — omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, — Tibi coeli, et universae potestates;

Tibi Cherubim et Seraphim — incessabili voce proclamant:

Sanctus, sanctus, sanctus — Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt coeli et terra — Majestatis gloriae Tuae.

Te gloriosus — Apostolorum chorus;

Te prophetarum — laudabilis numerus;

Te Martyrum candidatus — laudat exercitus.

Te per orbem terrarum — sancta confitetur Ecclesia.

Téged, Isten, dicsérünk, — Téged Úrnak ismerünk.

Téged, örök Atyaisten, — áld az egész földön minden.

Neked mindnyájan, az angyalok — egek és hatalmasságok;

Kerub- és szeráfseregek — szüntelen így énekelnek:

Szent vagy, szent vagy, — seregek szent Istene vagy.

Teljesek dicsőségednek — fölségével föld és egek.

Téged az apostoloknak — szent karai magasztalnak.

Téged a szent prófétáknak — lelkei dicsérve áldnak.

Téged dicsőít imádva — a mártirok sokasága.

Téged a föld kerekségén — szentegyházad vall és dicsér.

Patrem — immensae majestatis,

Venerandum Tuum verum — et unicum Filium,

Sanctum quoque — Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae, — Christe!

Tu Patris — sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem, — non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo, — aperuisti credentibus regna coelorum.

Tu ad dexteram Dei sedes, — in gloria Patris.

Judex crederis — esse venturus.[1]

Te ergo quaesumus, Tuis famulis subveni, — quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum

[1] Erre letérdelünk.

Téged áld, ó végtelen — nagy fölségű Atyaisten,

S egyszülött Fiadat áldja, — kinek tisztelet és hála.

S a vigasztaló Szentlelket, — kitől nyerjük a kegyelmet.

Krisztus! dicsőség királya,

S Isten Fia, légy imádva.

Te hogy az embert megmentsed, — Szűz méhében vettél testet.

Halál fulánkját elvetted — s megnyitád nekünk a mennyet.

Isten jobbján ülsz az égben — az Atya dicsőségében.

Hisszük, mint világ bírája, — jössz ítélni e világra.

Téged azért, Uram, kérünk, — légy oltalmunk, légy vezérünk.

Kiket szent véred nagy árán — megváltottál a keresztfán.

Engedj részt a di-

Sanctis Tuis — in gloria numerari.

Salvum fac populum Tuum Domine: — et benedic haereditati Tuae.

Et rege eos, — et extolle illos usque in aeternum.[1]

Per singulos dies — benedicimus Te.

Et laudamus nomen Tuum in saeculum — et in saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die isto — sine peccato nos custodire.

Miserere, nostri Domine, — miserere nostri.

Fiat misericordia Tua, Domine, super nos, — quemadmodum speravimus in Te.

In Te Domine speravi: — non confundar in aeternum.

V. Benedictus es, Domine, Deus patrum nostrorum.

csőségben — szenteidnek seregében.

Üdvözüljön, Uram, néped, — nyerjen áldást örökséged.

Légy vezére boldogságra, — légy jutalma, s koronája.

Mindennap dicsérünk Téged.

Szent nevedet áldja néped.

Őrizz meg ma bűntől minket — és bocsásd meg vétkeinket.

Könyörülj rajtunk, Úristen! — Könyörülj Te híveiden.

Legyen irgalmad mirajtunk, — amint Benned van bizalmunk.

Benned van, Uram, reményünk, — ne hagyj soha szégyent érnünk.

V. Áldott vagy, Uram, atyáink Istene.

[1] Erre fölállunk.

R. Et laudabilis et gloriosus in saecula.

V. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.

R. Laudemus et superexaltemus eum in saecula.

V. Benedictus es, Domine Deus, in firmamento coeli.

R. Et laudabilis et gloriosus et superexaltatus in saecula.

V. Benedic, anima mea, Domino.

R. Et noli oblivisci omnes retributiones eius.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus cuius misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus : piissimae Maiestati Tuae pro collatis

R. Dicséretre méltó és dicsőséges mindörökké.

V. Áldjuk az Atyát és a Fiút a Szentlélekkel egyetemben.

R. Dicsérjük, és fönnen magasztaljuk mindörökké.

V. Áldott vagy, Úristen, az ég erősségében.

R. És dicséretreméltó, és dicsőséges, és áldott mindörökre.

V. Áldjad én lelkem az Urat.

R. És meg ne feledkezzél jótéteményeiről.

V. Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

R. És kiáltásom jusson Elédbe.

V. Az Úr veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, a Te irgalmasságod számtalan, és jóságod kincse végtelen; hálát adunk legkegyesebb Fölsé-

donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes: ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

gednek jótéteményeidért, szüntelenül kegyességedért esedezvén: Te, aki a kérőknek megadod kívánságaikat, el ne hagyj bennünket, hanem vezérelj az örök jutalomra. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Újév.

Az újév elején időt, lelket és kegyelmet kínál fel nekünk az Úr. Jó lesz átértenünk, hogy az Isten ezáltal egyszersmind hivatást ad, hogy tegyünk, buzgólkodjunk, és szeressünk.

Szabadítsuk fel a lelkünkben pihenő jóságot, minket szinte égető, és kinzó energiává a bűn letörésére, a jóság megteremtésére, s a lelkek segélyezésére. Bízzunk a bennünk megmozduló hatalomban, s higgyük el, hogy ami a felhőnek a szélvész, ami a kőszénnek a tűz, ami a gépnek a gőz, az a léleknek a vágyak energiája.

Fogjon e vágyaktól tüzet a lelkünk, mely lángjaival körülfolyja, s átnyalá-

bolja ezt a dermedt, piszkos, sáros, únott világot, mely lángnyelveivel behatoljon kötelességeink, családi, társadalmi, hivatásbeli viszonyaink s kapcsolataink zegzugaiba, s hamvasszon el salakot, szemetet, tisztítson, világosítson bele az álmosság, a hanyagság, a nemtörődömség homályába. Váljék e vágyaktól lelkünk éles és mindenen átható széllé, mely ahogyan végigzörgeti az erdőt, s azt a millió gallyat, s megmotoz minden bokrot, s megszólaltat minden zizegő fűszálat, s minden avult, szürke kórót: úgy ömöljék ki a lélek a vágyak indulatában az élet erdején, arra a sok girbe-görbe lélekre, arra a sok bemohosodott emberre, arra a sok rokonra, ismerősre, azokra, akiket Isten útjainkra állított, akiknek többet használhattunk volna...

Ó beh jó nekem, hogy lelkem a vágyak szélvészével újra átjárhatja e petyhüdt, ez elhanyagolt, e rosszul kezelt világot! Be jó, hogy úgy neki fekhetik a vágyak szele, az ima indulatja városoknak, falvaknak, faluknak, utcáknak, iskoláknak, otthonoknak, templomoknak,

sétányoknak, vendéglőknek, színházaknak, s szellőztetni, tisztítani akar, s el akarja törölni azokat a rossz benyomásokat, azt az állott, únott szellemtelenséget! Ó azt mind söpröm-törlöm, s ragadom magammal, s tiszta, friss lelkiséget árasztok oda! Vágyaim minden ilyen helyen ütközve föl-fölsikoltanak, s ima zúg föl e vágyból, hogy hallgasson meg az Isten, hogy tegye meg, amit tenni elmulasztottam, s tegye jóvá, amit rosszul tettem. Aztán ismét új vágyak törnek ki lelkemből, az erő, a friss vállalkozás, a próbálkozás, a jócselekvés tavaszi fuvalmai. Ez is éles szél, biztató tavaszi szél, mely fakadást, és virágzást ébreszt; szél, mely nem tér ki senkinek, mely ütközik mindenkibe, s köze van mindenkihez, belekapaszkodik az ember ruhájába, átjárja, megmotozza lelkét, lelkiismeretét, szellőzteti, frissíti, és vérét, életkedvét heviti.

*

Ó Uram, míly jó nekem, hogy a lelkem így áradhat, és végigzúghat, hogy indulata mozgató erővé, tűzzé, szeretetté, emberjavítássá, segítséggé, lélek-

mentéssé, imává, s Istendicsőítéssé lehet. Ó bár tehetném, hogy minden embert Hozzád vezethetnék, Uram! Itéletnapig mezítláb járnék utánok, s két karomon hordanám őket Hozzád! Szentlélek, keltsd, éleszd bennem ezt a lelkületet! Hullámozzál, feszülj, áradj ki vágyódó lelkemből az Isten dícséretére. Járd át kertemet, azaz lelkemet, terjedjen kertem fűszereinek illata ...

Litánia Jézus szentséges nevéről.

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Jézus hallgass minket!
Jézus hallgass meg minket!
Mennybeli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Jézus, az élő Isten fia,
Jézus, az Atyának fényessége,
Jézus, az örök világosságnak fényessége,
Jézus, a dicsőség királya,
Jézus, az igazságosság napja,
Jézus, a boldogságos Szűz Máriának Fia,
Szeretetreméltó Jézus,
Csodálatos Jézus,

Irgalmazz nekünk!

Jézus, erős Isten,
Jézus, a jövő élet Atyja,
Jézus, a nagy tanács Angyala,
Leghatalmasabb Jézus,
Legtürelmesebb Jézus,
Legengedelmesebb Jézus,
Szelíd és alázatos szívű Jézus,
Jézus, a szűzesség kedvelője,
Jézus, szerető barátunk,
Jézus, a béke Istene,
Jézus, az élet szerzője,
Jézus, az erények példaképe,
Jézus, a lelkek buzgó keresője,
Jézus, a mi Istenünk,
Jézus, a mi menedékünk,
Jézus, a szegények atyja,
Jézus, a hívek kincse,
Jézus, jó pásztor,
Jézus, igaz világosság,
Jézus, örök bölcsesség,
Jézus, végtelen jóság,
Jézus, utunk és életünk,
Jézus, az angyalok öröme,
Jézus, a patriarkák királya,
Jézus, az apostolok mestere,
Jézus, az evangelisták tanítója,
Jézus, a vértanúk erőssége,
Jézus, a hitvallók világossága,
Jézus, a szűzek tisztasága,
Jézus minden szentek koronája,

} Irgalmazz nekünk!

Légy irgalmas! Kegyelmezz nekünk, Jézus!
Légy irgalmas! Hallgass meg minket, Jézus!
Minden gonosztól, Ments meg minket, Jézus!

Minden bűntől,
A Te haragodtól,
Az ördög incselkedéseitől,
Fajtalan lélektől,
Az örök haláltól,
Sugallataid elhanyagolásától,
Szent megtestesülésed titka által,
Születésed által,
Gyermekséged által,
Isteni életed által,
Fáradalmaid által,
Haláltusád és szenvedésed által,
Kereszted és elhagyatottságod által,
Elánkadásod által,
Halálod és temetésed által,
Föltámadásod által,
Mennybemeneteled által,
A legméltóságosabb Oltáriszentség szerzése által,
Örömeid által,
Dicsőséged által,

Ments meg minket, Jézus!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk, Jézus!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket, Jézus!
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk, Jézus!

Jézus, hallgass minket.
Jézus, hallgass meg minket.

Könyörögjünk. Uram, Jézus Krisztus, Te azt mondottad: kérjetek és adatik nektek,

keressetek, és találtok, zörgessetek és megnyittatik nektek: kérünk, add meg nekünk könyörgésünkre isteni szeretetednek érzelmét, hogy Téged teljes szívből szóval és tettel szeressünk, és dicsérni soha meg ne szünjünk. Adj nekünk, Uram, szent neved iránt egyaránt félelmet és örök szeretetet, mert gondviselésedtől soha meg nem fosztod azokat, akiket szereteted állhatatosságára tanítasz, aki élsz és uralkodol örökkön örökké. Amen. (300 n. b.)

Vízkereszt.

»Mikor tehát született Jézus Juda Bethlehemében, íme, bölcsek jövének napkeletről Jeruzsálembe.« (Máté 2.)

Azt a csillagot Isten gyújtotta ki; az Istentől van az is, hogy ragyogjon sugara bele az ember lelkébe. Hányan látták, s meg nem indultak; a három király lelkébe úgy világított bele, hogy megindúltak. Ez a kegyelem titka. Hány eszményi csillaga van a mi egünknek is, mely nekünk sötét csillag; hány igazság, melyet ismerünk, de nem szeretünk; aztán pedig kitüzesednek a mi lelkünkben is, s követjük örömmel. Nem értjük, hogyan lehettünk oly soká érzéketlenek, s íme, most a lélek, az üdv, az Oltári-

szentség meleg valóságok nekem. Ó nyissuk meg szemeinket; tartsuk meg érzékenységben szivünket, hogy »lássuk csillagát«.

Körülálljuk a Kisded jászolát, ki magához hívja a nemzeteket, s megvilágítani jött a népeket, s kérdezzük, hogy van az, hogy ez az Epifánia nem lesz hódítóbb, hogy annyi millióhoz el nem jut? Kin múlik, s mit kell tenni, hogy Jézus legyen az Úr a földön?

Van-e nagyobb cél, mint a kereszténység által boldogítani a népeket? Került-e valami több fáradságba s áldozatba? több vérbe, s nemes szívdobbanásba? Megértjük, ha hármat tudunk; szeretni a halhatatlan lelket, gyülölni a bűnt, becsülni a kegyelmet.

Mennyi pihegés, vágy, kín, áldozat, mily nagyrabecsülése az emberi léleknek! Mennyi s milyen egyéniségek, jellemek, erők, küzdelmek... »Dabo tibi gentes« nemzeteket adok neked, mondod Te, Uram, s apostoli lelkek azt nyögik rá: »Da nobis animas«, lelkeket, Uram, lelkeket! Ó Epifánia bűvös csillaga, mily viziót szemlélek fényedben!

Mily titkos erő szűrönközik le sugaraidban, erő, mely szétrobbant klasszikus világokat, alkotmányokat, szervezeteket; ez az erő a lelkek egyenlősége, s végtelen becse Isten előtt. Szállj meg, feszíts, indíts! Mindig új, szebb világok felé siettetsz! Megyek, megyek én, keresek, buzdítok, mentek, mert szeretek!

*

Ó aranyos, tömjénes, mirhás Jézusunk! Ilyen vagy, ha kincsünk vagy, ha imádásunk s áldozataink középpontja vagy! Ilyen vagy, ha mindent odaadunk Érted, mindent, ami egy szemerrel is kiszorithatna Téged a lelkünkből, s ha édes emléked, s titkos jelenléted kíséri lépteinket, mint a tűzoszlop a puszta népét. Te tűzoszlopunk vagy, Te tömjénfüstünk vagy; s mirhát szedünk sebzett kezeidből, mirhát elernyedés, rothadás, hervadás ellen. Hát testvérek, ma aranyat, tömjént, mirhát hozzatok Jézusnak!

Gyertyaszentelő.

Mit tesz az Úr Jézus a Szent Szűz karjaiban? Odaadja magát neki, hogy mutassa be Őt az Úrnak. Nekünk is oda-

adja magát. Mienk Ő; mienk embersége, szíve és lelke, rejtett élete és tevékenysége, szenvedése és dicsősége, szentséges anyja és angyalai, egyháza és a jócselekedetek, a szentmisék, a purgatóriumban szenvedő lelkek keserve, a kegyelmek, melyek az elkárhozottaké voltak, a szentek szentsége és csodái, főleg Jézus Szívének minden érzelme, és érdeme. S az ember mindezt fölajánlja, ezzel kopogtat, és közbenjár, mert minden a tietek, akár az élet, akár a halál, akár a jelenvalók, akár a következendők«. (Kor. 3, 22.) Ezzel ad hálát, és bemutatja az Úrnak: Uram nézd, mindez az enyém, és én felajánlom Neked!...

*

Boldogságos Szent Szűz, te édes szolgálója az Istennek, megmutattad mindnyájunknak, hogy a fölséges Istennel szemben hódolat a kötelmünk, hódolat a megsemmisülésig: akarja, hogy teljesítsük akaratát. Veled szolgálok az én Uramnak, Istenemnek, ki engedelmességemben alakít engem.

Ó szerető Istenanya, kinek homlokán

az érintetlenség méltóságának fénysugara, szemeiben a tiszta lélek ragyogása, liliom és mirha-illat ruháiban, s karján az isteni kis Gyermek ; a te nyomodban járok, tisztulni akarok, vágyódom a szentség után. Segíts, oltalmazz, vezess, és kormányozz engem.

Hamvazó szerda.

Mi a mi nagybőjtünket nem a koplalás keserűségével, hanem keresztény lelkiséggel akarjuk átjáratni. Mi a bőjtből, melyet a bűnbánat szellemében tartunk meg, lelkierőt merítünk, hogy meg tudjunk küzdeni minden bajjal, kísértéssel, s ne csüggedjünk. Mi az önmegtagadásból, vagyis az érzéki, s alacsony ember megtagadásából önállítást, vagyis a szebb, jobb, s Krisztus szerinti embernek világbaállítását akarjuk elővarázsolni. Mi a megalázódásból ellentálló energiát akarunk meríteni, hogy megküzdjünk a kislelkűséggel, mely ránk leselkedik, hogy szembeszálljunk a kényes ember elégedetlenségével, melynek minden kereszt nehéz, s hogy elfojtsuk magunkban a lázadó panasznak

jelentkező zokszavát is! Szóval nekünk a nagybőjt is tavasz, a lelkierők zsendülését jelenti! Mint ahogy a természetben tavasz attól van, hogy az élet leve, s ereje felszivárog a gyökérből a csemeték, a vesszők, fák rostozatába, s ágaskodik az ágakban, tolakodik a rügyekben, dagaszt hajtást, pattant bimbót, s kivánkozik szebb formákba, úgy szívja fel a lélek az önmagábatérés, s az önmegtagadás által az isteni mélységekből a lelkiélet levét, s erejét; felszivja azt magába, öntudatába, gondolataiba, érzéseibe, akaratába, s tavaszszá lesz tőle bennünk, s formába, szépségbe öltözik lelkünk.

Itt tehát nem letörésről, nem elszegényedésről, s elkedvetlenedésről van szó, hanem ellenkezőleg erőről, buzdulásról, lélekzsendülésről, s lélektavaszodásról. Ezt jelenti minden önmegtagadásunk, ezt jelenti bőjtünk, s penitenciánk is. Ha porba ülünk, nem azért ülünk oda, hogy szétromoljunk, s sárrá legyünk, hanem hogy a föld porából kinőjjünk; ha hamut hintünk a fejünkre, nem azért hintjük, hogy jelentsük, hogy

kiégtünk, elégtünk, s égett emberek vagyunk, hanem azért, hogy a hamu alól a lélek üszkét emeljük ki, s abból szítsunk új tüzet s új lángot.

Gyümölcsoltó Boldogasszony.

Leereszkedik örömmel, s belép a házba sugárzó lélekkel az Isten angyala. Éjjel van, március 25-ének éjjele. A régi sabbat csendje, melyben hajdan Ádámmal érintkezett az Ur, tölti el a názárethi ház kis szobáját. A Szent Szűz Istenben elmerült; reng rajta, mint a lótuszvirág az óceán tükrén. Érezte ő e perc közeledését. Isten érintette szívét, s fölemelte lelkét az extázis magaslataira. S most belép az Isten angyala, s tiszteletteljes szeretettel tekint királynéjára: látja feje fölött a Szentlélek szivárványos koszorúját, s hódolattal köszönti:

Üdvözlégy Mária! . . .

Mit érzesz te tiszta, illatos, mély, alázatos lélek? Örülsz ugy-e? S mi vagy te nekünk, te, az üdv forrása! Megváltónk arcod szépségét hordja Magán, hangjában ráismertünk akcentusodra. Mennyire be vagy szőve üdvünkbe s

reményeinkbe! Test és vér a szövetünk, egy vég. A te lelked, a te kegyelmed, a te édességed van érzéseinkbe belekeverve; nekünk a köd is világos, a felhő is fényes, az éj is csillagos a te nevedtől, a te »irgalmas szemeidtől.«

Nagyböjt.

Mily közel állhatnak, szinte érintkezhetnek azok, kik különben érzületre nézve végtelen messze állanak egymástól! Nem lehet ennek öntudatára sehol sem jutni úgy, mint az Úr Jézus kinszenvedésében; ott Krisztus mellett áll a hóhér, s a csőcselék, de mily távol állnak ezek fölfogásban, s érzületben egymástól! Azok is, Krisztus is, nézik a keresztet; de mit látnak azok benne, s mit néz ki az imádandó Úr magának, s mindnyájunknak belőle!

Én is a nézők között vagyok. Az élet engem is kereszt elé állít, s én is a keresztet a csőcselék módjára, vagy pedig Krisztus szemével nézhetem, már most rám nézve nem lehet kérdés tárgya, hogy kinek a lelkén át nézem azt, hanem elszántan az Úrhoz állok.

Jézus érzése a kínszenvedésben az volt, hogy Ő szeretetből szenvedett; szenvedett, mert szeretett; szenvedett, mert szenvedése által jót, töménytelen jót adhatott, s örült neki, hogy adhatja, s törte magát, hogy megadja.

S ennek az érzületnek utánzása lesz az én bőjti gyakorlatom.

Ez a szenvedés nem volt tehát csak kín, és gyötrődés, nem volt csak passzív elgyötört lelkület, hanem aktív, készséges, lelkes érzület is volt. Már amennyire ilyesmiről kínok, bajok, gyötrelmek közt szó lehet! De szent igaz, más nekem a csak szenvedő, s kimondhatatlanul édessé s ellenállhatatlanul hódító lesz szenvedésében, ha öntudatomra hozom, hogy Őt a szeretet ösztönözte, az bátorította, az hevítette mindabban, amit Magára vett. Hogy nézem én akkor azt a töviskoszorús homlokot, mely mögött a reám való emlékezés honolt, s hogyan találkozik tekintetem Annak tekintetével, aki könnyes szemmel is engem keresett, s mily beszédes nekem az a néma ajk, mely félig nyitva, és úgy tett, mintha nevemen szólítgatott volna.

Uram, lelket, hitet, szeretetet Tőled kaptam, hát természetesen a szemedet is kérem. Úgy akarok nézni, ahogy Te nézesz, s azt akarom látni, amit Te látsz. Tudom, hogy az igazi meglátást Te hoztad nekem, s a keresztet és kínt is Te állítottad be számomra a helyes megvilágításba. Uram, hát add, hogy lássak!

Nagycsütörtök.

»Meg ne háborodjék szívetek. Higgyetek az Istenben, Bennem is higgyetek. Ha különben volna, megmondottam volna.«

Jézus a föltétlen bizalmat, s ragaszkodást köti tanítványainak szívére az utolsó vacsorán. Bízzatok Bennem, higgyetek Nekem, nem csallak meg; ha nem így volna, mint ahogy tanítottalak, megmondtam volna nektek. A világban sok megrendülés van. Könnyes szemmel nézünk föl sokszor Krisztusra, midőn sötétség és kétség vonul végig lelkünkön. Ezzel szemben a mi kötelességünk: »Meg ne háborodjék szívetek.« Álljunk a passió előestéjének hangulatába. Jézus búcsúzik, szeretete kínná teszi az elválást; átöleli barátait, és megmossa lá-

baikat, azután testét-vérét emlékül hagyja, és fölemelve szemeit az égre, elmondja hattyúdalát: szétlebbenti a jövő sötét fátyolát, biztosítja tanítványait szeretetéről... Nem érezzük-e, hogy nem kételkedhetünk Benne?

E hangulatos szent estén tárja ki Krisztus a legteljesebben Szent Szívét: tartózkodás nélkül szemeink elé állítja a legfőbb igazságokat és legédesebb vigaszokat. Lelkét, misszióját, szeretetét le akarta tenni bizalmas, hű szívekbe; amit eddig titkolt, azt most előadja; »Ezeket pedig nektek kezdetben nem mondottam, mivel veletek valék, de most immár Ahhoz megyek, aki Engem küldött, most tehát szívetekre kötöm, ami a legszükségesebb. S mi az? Kérlek, ne szakadjatok el Tőlem«

*

»Akkor tanítványai elhagyván Őt, mindnyájan elfutának. És a főpaphoz vivék Jézust, és egybegyülének mind a papok és írástudók és vének«.

Ez is bevonulás; mily ellentét e közt s a pálmavasárnapi bevonulás között! Mily sötét s vigasztalan, s mily nehéz

ez az út! Az áprilisi éj most is leheli az olajfák, pálmák, s a fakadó lombok illatát, de az emberi szívek rögbe fagytak. Jézus fölsége nem vált ki most tiszteletet, szomorú arcát méltán fátyolozza az éj; szeretete nem vált ki viszontszeretetet. Rémületes az ember fordulása kegyelemből bűnbe, életből halálba, meleg szeretetből érzéketlenségbe, ragaszkodásból gyáva elhagyásba. Jézusom, ha e szerencsétlen fordulatok el is járnak itt lelkünk fölött, kérlek, segíts, hogy hűségre, kitartásra szert tehessünk, s legalább a kegyelem állapotában kitarthassunk. Te betege vagy szeretetünk szeszélyének, ó adj hűséges szeretetet!

*

Édes, szenvedő Jézusom, Veled akarok szenvedni. Nemcsak bűnös szívem szentelt igénye kényszerít a penitencia útjára, hanem a Te irántad érzett szeretet. Nem, nem maradhatok el Tőled. A Te nyomaidban akarok járni, szívemben ég a Te szerető, fájdalmas arcod. Szeliden hallgattál, mikor erőd fogytán összeroskadtál, hallgattál minden szaggató korbács és sebző szegverés alatt, de a

nagycsütörtök éjjelén feljajdultál, zokogtál. Véres könnyeid a Getszemáni füvein lassan kúsztak a föld felé. Lelked felnyögött a világ bűneinek irtóztató terhe alatt, de nem ingadoztál, kitártad karjaidat. »Atyám, ne az Én akaratom legyen, hanem a Tied«.

Imádlak Téged, édes, isteni Megváltóm, Te megrendítő, vígasztaló kinyilatkoztatása a szeretetnek, én már értlek Téged, és könnybe lábbadt szemmel nézek föl Reád. Hála, hála Neked...

(Elmélkedés az Úr Jézus kinszenvedéséről. 61. old.)

Nagypéntek.

Teljes bíbordíszben, koronával fején, jogarral kezében, kísérettel lép fel, s vonul el a keresztúton a penitencia királya. Aki ezt megérti, sírni kezd; aki elindúl nyomában, nem győzi tisztára mosni lelkét.

Jézus alázatba s szenvedésbe öltözve eleget tesz bűneinkért; mélyebben fölfogva: bűneimért. Akit a penitencia kegyelme megérint, annak szemei előtt a passió izgalmas jeleneteinek alakjai szét-

foszlanak, a zaj elcsitul, Jeruzsálem környéke puszta lesz, a két lator keresztje eltűnik, s a lélek magára marad Jézusával. Keresztje előtt térdelek, vérének csepegését hallom, összes kínja lelkemre borúl. Megnyitja ajkait, s kérdi: ember, mit tettél? S öntudatom feleli, az egész világnak kiáltja:

Vétkeztem! Bűneimet senkivel meg nem oszthatom, értük mások könnyeit föl nem ajánlhatom; hisz úgy állok itt, mintha az egész világban én magam volnék, mintha nem volna anyám, atyám, barátom! Ezek tényleg most számba sem kerülnek; nekem, nekem magamnak kell penitenciát tartanom...

De a penitencia érzése tüzesebb s mélyebb; azt az az öntudat, hogy vétkeztem, nem jellemzi eléggé. Jézus, miután kérdőre vont, magára veszi bűneimet. Megrémülve kérdezem: Mit akarsz, Uram? hová mész? »Vado crucifigi.« Én voltam a bűnös, de a penitenciát az Úr Jézus tartotta meg helyettem, s meghalt értem. Értem halt meg; ne mondd, hogy sokakért! Minden virág a földön azt mondja: A nap értem van az égen;

belőle, általa élek. Úgy az Úr Jézus értem szenved; értem gyulladt ki a lelke vérvörösen. S azt mondják a szentek: értem, értem halt meg. Ezt mondja a Szent Szűz a maga módja szerint. Ezt mondom én is: értem, értem szenved; úgy szeret, hogy értem halt meg. Ah, Istenem, van-e melegebb, feneketlenebb mélység, mint ez az igazság: Értem halt meg az Úr...

Erőszakos, szenvedélyes bánattá válik szeretetem, ha hozzá gondolom, hogy hol volnék Nélküle. Bűnben születtem, s ha jogról van szó, nincs a kegyelemre nagyobb jogom, mint a kannibál négereknek. Örvényből, pokolból emel ki minket Jézus megváltó szeretete. Ha az Úr nem könyörül rajtunk, »lettünk volna, mint Szodoma, és hasonlók volnánk Gomorához.« Azért karolják át a keresztet bűnösök és szentek. Nem, nem szentek; itt nincsenek szentek; a kereszt alatt a ragyogó szentek is mind-mind elkárhozandó lelkek! A kereszt alatt megszállja őket is méltatlanságuk érzete, nem találják helyüket; penitentiát tartanak, és sírnak. Mindnyájan lelkek vagyunk, kik-

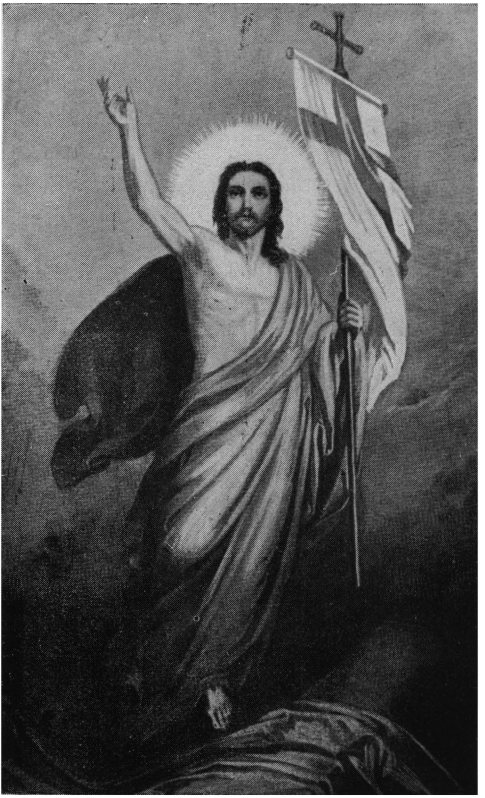

hez lehajolt a keresztrefeszítettnek kegyelme, s fölemelt minket!

Nagyszombat.

»Szombat elmúltával szürkületkor pedig... nagy földindulás lőn, mert az Úr angyala leszálla a mennyből, és odajárulván, elhengeríté a követ, és ráüle. Vala pedig az Ő tekintete, mint a villámlás, és a ruhája, mint a hó. Tőle való félt'ikben pedig megrettenének az őrök, és lőnek, mint a holtak. Felelvén pedig az angyal mondá az asszonyoknak: Ne féljetek ti, mert tudom, hogy Jézust keresitek, ki megfeszíttetett. Nincs itt, mert feltámadott, amint megmondotta.« (Máté 28, 1—6.)

A fölfordított sírkövön, mint piedesztálon mutatkozik be az a titokzatos, halált és bűnt legyőző hatalom, s minket is valami szent borzalom száll meg. Krisztus győzelme megrendítő. Győzött a hitetlenségen.

Diadala az a fényes világosság, mely a kételyt eloszlatja, az a rendületlen megnyugvás, mely a feltorlódott hullámokat elsimítja, az a biztonság, mellyel

összes aggodalmainkra azt feleljük: Ő az Isten Fia. Már nagypénteken este fölragyog ez a sugár, de az csak esthajnal volt; ott mondta a százados: Valóban, az Isten Fia volt. De ami ott alkony, az itt ragyogó napkelet. Nem a keresztfán, hanem a dicsőséges föltámadásban kaptuk meg az Isten kinyilatkoztatását, hogy Krisztus az Isten Fia. A hitetlenség, a keresztrefeszítés szentségtörése, a tagadás diadalmi mámora szükségessé tette ezt a legfőbb kinyilatkoztatást: föltámadott, tehát Isten.

Krisztus is titokzatos valójának e fejlődésére mutat rá. Suttog körülötte a kétség; a halandó lét, s a halál kettős homályt borít rá; igaz, hogy a hit mécsét tartja mellette az apostol, aki mondja: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia! De a mécses kialudt nagypénteken. A Messiás meghalt, vége van. A bizalom pálmaága elhervadt az apostolok kezében is. Meg kell újra gyújtani a mécsest, de nem földi tűzzel, hanem örök fénnyel. Krisztus sírjában Isten gyújtja meg, s azt megmutatja nekünk: »Lumen Christi! Deo gratias!«

Mindennek így kellett történnie; így, páratlanul. A halál kapujában kellett Krisztusnak győzelmi zászlaját leszúrnia; az élet Urának a halál keretében kellett bemutatkoznia; ez a fekete keret ezt a glóriás képet ezerszer vakítóbban mutatja be a világnak, mint a bethlehemi éjfél szent karácsonyát. Csak dühöngjetek, van nekem trónom, zsámolyom; gyöngykoszorúmat abból a mélységből hozom, melyben ti mindnyájan hajótörést szenvedtek, mind, mind, Fáraók, Cézárok, Satrapák, bölcsek, próféták, költők, szépségek, s babérom lengő szálát az örök élet virányairól tépem. Meglátjátok, míly »győzelmet« éneklek; megsüketültök, megvakultok, ha nem szerettek. De ha szerettek, elragadtatásban tágra nyílt szemmel néztek, s lelkendeztek: Jézus, Jézus, utaid a dicsőség magányos útjai, csak Te járhatsz rajtuk; de jó, hogy a dicsőség, s erő ez útján hozzánk jössz, s értünk jössz!

Feltámadt Krisztusom, áldozatos lelkesüléssel Reád bízom magamat. Hívlak, keltegetlek én is! Uram, ébreszd fel erődet, s uralkodjál! Ragyogjon föl igaz-

ságod, villanyozza fel lelkünket a megújult kereszténység tavaszi éledésével. Én hiszem, hogy új világot teremtesz most is itt, énbennem is. »Exsurge Domine !«

A mi húsvéti pálmánk.

A valósággal feltámadott Krisztus a mi Pálmánk. Ezt a pálmát nyujtja minden hívőnek, aki kezébe veszi, s erősen tartja, megosztja vele győzelmét; föltámad majd ő is. Ez a hit az örök élet vágyával föllázította az emberiséget, mint hogyha a Krisztus kegyelme, e pálma leveleiről hulló harmat, tüzes eső alakjában húllt volna a lelkekre, s vértanukat avatott volna. Minden vértanu a hitért halt meg; minden halál ezt kiáltja, ez őrületes, vakmerő szót: Föltámadunk ! E hit Krisztus sírjából való, s nem a régi mitoszokból. A főnixmadár már rég jelezte a halhatatlanságot, s abból vértanui hit nem lett; a tavasz már régóta csattogtatta az életvágyat lehelő, szerelemittas éneket, s abból halhatatlan remény nem lett; költők, énekek, eszmék dacára az emberiség

föl nem ébredt; héroszok, mitoszok dacára a kultúrák egymás után letörtek; az élet vágya dacára, mely szenvedélyes panaszként járta be a világot. Ó szent sír, te halhatatlan életet lehelsz, biztos öntudatot reményeinkbe.

Ó feltámadt Jézus, lelkem az örökélet hívatásával fordul Feléd, lelkesülök Érted! Szétmorzsolom édes neved öt betűjét, mint a cukrot, s ízlelem, édes vagy nekem, ki nekem születtél, hozzám jöttél. Hogy kötődöm, hogy fűződöm Hozzád, Te erős cédrusom, pálmám, olajfám! Porban kúsznék lelkem indája, s letaposnák a világ útjain, ha Te nem állnál elém, s ha nem mondanád: Karolj át, Én vagyok a te Urad, eszményed és erőd.

Mennybemenetel.

«Kivivé őket végre Betániába, és fölemelvén kezeit, megáldá őket.»

«Atyám, eljött az óra, dicsőítsd meg Fiadat. Nem kérem, hogy vedd el őket e világból, hanem óvd meg őket a gonosztól. Szenteld meg őket az igazságban. Én őbennük legyek, ahogy Te Én-

bennem; azt akarom, hogy ahol Én vagyok, ők is Velem legyenek.» Jézus megáldotta Egyházát; ez áldásban részesülök, ha házában megmaradok. Hathatós, erős áldás ez, Jézus győzelmes lelkének diadala.

«És lőn, mikor őket áldotta, elválék tőlük, és mennybe viteték.» Eltünt egy ragyogó felhőben. Ez a fölmenet szemmel látható volt egy darabig, azután a dicsőséges Krisztus egy pillanat alatt bárhová eljuthatott. Számára a tér nem bilincs, nem korlát. Jézus e fölemelkedése nagy kiáltójel, nagy útjelző, mely az égbe mutat: Jertek utánam e keskeny úton, meredek ösvényeken, de a szellem erejében. És mennek Utána mindazok, kik vágynak «ad aeternitatem». Excelsior . . . emelkedjünk rendületlenül felfelé hitben, reményben, szívtisztaságban.

Győzelmi bevonulás abba az országba, hol Ő a király; az erény, a szépség, az erő, a lelkek országába.

A túlvilág «más» világ. Az erdő más, mint a tenger; a pacsirta dala más, mint a betű. Más, más! «Szem nem látta, fül nem hallotta»; abból, amit a szem lát,

a fül hall, azt a «más» világot fölépíteni nem lehet. Ki kell emelnünk gondolatainkat a színek, a hangok a test kategóriáiból; ki kell emelnünk céljainkat az érzéki javak szféráiból. Mily ébredés lesz az a halálban! Mily találkozás Krisztussal! Mikor elváltozik a lét, s a lélek eltelik új lélekkel, új gondolattal, új vízióval, új érzéssel: mikor isteni mélységek nyílnak meg benne, hogy az erő, s öröm óceánjának friss, eleven árama szakadjon bele.

Mikor jövök, mikor lépek Eléd, Istenem? Mikor inditod meg bennem ezt a csodálatos metamorfózist, hogy földiből égi legyek? Jöjj, Úr Jézus! Erősen dolgozom, hogy a föld ne rontsa el az eget bennem!

Pünkösd.

Szellem és élet . . . Pünkösd van, a Lélek ünnepe. Lejött az égből a fergeteg szárnyain, a szél zúgása az Ő beharangozása, villámait lehozta, s tüzes nyelvekké olvasztotta; angyalait fönthagyta, de kerubos, szeráfos, bátor lelkeket állitott a világba: apostolokat;

tüzes szavak, ihletett arcok, megindult tömeg az ő művei. Pünkösd van. Ez a Lélek a hitnek lelke, s ugyancsak az isteni szereteté, a tisztult lelkiségé, a remeklő erkölcsiségé.

1. A Lélek nem tudomány. Sokat tudhatunk, s még sincs lelkünk. A Lélek az a bensőség, melegség, indulat, meggyőződés, életöröm, tetterő, mely az embert áthatja, megjavítja, megváltoztatja, és emeli.

2. A Lélek nem műveltség; az írás-olvasás, a kultúrművek hidegek, nem húznak, nem töltenek ki. Hidak, gépek, emlékek, inkább terhek, melyek gyakran lenyomnak igénytelenségünk érzetébe. A Lélek az teltség, élvezet, édesség, lendület, erő, hősiesség.

3. A Lélek nem külvilág, akár pompa, hír, érvényesülés legyen; szép városok, boulevardok, szobrok, diadalívek, mindez szürke és hervadt lehelet; feledjük, vagy rászokunk. A Lélek az a belső világ, az öntudat, az istenéletről, s az élet értelméről.

4. A Lélek nem haladás; a haladás ködös, göröngyös út, mérhetetlen per-

spektivákkal, telve rejtelmekkel, de céltalansággal is; a Lélek pedig az én édes jelenem, s tavaszi reménységem. A haladás az emberiségre nézve olyan, mint a viruló akácfasor, melyen át a gyorsvonat vágtat, s virágos ágaiba leheli fojtó füstjét; e fojtó füstöt érzem, s e virágos akác olyan nekem, mint a menyasszony fátyola, melyet szemfödőből csináltak. Ellenben a Lélek az egy örök, fölényes élet, melyet már itt kezdek meg, biztos vagyok halhatatlan jövőjéről, rendeltetésem felől.

5. A Lélek nem test, nem érzék, nem érzéki öröm s élvezet; az mind gyorsan hervadó virág, s hozzá még könnyen kábító, mérges virág; a Lélek test, s érzék fölött álló, saját útjain járó, a végtelen Isten felé törekvő hatalom, mely a tisztaságban, az erényben, az öntudat harmóniájában bírja szépségét, mely ezt a szépségét az Istennel való érintkezésből, az Ő befolyásából fejleszti, s azt odaadásában teljesen neki adja át; üresnek, céltalannak érzi magát nélküle.

6. A Lélek nem te . . . ő. Nem világ, sem család; nem atya, anya, gyermek,

nem az a másik, ha még oly közel is áll hozzám. A Lélek az az «én», az az enyém. Az én valóságom, öntudatom világa; ahogy én hiszek, élek, tűrök, küzdök, bizom . . . én, én magam, egymagam úszva a vihartól elragadott léghajón, vagy egymagam az óceán hajóroncsán, vagy egymagam elevenen eltemetve. Én, kiben az Isten él; én ki önmagamban, s önmagamon át Istenre jutok, s Vele egy vagyok.

A Szentlélek hét ajándékáért.

(Az Egyház imája.)

Szentlélek Úristen, ki a bérmálás szentségében hét ajándékoddal reám szállottál, áraszd el, könyörgök, ma újra szívemben bőséges kegyelmedet; töltsd el égi adományaiddal, gyullaszd föl benne isteni szeretedet tüzét, ki egykor égő nyelvek alakjában szálltál az apostolokra és hívekre.

Jöjj el, Szentlélek Úristen, a *bölcseség* lelke, taníts, buzdíts engem arra, hogy mindenekelőtt mindenben és mindenkor előbb az Isten országát, és az Ő igazságát keressem, s aztán rendületlen bizalommal várjam az Istentől, hogy a többit is, amire szükségem van, meg fogja nekem adni. — Jöjj el, Szentlélek Úristen, az *értelem* lelke, taníts, és buzdíts engem arra, hogy jól fölértsem, mily kevésbe kell venni mindazt, ami em-

beri, földi, és múlandó, s mily nagyra kell becsülnöm mindazt, ami isteni, mennyei és örökkévaló. — Jöjj el, Szentlélek Úristen, a *tanács* lelke, taníts, és buzdíts engem arra, hogy minden dolgomat úgy végezzem, hogy a bűn veszedelmeit kikerüljem, és Isten és emberek előtt kedvességben növekedjem. — Jöjj el, Szentlélek Úristen, az *erősség* lelke, taníts és buzdíts engem arra, hogy egész világéletemben a végső leheletemig állhatatosan megmaradjak a jóban, és hogy az igazság útján elém gördülő akadályokat elszánt bátorsággal legyőzzem. — Jöjj el, Szentlélek Úristen, a *tudomány* lelke, taníts, és buzdíts engem arra, hogy a szentek nyomdokait kövessem, és a lelki tökéletességhez segítő ismeretekre szert tegyek, és azokat egész életemben gyakoroljam is. — Jöjj el, Szentlélek Úristen, az *istenesség* lelke, taníts és buzdíts engem arra, hogy szerető gyermeki szívvel folyamodjam Istenhez és az Ő szentjeihez, kivált Jézus Szentséges Szívéhez, és boldogságos Szűz Anyámhoz, Máriához, és hogy szívem, lelkem oda vonzódjék, ahol az igaz boldogság vár reám. — Jöjj el, Szentlélek Úristen, az Úr *félelmének* lelke, taníts, és buzdíts arra, hogy éltem fogytáig, ahol állok, ahol járok, bármit teszek, bárhol vagyok, mindenütt, mindenben Isten szent akaratán legyen szemem és szívem, és megemlékezve Ő szent fölsége jelenlétéről, óvakodva elkerüljem mindazt, ami neki visszatetszik, és szíves örömmel végrehajtsam, ami Neki kedvére van. Amen.

Litánia a Szentlélekről.

(Kizáróan magánájtatosságra.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgas meg minket!

Mennybeli Atyaisten,
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Szentlélek, az igazság, és bölcseség Lelke,
Az értelem és erősség Lelke,
Az ájtatosság és tanács Lelke,
A hit és remény Lelke,
A félelem és szeretet Lelke,
Az öröm és békesség Lelke,
A jóság, szelídség és türelem Lelke,
Az önmegtartóztatás és lelki tisztaság Lelke,
Az alázatosság s önmegtagadás Lelke,
Az élet és üdvösség Lelke,
Isten minden nyomdokainak Lelke,
A kegyelmek és erények osztogatója,
A katholikus Anyaszentegyház tanítója és kormányzója,
A szándék és gondolatok alapja.
A szomorúak vigasztalója s a jámbor lelkek erössége,
Az angyalok öröme,

Irgalmazz nekünk!

A pátriarkák megvilágosítója,
A próféták sugalmazója,
Az apostolok bölcsesége,
A vértanúk és hitvallók győzelme,
A szüzek tisztasága,
Minden szentek kenete,
Irgalmazz nekünk!

Légy kegyelmes! — Irgalmazz nekünk, Szentlélekisten!

Légy irgalmas! — Hallgass meg minket, Szentlélekisten!

A tévelygés szellemétől,
Az istenkáromlás szellemétől,
A megismert üdvözítő igazságok ellen való tusakodástól,
Az Isten irgalmasságában való vakmerő bizakodástól,
Az Isten kegyelméről való kétségbeeséstől,
A gonoszságtól, irígységtől és minden szerencsétlenségtől,
A megátalkodottságtól és penitenciátlanságtól,
A hanyagságtól és jóravaló restségtől,
Minden gonosz és tisztátalan érzelemtől, és cselekedettől,
Hirtelen és boldogtalan haláltól,
Az örök kárhozattól,
Ments meg minket, Szentlélek Isten!

Mi bűnösök, — kérünk Téged, hallgass meg minket!

Hogy a katholikus Anyaszentegyházat fölmagasztalni pásztorait megvilágosítani, s minden tagját megszentelni méltóztassál, —

kérünk Téged, hallgass meg minket!
Hogy nekünk megadd ama kegyelmet, hogy Téged soha meg ne szomorítsunk,
Hogy bennünk az ájtatosságot, s Istenben való megnyugvást egyre gyarapítsad,
Hogy belénk, mint egykor az apostolokba, szelídséget és szeretetet önts,
Hogy minden gondolatunkat, szavunkat és cselekedetünket majdan egyesítsd és megszenteljed,
Hogy bennünket teljesen megtisztíts, s méltó lakásoddá szentelj,
Hogy testünket és lelkünket, mint templomodat szeplőtelenül megőrizzed,
Hogy a szenvedésekben vigasztalj és bátoríts,
Hogy nekünk lelki békét és igazi jámborságot engedj,
Hogy a Te kegyelmedben megerősíts,
Hogy a tévelygőket megvilágosítsd, s Egyházad kebelébe visszavezesd,

Kérünk Téged, hallgass meg minket!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk, Uram!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket, Uram!

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk, Uram!

Jőjj el Szentlélekisten, töltsd be hiveid szívét,
S gyullaszd fel bennünk szeretetednek tüzét.

Könyörögjünk. Szentlélek, az Úr lelke, kérünk Téged, szállj le ránk világosságoddal, s vigasztalásoddal, világositsd meg értelmünket, s avasd temploddá megszentelt szivünket. Jöjj el, Szentlélek, hozd le nekünk az Isten áldását, s Jézus békéjét. Vigasztalj meg minket, s minden szenvedőt, serkentsd, s erősítsd a gyöngéket, tanítsd a tudatlanokat, támogasd az ingadozókat. Rázd föl a bűnösöket, indítsd bűnbánatra a hideg szívüket, s ébressz bennük Irántad szeretetet, s gyermeki bizalmat, hogy Téged minden ember örömmel és békében hálásan dicsérjen, és imádjon, ki élsz, és uralkodol az Atyával, és Fiúval Isten mindörökkön örökké. Amen.

Veni Sancte.

Veni, sancte Spiritus, — Et emitte coelitus — Lucis tuae radium!

Veni, pater pauperum, — Veni, dator munerum, — Veni, lumen cordium!

Consolator optime, — Dulcis hospes animae, — Dulce refrigerium!

In labore requies, — In aestu temperies, — in fletu solatium!

Jöjj, kegyosztó Istenünk, — Add felülről, add nekünk, — Égi fénysugaraid.

A szükölködőt segítsd, — Nyujts malasztot, és derítsd — Értelem homályait.

Jöjj, kit a bús szív keres, — Várva-várt vendég, siess, — Lankadókba önts erőt.

Fáradalmunk közt üdíts, — Ha heves keblünk, hűsítsd, — Bátorítsd a csüggedőt.

O lux beatissima! Reple cordis intima — Tuorum fidelium.

Sine tuo numine — Nihil est in homine, — Nihil est innoxium.

Lava, quod est sordidum, — Riga, quod est aridum, — Sana, quod est saucium!

Flecte, quod est rigidum, — Fove, quod est frigidum, — Rege, quod est devium!

Da tuis fidelibus — In Te confidentibus — Sacrum septenarium!

Da virtutis meritum, — Da salutis exitum, — Da perenne gaudium! Amen.

V. Emitte spiritum tuum et creabuntur.

R. Et renovabis faciem terrae.

Boldogító szende fény — Lengj szívünknek rejtekén, — Hőn könyörgünk, híveid.

Ihleted nélkül nekünk — Semmi jónk nincs, mindenünk — Érzi bűn veszélyeit.

Bűn fekélyét törlögesd, — Hő könnyekkel öntögesd, — Sebhelyekre írt borits.

Gyámolítsd, midőn rideg, — Gyujtsd szívünk, midőn hideg, — Tévutaktól távolíts.

Add, kik áldják szent neved, — Add azoknak szellemed — Hétszerű ajándokát.

Boldog alkonyunk után — nyisd meg irgalmad nyomán — Fénylakodnak birtokát. Amen.

V. Áraszd ki lelkedet, és minden életre kél.

R. És megújítod a föld színét.

Oremus. Deus qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere et de eius semper consolatione gaudere.

Könyörögjünk. Isten, ki híveid szívét a Szentlélek fölvilágosítása által tanítottad, add, hogy ugyanazon Szentlélek által megismerjük, ami helyes, és az Ő vígasztalásán mindenkor örvendjünk. Amen.

Veni Creator.

Veni Creator Spiritus, — Mentes tuorum visita, — Imple superna gratia, — Quae Tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus, — Altissimi donum Dei, — Fons vivus, ignis, caritas — Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere, — Digitus paternae dexterae, — Tu rite promissum Patris — Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus, — Infunde amorem cordibus —

Szentlélekisten, szállj reánk, — Elmét derítő tiszta láng, — Öntsd lelkeinkbe, melyeket — Megszenteltél, kegyelmedet.

Kit Isten, mint vigasztalót — Nekünk ajándokul adott, — Minden javak bő kútfeje, — Lelkünk világa s élete.

Te hét ajándok Istene, — Az Úr hatalmas jobbkeze, — Te, kit nekünk igért Atya, — Nyelvünk kenetdús szózata.

Érzékeinkre fényt derits — Kebelt erényre fölhevíts, —

nfirma nostri corporis — Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius — Pacemque dones protinus: — Ductore sic Te praevio — Vitemus omne noxium.

Per Te sciamus, da, Patrem, — Noscamus atque Filium — Teque Utriusque Spiritum — Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria, — Et Filio, qui a mortuis — Surrexit, ac Paraclito, — In saeculorum saecula. Amen.

V. Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium. — *R.* Et Tui amoris in eis ignem accende.

Testünk erőtlenségeit — Védjék magas kegyelmeid.

Kísértetekben el ne hagyj, — Szívünkbe békességet adj, — Légy útainkban fővezér, — Ne érje népedet veszély.

Ó, adjad ismernünk Atyát, — És egyszülötte szent Fiát, — S Téged, ki tőlünk származol, — Valljon, mi ég- s földön honol.

Legyen dicsőség, ó Atyánk, — Neked, s kitől megváltatánk, — Fiadnak, a Vigasztalót — Áldván Veled, mint egy valót. Amen.

V. Jöjj el, Szentlélek Úristen, töltsd be híveid szívét. — *R.* És gyullaszd föl bennök szereteted tüzét. Amen.

Nagyboldogasszony.

«Fölvétetett Mária a mennybe, örvendeznek az angyalok.»

Legillatosabb a rét, mikor kaszálják; a «Titkos értelmű rózsa» pedig akkor volt a legillatosabb, mikor letörte az Úr; eltelt illatával, és bájával a föld, és mi mindnyájan ittasak lettünk tőle. Ma szakadt ki a legszebb lélek a földről az égbe, kiesett a világ gyöngye az Isten ölébe. Halála nem volt gyötrelem, sem rettegés. Mi görcsösen kapaszkodunk az élethez, és félünk a jövendőtől; ellenben a Szent Szűz halála az ő szive vágya; nincs mitől félnie. Halála nem sötét kapu, hanem diadalív; sírja nem örvény, hanem virágos rét: ő megy haza igazán, és Isten csókolja lelkét.

Dicsőséges lelkétől átszellemült teste, s elváltozott színében; arca ragyogott, mint az angyal arca; a szeplőtelen leánynak szépsége, s az Istenanyának bája párosult a megdicsőült királyné fölségével. Nincs koszorúja, nincs koronája; koszorú és korona szépséget kölcsönöz, de a Szent Szűz bőlmaga a szépség su-

gárzott, ő az Isten legszebb remeke. Jézus jön érte; Ő mondta: «ismét eljövök, és elviszlek»; viszi Anyját. Az angyalok pedig csodálkozva kérdezik: «Ki az, aki fölkel, s emelkedik, mint a hasadó hajnal? Ah, ez a bevonulás! Mily trón, és hatalom lett osztályrésze! Mennyországunk első csillaga, a dicsőséges asszony!

*

Jézusom, Te úgy akartad, azt akartad, hogy amint Neked dicsőséges, úgy Szűzanyádnak virágos sírja legyen; amint Neked feltámadásod volt harmadnapra, úgy boldogságos Szűzanyádnak is. Amint Neked mennybemeneteled, úgy Szűzanyádnak is mennybefölvétele legyen. Szeplőtelen teste külön gondviselésed alatt állott, fölséges lelkének laka nem vált porrá. Ó, iparkodom én is a földön járva Hozzád hasonulni, kegyelemben növekedni, egyre Feléd tartani; a lélek szerint élni, hogy szívemben folyton visszhangozzon hazahívó hangod: «gyere édes lélek, megkoronázlak!»

KISASSZONYNAPJA ÉS MÁRIA NEVENAPJA.

Mária szent neve.

[Szent Bernát imája.)

Üdvözlégy Mária, malaszttal teljes, az Úr van teveled. Üdvözlégy reménye a szűkölködőknek, anyja mindazoknak, kiknek nincs többé anyjuk. Ó Mária! Midőn megtört szivem elhagyottan fölsóhajt; midőn lelkem szomorúság, és félelem szállja meg; midőn a kisértetek viharai láncaikról elszabadulván, szivemben a szenvedélyek orkánja dühöng; midőn a bűnök elzárják előttem az ég kapuját, és megrabolnak Istenem barátságától: a szorongattatás e vészes perceiben kihez forduljak, ha nem a te szent nevedhez, boldogságos Szűz Mária, szomorúak vígasztalója, bűnösök menedéke!?

Ó Mária, te vagy a tenger csillaga, ki megszabadítod mindazokat, kik a veszélyben hozzád emelik szemeiket. Téged hívlak tehát ma segélyül, ó irgalmasságnak anyja! Hozzád futok azon bizalommal, mellyel a kisgyermek édesanyja karjaiba menekül. Ó tárd föl előttem a tiédet! Nyiss menhelyet számomra szivedben, intézd hozzám ez édes szavakat! «Ne félj! én vagyok a te védnököd, én a te szószólód, mint az anya megvigasztalja síró gyermekét, úgy vigasztallak meg én téged». Ó anyám, mondd nekem e szavakat, és a béke visszatér szivembe. Jöjj,

ó Mária, jöjj azon kellemmel, mely tőled elválhatatlan, látogass meg bajaimban. Jöjj, add vissza lelki erőmet; hozd hozzám Jézusodnak kegyelmét.

Ó kegyelmes anyám, alig vetém beléd bizalmamat, és már megvigasztalva érzem magamat. Neved az egyetlen balzsam, mely sebeimet meggyógyítja.

Ó Mária neve, kegyelemteljes név; azon név, melyet mindenkinek szeretettel kell kiejteni; azon név, melyet mindenkinek áldani kell; angyali név, mennyei név, légy vigasztalásom és erőm a jövő veszélyei és félelmei közepette; te légy az imádandó Jézus nevével az egyetlen név, melyet utolsó órámon ajkaim kiejtenek. Amen.

Krisztus királysága.

Testvérek! Hálát adunk az Atya-Istennek, ki minket a szentek osztályrészére méltatott a világosságban, ki minket a sötétség hatalmából kiragadván, általvitt az Ő szerelmes Fiának országába, kiben váltságunk vagyon, az Ő vére által bűneink bocsánata, ki a láthatatlan Istennek képmása, elsőszülött minden teremtmények előtt, mert Ő által teremtett minden az egekben és a földön, a láthatók és láthatatlanok, akár királyi székek, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok, minden Ő általa és Ő benne teremtett, és Ő mindenek előtt vagyon, és minden Ő benne áll fenn, és Ő az Anyaszentegyház feje, Ő, ki a kezdet, a halottak közül az

elsőszülött, hogy mindenek közt Övé legyen az elsőség, mert tetszett, hogy minden teljesség Ő benne lakjék, és Ő általa megbékéltessen minket magával, békességet szerezvén az Ő keresztjének vére által mindazokra nézve, mik a földön, és amik a mennyekben vannak, a mi Urunk Jézus Krisztusban.

[Szent Pál apostol levele a Kolosszaiakoz I. 12—20.]

Mindenszentek.

Fölvonul e napra az Úr serege. A középkorban általános volt az a hit, hogy fenn az égen a tejút az Isten hadainak útja, a lelkeknek útja. Mindenszentek ünnepén úgy érzem magam, mintha ezen az úton állanék, s lelki szemeim előtt elvonulnának az Isten hadai. Csupa hősies alakok, megtestesülései az Úr Jézus szavainak: Spiritus et Vita — lélek és élet!

Hallom a szótlan győzelmi éneket! Ők maguk az Isten dicsősége, és diadaléneke. Mert hiszen minden teremtmény, minden csillag, minden csillám, minden virág, minden alak az Isten egy-egy gondolata, szava, dala. De a szentek az

Istennek nemcsak dalai, hanem hőskölteményei. Az Úr Jézus keze remekelt bennük.

*

Menjünk fel az Isten hegyeire! Menjünk fel a szentek eszményképeihez! Emelkedjünk fel ezekhez a lelki magaslatokhoz! S majd megtanuljuk az Isten útjait, s Ő könnyen vezet el minket a lelki törekvések meredek ösvényein.

Uram, adj hitet, erőt, megindulást, könnyeket, lelkesülést, törhetetlen reményt!

(Szentmise a megholtakért. 162. oldal.)

Hiszek a halhatatlanságban.

Nem lehetek a mulandóságnak, az enyészetnek, a nagy meghalásnak legyőzöttje! Hisz akkor voltaképen lemondanék a lelkemről és összes ideáljaimról. Jaj a legyőzötteknek! Ha le nem győzitek a halált, minek éltek, minek szerettek, minek házasodtok, mirevalók a gyermekek, minek imádkoztok, minek lelkesedtek?

Gyökér vagyok a földben, nem tudom, mi a törzs: törzs vagyok a levegőben,

nem tudom mi a virág. Virág leszek napsugárban, és szépségben. A gyökér legyőzi a halált azáltal, hogy kiserken egy más milieube. Az ember legyőzi a halált azzal, hogy belenő egy szebb, egy más világba.

Ha a gyökeret kérdezem, mi a levegő, finomság, szín, méz, illat, nem tudja. Ha kérdezem, hogy lelkem hogyan virágzik majd ki, nem tudom ; ha kérdezem, hogy annak a léleknek milyen kapcsolatai lehetnek egy felsőbb, szebb kialakulás tekintetében, nem tudom. Gyökér vagyok nyirkos földben. Itt legfeljebb rothadni lehet, de virágozni, színpompába öltözködni, szagos olajokkal illatozni nem lehet, arra várni kell. De minden gyökérben hit, organikus hit van. Az megérzi a 140 millió kilométer távolságban lévő napnak hatását.

Higgyetek ! Látjátok, ti gyökerek, mit akartok ti földön élő relativ teremtések egy más világról sokat okoskodni ? Higgyétek, hogy Krisztus legyőzte a halált, hogy számotokra egy más élet van !

*

Én tehát eltellem az én végességem érzetével, egy felsőbb létnek vágyával

és sejtelmével, bennem dolgozik valami, úgy érzem, hogy nem vagyok készen. Ha azt mondjátok nekem meghalsz — akkor pláne, hogy nem vagyok készen. Ekkor vagyok a legkészületlenebb! Mi van küzdelmeimmel, erényeimmel? S hogy semmi vagyok! Ne mondjátok, hogy ez a vég — ez a végtelenség! Nem fejeztem be, hanem épen itt kell folytatnom. Seholsem érzem, hogy az egész lét milyen befejezetlen, mint épen a halálban. Mindaz a feszülés, életkigyulladás, mindaz a viziós meglátás, hősies erőlködés, költői lendület, mindez mennyire befejezetlen, ha ez a befejezés!

Az Úr Jézus világít nekem az ő lángszavával, és úgy világít, hogy bevilágít az én lelkembe, és mondja nékem: Nézd, ember, hisz magadat sem ismered, nem érted meg, ha ezen kételkedel. Elmegyek, helyet csinálok, visszajövök, és elviszlek, hogy ahol Én vagyok, te is ott légy!

Felséges Istenember! Kedves, édes, aranyos Üdvözítő, Boldogító, minket haza kalauzoló, ki ért meg jobban minket, ki szól jobban szívünkhöz, mint Te!

A túlvilág tornácában.

Nekünk az életen túlra is átvetődik gondolatunk, s fel akarjuk karolni a lelkek ügyét a síron túl is. Szivünkre vesszük panaszainkat, testvéri rokonszenvvel hajolunk le hozzájuk, s tőlünk telhetőleg segíteni akarjuk őket. Amit ilyenkor érzek, az mindenekelőtt egy emelkedettebb, és hálás önérzet. Érzem ugyanis, hogy mily sokat tehetek, és örülök neki, s köszönöm Istenemnek, hogy tehetek. Valóban, milyen nagy dolog az, ha imával, és jó cselekedetekkel segíthetünk e legelhagyatottabb szenvedőkön, s ha szeretetünkkel így elérhetünk a másvilágba! De hát ilyen a szeretet hatalma, mely Istenből árad, a szíveket a síron túl is egybeköti. Ahogyan a mindenséget a gravitáció tartja össze, ahogyan az röpíti végtelen pályájukon az égi testeket, s ugyanekkor a föld felé vonzza a porszemet is, úgy hatja át az isteni szeretet a lelki mindenséget, s egyre Isten felé, másrészt egymás felé tereli a szíveket. A porszem is, a hulló falevél is a nappal áll

összeköttetésben, miért csodálkozzam hát azon, hogy én is összeköttetésben állok a szeretet hatalma által a legtávolibb lelkekkel is. Nem szabad ez isteni kapcsolatokban kételkedni, örülnünk kell nekik. Siessünk segítségükre azoknak, kik odaát ránkszorulnak. Ha messzi is vannak, azért mégis csak a szeretet elemében vannak, még pedig a legnagyobb Szívnek, az Isten szívszeretetének elemében. Az Ő szívének lüktetése élteti őket s minket egyaránt. Érezzük át mélyen e kapcsolatot, s ne hütsük le szeretetünket azzal a kétkedő, hideg gondolattal, hogy hiszen meghaltak, elmentek tőlünk. Elmentek, de lelkükbe beleszőve magukkal vitték képünket, s ha találkoznánk velük most, és gyászfátyolunkat szétlebbentenők, csakúgy néznének reánk, mint régen, csakúgy ejtenék ki nevünket, mint ahogy régóta fülünkbe cseng még hanglejtésük. Ne mondjuk, hogy már csak úgy vannak itt e világon, mint kik halványodó emlékezetben élnek, és semmitsem számítanak: ugyanazon az úton járnak ők, mint mi, az Istenhez vezető úton, csakhogy annak már

a felső végén: előttünk vannak, s mi utána törekszünk, és nemsokára ismét találkozunk. A kapcsolat ez eleven átérzése után szinte természetes lesz, hogy szeretetünk aggódó, buzgólkodó érdeklődéssel karolja fel a síron túli testvéreink érdekeit. Mintha csak látnók, hogy szemeik rajtunk függnek, hogy szívük karjai felénk tárvák.

A megholt szülőkért.

[Szent Ágoston.]

Begyógyult immár a seb szívemen; most is könnyeket ontok ugyan szolgálódért, Uram, de ezek akkor szakadnak fel lelkemből, mikor rettegve fontolgatom az elköltözött lelkek sorsát. Anyám földi vándorlása hitben, erkölcsben dicsérete volt Nevednek, de azért jaj, nem merem állítani, hogy egyetlen szó sem esett volna ajkáról törvényeid ellen. És jaj volna még a tisztes életű embernek is, ha amikor ítéled, félretennéd irgalmadat. Csak az okon bizakodunk, reménykedünk, hogy helyünk lesz Nálad, mert nem követed nyomon kérlelhetetlenül minden eltévelyedésünket. Ha pedig Eléd számlálja valaki érdemeit, oda számlálhat-e csak egyet is, melyet nem Tőled kapott? Ó, ha az ember szem előtt tartaná semmiségét, és ha dicsekszik, az Úrban dicsekednék! Én is Uram, dicsőségem, szívem Istene, elmellőzöm egy

kissé anyám jócselekedeteit. Ezekért örömmel hálálkodom Neked, de most bűnei miatt könyörgök Hozzád.

Hallgass meg engem, sebeink orvosára kérlek. Ő érettünk függött a kereszten, s Ő a mi közbenjárónk Nálad. Tudom, hogy anyám könyörületes volt cselekedeteiben, tudom, hogy igaz szívből megbocsátott minden ellene vétkezőnek; bocsásd meg Te is vétkeit. Bocsáss meg, Uram, könyörgök, bocsáss meg neki. Ne szállj ítéletedre szolgálóddal. Haladja felül irgalmasságod ítéletedet! Hiszen minden igéd igazság, és Te irgalmasságot igértél az irgalmas szívűeknek. Hiszem, hogy már meg is tetted, Uram, amire kérlek, de azért vedd kedvesen ajkaim önkéntes áldozatát.

Ó vedd oltalmadba, hogy senki Tőled el ne szakithassa. Az alvilág gonoszai oda ne férkőzhessenek Közéd és közéje. Hiszen ő nem mondhatná, hogy semmi bűne sincs, de van egy felelete, az, hogy megbocsátotta bűneit az Úr Jézus ártatlanul érettünk hozott áldozatával.

Nyugodjék békével férjével együtt. Emlékezzék meg mindenki ájtatos lélekkel róluk. Szüleim ők e mulandó világ szerint; testvéreim a Te atyaságod alatt közös anyánkban, a katholikus Egyházban; polgártársaim az örök Jeruzsálemben, ahová zarándoknéped, mióta csak elindult, hazaérkeztig szünet nélkül vágyakozik. Amen.

Az anya imája meghalt gyermekeért.

(Légais Duval.)

Ó, Üdvözítőm, ki irántam való szeretetből minden szenvedést, sőt még a legkegyetlenebb halált is elszenvedted, én sem utasítom vissza, bármily nehezemre esik is, résztvenni a Te keserű kelyhedből: felajánlom Neked az én széttört, de azért meghajló szívemet.

Ebben a kedves gyermekben a legnagyobb boldogságot adtad nekem, mely csak a földön létezik. S most elvetted az én végső nagy bánatomra. Igen, Istenem, Teremtőm, mindenek Ura, erőt veszek magamon, hogy szolgáddal, a béketűrő Jóbbal áldjam szent nevedet ebben a megpróbáltatásban, s hogy minden fenntartás nélkül alárendeljem magam a Te akaratodnak, melyet nem akarok kegyetlennek nevezni. Ó, én Vigasztalóm! Te nem ítélted meg az anya könnyeit, Te, ki magad sírtál egy jó barátod halála felett. Bocsásd meg, ha fájdalmamban kicsúsznék számon egy olyan szó, mely Neked nem tetszene. Visszavonok minden panaszt és gondolatot is, mely a keresztény megadással nem volna összeegyeztethető, mellyel tartozom Neked, én Istenem. Add, hogy az én fájdalmam ne a kétségbeesés fájdalma legyen; nehogy bánatomban kötelességeimről is megfeledkezzem; nehogy a fájdalom a fölött, akit elvesztettem, igazságtalanná te-

gyen azzal szemben, aki megmaradt nekem. Add, hogy szerető gondoskodással ápoljam azok boldogságát, akik körülöttem vannak, hogy megfékezhessem fantáziámat, mikor a fájdalom rámtör, és elszánt legyek levert lelkem felemelésében.

Boldogságos Szent Szűz, fájdalmak anyja, szenvedéseimet a tieiddel egyesítem; nyisd meg nekem szívedet, menedéke, és példaképe a bánatos anyáknak; eszközöld ki imáiddal, ó Mária, hogy mint te, én is elfogadjam a terhet, mely lelkemre nehezedik, hogy maradjak a kereszt lábaihoz borulva, s megnyugodva, magam megadva éljek, és haljak. Amen.

Halottak estéjén.

Isten nyugalmát és békéjét kívánjuk az egész világnak. Legyen megnyugvás az égben, és szűnjön meg Isten sujtani bennünket; legyen megnyugvás sok-sok nyugtalan tisztuló léleknek a síron túl; adjon nekik Isten örök nyugodalmat! S legyen megnyugvás itt mi körülöttünk is, a szenvedő, lázongó emberek és a harcos nemzetek körül! Akárcsak a ringó tenger, olyan ez a világ is. Ki csendesítheti le? De hála Neked, Istenem, van mindnyájunknak kisebb-na-

gyobb körzetben hatalmunk; van szeretetünk, szánakozásunk, irgalmunk; ezek kenetét öntjük ki a magunk körében szenvedő testvéreinkre, és soknak békét hozunk, s adtunk vele a Te szent nevedben, és örök dicsőségedre. Engedd, hogy ezzel segítsük a tisztuló, a Téged ismerő, és Feléd vágyó lelkeket, hogy a béke, és szeretet uralkodjék a Te országodban mindörökké. Amen.

X.

JÖJJETEK A HEGYEKRE!

SZENTEK TISZTELETE.

Jöjjetek a hegyekre.

A hadak útján hősies alakok járnak. Az Úr Jézus szavainak a «spiritus et vita»-nak eleven kiadásai. Szótlan győzelmi ének hangzik ajkaikon, amilyen a szférák éneke! Vannak különböző énekei az Istennek. Minden virág, cserje, csillám, hullám egy-egy dala. De a szentek az Ő győzelmi énekei! Ha reájuk gondolok, úgy érzem magam, mintha magas, csendes hegycsúcsokon járnék. Jöjjetek a hegyekre! . . .

A szentek szelleme.

A templom szelleme is más, mint a családi köré; törekvőbb, keményebb és hősiesebb. A sas fészke is másképp van rakva, mint a pelyhes, puha stiglicfészek. Az istenes életben is vannak elszántabb, keményebb irányzatok, teljesebb oda-

adások, magányosabb s magasabbra törő utak, ezekre tisztelettel s szeretettel tekintsünk, e hivatásokat ápoljuk. Ne mondjuk: Minek az, hisz a közönséges életben is lehet az ember szent? Hogyne lehetne? De ki fogja a művészt tartóztatni, hogy el ne mélyedjen, s ki a lelket, hogy Istenbe ne merüljön? Merüljön bátran!

A szentek szelleme erő, szinte erőszak, de csak a szeretet erőszaka. Irányuk meredek, az örökkévalóság sarkcsillagja felé tart életük a szigorú önmegtagadás és a penitencia tisztulásának vágyában. Életüket nem becsülték, hírt nem kerestek, tenni, alkotni nem kívántak. Életük mégis királyi tett, kihatás, áldó és dicsőséges mindörökké.

A szentek egyénisége.

A vízből s Szentlélekből újjászületett ember: ez a keresztény kultúra kulcsa. A többi magától jött, vagyis a sok újjászületett embertől lett az új világ. A kereszténység nem tett mást, mint hogy új embert állított a világba. Az emberen kezdte, s ezzel óriási világtör-

ténelmi tanulságot szolgáltatott minden reformnak; tanulságot, melynél fontosabb nincs, s mely oly világos, mint a napsugár, azt t. i., hogy jó világ jó emberektől lesz, s hogy tehát a jobb világot emberjobbuláson kell kezdeni s folytatni s nem megfordítva, hogy jobb világtól kelljen a jobb embert várni.

Ez az erő az újjászületett ember s az ő krisztusi öntudata volt. Ez az öntudat nagy világfölény volt, fölény, mely a lelket az impériumnál többre becsülte, másrészt pedig lelki érdekeinél fogva, milyenek a tisztesség s tisztaság, lelkiismeretesség s hűség, a kötelességtudás s megbízhatóság, belenőtt a köznapi életbe, s úgy áll ott a római erkölcstelenség és züllés mocsaraiban, mint a velencei lagunákba vert karszti fenyőszál, mely megkeményedve, de meg nem rothadva, palotákat hord. Ezek a keresztény emberek csendesen éltek, s nyugodtan dolgoztak, kiki a maga beosztásában. Az Evangéliumnak csak egy kategóriája van, az újjászületett, tehát lélekben szabad ember.

A szentek nemessége.

Lelkünk nem test és vér, nemcsak tudás és gondolat, hanem isteni lét és szeretet . . . Az igazán szép lelkek nem testből, sem tudásból, hanem Istenből születtek . . . s az Isten gyermekeinek községét alkotják. E község irányzata a végtelen feszülése, az Istenszeretetnek ereje, atmoszférája az örök élet vágya, nyelve az igazi anyanyelv, az örök boldogság nyelve; kincsei halhatatlan érdemei; házai templomok, kerevetei zsámolyok, sírjai oltárok, testtartása a térdenállás, a pihegő mell, a ragyogó szem, a tiszta homlok, a félig nyilt ajak, az áhitat melegében kipirult arc; élete az erény, tendenciája a fel-felszabadulás halál és enyészet alól; ideálja a tökély, köteléke az Isten s a felebaráti szeretet. Tágas, mint az Isten országa, országok, népek, nyelvek eltűnnek benne; időkön, századokon át hömpölyög életfolyamata; mély, az eszmék s a gondolatok, a szív s az élet bensőségétől, s érvényesül az ember összes viszonyaiban. Az új nemzedék, a «tertium genus« az ő lakossága,

új nemzedék, a «filii lucis», kik legyőzik a világot, kikre a világ nem méltó.

A lélek fegyelmének izzó hősei.

Nézzetek végig a szentek s a szerencsésen kialakított lelkek sorain, mit láttok? Látjátok a szellem arisztokráciáját, — látjátok a «Wille zur Macht» megtestesüléseit. Mint a hogy a sudár-pálma, mely leveleit a nap tüzébe mártja, mint ahogy az erőteljes tölgy, mely vastag törzsén élettől duzzadó lombkoszorút hordoz, kifejlett, erőteljes alakjai a természetnek s az öntudatnak «Wille zur Macht» megvalósulásai: úgy ezek az izzó, pálmaágas lelkek s azok az őserős, tölgykoszorús hősök a történés ritmusaira hallgatnak, az «ariston», a «legjobb» az ő jeligéjük. Mélységes meggyőződés s tiszta önzetlenség alakította ki ezeket a típusokat; a meggyőződés isteni hivatásukról s isteni erejükről. Előkelő, finom, lelki lelkek, kik az emberfölöttit kifejezték testükben is, s kik a szellem szépségének fegyelmét átvitték hajlamaikra s szenvedélyeikre is, lelki emberek, kik az alak arányait külformájukon is meg-

őrzik. Minden ilyen alak kiemelkedett a világból, mint a gránit-csúcsok, s az emelő erő a mulandóságnak, a szerencsének, a jólétnek kicsinylése volt. Mindegyik az önmegtagadásnak óriási erőkészletét halmozta föl önmagában; győzelmekről, fáradhatatlanságról, odaadásról beszélt.

Ó, fölséges testvéreim!

Voltaképen az Isten keres minket, Ő áll utunkba; oda állt a nagy világnak történeti útjaira és a belső tapasztalat kegyelmi ösvényeire, s mi tapasztalást veszünk Róla és beigazoljuk: «Nem keresnéd, ha már valamikép meg nem találtad volna.» Az Isten világtörténeti tényekkel szól hozzánk, milyenek a fölfeszített és föltámadott Krisztus, a nemzetek csodajele! Ha akarod Istent megismerni, fogadd meg az Úr szavát; szemléd a hadak útját: Szent Pált, Pétert, a vértanukat és a szenteket, s add meg magadat e páratlan nagyságnak, hogy fölemeljen Téged! Igen . . . akarj, akarj, szeress, lelkesülj, akard a legjob-

bat s imádkozzál, hogy áthasd magadat teljesen.

Az eszmék hegyei és fönnsíkjai ti vagytok, szent testvéreim! Küzdelmeket állítotok be a világba, megakasztjátok és föltorlasztjátok az energiákat. Megbolygatjátok a testiség kényelmes egyensúlyát, fölzavarjátok a lelkiismeretek temetői csendjét. Hegyekről jöttök le ragyogó arccal, mint Mózes, és keresztes hadakat indítotok elsősorban az életért. Ó, fölséges testvéreim, rajtatok emelkedem és buzdulok én is. Ragyogjatok bele lelkembe és segítsetek. Amen.

A szentek életértékelése.

Mi az emberi élet értéke?

Az egyén központ, amely körül minden forog. Az ember superindividuális egyén, amely önmaga által nyilvánul, élete által nyilvánul. S mi az élet értéke? Hogyan mérik az életet?

Az aranyat élettel mérik. Hát az életet mivel mérik? Az életet . . . Istennel mérik.

Az életem annyit ér, amennyi isteni van benne! Amennyi isteni jóság, szép-

ség, igazság, erény, törvény, harmónia van benne, mert ezek mind isteni értékek.

Segítsetek, hogy én is! . . .

Ti termékeny lelkek, alázatosak, hősök, tőletek, a ti izzó szívetektől tanulok lelkesedést, buzdulást. Segítsetek, hogy én is erős, bátor hittel higgyek, hogy ebből ne engedjetek, hogy önzetlen odaadással éljek Krisztusnak. Segítsetek a ti örökötökbe lépni, hogy buzgó, lánglelkű keresztény legyek, hogy ne fokozzon le a sok nyomorult példának a szemlélete, hanem a ti apostolságtok, mely hév és tűz, mely életet áldozott a lelkek üdvözítésére, azért, mert szerette Krisztust, tegyen engem is izzóvá. Amen.

ÍGY ÉLJETEK!

Reggel: Az igazi nemesség — a Krisztus-szolgálat. Tehát Istennek szolgálni dicsőségem, örömöm, erőm. Jézus nevében járok szerető szívvel végig a világon.

Napi munkám előtt: Három kincsemnek kell lenni: Legyen Istenem! Legyen Krisztusom! Legyen az Úr barátom!

Programmom: A világ nagy, de Jézus mondotta: Nagyobb a lélek.

Ott kinn az élet sodrában: Lelkem mécses, tehát világít; szívem tűzhely, tehát melegít.

Ha hitetlen körülöttem a világ: Én az örök élet híve, vándora s énekese vagyok.

Ha bajt látok: Ne kételkedjünk; bízzunk, küzdjünk!

Ha bűnnel találkozom: Élni akarok; élet a zeném; tehát erény és erő az örömöm.

Ha fáradt körülöttem az élet: Ne legyünk laposak; szél zúgjon végig lelki világunkon. Legyek derült, emelkedni s megindulni, lelkesülni s remélni tudó lélek, fiatal adventi lélek!

Ha erőt vesz rajtam a kedvetlenség: A Lelket ki ne oltsátok, meg ne szomorítsátok!

Ha elsötétül körülöttem a világ: Legyetek olyanok, mint a madár, mely alól ha kivágják a fát, nem zuhan le, hanem még magasabbra repül.

Ha csüggedek: Kell tűrni, de ne hagy-

juk magunkat kettétörni; az oszlopnak nem szabad kettétörnie.

Ha fáj a hűtlen világ: Akarsz lelket? Adj vért s ne kiméld!

Amitől világos lesz körülöttem a föld: Neveld az erényt s bájold el vele a világot.

A szenvedés idején: Hagyjatok szabad kezet az Istennek, ez idomító, hajlító, hangoló művésznek. Lelkem kifeszített húr; szívem a Te orgánumod; nyúlj bele, és isteni élet zeng, hevül, örül, virágzik benne.

Az én egész emberségem: Ha szemét van körülötted, sebaj, nyílj ki s légy virág rajta; ha felhős és ködös a táj, sebaj, szárnyad van, lendülj a felhők fölé!

Az én nagy erőm: A legnagyobb hatalom az örök életbe törő ember.

Az én hitem szelleme: A közvetlen, bízó, ragaszkodó, kételkedni nem tudó, meleg lélek.

Hol legyek otthon: Az Egyház pietásában. Ez ömlik el hittanán (nincsenek szívtelen dogmái), szentségein (velünk az Isten), templomain (lakályos, szó-

nyeges, virágos szentélyek), híveinek otthonain (szentképeikkel, mécseseikkel, szentelt-víztartóikkal, pálmaágaikkal), ünnepein (Krisztust éli át bennük).

Az én legnagyobb munkám: Önmagunk kialakítása; hogy az ember ne legyen tárgy, hanem személy! Mindezt a Jézus erejével! A szép erkölcs a legnagyobb remekmű.

A nagy panasz: Jézus panaszkodhatik: sok családra, intézetre, községre mutatva: nincs emberem, ki anya, tanító, pásztor és apostol legyen! Legyetek világító-emberek!

Az én feladatom: Sugározd ki a virágos, illatos lelket; a világ azt a szint ölti, melybe öltözteted.

Mit kell tennem: Függetleníteni a lelket a lelkiek lángoló szeretete által! Kevés igényünk legyen! Nagy bizalom és megnyugvás Istenben!

Az én boldogságom: Aki a világban napsugár, hegyi patak, harmatosrét s útszéli gyógyfű akar lenni, annak adatik jó és tömött és kifolyó mértéke az életnek, bensőségnek, tartalmasságnak, vigasznak, örömnek.

Ha a szentek világában járok: Az ilyen lélek Istennel teljes , . . Az Ő örökkévalósága hegyvidék, s mikor onnan lejön, megérzik rajta, hogy a magasból való, az Isten angyala.

Amit mindig hallok: Ne féljetek! Bízzatok! Isten tud rólam! Isten vezet! Isten segít!

Ki vagyok én? Te, Jézusom, kérdezted: Ki vagy te? S én dadogtam: ember vagyok! Te azt mondtad: Nem eleget mondtál, mondj többet. S én azt mondtam: Testvéred vagyok. S azzal sem érted be: többet kellett mondanom; s mertem mondani: én isteni vagyok.

Mi vagyok? Isten földje vagyok! Mivelem, kapálom, gyomlálom, védem, óvom, szeretem; érdeklődve lesem hajtásait, hisz az én földem.

Hogyan nézzek a világra? Minél többre becsülöm lelkemet, annál több tisztelettel viseltetem az ember iránt, s annál nagyobb gyűlölettel minden iránt, mi azt degradálja, az egyest úgy, mint a társadalmat.

Mi lesz velem? Tiszteld magadra nézve az Isten gondolatait! Légy hű a halálig!

A mulandóság árnyékában: A temetés nem gyász, hanem ünnep, mert lélekleleplezés. Lélek nélkül föl nem ismerjük magunkat! Félreismerjük a létet s világot. Ezért hiszek halhatatlan lelket és örök életet.

Este: Mennyivel lettem jobb, több ember? A lélek milyen új motívumát állítottam bele a világba? Nem voltam-e kontára önmagamnak? Szomjaztam-e lelkeket Istennek?

XI.

Ó ÉDES, SZENT, KÖNNYES LELKE KRISZTUSNAK!

A SZENT KERESZTÚT.

XI. Ince pápa a keresztutat járók számára ugyanazon búcsúkat engedélyezte, amelyeket elődjei a Szentföld látógatóinak engedélyeztek, és pedig részesülhetnek maguk számára teljes búcsúban, számos nem teljes búcsúban, s rendkívül sok búcsút nyerhetünk a tisztítótűzben szenvedők számára.

A földön járó Úr Jézus szelleme az áldozat szelleme volt. Szemei előtt lebegett küldetése, érezte a nagy terhet, mert vitte a világ bűneit, s e nagy föladathoz megfelelő lelkület járta át szívét: »Keresztséggel kell megkereszteltetnem, és mint szorongattatom, míg be nem végeztetik«. (Luk. 12, 56.) Szívszorongva jár az Úr. Beszél kenyérről, melyet mások nem látnak, kelyhéről, melyet innia kell; mint áldozati bárány jár, kinek torkára szegezve van a kés; érzi s fölajánlja magát. Szíve az a tüzes gyökér, mely már-már kivirágzik öt pi-

ros rózsában; lelke pedig, kifeszíti szárnyait, hogy árnyékával oltalmazza a bűnös földet addig is, míg engesztelő vérével meghinti göröngyét. Ó édes, szent, nemes, könnyes lelke Krisztusnak... Nyomdokaidban akarunk járni!

Első állomás.

Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Az Úr türelmének ékesszóló kifejezése az Ő néma ajka. Ez a csend hangos, ez a némaság kiált; Pilátus bámulja. Ez a »vir potens sermone« önmagát nem védi; pedig sürgetné Atyja dicsősége, önmagának igazolása, botrányok megakasztása. De minek szólna ajka, mikor kiált egyénisége, ártatlansága? Minek a vad orkán ellen kiáltani szóval, s a buta erőszak ellen küzdeni hanggal? Hagyta maga fölött eltombolni az árt, s meghajolt alatta földig, mint a mezei virág a szélben. Erőszakkal szemben a lélek győzelme a türelem, vagyis a fölségnek önmagába vonulása.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj

rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Második állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Mezítláb, töviskoszorúval a fején, vállán a kereszttel teszi meg Jézus az utat, melyet keresztútnak hívunk. Ezt az utat behintette könnyeivel, vérével; ez úton járt az üdv, a hit, a szánalom, a szeretet. Ez úton csúszott térden a kereszténység; véres nefelejcs nőtt ki Jézus minden könny- és vércseppjéből. 1900 év óta jár ez úton az áhitat: izzó légáram csapja meg arcát: itt állomást tart, nem tud előre menni, gyökeret ver lába; tizennégyszer megáll, s elgondolja: mit tett, mit szenvedett értem az Úr!

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Harmadik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Jézus szemeiben ez az út »királyi út«; igaz, hogy az áldozatoknak, de egyszermind a felszabadításnak útja. Látja lélekben a romlás útjait, látja a predesztináció sötét titkait, és elindul nagylelkűen megváltani az embert. Az odaadás, a készség, a végleges megfeszülés indulataival jár ez az elgyötört ember. Isten várát be kell vennie, az emberi elfogultság s ösztönösség falait le kell törnie; a kereszt zászlaját a világ fokára kell tűznie, azért megy, tántorog, leesik, s újra felkel, s újra indul lelkünk Ura és Királya. Ó, gyalázatba, kínba, gyöngeségbe merült Jézusom, mibe került Neked szabadságom! Hogy vívtál, hogy küzdtél, mert szerettél! Küzdeni és áldozni, ha kell, vérezni akarok Érted — kitartok Melletted »usque ad sanguinem«.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Negyedik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Az Úr Jézus a maga szenvedését s halálát nem vésette kőbe, fába; leírták ugyan néhány sorral az Evangéliumban, de az ugyancsak kevés; hanem igen, belenyomta a szívekbe, s a leghívebb s a legmélyebb, s a legremeklőbb s ugyancsak szenvedéses lenyomatát a Szent Szűz szíve őrízte. Szent sebeit, kékségeit, fájdalmait s fohászait a kereszténység vigaszára a Szent Szűz szívére bízta. Itt vannak eltéve, itt sértetlenül megőrizve, s aki a fájdalmas anya szívébe tud hatolni, az ott megtalálja a maga szomorú fölségében Krisztus élő, s folyton sajgó kínszenvedését. Igy kell hordoznom nekem is Uram szenvedését szivemben. Nem, nem felejthetem. S ez a szenvedés őrzi annak a tőrrel átdöfött szeráfnak is képét, ki a kereszt alatt áll, s azt mondják róla: »az ő anyja«.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj

rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Ötödik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Az Úr útja tipikus út, a keresztviselés útja. Keresztet visel mindenki, de kevesen járnak a királyi keresztúton, melyet Jézus érzelmei avatnak ilyenné. A latrok is a keresztúton járnak a bősz tömeg is azt tapossa, de nem mennek rajta a megilletődés és a penitencia szellemében; keresztet hordanak a világ pogány útjain. Cirenei Simon is csak kényszerülve viszi a keresztet, de aztán beletörődik, s részvéttel, szeretettel a szenvedő Jézus iránt megy rajta. Ez a mi tipusunk. Természet szerint iszonyodunk a kereszttől, de az események rákényszerítenek. Ó vigyük Jézus keresztjét, vagyis vigyük keresztünket Jézus érzelmeivel; vigyük bűneinkért, vigyük másokért, vigyük Krisztust utánozva, akkor vad, bősz, profán tömeg közt is, hitetlenek és elkeseredettek közt is járva

keresztünkkel, Krisztus királyi keresztútján járunk.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Hatodik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Ecce homo! Ime, mennyire alázta meg magát, ember lett, sőt szenvedő, elkínzott ember lett! Nézzünk arcába, melyet a szenvedő Úr Jézus az Ő résztvevő szolgálójának, Szent Veronikának kendőjébe nyomott emlékül s hálából. Verjen gyökeret lábunk; nem moccanhatunk, hisz az Ő vérét taposnók; nézzünk fel Hozzá az imádás, a borzalom, a viszontszeretet viharos érzelmeivel. Ez az arc beleég lelkünkbe; ez a szenvedés és szeretet áthasítja szívünket. Ah, Uram, édes Uram, hogy épen így jöttél, így tekintettél reám, a szeretetnek ez önfeledésével, Te édes, fölséges, imádandó ember! Hogy tárod ki szánakozó szívednek világát, Te édes szamaritán! Ah,

Uram, nagy a Te érdemed: a Te arcod az Isten kegyelmének és mértékének és erejének szimboluma! Semmi sem állhat ellent Neki! Mindenki nyerhet már bármily nagy kegyelmet. Ami tövis volt, abból virág lehet; ami rongy volt, királyi palást lehet; ami seb volt, tiszta szépség lehet Krisztus keze által.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Hetedik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Mily alázattal, mennyi önmegtöréssel jár az Úr Jézus a keresztúton, a penitencia útján! Ily testi-lelki önmegtagadással kell nekünk is bűneinkért eleget tennünk. Kell! A bűnös léleknek nincs más ruhája, mellyel meztelenségét takarja, mint a penitencia. A penitencia lelki, belső érzület, de okvetlenül van belső megnyilatkozása, s az a szenvedés a bűnért. Krisztus megmutatta, s a kisztusi lelkek mind így értették. Két

eszközt ismerünk az elégtételre: itt a földön Jézus vérét, a túlvilágban a tüzet. Vér, mely sajgó sebekből csepeg, mely ostorcsapások alatt hull, mely szúró tövisek alól gyöngyözik,.. és tűz, az a lángpallos, az a nyíl, lángnyelv, mely behat a lélekbe is, s megveszi rajta a bűn elégtételét.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Nyolcadik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Jézus tanítványainak körében kitűnnek az asszonyok; gondozták a Mestert, megosztották vele vagyonukat. Többen közülük kisérik a Mestert, függnek ajkán s lelkén. Jeruzsálem leányai siratják keresztútján, s fölfeszíttetésekor is az asszonyok egyetlen hívei, kik e borzalmat távolról nézik. Mily vigasztaló mindez a Mesterre; de Ő, ki végtelenül szereti a viszontszeretőket, önmagukra, lelkükre, üdvükre irányítja figyelmüket, mintha

mondaná: Úgy sirassatok, azzal a szeretettel, melytől magatok szebbek, nemesebbek, kitűnőbbek lesztek.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Kilencedik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot!

Jézus pihegve, lélekszakadva, háromszor térgyrerogyva, s arcraborulva, a húsvéti ünnepre Jeruzsálembe csődült zsidóságnak szemei előtt vonul fel a Kálváriára. Ez az Ő stílusa. Csendben, éjjel jött, senki sem vett róla tudomást Bethlehemben, és az angyalok maroknyi szegény népet küldenek jászolához; most pedig saját gyalázatát a zsidóság vallási és nemzeti ünnepével azonosítja. Akkor éjfélkor jött, és barlangba rejtőzött. Most délben jön, s a hegy tetején mutatkozik be! Ó, Jézus, hogy tudtál Te megsemmisülni! Hogy nem kértél, s nem igényeltél a világtól semmit! Hogy taposod egymagad emberi gondolatok-

tól eltérőleg a Te utaidat! Ez nem gyöngeség, hanem erő; nem szolgaság, hanem fölény. Az alázat és megalázódás csak akkor érték, ha erőből való, s ha erő eszközli; az alázat nem passzivitás, nem élettelenség!

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizedik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot!

Levetkőztetik Jézust, ki mélyen megszégyenülve, véres meztelenségében jelenik meg a világ előtt. Ez a meztelenség, mely telítve van lélekkel, fájdalommal, s erővel, senkiben sem tesz kárt. E nélkül azonban rendesen ösztönös hatalom az, mely megzavar és pusztít. Később elosztják ruháit, sorsot vetnek köntösére; hiszen Neki azokra már nem lesz szüksége! Mily kegyetlen fosztogatása a szegény szenvedőnek! Jézus ezt látja, hallja; édesanyja nézi . . . , Ó ti szegény számkivetettjei az emberi szívte-

lenségnek! Jézusom, ne bántsa szemeidet lelki meztelenségem; nem akarok kivetkőzni sem erényből, sem kegyelemből, de még a kegyeletből sem. Nem prédikálom el gyöngyeimet, nem vetek sorsot királyi palástomra, sőt felöltözködöm Beléd, ezt akarja apostolod; »öltsétek fel Krisztus«, erényét, szellemét. Meztelenséged kínjaira kérlek, öltöztesd fel lelkemet erőbe s szépségbe!

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizenegyedik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot!

Azután felemelték az átok fáján dühöknek áldozatát, azt a ronggyá tépett szenttestet, a kínszenvedő Jézust, az átok és káromlás céltábláját. Átkozott, ki a fán függ... visszhangzott a tömegben. Permetező négy sebét kitárta Krisztus az érzéketlen világra; véres sugarakat lövelt belőlük, hogy stigmatizálja a szíveket. Végigtekintett bágyadt szemei-

vel a gyűlölség és elvakultság viharzó tengerén; könnybelábbadt szeme, elhomályosult körötte a világ, megfürösztve látta könnyeiben!...

Ott állok magamban... az Isten végtelen szeretetének igézetében; lelkemet elfogja a könyörület, s az imádás mély érzése, szemembe könny gyűl, lehajtanám fejemet, de a kereszt vonz, késztet, hogy nézzek Rá, mert »Rám néznek és sírnak«, — igéri.

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizenkettedik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Mit adtunk Neked, Uram, Neked, kit szeretnünk, s imádnunk kellett volna. Eljöttél, s barlangba szorultál; körülnéztél s Egyiptomba futottál; álruhában járó, faragó ács voltál. Egyszer indultunk Eléd pálmaágakkal, s Te sírtál. Egyszer biztad Magad ránk, s Barabbást választottuk. Egyszer akartunk koszorút kötni

Neked, s tövisből kötöttük. Egy arcképedet vettük, s az »Ecce homo« arca maradt ránk. Egyszer tünt föl, hogy anyád is van, s íme, fájdalmas anya lett belőle. Egyszer kértél inni, s ecetet nyujtottunk. Ó ki hitte volna, hogy ez legyen köztünk sorsod, hogy ilyen legyen utad? S most függsz itt, mint megfagyott imádság, mint megkövült kiáltó szó. Kitárt karokkal, s nyílt ajakkal kiáltasz irgalomért. Sok hegyen imádkoztál, de e hegyen végzett imád az örök »interpellatio« kiáltása. A végtelen nagy Isten bús haragjának éjjelében megfagyott ajkadon a fohász. Nagy, szent az az Úr, ki önfiának sem kegyelmezett!... Mily rémséges fölségben hirdeti ezt a kereszt! Emberek, féljétek az Istent, s szeressétek Krisztust. Ezt kiáltja Ő felétek, kiáltja a végkimerülésig. Ó ha valamikor, hát ma halljátok meg szavát; esd, hogy kíméljétek s becsüljétek meg lelketeket!

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizenharmadik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

Egy tekintetet vetek a Kálvária nagypéntek esti jelenetére. Leereszkedik az est árnya; a tömeg részint mellét verve, részint megrögződve eloszlik, fáradt fájdalom borong a természeten, s a 33 év előtti karácsonyéj utolsó akkordjaként halkan suttog az egyetlen Krisztushívő léleknek imája. A Szent Szűz tartja, s imádja Fiát. Nézi, csókolja sebeit. Az ő szíve az égő mécs a szent kereszt tövén. A hit s a krisztusi szeretet mind az ő szívébe szorult. János s Magdolna bánata csak emberi: a Szent Szűzé krisztusi. Érzelmei a szent kereszténység: hit, áhitat, hála, bánat, fájdalom, tisztaság, vértanuság; ez érzelmekkel csókolja s imádja Krisztust. Salve Mater dolorosa, Martirumque prima rosa, Virginumque lilium...

Könyörülj rajtunk, Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótűzben szenvedő lelkeken!

Tizennegyedik állomás.

Imádunk Téged, Krisztus és áldunk Téged! Mert a Te szent kereszted által megváltottad a világot.

A sziklafalba vájt új sírba fektetik az Urat; tündöklő gyolcsba takarják, 100 font mirha- és aloé-vegyítékre ágyazva! Szent Pál akarja, hogy haljunk meg: temetkezzünk el az Úrral a világ számára. A mi sirunk Jézus átszegezett szíve, érzelmeinkből van szőve gyolcsunk, s az önmegtagadás mirhája megóv a rothadástól. Igy lesz elrejtve, s biztosítva életünk Istenben. De a sziklasír körül lelki szemeimmel látom a bethlehemi angyalokat, kik ezt a szent éjt itt néma dicséretben s imádásban töltik; glória helyett gratiát suttognak.

Könyörülj rajtunk Uram! Könyörülj rajtunk! És a tisztítótüzben szenvedő lelkeken!

Hálaadó ima.

Uram Jézus Krisztus, ki minket megváltottál, mert szerettél, s veszni nem engedtél, imádunk s áldunk Téged. Alázatos forró hálával nézünk föl keresztedre, s szivünkbe vésődik vonagló tested, fájdalmas arcod, szomjas ajkad, könnyes szemed, s szemünket kereső tekinteted. Nem bírnók el ez áldozatos s szomjas tekintetet, ha mélységesen nem bánnók bűneinket, s ha viszont nem szeretnénk Téged igazán. Pihentesd hát rajtunk tekintetedet s lelkedet! Neked akarunk tetszeni, szolgálni s szolgálatodban híven kitartani. Köszönjük a bánat, a megilletődés, a hála s engesztelés kegyelmét, melyet e keresztúton vettünk. Add, hogy az alázatos, hű szeretet ez érzelmeivel, s a megváltottak szent örömével járjuk életünk útját, s eljussunk Hozzád! Amen.

⊠

XII.

ÉNEKELJETEK AZ ÚRNAK!

MISEÉNEKEK.

1.

A mise kezdetére. — **Áldozattal járul Hozzád,** ó nagy Isten hív néped, — Hogy végtelen jóságodért hálát adjon Tenéked. — Te a gyermeki szíveknek — Áldozatját nem veted meg, — Szálljon arra országodból isteni szent tetszésed.

Az angyali énekre. — Dicsőség legyen egekben a fölséges Istennek, — Békesség legyen a jámbor szándékú embereknek, — Add, hogy mindig élő hittel, — Hév reménnyel, szeretettel — Mondjunk méltó dicséretet, ó Atyánk, szent nevednek.

Evangéliumra és Hiszekegyre. — Jézus! Te hoztad az égből az üdvösség igéit, — A Te drága ajándékod az egy üdvözítő hit. — Ez élessze szíveinket, — Ez vezesse tetteinket. — Uram! Uram! kihez menjünk, ha malasztod nem segít!?

Fölajánlásra. — Az oltáron megújul most a kereszt áldozata, — Mint azt vérrel bűneinkért Megváltónk bemutatta. — Ámbár itt nincsen vérontás, — De megvan az Istenáldás, — Bőven árad ránk a váltság vérének szent harmata.

A kenyér- s boráldozattal felajánljuk szívünket, — Szándékunkat, tetteinket, és egész életünket. — Áldd meg, amit fölszentelnek, — Hív szolgáid szent nevednek, — Ó irgalmasságnak Atyja! hallgasd meg kérésünket.

Szent-szent-szentre. Az angyalok seregével zengjük: Szent az Úristen! — A tiszta szív örömével mondjuk: Szent az Úristen! — Zengje velünk az ég és föld, — Melyet dicsősége betölt: — Szent az Isten! Szent az Isten! Örökké szent az Isten!

Kezdetre. — **Egybegyűltünk, ó nagy Isten,** — Buzgó imádásodra, — Hogy lelkünk méltó lehessen — isteni áldásodra, — Mely az oltár-áldozatban — Számunkra elrejtve van. — Ó tekints tehát kegyesen — Itt esdeklő nyájadra.

Kezdetre. — **Kegyességgel hívsz, ó Jézus,** — Atyai szent kebledre, — Hogy Hozzád menjünk mindnyájan, — Kik meg vagyunk terhelve.

Glóriára. — Engedd a mennyei lelkek — Szent karával zengenünk: — Dicsőség, áldás, dícséret, — Neked, örök Istenünk.

Evangéliumra. — Kihez menjünk, Uram, Jézus; — Az út, s igazság Te vagy. — Benned hiszünk, és reménylünk, — Soha, soha, el ne hagyj.

Fölajánlásra. — Itt van, mit a végvacsorán, — Jézus, értünk szerzettél, — Es a

keserves keresztfán — Szent véreddel rendeltél.

Sanctusra. — A tiszta szív érzelmével — Zengjen buzgó énekünk: — Szent az Isten, szent az Isten, — Szent vagy, édes Istenünk.

Kezdetre. — **Szeretettel jönnek Hozzád,** Atyánk hív gyermekeid. — Meghálálni kegyelmednek nagy jótéteményeit. — Az oltár szent zsámolyához. — Buzgó szívünk imádást hoz. — Áldozatúl hozza Neked legtisztább érzelmeit.

Glóriára. — Szálljon égbe öröm-hangja a dícsérő éneknek, — Zengje velünk az ég és föld: Dicsőség az Istennek! — Dicsőség örök Atyának, — Az Ő egyszülött Fiának, — Dicsőség, áldás, dícséret. — Együtt a Szentléleknek.

Evangéliumra. — Üdvözítőnk tanítása szeretet szent törvénye, — Melyet szent Egyháza hírdet lelkünk üdvösségére, — Uram! segíts megmaradnunk — Híven abban, amit vallunk, — Hogy igaz hitünk fényénél — Lelkünk célját elérje.

Fölajánlásra. — Szeretet örök emléke, és szeretet-áldozat, — Mit most szolgád az oltáron, Uram, Neked bemutat. — Add, hogy kik szeretve áldunk, — Érted áldozattá váljunk, — Szeretetben élve, s halva; — Nyújtsd ehhez malasztodat.

Sanctusra. — Az angyalok énekével egyesüljön énekünk, — Zengvén a szív örömével: Szent vagy. édes Istenünk! — Sze-

reteted bizonysága — Az ég és föld alkotmánya. — Szent vagy! Ég, föld ezt kiáltsa: — Szent vagy, édes Istenünk!

Kezdetre. **Ó Isten, szent fölségedet** borúlva imádjuk, — Oltárodnál szent nevedet dícsérjük és áldjuk; — Tekintsd buzgó szíveinket, — Bocsásd meg mi bűneinket; — Add, ó Atyánk, kegyelmedet, — Ne vesd el bűnös népedet, Te népedet, ne vesd el népedet.

Glóriára. — Dicsőség az Istennek, szenteltessék neve, — Őt áldja mind egeknek, mind földnek térsége; — Dicsérje, s magasztalja három személyében, — Ég, s föld urának vallja egy Istenségében.

Evangéliumra. — Jézus hozta egekből üdvünknek igéit, — Az ő nagy ajándéka egy üdvözítő hit. — Boldog, aki hallgatja az Ő tanítását. — És aki azt megtartja, elnyeri jutalmát.

Hiszekegyre. — Ó nagy Teremtő, ím, porában vall, és imád alkotmányod; — Mint Istenében és Atyában hisz a Te keresztény nyájad; — És a Fiúban, ki Tetőled öröktől fogva született, — És magára Szűz Máriától Szentlélek által testet vett.

Fölajánlásra. — Uram, ez áldozatját szolgádnak kezéből, — Vedd buzgó ajándékát népednek szívéből; — Bűneinkért ne vess meg, s ha minket szükség ér, — Uram, engeszteljen meg e bor s kenyér.

Sanctusra. — Mondjátok, hogy szent, szent, szent, Szabaoth Istenünk! — Igy ma-

gasztalják Istent az angyalok velünk. — Nagy Isten, szent Fölséged mind mennyben, mind földön. — Dícsértessék szent neved most és mindörökkön.

Úrfelmutatás után. — Úristen, ki vagy a mennyekben, — Nézz kegyesen ez oltárra, — Nézz Szent Fiadra e szentségben, — Mint Ábel áldozatjára. — Emlékezzél szenvedésére ártatlan áldozatunknak, — Szerzette azt halála s vére, — Hogy hívassunk fiaidnak.

Áldozáskor. — Ah nézd Jézus testéből váltságunknak bére, — Mint húll kegyes szívéből utolsó csepp vére; — Ő törölte el bűnünk elégtételével, — Így szerzette minékünk a békét Istennel.

Uram, nem vagyok méltó szent testeddel élni; — De add, hogy legyek méltó, s már nem fogok félni; — Ó Istennek Báránya, légy üdvösségünknek — Szerzője s tápláléka, jegyese lelkünknek.

AZ OLTÁRISZENTSÉGRŐL.

Ez nagy szentség valóban, — Ezt imádjuk legjobban, — Melyet Jézus nekünk hagyott — Testamentumban.

Jelen van itt test és vér, — Mely minden kinccsel fölér; — Vétkeinket, ha megbánjuk. — Minden jót ígér.

Állj mellettünk, nagy Isten, — Rejtett e kenyérszínben; — Ó irgalmazz, kérünk, hallgass, — Ránk szükségünkben.

Háborútól oltalmazz, — Bűnösöknek irgalmazz, — A döghalált és inséget — Tőlünk távoztasd.

Tebenned van reményünk, — Életünk, egészségünk: — Egyedül csak Téged kérünk, — Légy segítségünk.

Add, hogy készen lehessünk; — Jó kimúlást nyerhessünk; — E világból ha kiszólítsz, — Veled élhessünk.

Égből szállott szent kenyér! — Értünk ontott drága vér: — Hittel áldunk és imádunk; — Bár az elme föl nem ér.

Véghetetlen Istenség, — Szerető nagy kegyesség! — Az oltáron velünk áldjon — Tégedet a föld s az ég.

Ó mennyei seregek, — Velünk egyesüljetek: — Tiszta lelkek, az Istennek — Irgalmáról zengjetek.

Nap, hold, s fényes csillagok — Imádva ragyogjatok: — Hitünk fénye őt dicsérje, — Kit ragyogva áldotok.

Legyen egy szív s egy lélek — Azokban, kik dicsérnek, — Ó nagy Isten, e szentségben; — S nyerjék meg, mit remélnek.

Legfőbb reményünk Te vagy, — Jézus kérünk, el ne hagyj: — Légy vezérünk, s hogy célt érjünk, — Malasztot, s irgalmat adj.

Imádlak, nagy Istenség, — Test s vér, titkos mély szentség! — Leborulva: — Itt vagy, Isten s emberség, — Véghetetlen nagy fölség! Föláldozva.

Üdvözlégy, örök manna. — Ennél többet ki adna! — Nincs mód benne; — Ez csak az égi jóság. — A teljes Szentháromság — Nagy kegyelme.

Im, szent testével táplál, — Ne ártson örök halál, — Mily kegyesség: — Szent vérében részesít, — Magához így szelídít — Ez Istenség.

Ah, honnan érdemlettem, — Hogy erre méltó lettem, — Bűnös lélek! — Ki annyiszor megsértem — Azt, ki vért ontott értem, — Mégis élek.

Soha többé nem vétek, — Jézusom, már megtérek, — Légy kegyelmes! — Fogadom leborulva, — Sűrű könnyem hullatva, — Ó, meg ne vess!

Jöjj hozzám, élő kenyér, — Hozzád zokog, Téged kér — E bús lélek: — Ámbár méltó nem vagyok, — De kegyességid nagyok, — S így nem félek.

Azért ezt a nagy szentséget — Leborulva imádjuk, — Teste s vére a Krisztusnak, — Mert itt vagyon, jól tudjuk; — Ha elménkkel meg nem fogjuk, — Hitünkkel megfoghatjuk.

Most az Úr Krisztusnak drágalátos teste, — Itt felemeltetett szentséges szent vére, — A kenyér s bor színe alatt — Ez a titkos nagy áldozat; — Jézust magasztaljuk — »Szent, szent, szent!« — kiáltjuk.

Imádunk tégedet, ó drága nagy Szentség! Melyben elrejtve van Istenség s emberség;

— A kenyér s bor színe alatt — Ez a titkos nagy áldozat. — Jézust magasztaljuk — »Szent, szent, szent!« kiáltjuk.

Kérünk, ó Jézusunk, add, hogy Hozzád térjünk, — Szent tested s véredben méltán részesüljünk; — Igy hisszük, hogy majd mennyégben, — Mint most kenyér s bor színében. — Neved magasztaljuk, — »Szent, szent, szent!« — kiáltjuk.

Most lett a kenyér Krisztus testévé, — Most vált a színbor Jézus vérévé: — Test már a kenyér, a bor drága vér: — Ezt hiszem, ámbár elmémbe nem fér.

Itt az Istenség az emberséggel, — Itt megegyezett nagy szövetséggel, — Ebben reménylek, valamig élek, — Ebben erősíts, Jézusom, kérlek.

Itt azon test s vér felmutattatott, — Mely a keresztfán értünk ontatott. — Ó nagy szeretet, érted mit nem tett! — Valld meg: Őt, bűnös, mért nem szereted?

Ezt a számtalan vétkek okozták, — Szeretetemet Tőled elvonták: — De már szívemből, igaz lelkemből, — Bánom azokat teljes erőmből.

Szeretlek immár, édes Jézusom, — Értem megfeszült, drága Krisztusom: — Nyujtsd segedelmed, égi kegyelmed, — Hogy méltán áldjam Te szent fölséged.

Ó édes Jézus, légy segély arra, — Hogy ha elérek végső órámra; — Te szent testedben s drága véredben — Részt nyerjek ezen úti költségben.

Ó szeretet szent emléke, — Jézus szent teste s vére, — Ki jelen vagy az oltáron, — Lelkünknek élelmére: — Vedd szívünk mély imádását, — Lelkünk erős fogadását, — Háladásul, viszonzásul — Neved dicsőségére.

Mit az utolsó vacsorán — Tanítványaidnak adtál, — S annyi kín közt a keresztfán — Érettünk föláldoztál: — Itt van drága tested s véred, Istenséged, emberséged, — Elrejtezve; Te szeretve — Végig velünk maradtál.

Ó ki ennyire szerettél — Élve s halva bennünket, — És az örök boldogságra — Így táplálod lelkünket: — Add, hogy kik most magasztalunk, — Hozzád mindig hűk maradjunk; — Hit-, reményben, szeretetben — Tartsd meg végig szívünket.

Áldozáskor. **O Uram! ó Uram!** Nem vagyok méltó, — Hogy bejöjj, hogy bejöjj hajlékomba; — Hanem csak, hanem csak szóval mond, — És meggyógyul és meggyógyul az én lelkem.

Üdvözlégy, Oltáriszentség! — Csodálatos szent Istenség! — Téged szívemből imádlak. — Királyi székedben áldlak. — Üdvözlégy, szent Szakramentom: — Százezerszer meg ezerszer, én Jézusom!

Ha minden szentek szívével — S az angyaloknak nyelvével — Téged köszönthetnélek: — Úgy méltán dícsérhetnélek. — Üdvözlégy, szent Szakramentom! stb.

Öntsd szívembe szerelmedet, — Egyedül Te bírj engemet; — Nagy Szentség, siess hozzám már, — Mert szívem csak Tégedet vár. — Üdvözlégy, szent Szakramentom! stb.

Ellankadok szerelmedtől, — Elolvadok szent tüzedtől. — Szívem hadd lakjék szívedben, — Hadd égjen el szerelmedben. — Üdvözlégy, szent Szakramentom! stb.

Életünknek végóráján, — Hogy ne kísértsen a sátán, — Te légy én erős gyámolom, — Mert kívüled nincs oltalom. — Üdvözlégy, szent Szakramentom! stb.

Zálogát adtad, ó Jézus! — Örök szeretetednek; — Rendelvén e nagy szentséget — És adván híveidnek, — Hogy Veled egyesülhessünk — S Téged viszont szeressünk; — Áldás, dicséret, imádás — Legyen ezért nevednek.

Irgalmasságod nem nézte — A mi gyarlóságunkat — És Ellened elkövetett — Nagy hálátlanságunkat. — Te megmenteni akarál — S ezért értünk meghaltál, — Eltörülvén a keresztfán — Régi adósságunkat.

Ekkép a tieddé tettél — Kegyes Jézus, bennünket. — Add, hogy Tőled semmi többé — El ne vonja lelkünket. — Védjen e szentség oltalma, — S kövessünk élvehalva. — Uram Jézus, áldd meg kérünk, — E szent feltételünket.

O salutaris hostia, — Quae coeli pandis ostium, — Bella premunt hostilia, — Da robur, fer auxilium.

Uni Trinoque Domino, — Sit sempiterna gloria, — Qui vitam sine termino — Nobis donet in patria. — Amen.

ÁDVENTI ÉNEKEK.

Miseénekek.

Kezdetre. — **Harmatozzatok, — Égi magasok!** — Téged vár epedve — A halandók lelke. — Jöjj el, édes Üdvözítőnk! Mert az emberek — Ott tévelygenek, — Hol Te égi fényed — Által nem vezérled — Őket, édes Üdvözítőnk!

Glóriára. — Áldás, dicséret — És hála Néked: — Mert igaz világunk — S legfőbb boldogságunk — Te vagy, édes Üdvözítőnk!

Evangéliumra. — A prófétáknak — Lelkei láttak — Szent jelenésekben — S Téged békességben — Vártak, édes Üdvözítőnk!

Te ember lettél — S új tant hirdettél: — A jövendölések — Beteljesedének — Rólad, édes Üdvözítőnk!

Credora. — Hiszünk Tebenned — Égi szent követ: — Út, igazság, élet — Vagy és vallunk Téged — Istenünknek, Üdvözítőnk!

Fölajánlásra. — Im, az áldozat, — Melyet bemutat — Szolgád Fölségednek: — Jöjj el és szenteld meg, — Ó, kegyelmes Üdvözítőnk!

Nyujtsd malasztodat, — Hogy ez áldozat — Bánatot gerjesszen — Bűnös szíveinkben: Ó, segíts meg, Üdvözítőnk!

Sanctusra. — Szent az egy Isten — Három személyben: — Az Atyaistennel — És a Szentlélekkel — Szent vagy, édes Üdvözítőnk!

Úrfelmutatás után. — Test lőn a kenyér, — A bor drága vér: — Itt ember és Isten — Van e nagy szentségben. — Te vagy, édes Üdvözítőnk!

Eljöveteled — Által Tégedet — Itt imádván kérünk, — Bocsásd meg minékünk — Vétkeinket, Üdvözítőnk!

Agnus Deire. — Váltságunk ára, — Isten Báránya! — Szent elérkezésed — Hozzon békességet — Szíveinkbe, Üdvözítőnk!

Áldozásra. — Add kegyelmedet. — Hogy a test felett — Győzelmet nyerjünk — S legyen tiszta lelkünk, — Várva Téged, Üdvözítőnk!

Légy tehát kegyes, — Jöjj, Uram, siess! — Az epedő szívek — Csak Tőled remélnek — Fölvidítást, Üdvözítőnk!

Utolsó áldásra. — Áldd meg népedet — S eljöveteled — A végső nagy napon — Örök éltet adjon — Híveidnek, Üdvözítőnk!

(Ugyanennek más alakja: *Hozzád emelem szómat, Istenem* . . . stb.)

Ó fényességes szép hajnal! — Kit így köszöntött az angyal: — Üdvözlégy teljes malaszttal!

Dicsőséges Szűz Mária, — Atyaistennek leánya — És Szentléleknek mátkája!

Tehozzád küldetett mennyből — Gábriel angyal követül, — Istennek rendeléséből.
Hogy Fiat foganasz méhedben, — Istenembert egy személyben — És megmaradsz szűzességben.
Fiad az ég dicsősége, — A bűnösök reménysége — S a megtérők üdvössége.
Ó dicsőséges Szűzanya! — Kérünk nagy méltóságodra, — Végy minket pártfogásodba!
Dicsőség Szentháromságnak — Dicséret Szűz Máriának, — Üdvözítőnk szent Anyjának!

KARÁCSONYI ÉNEKEK.

Miseénekek.

Kezdetre. — **Krisztus Jézus született.** örvendezzünk. — Neki örömeneket zengedezzünk. — Dávidnak véréből, — Tiszta szűz méhéből — Született Krisztus nekünk.
A szüzesség lilioma kivirágzott, — Megtermé a mennyei szép virágot. — A kegyes Jézuska — Minekünk meghozta, — Születvén, a váltságot.
Glóriára. — Dicsőség legyen égben az Istennek, — Békesség földön a jó embereknek. — Zengjünk angyalokkal — S a hív pásztorokkal: Dicsőség az Istennek.
Credóra. — Hisszük, hogy Betlehemnek jászolában, — Az út, élet és örök igazság van. — Az irgalmas Isten — Rejlik a kisdedben, — Ezt valljuk igazságban.

Fölajánlásra. — Imádással járulunk az oltárhoz, — Mint a kegyes Jézuska jászolához; — A hív pásztorokkal — Égő buzgalommal — Hű néped adományt hoz.

Sanctusra. — Zengje velünk ég és föld: szent az Isten! — Zengje tiszta örömmel: szent az Isten! — Zengjünk Jézuskának, — Kit ég s föld imádnak: — Szent, szent, szent az Úristen!

Csorda pásztorok, midőn Betlehemben — Csordát őriznek éjjel a mezőben, — Isten angyali jövének melléjük, — Nagy félelemmel telik meg ő szívük.

Örömet mondok nektek, ne féljetek, — Mert ma született a ti üdvösségtek. — Menjetek el csak gyorsan a városba, — Ott találjátok Jézust a jászolba.

Elindulának és el is jutának — Szent hajlékához az ég s föld Urának. — Nem találták Őt fényes palotában, — Hanem istálló szegény jászolában.

Dicsőség mennyben az Istennek! — Dicsőség mennyben az Istennek! — Az angyali seregek — Vígan így énekelnek: — Dicsőség, dicsőség Istennek.

Békesség földön az embernek! — Békesség földön az embernek! — Kit az igaz szeretet — A kis Jézushoz vezet, — Békesség, békesség embernek!

Dicsérjük a szent angyalokkal, — Imádjuk a hív pásztorokkal — Az isteni gyermeket,

— Ki minket így szeretett, — Dicsérjük, imádjuk és áldjuk.

Kis Jézus ne vess meg bennünket, — Hallgasd meg buzgó kérésünket, — Jászolodnál fogadjuk, — Hogy a vétket elhagyjuk, — Ó, Jézus, ne vess meg, hallgass meg.

Dicsőség az örök Atyának — És értünk született Fiának, — S mindkettő Szentlelkének, — A malaszt kútfejének, — Dicsőség, dicsőség Istennek!

Fel nagy örömre, ma született, — Aki után a föld epedett. — Mária karján égi a lény, — Isteni kisded szűznek ölén. — Egyszerű pásztor, jöjj közelebb, — Nézd a te édes Istenedet!

Nem ragyogó fény közt nyugoszik, — Bársonyos ágya nincs Neki itt. — Csak ez a szalma, koldusi hely, — Rá meleget a marha lehel. — Egyszerű pásztor, térdeden állj, — Mert ez az égi-földi király!

Mennyből az angyal lejött hozzátok, pásztorok, Hogy Betlehembe sietve menvén, lássátok:

Istennek Fia, aki született jászolban, — Ő leszen néktek Üdvözítőtök valóban.

Mellette vagyon az édesanyja; Mária; — Barmok közt fekszik, jászolban nyugszik szent Fia.

El is menének köszöntésére azonnal, — Szép ajándékot vivén szívökben magukkal.

A kis Jézuskát egyenlőképen imádják. — A nagy Úristent ilyen nagy jóért mind áldják.

Pásztorok, pásztorok örvendezve — Sietnek Jézushoz Betlehembe; — Köszöntést mondanak a Kisdednek, — Ki váltságot hozott az embernek.

Angyalok szózata minket is hív, — Értse meg ezt tehát minden hű szív; — A kisded Jézuskát mi is áldjuk, — Mint a hív pásztorok, magasztaljuk.

Üdvözlégy, kis Jézus, ki miértünk — Születve váltságot hoztál nekünk; — Meghoztad az igaz hit világát, — Megnyitád szent Atyád mennyországát.

Dicsőség, imádás az Atyának, — Érettünk született szent Fiának — És a vigasztaló Szentléleknek, — A Szentháromságban egy Istennek.

ÚJÉVRE.

Ó szép Jézus! Ez új esztendőben — Légy híveidben! — Ó Mária! Esedezz érettünk, — Édes reményünk! — Hogy ez újesztendőben — Minden ügyeinkben — Lehessünk Jézus — Drága kedvében.

VIZKERESZTRE.

Im, az égen feltűnik. — Fénye, melynek nem szűnik, — Jákob üdvös csillaga, — A való fényár maga: — Nincs homály, itt a nap, — Minden új fényt kap.

Három oly jeles király, — Kiket a kelet ural, — Látja e szép csillagot, — Rendkívül fényest, nagyot: — Nincs homály, itt a nap, stb.

És e fényözön nyomán — Járnak egy nagy Úr után: — Betlehemben föllelik, — Buzgalommal tisztelik; — Nincs homály, itt a nap, stb,

És aranyt, ajándékot, — Mirha- s tömjénillatot — Hódolattal nyujtanak — Annak, akit áldanak. — Nincs homály, itt a nap, stb.

A homályos ó törvény, — A sötét avult remény — Új világra most kerül, — Létörömre ma derül: — Nincs homály, itt a nap, stb.

Ó te, boldogabb remény! — Melyhez int az égi fény, — Ha szívünk veled tele, — Tévedésnek nincs helye: — Nincs homály, itt a nap, stb.

JÉZUS SZENT NEVÉRŐL.

Jézus, a rád emlékezés — Legédesebb örvendezés; — De bírni Téged meghalad — Minden gyönyört az ég alatt.

Jézus nekünk kedves dalunk, — Bájlóbb zenét nem hallhatunk: — Nincs szívvidító annyira, — Mint Jézus, Isten egy Fia.

Jézus, kegyes Mindenható! — Feléd eseng a bánkódó: — Benned nyílik remény neki, — Hogy lelke üdvét nyerheti.

Jézus, szívünknek édene! — Elménk örök fénytengere, — Melyből az élet áradoz, — S erőt vesz, aki lankadoz.

Ki téged ízlel, éhezik, — Ki véred issza, szomjazik: — Nem kíván többé semmi mást, — Csak Benned érez újulást.

Ha Te mi bennünk lakozol, — Lelkünk

homálya szétoszol; — A földi jó csak semmiség — Annak, kiben szerelmed ég.

Nyelv arra szókat nem vehet, — Irásba tenni nem lehet, — Jézus szerelme mint gyullaszt, — Csak tiszta szívek érzik azt.

Bárhol legyek, hő kebelem — Jézust óhajtat énvelem, — Nyugtát csak abban lelheti, — Ha Jézusát ölelheti.

Ó mily gyakorta forgatom — Elmémben Őt minden napon, — Jöjj el, vigasztalj engemet, — Hozzád csatolva lelkemet.

Mily éltető kivánatok, — Lélekhevítő lángzatok! — Mily szent s dicső egy érzelem, — Szeretni Téged, Istenem!

Te bámulandó nagy Király, — Ki a halállal megvívál, — Hogy a bűnösök életét — Örök veszélytől mentenéd.

Ó Jézusunk, maradj velünk, — Különben nincs életünk; — Magas kegyelmed fényivel — Bűnünk homályát űzzed el.

Ó Jézus, én szerelmesem, — Szerelmedet hagyd érzenem. — Add, hogy kit e kenyéralak — Rejt most, egekben lássalak.

Szűz méh virága, Jézusunk, — Lelkek szerelme, orvosunk, — Áldott legyen dicső neved, — Amelyre ég s föld hajt fejet.

Uram, Jézus, légy velünk, — Mi egyetlen örömünk, — Nálad nélkül keserűség — Itt a földön életünk. — Ó egyetlen örömünk, — Uram Jézus, légy velünk.

Uram Jézus, Tégedet — Vár szívünk s Érted eped; — Mert Kívüled nem találhat — Sehol biztos nyughelyet. — Boldog más-

sal nem lehet, — Uram Jézus, csak Veled.
Uram Jézus, kérve-kér — A szív, mely Benned remél; — Add meg neki a nyugalmat, — Mely minden kinccsel felér. — A szív, mely Benned remél, — Uram Jézus, kérve-kér.

Uram Jézus, el ne hagyj, — Ki szívünknek üdve vagy; — Főkép a végső nagy harcban, — Mindvégig velünk maradj, — Te, ki lelkünk üdve vagy, — Uram Jézus, el ne hagyj.

NAGYBŐJTI ÉNEKEK.

Miseének.

Kezdetre. — **Buzgalommal ünnepeljük — Üdvözítőnk kinjait,** — Szívtörődötten kisérjük — Golgothára lépteit. — Ó kegyelmek fő kegyelme, — Mely miránk, nagy bűnösökre — Vére által árad itt.

Glóriára. — Ó nagy Isten, mind az ég, mind — Föld dicsőít Tégedet; — S minden, ami él azokban, — Áldja szent fölségedet: — De Fiadnak áldozatja — Legfényesebben mutatja — Végtelen kegyelmedet.

Evangéliumra. — Általad nyujtott iratból — Tudjuk a törvényeket, — Melyeket Jézus a földön — Sok csodák közt hirdetett: S melyek élte alkonyával — A keresztfán tűrt halállal — Lettenek végrendelet.

Credóra. — Ó kegyelmes Üdvözítőnk! Hisszük állításidat,— Melyeket megtartva, nékünk — Isten áldást osztogat: — Mert a

kínos szent keresztfa — S élted nyilván tanítja, — Hogy nem csalhat meg szavad.

Fölajánlásra. — Im, az áldozat, mely itt ránk — Üdvreményeket derít, — Melyet értünk a keresztfán — Jézus egykor végbevitt: — Vére által, hogy kiváltsa — Lelkeink és tisztogassa, — Amit a bűn elrútít.

Sanctusra. — Zengje szívünk, zengje nyelvünk: — Szent vagy, édes Jézusunk! — Mert Te lettél a keresztfán — A mi lelki orvosunk: — Hajtsd szívünk a jóra, kérünk, — Általad van csak reményünk, — Hogy lakodba juthatunk.

A keresztfához megyek, — Mert máshol nem lelhetek — Nyugodalmat lelkemnek. — S ott talállak, ó Szűz Anya, — Fájdalom közt bágyadozva: — Tőr veré át lelkedet.

Mely gyötrelem volt neked — Isteni szülöttedet — Látni szegény jászolban. — S midőn annyi ellenségek — Romlására esküvének; — Tőr veré át lelkedet.

De midőn ezek felett — Láttad, mennyit szenvedett, — Szenvedett az ártatlan; — Láttad Őt a Kálvárián, — Két lator közt a keresztfán: — Kínodat ki mérje meg!

A nap elsötétedett, — Ennyi kínt nem nézhetett! — Borzadván rengett a föld. — Sírt, kesergett, gyászolt minden — Az egész nagy természetben, — De gyötrelmed nagyobb volt!

S ezt, ó fájdalmas Anya, — Mind értem tűrted vala, — Értem, háladatlanért! — Ki

Fiadat megvetettem, — És keresztre feszítettem! Ó én kárhozat fia!

Áll a gyötrött Isten anyja — Kín az arcát könnybe vonja. — Úgy siratja szent Fiát. — Gyász a lelkét meggyötörte, — Kín és bánat összetörte, — Tőrnek éle járta át.

Ó mi nagy volt ama drága — Szűzanya szomorúsága, — Egyszülött szent Magzatán! Mennyit sírt és hogy kesergett, — Látván azt a nagy keservet, — Azt a nagy kínt szent Fián.

Ki ne sírna, melyik ember, — Hogyha ennyi gyötrelemben — Látja lankadozni őt? — Ki ne sírna Máriával, — Hogyha látja szent Fiával — Szenvedni a szent Szülőt?

Népét, hogy megmossa szennytől, — Látta tenger gyötrelemtől — Roskadozni Jézusát. — Látta édes Egyszülöttét. — Halálos nagy elepedtét, — Látta, hogy halálra vált.

Szeretetnek szent kútfője, — Add, a fájdalomnak tőre — Járjon át a lelkemen. — Hogy szívemben lángra kelne — Krisztusomnak szent szerelme. — Segíts, Neki tetszenem.

Esdek, hogy szívembe véssed, — Szűzanyám, nagy szenvedésed — S az Átvertnek sebeit. — Gyermekednek, a sebzettnek, — Ki miattam szenvedett meg, — Osszam meg gyötrelmeit.

Add meg, kérlek, hogy míg élek, — Együtt sírjak mindig Véled — S azzal, ki a fán eped. — A keresztnél veled állni, — Gyászban veled eggyé válni: — Erre űz a szeretet.

Dicső Szüze szent Szüzeknek, — Hadd ízleljem kelyhedet meg! — Add nekem fájdalmaid! — Add tisztelnem, add viselnem, — S nem felednem: holt Szerelmem, — Krisztusomnak kínjait.

Sebeivel sebesítsen, — Szent mámorba részegítsen — Buzgó vérével Fiad. — Hogy ne jussak ama tüzbe, — Védj meg engem, drága Szüz te, — Ha az ítélet riad.

Krisztusom, ha jő halálom, — Anyád szeme rám találjon, — És elhívjon engemet. — S hogyha testem porba tér meg, — Lelkem akkor a nagy égnek — Dicsőségét lelje meg.

(Régebbi magyar fordítása: *Álla a keserves anya* — Keresztfánál siránkozva — Midőn függne szent Fia.)

Stabat Mater dolorosa — Juxta crucem lacrimosa, — Dum pendebat Filius.

Cuius animam gementem, — Contristatam et dolentem — Pertransivit gladius.

O quam tristis et afflicta — Fuit illa benedicta — Mater Unigeniti!

Quae moerebat et dolebat — Pia Mater, dum videbat — Nati poenas inclyti.

Quis est homo, qui non fleret, — Matrem Christi si videret — In tanto supplicio?

Quis non posset contristari, — Christi Matrem contemplari — Dolentem cum Filio?

Pro peccatis suae gentis — Vidit Jesum in tormentis — Et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem Natum — Moriendo desolatum, — Dum emisit spiritum.

Eia Mater, fons amoris, — Me sentire vim doloris, — Fac, ut tecum lugeam.

Fac, ut ardeat cor meum — In amando Christum Deum, — Ut tibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas, — Crucifixi fige plagas — Cordi meo valide.

Tui nati vulnerati, — Tam dignati pro me pati, — Poenas mecum divide.

Fac me tecum pie flere, — Crucifixo condolere, — Donec ego vixero.

Iuxta Crucem tecum stare — Et me tibi sociare — In planctu desidero.

Virgo virginum praeclara, — Mihi iam non sis amara, — Fac me tecum plangere.

Fac, ut portem Christi mortem, — Passionis fac consortem — Et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari, — Fac me cruce inebriarari, — Et crurore Filii.

Flammis ne urar succensus, — Per te, Virgo; sim defensus — In die judicii.

Christe, cum sit hinc exire, — Da per matrem me venire — Ad palmam victoriae.

Quando corpus morietur, — Fac, ut animae donetur — Paradisi gloria. Amen.

Bűnös lélek, sirasd, kérlek, — Uradnak nagy kínját; — Mert ártatlan, mint egy bárány, — Szenved a keresztfán.

Tekints, kérlek, szent sebére — Kegyes Teremtődnek, — Melyet szenved, hogy lelkedet — Adja üdvösségnek.

Síránkozik bűneinkért — S imígy mosogatja — Rútságinkat, mocskainkat — Vérrel tisztogatja.

Bűneinkért ostorozzák — Az ártatlan Bárányt; — Tövisekkel koronázzák — S kinozzák egyaránt.

Kegyes Jézust, az ártatlant, — Utcákon hordozzák, — Kaifástól Pilátushoz — Kötözve húrcolják.

Bűneinkért arcul verik, — Pökdösik orcáját; — Irgalmatlanul csúfolják, — Szaggatják szent haját.

Vérszomjasan kiáltozzák: — Feszítsd, feszítsd meg Őt! — A gyalázatos keresztre — Húzzák a jótevőt,

Kegyes Jézus! Légy irgalmas — Nékem bűneimért, — Ki a magas szent keresztfán — Ontottál értem vért.

Én nemzetem, zsidó népem, — Te ellened mit vétettem? — Hogy tőled halált szenvedtem. — Felelj meg immár énnekem.

Én tégedet Egyiptomból — Kihoztalak nagy rabságból; — Te engem kedves hazámból, — Kivetél a szent városból.

Egyiptomból kimentedben — Nyílást tettem a tengerben, — Te mellemet megnyitottad, — Lándzsával vérem ontottad.

A pusztában itattalak, — És mannával tápláltalak; — Engem epével itattál, — Mérges ecettel kínáltál.

Ellenségedet megvertem, — Fáraó népét elűztem; — Te engem ostorral vertél, — És talpig vérbe kevertél.

Én téged nagy méltóságra — Emeltelek királyságra; — Te tövissel koronáztál, — Csúfos bársonnyal ruháztál.

Téged Kánaán földére — Vittelek minden bőségre, — Te Kálvária hegyére — Vittél minden szenvedésre.

Én szőlőmbe ültettelek; — Szép esőkkel öntöztelek; — Te rossz gyümölcsöt termettél, — Latrok közé feszítettél.

Én nemzetem, zsidó népem! — Többet mit cselekedhettem? — Te ellened mit vétettem? — Felelj meg immár énnekem.

Ne essél mégis kétségbe, — Bánva bűnöd, szállj szívedbe: — Könnyezz és térj Istenedhez, — Hozzám, Te Üdvözítődhöz.

Vexilla regis prodeunt, — Fulget crucis mysterium, — Qua vita mortem pertulit — Et morte vitam protulit.

Quae vulnerata lanceae — Mucrone diro, criminum — Ut nos lavaret sordibus, — Manaret unda et sanguine.

Impleta sunt, quae concinit — David fideli carmine — Dicendo nationibus: — Regnavit a ligno Deus.

Arbor decora et fulgida, — Ornata regis purpura, — Electa digno stipite — Tam Sancta membra tangere!

Beata, cuius brachiis — Pretium pependit aseculi, — Statera facta corporis — Tulitque praedam tartari.

O crux, ave, spes unica, — Hoc passionis tempore — Piis adauge gratiam — Pliisque dele crimina.

Te, fons salutis, Trinitas, — Collaudet omnis spiritus; — Quibus crucis victoriam Largiris, adde praemium. Amen.

Keresztények, sírjatok, — Mélyen szomorkodjatok ; — Keseregjen minden szív, — Aki Jézusához hív.

Nincsen abban irgalom, — Hozzád buzgó fájdalom, — Aki Téged meg nem szán, — Ó Jézus, a keresztfán.

Szent testednek sebeit, — Vérrel folyó kékeit — Aki látja és nem sír, — Élő hittel az nem bír.

A kősziklák repednek, — Nap és hold sötétednek, — Minden állat megindul, — Csak a bűnös nem búsul.

Szállj szívedbe, sirasd meg — Vétkeidet, s fontold meg, — Hogy az Isten Fia volt, — Aki érted így megholt.

Jézus, ne nézd vétkemet, — Hanem a szeretetet : Hogy szenvedtél érettem, — Ki Ellened vétettem.

Ne engedd, hogy káromra, — Örök kárhozatomra — Legyen kínszenvedésed, — Értem ontott szent véred.

Véghetetlen érdemed — Erősítse hitemet, — Hogy remélvén kegyelmet — Nyerjek örök életet.

Pange lingua gloriosi — Lauream certaminis, — Et super crucis trophaeo — Dic triumphum nobilem : — Qualiter Redemptor orbis — Immolatus vicerit.

De parentis protoplasti — Fraude factor condolens, — Quando pomi noxialis — In necem morsu ruit ; — Ipse lignum tunc notavit, — Damna ligni ut solveret.

Hoc opus nostrae salutis — Ordo depo-

poscreat, — Multiformis proditoris — Ars ut artem falleret, — Et medelam ferret inde, — Hostis unde laeserat.

Quando venit ergo sacri — Plenitudo temporis, — Missus est ab arce Patris — Natus, orbis conditor: — Atque ventre virginali — Carne amictus prodiit.

Vagit infans inter arcta — Conditus praesepia, — Membra pannis involuta — Virgo mater alligat: — Et Dei manus pedesque — Stricta cingit fascia.

Lustra sex qui iam peregit, — Tempus implens corporis, — Sponte libera Redemptor — Passioni deditus, — Agnus in crucis levatur — Immolandus stipite.

Felle potus ecce languet, — Spina, clavi, lancea, — Mite corpus perforarunt, — Unda manat et cruor, — Terra, pontus, astra, mundus — Quo lavantur flumine.

Crux fidelis, inter omnes — Arbor una nobilis; — Silva talem nulla profert — Fronde, flore, germine: — Dulce ferrum, dulce lignum, — Dulce pondus sustinet.

Flecte ramos, arbor alta, — Tensa laxa viscera, — Et rigor lentescat ille, — Quem dedit nativitas. — Et superni membra regis — Tende miti stipite.

Sola digna tu fuisti — Ferre mundi victimam, — Atque portum praeparare — Arca mundo naufrago, — Quam sacer cruor perunxit, — Fusus Agni corpore.

Sempiterna sit beatae — Trinitati gloria, Aequa Patri Filioque, — Par decus Paraclito, — Unius Trinique nomen — Laudet universitas. — Amen.

HÚSVÉTI ÉNEKEK.

Miseének.

Kezdetre. — **Alleluja! Örvendezzünk!** — Krisztus Jézus feltámadt. — És reánk az Ő sírjából — Győzedelmi fény áradt. — Áldozzunk hát oltáránál, — Mint dicsőült sírjánál. — Alleluja! Örvendezzünk! — Krisztus Jézus föltámadt.

Glóriára. — Alleluja! Magasztaljuk — Az isteni fölséget, — Ki föltámadván meghozta — A lelki békességet. — Miután szent vére árán — Megmentett keresztfáján. — Alleluja! Magasztaljuk — Az isteni fölséget.

Credora. — Alleluja! Szent hit fénye — Ragyog Jézus sírjából. — Ha követjük, üdvösségre — Támadunk a halálból. — Az igazság- s irgalomnak — Igéi nála vannak. — Alleluja! Szent hit fénye — Ragyog Jézus sírjából.

Fölajánlásra. — Alleluja! Áldozattal — Járulunk az oltárhoz, — Mint az Isten bárányának — Égi szent asztalához. — Tudva, hogy e szent áldozat — A méltóknak üdvöt ad. — Alleluja! Áldozattal — Járulunk az oltárhoz.

Sanctusra. — Alleluja! Szent az Isten! — Őt imádja ég és föld. — Mert dicső föltámadása — Örömmel mindent betölt. — Dicsőségének szent fénye — Jövő életünk reménye. — Alleluja! Szent az Isten! — Őt imádja ég és föld.

Föltámadt Krisztus e napon! Alleluja! Hála legyen az Istennek! — Hogy az ember vigadozzon. Alleluja stb. — Szörnyű halált ki szenvedett, Alleluja stb. — Váltván bűnös embereket. Alleluja stb. — Szent asszonyok koporsóhoz. Alleluja stb. — Visznek kenetet Krisztushoz, Alleluja stb. — Fényes angyalt ők látának, Alleluja stb. — Víg örömet is hallának. Alleluja stb. — Félemlett asszonyemberek! Alleluja stb. — Galileába menjetek! Alleluja stb. — Urunk, hogy él dicsőségben. Alleluja stb. — Megjelenék szent Anyjának. Alleluja stb. — És kesergő Magdolnának. Alleluja stb. — Tovább megjelent Péternek. Alleluja stb. — S több apostol híveinek. Alleluja stb. — E húsvéti víg örömben. Alleluja stb. — Dicsérjük Istent lelkünkben! Alleluja stb. — Dicsőség Szentháromságnak. Alleluja stb. — Adjunk hálát mi Urunknak. Alleluja stb.

PÜNKÖSDI ÉNEKEK.

Jöjj el, Szentlélek Isten! — Ereszd reánk teljesen — Mennyből fényességedet. Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, — Jöjj el Szentlélek Isten!

Jöjj el, árvák gyámola! — Jöjj el, szivünk orvosa! — Oszd ki égő kincsedet. — Jöjj el stb.

Ó, kegyes vigasztalónk! — Testi, lelki táplálónk! — Érezzük bőségedet, — Jöjj el stb.

Fáradtságban nyugalmunk, — Hévben bűvös árnyékunk, — Sirásunkban örömünk. — Jöjj el stb.

Ó dicső nap, hiveid — Szive minden részeit — Világositsd, légy velünk. — Jöjj el stb.

Veni Creator Spiritus
Szentlélek Isten, szállj reánk

Jöjj el, Szentlélek Úristen! — Tekints reánk kegyelmesen, — Isteni segítségeddel — Véghetetlen kegyelmeddel, — Ereszd szét ajándékaidat, — Add a Te szent malasztodat.

Jöjj el, Szentlélek Úristen! — Mi vigasztalónk mindenben; — A lelki tanító nyelvét — Igazgasd, gyulaszd föl szivét: — Hogy Te szent akaratodat, — Hirdesse jóvoltodat.

Jöjj el, Szentlélek Úristen! — Mennyei fényességedben — Részesitsed hiveidet, — Kik itt dicsérnek Tégedet, — Hogy így a bűnnek rútságát, — Lássák, s annak gonoszságát.

SZENTHÁROMSÁG VASÁRNAPJÁRA.

Szentháromságnak életem, halálom, — S testemmel együtt lelkemet ajánlom; — Tégedet imádlak, — Mindörökkön áldlak; — Oszthatatlan Istenség. — Háromságban egy Fölség.

Méltó dícséret legyen az Atyának, — Kit vall egész föld az ég Urának; — Szüntelen dícsérünk, — Érted ég mi szívünk; —Oszthatatlan Istenség, — Háromságban egy Fölség.

Az Istenember áldassék mitőlünk, — Kinek keresztje s vére által élünk; Testi, lelki jókat — Mert csak érte juttat — Oszthatatlan Istenség, — Háromságban egy Fölség.

Vigasztalónak zengjük víg dalunkat, — Hozzá emelvén szívünket, szavunkat; — Adja bő kegyelmét, — Lángoló szerelmét, — Oszthatatlan Istenség. — Háromságban egy Fölség,

Atyát, Fiút, Szentlelket egyetemben — Fogom dícsérni teljes életemben; — Dőghalált, éhséget, — Űzz el ellenséget! — Oszthatatlan Istenség, — Háromságban egy Fölség.

JÉZUS SZENT SZÍVÉRŐL.

Ó örök szeretet nagy mélysége, — Megváltó Jézusunk kegyes Szíve! — Hozzád folyamodunk esdve, kérve: — Tekints itt könyörgő híveidre. — Jézus Szíve, kérünk végy be — Minket szerelmednek kegyelmébe.

Előttünk a váltság keresztfája, — A mi vétkeinknek drága ára! — S ott oldalad sebe ki van tárva, — Az epedő lelket mindig várja. — Jézus Szíve stb.

Te mondád, hogy Hozzád siessek, — Kikért földre jöttél, az emberek, — Hogy

a vétek által ejtett sebek — Sebedből gyógyulást nyerhessenek, — Jézus Szíve stb.

Ó szent seb, szeretet szent emléke, — Jézus győzelmének legszebb éke, — Légy megtérő lelkünk menedéke, — S holtunk után örök üdvössége. — Jézus Szíve stb.

Dicsőség, imádás az Atyának, — Érettünk szenvedett szent Fiának, — S a Szentlélekkel egy Háromságnak, — Az örök irgalom forrásának. — Jézus Szíve stb.

Szeretni vágylak! Szívedet, — Ó Jézus, add nekem. — Add, mert enyémmel nem lehet — Szerelmed éreznem. — Ha tekintem hő szerelmed! — Mely irántam gyúl Tebenned, — Bútelve lankadok, — Hogy oly hideg vagyok.

Ki végtelen fölségivel — Betölti mennyeket, — Magát kenyérben rejti el, — S vágy bírni szíveket: — Bird örökre mindenünket, — Hogy ne tudják szíveinket — Világ reményei — Többé megejteni.

Csak Jézusomban lelhetem — Minden reményemet; — Mert Tőle kaptam életem, — S Ő adja üdvömet, — Angyaloknak drága étke, — Bús szíveknek menedéke! — Ah nézd siralmimat, — S felejtsd botlásimat.

(Ugyanennek más alakja: Add nekem, Jézus Szivedet, — Akarlak szeretni! stb.)

Ur Jézus legtisztább Szíve. — Oltára a szentségnek, — Bűnökkel mocskolt szívemet — Szent Szív, tisztítsd meg, kérlek; — Mely undorral tölt Tégedet, — Vidd el a

lanyhaságot; — Ó önts belém új szellemet, — S nagy lelki buzgóságot.

Szelídség s alázat Szíve, — Minden jósággal telve, — Adj szívet, milyen a Tied, — Gyujtsd föl lángszeretetre. — De mit? Habár szeráfi láng — Lobogna is szívemben; — E láng se volna még elég — S eléggé nem szeretne.

Ó hogy tehát szeresselek — eléggé, Jézus Szíve, — Add azon szeretet hevét, — amelytől értem égsz Te. — E szeretet nyílsugara — Gyulassza lángra szívem, — És így olvadjon hamuvá — E szent lángnak hevében.

Boldog halál! Bár ölne meg — A szeretet hatalma! — Szív, légy Megváltód Szíveért — Szerelmed áldozatja! — Szeretetedtől haljak meg, — Jézus Szíve, szerelmem, — Hogy így új szívvel kezdjelek — — Szeretni, ó Istenem.

A BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA.

Istentől megáldott — Égi szűz ara! — Akit kiválasztott — Az ég s föld Ura: — Szűz, malaszttal telve, — Tiszta fénysugár, — Te világíts, merre — Éltünk útja jár.

Ki ragyogsz az égen, — Ha az éj beront, — Szép csillagfüzérben, — Mint a tiszta hold: — Mint lángforrás egyben — Mosolygasz felül, — Napnál ékesebben — Ha új nap derül.

Ó kegyes Szűz, hogyha — Búban könnyezünk, — Légy szíveink holdja — S hozz derűt nekünk. — Légy nap, átderengő — Minden érzetet, — Ha örömtől rezgő — Szívünk túltellett.

Máriát dicsérje lelkünk, — Máriát dicsérje szánk — Őt, ki által Isten annyi — Szent malasztja szálla ránk. — Kit Fiának nagy kegyelme — Kezdet óta őrizett, — Akihez a legparányibb — Bűnhomály sem férkezett.

Mindazok közt, kikre Éva — Megcsalatva bűnt hozott, — És a bűnnel a halál és — Kárhozat leszármazott, — Márián magán nem ejte — Éva bűne csak sebet, — Kit megóva kára ellen — Egy magasb védpajzs fedett.

Üdvözölt légy, feddhetetlen — Tisztaságú Szűz Anya! — Élet és erény leánya, — Boldogasszony Mária. — Tiszta vagy te, mint a harmat, — Mely egekből gyöngyözött, — Sérthetetlen liliomként — Állsz a bűntövis között.

Tiszta Szűz te, akitől a — Másik Ádám teste lett, — Ép virág, hibás gyökéren — Mely hibátlanúl eredt: — Üdvözölt légy, ritka szépség, — Hervadhatatlan rózsafa, — Melynek, Isten úgy akarván, — Jézusunk lett bimbaja.

Ó miképen zenghetünk hát — Néked illő éneket, — Bűnösök mi, kik szívünkön — Hordozunk oly sok sebet! — Sár a gyöngy mellé nem illik, — Bűnt utál a szűz erény,

— Hogy figyelhetsz hát mi ránk, ki — Tiszta vagy, mint égi fény.

Ó de tudjuk, hogy mi hozzánk — Szűz szíved szerelme nagy, — Hisz te irgalom szülője, — S bűnösöknek Anyja vagy. — Ó tekints le irgalommal, — Szent kegyelmek anyja ránk, — S bárha vérkezénk, nekünk is, — Bűnösöknek, légy Anyánk.

Légy a csüggedők reménye, — A szegények gyámola, — Szenvedők vigasztalója, — Sebhedettek orvosa. — Légy erőnk a bűnveszélyben, — A halálban ápolónk, — Lelki üdvünk szent ügyében — Légy Fiadnál pártolónk.

Mondj, szívem, dalt és magasztald — Máriának szent nevét, — Őt dicsérjed és megüljed — Buzgalommal ünnepét; — Kell csodálnod, hogy ha látod, —Mily magasra tétetett; — Mert szülőnek s tiszta szűznek — Csak magát nevezheted.

Hidd segédül, hogy bűnöktől — Tisztogassa lelkedet; — Nem tetéznek annyi vétkek, — Őt ha buzgón tiszteled: — Higgyed, érte szent Szülötte — Minket újra befogad, — Bánkódóknak, jobbulóknak — Bő kegyelmet osztogat.

Zengj, szívem, dalt és magasztald — A világ nagyasszonyát; — Mert legyőzte ő Szülötte — A pokolnak zsarnokát; — Üdvözítő anyja lett Ő, — Kiben éltünk újula. Véghetetlen jókat Isten — Nyujt nekünk őáltala.

Téged illet a dicséret, — Csillag a vész-

tengeren! — Kellemedhez mérve elvesz — Többi fényár az egen; — Bámulunk, mert általad nyert — Földi pályánk égi fényt; — Bűnhomályban, sok viszályban — Te derítsz ránk jó reményt.

Érdemed nagy, mert anyánk vagy, — Aki ránk szórsz bő kegyet; — És nekünk, mint szent hitünk int, — Megnyitád a zárt eget: — A hibáknak elhagyatnak — Általad tévútjai: — Felbomolnak, szétoszolnak — A bűn undok átkai.

Szent Fiad kérd a malasztért, — Öntené szívünkbe azt, — S újra benne ne növeszte — A gonosznak magva gazt; — Szűz, te védjed és segéljed — Hű keresztény nyájadat, — Hogy gyönyörrel, léleküdvvel — Járja áldott útadat.

Ó életünk reménye, — Istennek Szent Anyja! — Dicsőségedből nézz le — S légy néped oltalma; — Kik főkép bűnbe estünk, — Zokogva, sírva esdünk: — Mária, Mária, Mária, segíts!

Te látod, mennyi bajjal — Kell mindig küzdenünk, — Hogy kísértettel s jajjal — Van telve életünk, — Magunkban bízni félünk, — Azért esengve kérünk: — Mária, Mária, Mária segíts!

Szent pártfogásod adjon — Erős akaratot, — Mely ahhoz hű maradjon, — Mit sokszor fogadott; — Hogy így Istennek élve, — Célját lelkünk elérje, — Mária, Mária, Mária segíts!

Fiadnak szent keresztje — Adjon vigasztalást, — Hogy amit ránk ereszte, — Eltűrjük a csapást; — Lelkünknek újulása — Legyen vére hullása, — Mária, Mária, Mária, segíts!

Tebenned van reményünk, — Mert kegyes Anya vagy, — Akármi sorsban éljünk, — Ó kérünk, el ne hagyj; — Főkép, ha jő az óra, — Mely elhí számadóra; — Mária, Mária, Mária, segíts!

Salve Regina, kegyelmek Anyja, — Tekints reánk, kik hozzád jövénk! — Könyörögj értünk, édes reményünk, — Terjeszd hatalmas karod fölénk! — Eszközöld ki nekünk — A bűnt leküzdenünk; — Ó Szűzanyánk! Ó Szűzanyánk! — Könyörögj érettünk.

Édesség, élet, ó kérünk Téged! — Éltünk keservét enyhítsd nekünk, — S ha vészek érnek, ne hagyd el néped, — Isten után te vagy mindenünk. — Őrizzed a szívet, — Mely teljesen tied. — Ó Szűzanyánk! ó Szűzanyánk! — Könyörögj érettünk.

Emlékezzél meg, hogy nem volt lélek, — Ki hozzád térve megvettetett. — Im, hozzád térünk, légy hát vezérünk, — Vezesd erényre hű népedet — S ha éltünk véget ért, — Add, nyerjünk pályabért. — Ó, Szűzanyánk! Ó, Szűzanyánk! — Könyörögj érettünk!

Szeretlek, szép Szűz Mária! — Isten legszebb leánya, — Kiben a menny és föld Ura, — Örök kedvét találja, — Mert mint a

hófehér galamb — Jövél a bűnös földre, — Szeretlek, szívem gyöngye!

Szeretlek, szép Szűz Mária! — Jézusom szent szülője; — Illatfa, melybe oltatott, — Üdvünk arany vesszője; — Szivedből lett a drága vér, — Mely eltörölte vétkem, — Szeretlek, én reményem!

Szeretlek, szép Szűz Mária! — Te Szentlélek arája, — Kinek fején a hét malaszt — Tündöklő koronája. — Csodálatos erényedért — Egész világ magasztal. — Szeretlek, tiszta hajnal!

Szeretlek, szép Szűz Mária! — Lelkünk védelme, vára; — Imáidért esdeklenek — A gazdag és az árva; — Kérd mindnyájunkért szent Fiad, — Nyerj áldást nemzetünknek. — Ó, Mária, szeretlek!

Te vagy földi éltünk—Vezércsillaga, — Édes reménységünk, — Kegyes Szűzanya, — Téged rendelt jó Anyánknak — Az Isten Fia. — Azért áldunk örvendezve, — Ó Szűz Mária!

Te hajnalcsillag vagy — Éltünk hajnalán, — Hogy kövessünk annak — Egész folyamán. — Téged rendelt stb.

Te reménycsillag vagy — Éltünk tengerén. — Átragyogsz minden bú — És baj fellegén. — Téged rendelt stb.

Te mint reménycsillag — Mosolyogsz felénk, — Ha tűrve s Istenben — Bízva szenvedénk. — Téged rendelt stb.

És ha elközelget — Éltünk alkonya, — Te vagy vigaszteljes — Esti csillaga. — Téged rendelt stb.

O gloriosa, o speciosa, — Stella luminosa, Domina mundi, — Mater gratiosa.

Vox angelica, vox prophetica, — Proles Davidica: — Tibi concinit Salomon cantica!

Regina caeli, medela mali, — Fortitudo poli; — Virgula plena, Colore vernali!

Aurora surgens, lucerna lucens, — Sol radiis fulgens: — Illuminatrix, Tenebras excludens!

Pulchra lunaris, fuga languoris, — Fer opem revinctis: — Qui puniuntur Carcerum catenis.

Solis aemula, fumi virgula, — Pulchra puellula: Te concupivit — Rex sine macula.

Torques aurea, Regis vinea — Turris eburnea: — Sis pauperibus Salutis galea.

Palma virtutum, nectar optimum, — Odor aromatum; — Reduc errantes Ad regnum paratum.

Cranum excusum, jubar effusum, — Sidus animosum: — Nostrum exaudi Carmen sonorosum.

Dux militiae, fons laetitiae, — Flos pudicitiae: — In te confluunt Caeli divitiae.

Lilium cadens, rosa rubescens, — Virgo caelum vincens, — Sidus aureum Gremio recondens.

Virgo Maria! mundi gloria, — Duc ad caelestia: — Hic exulantes Ut sint in Patria.

O sacrum Lumen! sanctum solamen, —

Spiritus iuvamen: Tuis — famulis Vitam confer. Amen.

Tenger csillagőre, — Üdv dicső szülője, — Szűz! Köszönt e dalszó, — Boldog égi ajtó!

Te, kit Áve-hanggal, — Híva Gábor angyal; — Szállj le békés fénnyel — Éva új nevével.

Oldd a vétek-jármot, — Vakra hintsd sugárod, — Üzd el sok veszélyünk, — Áldd javakkal éltünk.

Mutasd meg: Anyánk vagy! — Nyujtsd felé imánkat: — Ki, nekünk születve, — Áldva jött öledbe.

Szűz, kit Isten választ, — Szende báj eláraszt, — Ments a bűntől s szivet — Adj szűzit, szelídet.

Szennytelen adj élnünk, — Biztos utat érnünk, — Látva Jézust szemben, — Hadd vigadjunk mennyben.

KÜLÖNFÉLE ÉNEKEK.

Hol Szent Péter sirba téve — és Rómának dobog szíve, — Ezrek ajkán, ezer nyelven — Hő ima zeng édesdeden: — Tartsd meg, Isten, szent atyánkat, — Krisztusnak helytartóját,

Aranyfödél, márványfalak — S a Vatikán visszhangzanak, — S a hét halom tág körében — Megharsanva körülröppen: — Tartsd meg, Isten stb.

Uj erőre kap e szózat, — Bejárja a szent sirokat, — Zúgva vonul hegyen síkon, — Áttör zajló hullámokon — Tartsd meg, Isten stb.

A forró dél, rideg éjszak, — Ezimában egyesül csak; — Kivált honunk édes nyelvén. — Zeng igazán, zeng őszintén: — Tartsd meg Isten stb.

Mint villámmal egy perc alatt — Messze szárnyal a gondolat: — Szintúgy röpül ajkról-ajkra, — Várak-, puszták- és falvakra: — Tartsd meg, Isten stb.

Eljut szentek fénykörébe — S leszáll onnét szíveinkbe, — Mint a fölszállt páranedvek, — Szomjas földre visszaesnek. — Tartsd meg, Isten stb.

Dicsértessék a Jézus Krisztus.

Midőn fölébredek, — E szókra gerjedek: — Dicsértessék a Jézus Krisztus. — Dicsértessék a Jézus Krisztus.

Ha kondul a harang, — Felelve szól e hang: — Dicsértessék a Jézus Krisztus. — Dicsértessék stb.

Igy este s hajnalon, — Naponta s alkonyon: — Dicsértessék stb.

Szivemnek édene, — S legédesebb zene: Dicsértessék stb.

Egyházban is nekem — Imám s dicsénekem: — Dicsértessék stb.

Én Őt, ha gondolom, — Ekkép magasztalom: — Dicsértessék stb.

Akármihez fogok, — Eszemben ez forog: — Dicsértessék stb.

S ha azt bevégezem, — Megint azon eszem: — Dícsértessék stb.

Ha jókat élvezek, — Hálát is érezek: — Dícsértessék stb.

Ha érne baj s nyomor: — Vagy a kedély komor: — Dícsértessék stb.

Midőn súlyos viszály — Szegény fejemre száll: — Dícsértessék stb.

Ha nyomna mély csapás — Ez a vigasztalás: — Dícsértessék stb.

A mennyben és földön, — Most és mindörökkön: — Dícsértessék stb.

Miatyánk.

Mi Atyánk, kit Jézus által ismer, — A halandó s Istenének hív; — Mi Atyánk! kit a derült egekből — Itt is érez a fiúi szív; — Fő dicsőség s hódolat kísérje — Ég Urának drága szent nevét, — Minden ember lelkesülve zengje — Mindörökre édes Istenét.

Jöjjön el hozzánk a békeország, — Hol igazság díszlik és erény, — Melynek üdvszerzőnk veté alapját, — Hol derül erényre égi fény. — Add, buzogjunk oly híven sürögve, — Mint az égiek, parancsidért. — Add, igaz hit és erények által — Érdemeljünk égi pályabért.

Nyisd meg üdvünk kútfejét előttünk, — Hol fakad nyomornak enyhülés; — Kincs nem aggaszt, csak legyen kenyér és — Fűszerezze szívelégülés. — Hogyha szent törvényed elvetettük, — Vétkeinket megbo-

csásd nekünk: — Mint vagyunk mi megbocsátni készek, — Társaink, ha vétnek ellenünk.

Légy erős védpajzsul oly időben, — Vétek ellen ha tusáz erény; — Add, az égiekre föltekintenünk. — Ha szívünket bántja cselszövény. — Ments meg ó hatalmas Úr, veszélytől, — Ami lelki kárt sodorna ránk. — Minden bajjal megvívunk, ha pártolsz. — Arra kérünk, légyen úgy, Atyánk.

HALOTTI MISEÉNEKEK.

Kezdetre. — **Adj irgalmat, adj nyugalmat** --- Ó Atyánk, a lelkeknek, --- Akikért ez áldozattal --- Híveid esedeznek. --- Adjon nekik enyhületet --- Végtelen szereteted. --- Adj irgalmat, adj nyugalmat --- Minden megholt hívednek.

Evangéliumra. --- A szerető tanítványnak, --- Szent Jánosnak mondatott: --- Ird föl: Boldog mindörökké --- Az Úrban elhunyt halott. --- Engedd, Uram, hogy halottunk, --- Kiért most imádkozunk, --- Szinte hallja ezen égi --- Vigasztaló szózatot.

Fölajánlásra. --- Jézus, ki egész világért --- Föláldoztad magadat: --- Legyen kedves, Te előtted --- Ez a tiszta áldozat. --- Adjon enyhet, szabadulást --- És örök boldogulást --- A még szenvedő lelkeknek, --- Kik várják irgalmadat.

Sanctusra. --- Zengjük áldva: Szent az Isten! --- Élők s holtak Istene! --- A kegyelem s irgalomnak --- Mérhetetlen tengere. --- Az Ő szent kezében vagyunk. --- Neki élünk és halunk. --- Szent az Isten, szent az Isten --- Élők s holtak Istene!

Ments meg engem, Uram, az örök haláltól, --- Ama rettenetes napon minden bajtól! --- Midőn az ég és föld meg fognak indulni, --- S eljössz a világot lángokban ítélni.

Reszket minden tagom, borzadok és félek, --- Földi pályát végzett szegény bűnös lélek; — Félek a naptól, mely vizsgálni fog s dúlni, — Midőn az ég és föld meg fognak indulni.

Haragnak napja az, inség s veszély napja. — Nagy nap, mely a bűnöst gyötrelemnek adja. — Midőn Te, ki mindig éltél és fogsz élni, — Eljössz a világot lángokban ítélni.

Ó adj, Uram, örök nyugodalmat nékik, — S örök világosság fényeskedjék nékik: — Hogy szent trónod körül udvarolhassanak, — S Téged, boldogítót, örökké áldjanak.

Ments meg . . . stb.

Napja Isten haragjának — Végét veti e világnak, — Ez szavok a prófétáknak.

A szív tele rettegéssel — Lesz a Bíró jövetével, — Hol kezdődik a számvétel.

A trombitaszó egyszerre — Lehat minden sírfenékre — Kit-kit hí ítélőszékre.

Bámul természet és halál, — Hogy a földpor emberré vál, — És a Bíró elébe áll.

Az írott könyv megnyittatik, — Melyben minden foglaltatik, — Valami megbíráltatik.

Ha a Bíró ül ragyogva, — Semmi sem marad titkolva, — Minden meg leszen boszulva.

Akkor szegény én mit tegyek? — Oltalmamra kiket vegyek? — Hol a szentek is rettegnek.

Ég, föld hatalmas Fölsége, — Világ ingyen üdvössége, — Üdvözíts, malaszt mélysége!

Kegyes Jézus, emlékezzél, — Hogy érettem kínt szenvedtél, — Ments meg, kit véreden vettél.

Kerestél, értem fáradván, — Megváltottál a keresztfán, — Munkád haszna áradjon rám.

Igaz Te a bosszulásban, — Légy bő a megbocsátásban, — Míg nem állok számadásban.

Szűmbe szállva fohászkodom, — Szégyen terül el arcomon, — Könyörülj bűnös voltomon.

Ki Magdolnát föloldoztad, — És a latrot meghallgattad, — Kegyed nekem is ajánltad.

Noha Tőled nem érdemlem, — Tégy irgalmat mégis velem, — Hogy a tűzkínt elkerüljem.

Midőn ítélsz végsorsomról, — Juhaiddal állíts jobbról, — Elválasztván a bakoktól.

Ha majd kikre átkod lehull, — Benyeli az égő pokol, — Végy oda, ahol áldatol.

Halld meg ajkam könyörgését, — Tekintsd szívem törődését, — Nyugasztald meg éltem végét.

Aznap minden könnybe borul, — Melyen a test hamujából — Fölkelvén Elődbe járul.

Akkor Jézus, nyujts irgalmat, — Híveidnek adj nyugalmat, — Szenteiddel közjutalmat!

A KIADÓ MEGJEGYZÉSE.

Püspökatyánk sokszor említette, hogy imakönyvet is akar nekünk adni. Azonban az Úr magához szólította őt, mielőtt ezen tervét megvalósíthatta volna.

Így leányaira maradt ez a feladat.

Dr. Brisits Frigyes S. O. Cist. és D. Jovanovich Lea S. M. közreműködésével összegyűjtöttük Atyánk irataiból az imakönyvbe való helyeket, hozzáfűzvén --- mint ez Atyánk szándékában is volt --- az Egyházban szokásos imádságokat, litániákat, ájtatosságokat. A kis betűs részek kivételével minden imádság Püspökatyánktól van.

Járuljon ez az immár tizenháromezer példányban kézben forgó szent könyv hozzá annak az egységnek, békének, erőnek és örömnek megszilárdításához, melyért Atyánk életét adta!

Budapesten, 1930. november havában.

Farkas Edith S. M.

BETŰSOROS NÉVMUTATÓ.

I. Elmélkedések.

	Oldal
A legméltóságosabb Oltáriszentség	71
A nagy hit Isten akaratában . . .	39
Az Úr Jézus kinszenvedéséről . .	75
Credo, credo	256
Emlékezel, Uram ?	245
Hol találom meg a lelki békességet ?	68
Hozzád, Istenem	9
Isten dicsősége a világban	37
Jézus szentséges Szíve szeretete .	271
Nagy Boldogasszony kilenced . .	297
Szeresd a te Uradat, Istenedet . .	45
Szeresd felebarátodat	52
Uram, látni akarjuk Jézust . . .	65
Üdvözlégy Mária	80

II. Imák.

A betegekért	370
A betegek gyógyítójához	371
A bérmálás	181
A család felajánlása Jézus szentséges Szívének	280
Advent	381
A házasság	239
A kármelhegyi Boldogasszony . . .	317
A jó halál elnyeréséért	376

A keresztség 177
A lelkiatyáért 343
A lélek őszekor 361
A megholt hívekért 173
A megholt szülőkért 445
A mi húsvéti pálmánk 420
A missziókért 339
A missziótársulat tagjának imádsága . 356
A papságért 338
A penitenciatartás 184
Aquinói Szent Tamás imája szent életért 18
A szent éj 384
A Szentlélek hét ajándékáért 426
A szent olvasó 320
A szociális szeretetért 357
A Te kezeidbe ajánlom lelkemet . . . 30
A túlvilág tonárcaiban 443
Az anya imája megholt gyermekéért . 447
Az Anyaszentegyházért 336
Az Egyház imádsága 241
Az Egyház imádsága a haldoklókért . 234
Az Egyházi rend 237
Az emberiségért 333
Az én lelkem 347
Az élet alkonyán 377
Az Isten akaratáért 351
Az Isten látogatása idején 365
Az Oltáriszentség 211
Az őrzőangyalhoz 24
Az utolsó kenet 231
Áldj meg, Uram 15
Áldott legyen az Isten . . . . . , 225
Állomások (stációk) 470
Bánat és erős fogadás 194

Búcsúfohászok 226
Búcsúimádság szentáldozás után . . . 224
Csak egy szóval mondd, Uram . . . 368
Elfáradni nem tudó életért 359
Elhagyatottságban 364
Előkészület szentáldozásra 214
Emlékezzél meg, ó legkegyesebb . . 311
Én, kicsike kis gyermek 222
Én Uram, én Istenem 264
Évvégi harangszóra 389
Felajánló imádság Jézus szent Szívéhez 279
Felajánlás Jézus szentséges Szívéhez . 278
Felajánlás a mindenható és irgalmas Atyához 20
Gyertyaszentelő 404
Gyónási ima (a gyónás módja) . . 198
Gyónási imák 186
Gyümölcsoltó Boldogasszony . . . 408
Halottak estéjén 448
Hamvazószerda 406
Hálaadó ima 485
Hálaadás lélekért és teremtésért . . 347
Hálaadás az Isten akaratáért . . . 352
Hálaadás a szociális lelkületért . . . 358
Hála Neked 220
Hiszek a halhatatlanságban 440
Hit, remény, szeretet 18
Hogy jobbá legyen a világ 337
Ima Szent Józsefhez 161
Istenem, mindenem (Xavéri Szent Ferenc) 263
Jegyesek imája 346
Jézus Szíve tisztelete (Triduum) . . 282
Jön a király 217
Karácsony 385

Keresztút. Búcsúk 469
Kisasszony napja és Mária nevenapja . 437
Krisztus Királysága 438
Lelkes lélekért 359
Lelkiáldozásra (Szent Ágoston) . . . 254
Lelkiismeretvizsgálat 190
Lelki katasztrófák idején 362
Loyolai Szent Ignác imája 224
Légy a mi világítónk, dicsőséges Krisztus 29
Magnificat 310
Maradj velünk, Uram 25
Mária segíts 312
Mária Szent neve 437
Memorare (Szent Bernát) 311
Mennybemenetel 421
Mennyek királyné Asszonya 314
Mi Asszonyunk, mi Anyánk 313
Mindenszentek 439
Mindig csak Téged, Istenem (Szent Terézia) 262
Nagyboldogasszony 435
Nagyböjt 409
Nagycsütörtök 411
Nagypéntek 414
Nagyszombat 417
Nevelj a te hitedre 316
Oltalmad alá futunk (Szent Bernát . . 312
Otthonunk megőrzéséért 353
Örvendetes, fájdalmas, dicsőséges (olvasó) 322
Péntek délutáni ima 80
Pünkösd 423
Suscipe (Loyolai Szent Ignác imája) . 21
Szent Ágoston bánatimája 200

Szentgyónás előtt 197
Szentgyónás után 199
Szentmise a Bold. Szent Szűz tiszteletére 151
Szentmise a halottakért 162
Szentmise az Egyház liturgiája szerint . 89
Szentmise az Úr Jézus kínszenvedése nyomán 128
Szeplőtelen fogantatás 382
Szeretteinkért 344
Szeretlek, Istenem (Szent Ágoston) . 262
Szeretlek, Uram (Szent Bernát) . . . 261
Szólj, Uram 255
Szülőkért 342
Születésnapomra 348
Teljes búcsú a halál órájára 225
Téged kereslek, Teremtőm 11
Újév 396
Uram, add, hogy lássak 349
Uram, szeress engem 292
Uram, taníts engem 293
Útrakelő imádság 354
Várom az Urat 218
Világíts elénk 315
Vízkereszt 402

III. Litániák.

A szeretetből fakadó bánat litániája . . 78
Litánia az isteni gondviselésről . . . 42
Litánia az Oltáriszentségről 250
Litánia Jézus legszentebb Nevéről . . 399
Litánia Jézus Szentséges Szívéről . . 274
Litánia a jó tanácsról nev. Bold. Szűz Máriához 84
Lorettói litánia 318

Lourdesi litánia 374
Litánia a Mindenszentekről 57
Litánia az Őrzőangyalról 22
Litánia a Szentlélekről 428
Litánia a Szentháromságról 49

IV. Himnuszok és zsoltárok.

Azért ezt a nagy Szentséget 266
A Bold. Szűz négy karéneke 323
Advent első vasárnapjától Karácsonyig (Antifona 323
A mélységből (129. zsolt.) 210
Boldog, akinek bűne megbocsátva (31. Zsolt.) 203
Gyertyaszentelő Bold. Asszony napjától Húsvétig (Antifona) 325
Himnuszok 266
Húsvéttól Szentháromság vasárnapjáig . 326
Karácsonytól Gyertyaszentelő Boldogasszony napjáig (Antifona) . . . 324
Könyörgés irgalomért (6. zsolt.) . . . 202
Magnificat 310
Meghajlok ostorodnak (37. zsolt.) . . 204
Miserere (50. Zsolt.) 206
Pange lingua 266
Sóvárgás az isteni kegyelem után (142. zsolt.) 210
Szentháromság vasárnapjától Adventig 327
Szorongó lélek éneke Jeruzsálem romjain (161. zsolt.) 207
Tantum ergo 266
Te Deum 392
Veni Creator 433

Veni Sancte 431
4-ik zsoltár 32
69-ik zsoltár 61
141-ik zsoltár 33
Igy éljetek ! 460

V. Énekek.

Adventi énekek :

Harmatozzatok, égi magasok . . . 499
Ó. fényességes szép hajnal . . . 500

Boldogságos Szűz Máriáról :

Áll a gyötrött Istenanya 509
Istentől megáldott 521
Máriát dicsérje lelkünk 522
Mondj szívem dalt és magasztald . . 523
Ó, életünk reménye 524
O gloriosa, o speciosa 527
Salve Regina, kegyelmek anyja . . 525
Stabat Mater dolorosa 510
Szeretlek, szép Szűz Mária 525
Te vagy földi éltünk vezércsillaga . 526
Tenger csillagőre 528

Az Oltáriszentségről :

Ez nagy Szentség valóban 493
Égből szállott szent kenyér 494
Imádlak nagy Istenség 494
Most az Úr Krisztusnak 495
Most lett a kenyér Krisztus testévé . 496
Pange lingua gloriosi 266
O salutaris hostia 498
Ó, szeretet szent emléke 497

Ó Uram, nem vagyok méltó 497
Üdvözlégy Oltáriszentség 497
Zálogát adtad, Ó Jézus 498

Halotti énekek!

Adj irgalmat, adj nyugalmat . . . 531
Ments meg engem, Uram, , , . . 532
Napja Isten haragjának 532

Húsvéti énekek:

Alleluja, örvendezzünk 516
Föltámadt Krisztus e napon . . . 517

Jézus szent Nevéről:

Jézus, a Rád emlékezés 505
Uram Jézus, légy velünk. 506

Jézus szent Szivéről:

Ó, örök szeretet nagy mélysége . . 519
Szeretni vágylak! 520
Úr Jézus legtisztább Szive 520

Karácsonyi énekek:

Csordapásztorok 502
Dicsőség mennyben az Istennek . . 502
Fel nagy örömre 503
Krisztus Jézus született 501
Mennyből az angyal 503
Pásztorok, pásztorok örvendezve . . 504

Különféle énekek:

A pápáért 528
Hol Szent Péter. 528

Mi Atyánk, kit Jézus által 530
Midőn felébredek 529

Miseénekek:

Áldozattal járul Hozzád 489
Egybegyűltünk, ó nagy Isten . . . 490
Kegyességgel hívsz, ó Jézus . . . 490
Ó Isten, szent Fölségedet 492
Szeretettel jönnek Hozzád 491

Nagyböjti énekek:

A keresztfához megyek 508
Áll a gyötrött Istenanya . . . 509
Buzgalommal ünnepeljük 507
Bűnös lélek, sirasd kérlek 511
Én nemzetem, zsidó népem . . . 512
Keresztények sirjatok 514
Pangue lingua 514
Stabat Mater dolorosa 510
Vexilla regis 513

Pünkösdi ének:

Jöjj el, Szentlélek Isten 517
Jöjj el Szentlélek Úristen 518

Szentháromság vasárnapján:

Szentháromságnak életem, halálom 518

Újévre:

Ó, szép Jézus, ez új esztendőben . 504

Vízkeresztre:

Im az égen feltűnik 504

A kiadó megjegyzése 535

TARTALOMJEGYZÉK.

Oldal

Belső címlap 1
Ajánlás 3
»Uram, taníts meg minket imádkozni« 5

I. „Jertek, imádjuk az Urat."

Reggeli imádságok.

Hozzád, Istenem 9
Téged kereslek, Teremtőm 11
Áldj meg, Uram! 15
3. zsoltár 17
Hit, remény, szeretet 18
Aquinói Szent Tamás imája szent életért 18
Felajánlás a mindenható és irgalmas Atyához 20
Suscipe. (Loyolai Szent Ignác imája) 21
Litánia az Őrzőangyalhoz 22
Az Őrzőangyalhoz 24

Esti imádságok:

Maradj velünk, Uram 25
Légy a mi világítónk, dicsőséges Krisztus 29
A Te kezeidbe ajánlom lelkemet . . 30
4. zsoltár 32
141. zsoltár 33

II. Jöjjön el a Te országod!

Vasárnap:

Isten dicsősége a világban . . . 37
A nagy hit Isten akaratában . . . 39
Litánia az isteni gondviselésről . . 42

Hétfő:

Szeresd a te Uradat, Istenedet . . 45
Litánia a Szentháromságról . . . 49

Kedd:

Szeresd felebarátodat, mint tennenmagadat 52
Mindenszentek litániája 57
69. zsoltár 61

Szerda:

»Uram, látni akarjuk Jézust« . . . 65
Hol találom meg a lelki békességet? 68

Csütörtök:

A legméltóságosabb Oltáriszentség 71

Péntek:

Az Úr Jézus kínszenvedéséről . . 75
A szeretetből fakadó bánat litániája 78
Péntek délutáni ima 80

Szombat:

Üdvözlégy Mária! 80
Litánia a jótanácsról nevezett boldogságos Szűz Máriához . . . 84

III. Az örök áldozat.

Szentmise az Egyház liturglája szerint 89
Szentmise az Úr Jézus kinszenvedése nyomán 128
Szentmise a Boldogságos Szent Szűz tiszteletére 151
Ima Szent Józsefhez 161
Szentmise a halottakért 162
A megholt hivekért 173

IV. A kegyelem-szivárvány hét fénysugara.

A keresztség 177
A bérmálás 181
A penitenciatartás 184
Gyónási imák 186
Lelkiismeretvizsgálat 190
Bánat és erősfogadás 194
Szentgyónás előtt 197
Gyónási ima (a gyónás módja) . . . 198
Szentgyónás után 199
Szent Ágoston bánatimája 200

A hét bünbánati zsoltár;

Könyörgés irgalomért (6. zsolt.) . . 202
Boldog, akinek bűne megbocsátva (31. zsolt.) 203
Meghajlok ostorodnak (37. zsolt.) . . 204
Miserere (50. zsolt.) 206
Szorongó lélek éneke Jeruzsálem romjain (101. zsolt.) 207
A mélységből (129. zsolt.) 210
Sóvárgás az isteni kegyelem után (142. 210
Az Oltáriszentség 211
Előkészület szentáldozásra 214

Jön a Király 217
Várom az Urat 218
Hála Néked 220
Én kicsike kis gyermek 222
Loyolai Szent Ignác imája 224
Búcsúimádság szentáldozás után . . 224
Teljes búcsú a halál órájára 225
Áldott legyen az Isten 225
Búcsúfohászok 226
Az utolsó kenet 231
Az Egyház imádsága a haldoklókért . 234
Az egyházi rend 237
A házasság 239
Az Egyház imádsága 241

V. Emlékezel, Uram?
Az Oltáriszentség előtt.

Emlékezel, Uram? 245
Litánia az Oltáriszentségről 250
Lelki-áldozásra (Szent Agoston) . . 254
Szólj, Uram! 255
Credo, credo 256
Szeretlek, Uram! (Szent Bernát) . . 261
Szeretlek, Istenem! (Szent Ágoston) . 262
Mindig csak Téged, Istenem (Szent Terézia) . . . . . , 262
Istenem, mindenem! (Xavéri Szt. Ferenc 263
Én Uram, én Istenem 264
Himnuszok. 266
Pange lingua 266
Mondj éneket 266
Tantum ergo 266
Azért ezt a nagy Szentséget 266

Genitori 267
Az Atyának 267

VI. Élő vizek forrása.

Jézus Szive tisztelete.

Jézus Szentséges Szive szeretete . . 271
Litánia Jézus Szentséges Szívéről . . 274
Nézd ezt a Szivet 276
Felajánlás Jézus Szentséges Szívéhez . 278
Fölajánló imádság Jézus Szent Szívéhez 279
A család felajánlása Jézus Szentséges Szívének 280

Triduum.

Első nap: Az isteni Szív tüze . . 282
Második nap: Az isteni Szív vigasza 284
Harmadik nap: A szent öröm iskolája 288
Uram, szeress engem! 292
Uram, taníts engem! 293

VII. Üdvözlégy Mária.

Nagyboldogasszony kilenced.

Elmélkedések 297
Magnificat 310
Memorare (Szent Bernát) 311
Oltalmad alá futunk (Szent Bernát) . 312
Mária segíts 312
Mi Asszonyunk, mi Anyánk 313
Mennyek királyné asszonya 314
Világíts elénk! 315
Nevelj a te hitedre 316
A karmelhegyi Boldogasszonyhoz . . 317

Lorettói litánia 318
A szent olvasó 320
Örvendetes, fájdalmas és dicsőséges olvasó 322

A Boldogságos Szűz karéneke;

Advent első vasárnapjától Karácsonyig 323
Karácsonytól Gyertyasz. B. A. napjáig 324
Gyertyaszent. B. A. napjától Húsvétig 325
Húsvéttól Szentháromság vasárnapjáig 326
Szentháromság vasárnapjától ádventig 327

VIII. Uram, hallgasd meg az én szómat!

Imák.

Az emberiségért 333
Az Anyaszentegyházért 336
Hogy jobbá legyen a világ 337
A papságért 338
A missziókért 339
Szülőkért 342
A lelkiatyáért 343
Szeretteinkért 344
Jegyesek imája 346
Az én lelkem 347
Hálaadás a lélekért és teremtésért . 347
Születésnapomra 348
Uram, add, hogy lássak 349
Az Isten akaratáért 351
Hálaadás az Isten akaratáért . . . 352
Otthonunk megőrzéséért 353
Utrakelő imádság 354
A missziótársulat tagjának imádsága . 356
A szociális szeretetért 357

Hálaadás a szociális lelkületért . . . 358
Elfáradni nem tudó életért 359
Lelkes lélekért 359
A lélek őszekor 361
Lelki katasztrófák idején 362
Elhagyatottságban 364
Az Isten látogatása idején 365
Csak egy szóval mondd, Uram . . . 368
A betegekért 370
A betegek gyógyítójához 371
Lourdesi litánia 374
A jó halál elnyeréséért 376
Az élet alkonyán 377

IX. Szenteltessék meg a Te neved!

Az ünnepek.

Advent 381
Szeplőtelen fogantatás 382
A szent éj 384
Karácsony 385
Évvégi harangszóra 389
Te Deum 392
Újév 396
Litánia Jézus szentséges nevéről . . 399
Vízkereszt 402
Gyertyaszentelő 404
Hamvazószerda 406
Gyümölcsoltó Boldogasszony 408
Nagyböjt 409
Nagycsütörtök 411
Nagypéntek 414
Nagyszombat 417
A mi húsvéti pálmánk 420

Mennybemenetel 421
Pünkösd 423
A Szentlélek hét ajándékáért (Az Egyház imája) 426
Litánia a Szentlélekről 428
Veni Sancte 431
Veni Creator 433
Nagyboldogasszony 435

Kisasszony napja és Mária nevenapja;

Mária szent neve 437
Krisztus Királysága 438
Mindenszentek 439
Hiszek a halhatatlanságban 440
A túlvilág tornácában 443
A megholt szülőkért 445
Az anya imája meghalt gyermekéért . 447
Halottak estéjén 448

X. Jöjjetek a hegyekre.

Szentek tisztelete.

Jöjjetek a hegyekre 453
A szentek szelleme 453
A szentek egyénisége 454
A szentek nemessége 456
A lélek fegyelmének izzó hősei . . 457
Ó, fölséges testvéreim 458
A szentek életértékelése 459
Segítsetek, hogy én is 460
Így éljetek! 460

XI. Ó édes, szent, könnyes lelke Krisztusnak.

Keresztút.

Búcsúk 469
Állomások 470
Hálaadó ima 485

XII. Énekeljetek az Úrnak!

Énekek.

Miseénekek;

Áldozattal járul Hozzád 489
Egybegyültünk ó nagy Isten . . . 490
Kegyességgel hívsz ó, Jézus . . . 490
Szeretettel jönnek Hozzád 491
Ó Isten, szent fölségedet 492

Az Oltáriszentségről;

Ez nagy Szentség valóban . . . 493
Égből szállott szent kenyér . . . 494
Imádlak nagy Istenség 494
Azért ezt a nagy Szentséget . . . 495
Most az Úr Krisztusnak 495
Most lett a kenyér Krisztus testévé 496
Ó szeretet szent emléke 497
Ó Uram nem vagyok méltó . . . 497
Üdvözlégy, Oltáriszentség 497
Zálogát adtad, ó Jézus 498
O salutaris hostia 498

Adventi énekek;

Harmatozzatok, égi magasok . . . 499
Ó fényességes szép hajnal 500

Karácsonyi énekek;

Krisztus Jézus született 501
Csorda pásztorok 502
Dicsőség mennyben az Istennek . . 502
Fel nagy örömre 503
Mennyből az angyal 503
Pásztorok, pásztorok, örvendezve . . 504

Újévre;

Ó szép Jézus, ez új esztendőben . . 504

Vízkeresztre;

Ime az égen feltűnik 504

Jézus szent Nevéről;

Jézus, a Rád emlékezés 505
Uram Jézus, légy velünk 506

Nagyböjti énekek;

Buzgalommal ünnepeljük 507
A keresztfához megyek 508
Áll a gyötrött Istenanya 509
Stabat Mater dolorosa 510
Bűnös lélek, sirasd, kérlek 511
Én nemzetem, zsidó népem . . . 512
Vexilla regis 513
Keresztények, sírjatok 514
Pange lingua gloriosi 514

Húsvéti énekek;

Alleluja örvendezzünk 516
Föltámadt Krisztus e napon 517

Pünkösdi ének;

Jöjj el, Szentlélek Isten 517
Jöjj el, Szentlélek Úristen 518

Szentháromság vasárnapjára;

Szentháromságnak életem, halálom . 518

Jézus Szent Szivéről;

Ó örök szeretet nagy mélysége . . 519
Szeretni vágylak! 520
Úr Jézus legtisztább Szíve 520

A boldogságos Szűz Máriáról;

Istentől megáldott égi Szűzanya . . 521
Máriát dicsérje lelkünk 522
Mondj szívem dalt és magasztald . 523
Ó életünk reménye 524
Salve Regina, kegyelmek anyja . . 525
Szeretlek szép Szűz Mária . . . 525
Te vagy földi éltünk vezércsillaga . 526
O gloriosa, o speciosa 527
Tenger csillagőre 528

Különféle énekek:

A pápáért:
Hol szent Péter sírba téve . . . 528
Midőn fölébredek 529
Mi Atyánk, kit Jézus által . . . 530

Halotti énekek:

Adj irgalmat 531
Ments meg Uram az örök haláltól . 532
Napja Isten haragjának 532

A kiadó megjegyzése 535

SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT
KÖNYVKÖTÉSZETE
BUDAPEST. I. KRISZTINA-KRT. 127.